

Джоан К. Ролінґ Гаррі Поттер і філософський камінь

Гаррі Поттер – 1

AVB
«Гаррі Поттер і філософський камінь»: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА; Київ; 2004
ISBN 966-7047-39-3

Аннотация

Українські переклади книжок про Гаррі Поттера вважаються одними з найкращих у світовій "поттеріані".

Ексклюзивні обкладинки "українського Поттера" багато фахівців визнають взагалі найкращими...

Джоан К. Роулінґ Гаррі Поттер і філософський камінь

*Джессіці, яка любить казки,
Анні, яка їх теж любила,
і Ді, яка першою це все почула.*

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ Хлопчик, що вижив

Містер і місіс Дурслі, що жили в будинку номер чотири на вулиці Прівіт-драйв, пишалися тим, що були, слава Богу, абсолютно нормальними. Кого-кого, але тільки не їх можна було б запідозрити, що вони пов'язані з таємницями чи дивами, бо такими дурницями вони не цікавилися.

Містер Дурслі керував фірмою "Граннінгс", яка виготовляла свердла. То був такий дебелий чоловіча, що, здається, й шиї не мав, зате його обличчя прикрашали пишні вуса.

Натомість місіс Дурслі була худорлява, білява, а її шия була майже вдвічі довша, ніж у звичайних людей, і це ставало їй у великій пригоді: надто вже вона полюбляла зазирати через паркан, підглядаючи за сусідами. Подружжя Дурслі мало синочка Дадлі, що був, на думку батьків, найкращим у світі.

Дурслі мали все, що хотіли, а до того ж і один секрет, і найдужче вони боялися, що хтось довідається про нього. Їм здавалося, що вони помруть, коли хтось почує про Поттерів. Місіс Поттер була сестрою місіс Дурслі, але вони не бачились уже кілька років. Місіс Дурслі вдавала, ніби взагалі не має сестри, бо сестра та її нікчема-чоловік були повною протилежністю Дурслі. Подружжя Дурслі тремтіло на саму думку про те, *що* сказали б сусіди, побачивши Поттерів на вулиці. Дурслі знали, що й Поттери мають сина, але ніколи його не бачили. Той хлопчик був ще однією причиною не знатися з Поттерами: Дурслі не хотіли, щоб їхній Дадлі спілкувався з такими дітьми.

Коли містер і місіс Дурслі прокинулись одного сірого нудного ранку у вівторок, — саме тоді й почалася наша історія, — захмарене небо за вікном аж ніяк не провіщало дивних і загадкових подій, які невдовзі мали трапитися в усій країні. Містер Дурслі щось муликав, вибравши собі для роботи найгидкішу краватку, а місіс Дурслі радісно щебетала — щойно вона спромоглася посадити на високий дитячий стільчик верескливого Дадлі.

Ніхто й не помітив, як за вікном промайнула велика сіра сова.

О пів на дев'яту містер Дурслі підхопив портфель, цмокнув місіс Дурслі в щоку і хотів поцілувати на прощання й Дадлі, але не влучив, бо той якраз почав біситися, розкидаючи кашу на стіни. "От шибеник", — пирхнув містер Дурслі, виходячи з дому. Він сів у машину й почав задом виїжджати з подвір'я.

Уже на розі вулиці він помітив першу ознаку чогось незвичайного — кицьку, яка уважно вивчала мапу. Спочатку містер Дурслі цього й не усвідомив, тож озирнувся, щоб глянути ще раз. На розі Прівіт-драйв стояла смугаста кицька, але вже без мапи. Що це йому приверзлося? То була, напевне, гра світла. Він кліпнув очима і глянув на кицьку. Та — на нього. Завернувши за ріг і їдучи далі, містер Дурслі стежив за нею через дзеркальце. Кицька тепер читала напис "Прівіт-драйв", — хоча ні, лише *дивилася* на нього: коти ж не вміють читати. Містер Дурслі труснув головою і забув про кицьку.

Прямуючи до міста, він думав тільки про замовлення на велику партію свердел, яке сподівався отримати того дня.

Але біля самого міста щось його змусило забути і про свердла. Застрягши, як завжди зранку, у вуличній тисняві, він не міг не зауважити, що навколо, здається, дуже багато дивно вбраних людей. Людей у мантиях. Містер Дурслі терпіти не міг, коли хтось одягався незвично: ви тільки подивіться на цю молодь! Мабуть, ще одна нова дурнувата мода. Дурслі потарабанив пальцями по керму, а його очі натрапили на купку диваків, що стояли зовсім близьенько. Ті схвилювано шепотілися. Містер Дурслі аж знетямився, побачивши, що там не тільки молодь: таж отой чоловік у смарагдовій мантиї навіть старший за нього! Що за телепень! Але тут містерові Дурслі сяйнула думка, що це, мабуть, просто трюк, якась безглузда акція для збирання грошей... атож, цілком може бути. Машини, нарешті, рушили, й за кілька хвилин містер Дурслі заїхав на стоянку фірми "Граннінгс", знову думаючи лише про свердла.

У своєму кабінеті на десятому поверсі містер Дурслі завжди сидів спиною до вікна. Якби навпаки, то б, напевне, помітив, що цього ранку йому важче зосередитися на свердлах. Адже він не бачив, як повз вікна серед білого дня літали сови, хоча перехожі тицяли на них пальцями і стежили за ними, роззявивши рота. Більшість із них ніколи не бачили сови навіть уночі. Проте в містера Дурслі був абсолютно нормальний, не затьмарений совами ранок. Він нагримав на п'ятьох робітників. Залагодив по телефону кілька важливих справ і знову когось вилаяв. До самого обіду він був у гарному настрої, а тоді вирішив розім'ятися й купити собі булочку в крамничці на тому боці вулиці.

Він уже й забув про людей у мантиях, аж доки натрапив на цілий їхній гурт поблизу крамнички. Проминаючи їх, сердито зиркнув на них і чомусь занепокоївся. Вони збуджено перешіптувались, але Дурслі ні в кого не побачив жодної бляшанки для збору грошей. Уже повертаючись назад із великою пампушкою в торбинці, він почув кілька слів з їхньої розмови.

— Так, так, Поттери, я вже чув...

— Так, їхній син Гаррі...

Містер Дурслі завмер. Його охопив жах. Він озирнувся на тих шептунів, наче хотів їм щось сказати, проте передумав.

Він перебіг вулицю, поспіхом піднявся до кабінету, гукнув секретарці не турбувати його, схопив телефон і почав набирати свій домашній номер, аж раптом зупинився. Поклав слухавку й замислено погладив вуса. Та ні, яка дурниця. Поттер — не таке вже й рідкісне прізвище. Є безліч людей, які мають не тільки це прізвище, а й сина на ім'я Гаррі. Так міркуючи, Дурслі вже навіть не знав, чи його племінника справді звать Гаррі. Він його ніколи й не бачив. Може, то Гарві. Або Гарольд. Не варто хвилювати місіс Дурслі, вона й так дратується на саму згадку про сестру. Він їй не докоряв: якби така сестра була *в нього*... А все ж оті люди в мантиях...

Тепер Дурслі було значно важче зосередитися на свердлах і, виходячи о п'ятій пополудні з будинку, він був такий неухажаний, що наскочив на когось біля самих дверей.

— Перепрошую, — буркнув він маленькому старому чоловічкові, який заточився й мало не впав. Лише тоді містер Дурслі зауважив, що той мав на собі фіалкову мантию. Чоловічок, здається, нітрохи не розгнівався, що його майже збили на землю. Навпаки, він радісно заусміхався й верескнув:

— Не біда, мій любий, мене сьогодні нічим не засмутиш! Радійте, нарешті відійшов Відомо-Хто! Навіть ви, магли, повинні святкувати цей чудовий-пречудовий день!

Старенький обняв містера Дурслі за поперек і подався геть.

Містер Дурслі стояв як укопаний. Його щойно обіймав незнайомець. А ще, здається, його обізвали маглом — байдуже, що це слово означає. Дурслі збентежився. Побіг до машини й рушив додому, сподіваючись, що все це йому просто приверзлося, хоча такого годі було й сподіватися, бо він ніколи не схвалював фантазій.

Заїжджаючи на подвір'я будинку номер чотири, Дурслі відразу зауважив (і це не поліпшило його настрою) смугасту кицьку, яку бачив уранці. Кицька тепер сиділа на їхньому мурі. Безперечно, кицька та сама — ті самі цятки довкола очей.

— Киш! — крикнув містер Дурслі.

Кицька й не ворухнулася. Лише суворо глянула на нього. Хіба так поведуться нормальні коти, здивувався містер Дурслі. Намагаючись опанувати себе, Дурслі увійшов до будинку. Він і далі збирався нічого не казати дружині.

Місіс Дурслі провела гарний спокійний день. За вечерею вона розповіла чоловікові про всі проблеми сусідів із донькою і про те, що Дадлі вивчив нову фразу: "Не буду!" Містер Дурслі старався поводитися нормально. Коли Дадлі поклали спати, він пішов до вітальні, де ще встиг почути останнє повідомлення вечірніх теленовин.

"І на завершення: сьогодні помічено дуже дивну поведінку сов. Хоча сови полюють переважно вночі і майже ніколи не літають удень, сьогодні в усій країні з самого ранку зареєстровано сотні випадків літання цих птахів. Орнітологи не можуть дати жодного задовільного пояснення, чому раптом сови змінили свій спосіб життя, — диктор дозволив собі усміхнутися, — і це найзагадковіше. А тепер Джим Макгафін з прогнозом погоди. Джим, чи нині будуть нові совині зливи?"

"Ну, Тед, — відповів синоптик, — про це я не знаю, але сьогодні незвично поведилися не тільки сови. Мені телефонували глядачі з таких далеких місць, як Кент, Йоркшир і Данді, й повідомляли, що замість обіцяного вчора дощу вони спостерігали потоки падучих зірок! Можливо, хтось почав завчасно пускати феєрверки, — але ж Свято Вогню, шановні, відбудеться лише наступного тижня! Проте обіцяю: сьогодні вночі таки буде дощ".

Містер Дурслі заляк у кріслі. Зорепади над Британією? Сиви серед білого дня? Загадкові люди в мантиях? І шепотіння, шепотіння про Поттерів...

До кімнати увійшла місіс Дурслі з двома чашками чаю. Ні, недобре. Треба їй щось сказати. Він нервово хахикнув:

— Е-е... Петуніє, люба... чи були недавно якісь вістки від твоєї сестри?

Як він і сподівався, місіс Дурслі відразу розсердилася. Зрештою, вони завжди вдавали, ніби тієї сестри просто не існує.

— Ні, — гостро відповіла вона. — А що?

— Та якісь дивні новини, — промимрив містер Дурслі. — Сиви... зорепади... а в місті

сьогодні було повно чудернацьких людей...

— Ну то й що? — відрубала місіс Дурслі.

— Та я просто гадав... може... це якось пов'язане... ну, знаєш... з її сімейкою.

Місіс Дурслі, стуливши вуста, сьорбала чай. Містер Дурслі думав, чи не наважитись, бува, розповісти дружині про почуте на вулиці прізвище Поттер, але вирішив, що краще мовчати. Замість цього сказав якомога недбаліше:

— Цей їхній син... здається, він одноліток Дадлі, правда?

— Здається, — сухо відповіла місіс Дурслі.

— Як його звати? Говард, чи що?

— Гаррі, якщо тобі так уже кортить. Паскудне й банальне ім'я.

— Авжеж, — сказав містер Дурслі, а його серце завмерло. — Я абсолютно згоден.

Підіймаючись до спальні, він уже ні про що не згадував. Коли місіс Дурслі пішла до ванни, містер Дурслі підкрався до вікна й визирнув надвір. Кицька й досі сиділа на мурі і дивилася на вулицю, немов чогось чекала. Невже йому ввижається? До чого тут Поттери? А якщо вони й справді пов'язані з тими дивними подіями, і якби всі дізналися, що вони їм родичі, — о ні, він цього б не пережив.

Залізши до ліжка, місіс Дурслі швиденько заснула, а от містер Дурслі ще довго міркував над тим усім. Уже засинаючи, заспокоїв себе, що, навіть якби й був якийсь зв'язок з Поттерами, то немає жодних підстав боятися їхнього приїзду. Поттери добре знають, якої він думки про них та подібних до них... Дурслі не міг собі уявити, як його і Петунію можна вилутати до подій, які, можливо, чекають на них попереду. Він позіхнув і повернувся на бік. Їх це анітрохи не стосується.

Як же він помилявся!

Містер Дурслі, може, й поринав у неспокійний сон, а от кицька на мурі й не думала спати. Вона сиділа непорушно, мов статуя, прикипівши очима до далекого краю вулички Прівіт-драйв. Навіть коли на сусідній вулиці гримнули автомобільні дверцята, а над головою шугонули дві сови, кицька й оком не змигнула. Ворухнулася вона, власне, майже опівночі.

На розі, за яким стежила кицька, з'явився чоловік, і то так несподівано й тихо, немов вийшов із-під землі. Кицька повела хвостом і примружила очі.

Прівіт-драйв ще ніколи не бачила такого чоловіка. Він був високий, худорлявий і, здається, дуже старий, бо довге сиве волосся й бороду можна було заткнути йому за пояс. Його довга пурпурова мантия волочилася по землі, ховаючи черевики з пряжками на високих підборах. За окулярами, що скидалися на два півмісяці, іскрилися голубі очі, а ніс був страшенно довгий і гачкуватий, неначе його перебили принаймні двічі. Звали цього чоловіка Албус Дамблдор.

Албус Дамблдор, здається, не усвідомлював, що опинився на вулиці, де все, починаючи від його імені й закінчуючи черевиками, було небажаним. Він заклопотано шукав щось у своїй мантиї. Але те, що за ним стежать, усвідомив, бо раптом подивився на кицьку, яка й далі розглядала його з протилежного краю вулиці. Побачивши її, він, здається, втішився і реготнув, пробурмотівши: "Я так і знав".

Нарешті у внутрішній кишені він знайшов, що шукав. То була неначе срібна запальничка. Відкривши й піднявши її вгору, він клацнув. З легеньким тріском згас найближчий вуличний ліхтар. Він клацнув знову — блимнувши, поринув у темряву наступний ліхтар. Дванадцять разів він клацав світлогасником, аж доки на вулиці лишилися тільки дві малесенькі світлі цяточки — котячі очі, що дивилися на нього. Ніхто, навіть гостроока місіс Дурслі, не зауважив би нічого на бруківці, якби раптом визирнув з вікна. Дамблдор сховав світлогасник у мантию і попрямував вулицею до будинку номер чотири, де й примостився на стіні поряд із кицькою.

На неї він навіть не глянув, але за хвилину озвався:

— Досить дивно бачити вас тут, професорко Макгонегел.

Усміхнувшись, він повернувся до кицьки, але її там уже не було. Натомість він усміхався радше суворій на вигляд жінці у квадратних окулярах, які мали точнісінько таку саму форму, що й цяточки навколо котячих очей. На жінці теж була мантия, але смарагдова. Чорні коси були зібрані в тугий вузол. Жінка вочевидь роздратувалася.

— Як ви дізналися, що це я? — запитала вона.

— Люба професорко, я ще ніколи не бачив, щоб кіт сидів отак заціпенівши.

— Якби вам довелося просидіти цілісінький день на цегляному мурі, то й ви б заціпеніли, — відказала професорка Макгонегел.

— Цілісінький день? А коли ж ви святкували? Я тут по дорозі бачив, як усі святкують і тішаються.

Професорка Макгонегел сердито пирхнула.

— Атож, усі святкують, звичайно, — мовила вона нетерпляче. — Годилося б бути обережнішими, але ж ні — навіть маглі помітили, що тут щось діється. Про це повідомляли у їхніх новинах. — Вона кивнула головою в бік темного вікна вітальні Дурслі. — Я сама чула. Совині зграї... зорепади... Ну, не такі вже вони й дурні. Мусили щось помітити. Зорепади в Кенті — хто б це зробив, як не Дідалус Дігл. Йому завжди клепки бракувало.

— Вони не винні, — лагідно сказав Дамблдор. — Цілих одинадцять років ми майже нічого не святкували.

— Та я знаю, — роздратовано буркнула професорка Макгонегел. — Але ж не можна втрачати голову. А всі такі безтурботні, повибігали серед білого дня на вулиці, навіть не замаскувалися під маглів і плетуть язиками.

Тут вона скоса блимнула на Дамблдора, наче сподівалася щось почути, але той мовчав, тож їй довелося говорити знову:

— Ото була б okazія, якби саме того дня, коли, здається, нарешті зникнув Відомо-Хто, про нас довідалися маглі. Сподіваюся, Дамблдоре, він *справді* відійшов?

— Начебто так, — відповів Дамблдор. — Маємо бути вдячними. Може, бажаєте лимонного шербету?

— *Чого?*

— Лимонного шербету. Це такі маглівські солодощі, які мені дуже смакують.

— Ні, дякую, — сухо відповіла професорка Макгонегел, мовби натякаючи, що нині не до лимонних шербетів. — Отож, навіть якщо й *справді* відійшов Відомо-Хто...

— Пані професорко, чи не годилося б вам, такій розумній особі, називати його на ім'я? Що то за безглузде "Відомо-Хто" — я вже одинадцять років переконую всіх називати його справжнім ім'ям — Волдеморт.

Професорка Макгонегел здригнулася, але Дамблдор, що саме розпаковував лимонний шербет, цього начебто не помітив.

— Ми тільки заплутуємо все, кажучи "Відомо-Хто". Я ніколи не бачив жодної причини, чому ми повинні боятися вимовляти ім'я Волдеморта.

— Я знаю, що вам можна не боятися, — водночас і сердито, й захоплено сказала професорка Макгонегел, — але ж ви інакші. Усі знають, що Відом... ну, гаразд, Волдеморт — боявся тільки вас.

— Ви мені лестите, — мовив спокійно Дамблдор. — Волдеморт мав силу, якої я ніколи не матиму.

— Тільки тому, що ви надто... е-е... шляхетні, щоб скористатися нею.

— Добре, що зараз темно. Я ще ніколи так не червонів, відколи мадам Помфрі похвалила мій новий капелюх.

Професорка Макгонегел гостро зиркнула на Дамблдора і сказала:

— Сови — це ще дрібниці, а от знаєте, які чутки тут літають? Знаєте, про що всі говорять? Чому він зник? Що його врешті зупинило?

Професорка Макгонегел, здавалося, підійшла до теми, яку прагнула обговорити й задля якої висиділа цілісінький день на твердому холодному мурі, бо ні кицька, ні жінка не могли б так пронизливо вп'ястися очима в Дамблдора. Було очевидно, що, попри всі чутки, вона повірить їм тільки тоді, коли їх підтвердить Дамблдор.

Однак Дамблдор узяв собі ще шматочок шербету і мовчав.

— Так ось, кажуть, — мовила вона з притиском, — ніби минулої ночі Волдеморт з'явився в долині Годрика. Щоб розшукати Поттерів. Ходять чутки, начебто Лілі і Джеймс Поттери за... загинули.

Дамблдор схилив голову, і професорка Макгонегел тяжко зітхнула.

— Лілі і Джеймс... Я не можу... не хочу в це вірити... Ох, Албусе!

— Знаю... знаю, — сумно промовив Дамблдор і поплескав її по плечі.

— Це ще не все, — тремтячим голосом вела далі професорка Макгонегел. — Кажуть, він намагався вбити Гаррі, сина Поттерів. Але не зміг... Він не зміг убити того хлопчика. Ніхто не знає, чому і як, але кажуть, ніби, не спромігшись убити Гаррі Поттера, Волдеморт утратив свою силу, — і саме тому його не стало.

Дамблдор понуро кивнув головою.

— Це... правда? — затнулася професорка Макгонегел. — Невже після всього, що він... заподіяв, замордувавши стількох людей, він не зміг убити хлопчика? Я просто приголомшена... Його ніхто не міг зупинити, тож як, о Господи, спромігся вижити Гаррі?

— Хіба я знаю? — відповів Дамблдор. — Можна тільки здогадуватись.

Професорка Макгонегел витягла мереживну хустинку і приклала її до очей, що ховалися за окулярами. Дамблдор засопів, дістав з кишені золотого годинника і глянув на нього. То був дуже дивний годинник. Він мав дванадцять стрілок, але не мав цифр: замість них по ободу рухалися маленькі пла-нетки. Проте, здається, вони щось йому розповіли, бо Дамблдор, запхавши годинника назад до кишені, проказав:

— Гегрід запізнюється. До речі, це, мабуть, він сповістив, що я буду тут, га?

— Так, — призналася професорка Макгонегел. — І, може, я тепер почую від вас, *чому* ви обрали саме це місце?

— Я прийшов, щоб залишити Гаррі в тітки з дядьком. Тепер це його єдина родина.

— Та ви що?.. — Невже ви маєте на увазі людей, які мешкають *отут*? — вигукнула професорка Макгонегел. Вона зірвалася на ноги і показала на будинок номер чотири. — Дамблдоре, це неможливо. Я цілий день за ними спостерігала. Годі знайти якусь іншу пару, що так відрізнялася б від нас. А син у них який, — я бачила, як він верещав на всю вулицю і штурхав свою маму, вимагаючи цукерок! Як може тут жити Гаррі Поттер?

— Це найкраще місце для нього, — твердо заявив Дамблдор. — Тітка з дядьком усе йому пояснять, коли він виросте. Я написав їм листа.

— Листа? — розчаровано перепитала професорка Макгонегел, уможовчуючись знову на стіні. — Дамблдоре, неville ви гадаєте, що це можна пояснити листом? Ці люди ніколи не зрозуміють того хлопчика! Він має стати знаменитим, легендарним, і я не здивуюся, якщо сьогоднішній день у майбутньому святкуватимуть як день Гаррі Поттера. Про Гаррі напишуть книжки, і його ім'я знатиме кожна дитина!

— Авжеж, — підтвердив Дамблдор, поважно дивлячись поверх своїх серпастих окулярів. — Від того голова запаморочиться в будь-якого хлопця. Знаменитий, перше ніж навчиться ходити й говорити! Славетний, сам не знаючи чому! Хіба ви не розумієте, що буде набагато краще, коли він виростатиме, не знаючи про це, і дізнається тільки тоді, коли дозріє?

Професорка Макгонегел відкрила було рота, але передумала, ковтнула слину і проказала:

— Так... Ви маєте слухність, звичайно. Але як хлопчик опиниться тут, Дамблдоре? — Вона раптом глянула на його мантию, припускаючи, що саме в ній захований Гаррі.

— Його принесе Гегрід.

— Гадаєте, це... *безпечно* — довіряти Гегрідові таку важливу справу?

— Я б і своє життя йому довірив, — відповів Дамблдор.

— Я не кажу, що в нього немає серця, — неохоче протягнула професорка Макгонегел, — але ж погодьтеся — він легковажний. Він схильний до... Що це?

Навколишню тишу порушив низький гул, що ставав дедалі гучнішим, доки вони озирали вулицю, шукаючи світла фар. Згодом гул перетворився у гуркіт, і вони глянули вгору, зринувши з неба, на дорозі перед ними приземлився величезний мотоцикл.

Так, величезний, але й він видавався малесеньким проти чолові'яги, що приїхав на ньому. Він був майже вдвічі вищий за нормальну людину і принаймні вп'ятеро ширший. Він здався неймовірно великим і якимсь несамопитим: довгі пасма кошлатого чорного волосся й бороди закривали йому обличчя, долоні були здоровенні, наче накривки смітєвих бачків, а ноги у шкіряних чоботях скидалися на дельфінів.

У дебелих і м'язистих руках він тримав купу ковдр.

— Гегрідє, — полегшено зітхнув Дамблдор. — Нарешті. А де ти взяв мотоцикла?

— Та си позичив, професоре Дамблдоре, прошу пана, — відповів велетень, неспішно

злізаючи з мотоцикла. — Молодший Сіріус Блек дав мені його. Всього файно, пане.

— Проблем не було?

— Та не, прошу пана. Хата майже завалилася, але я забрав дитетко ще до того, як збіглися магли. Хлопчик заснув, коли ми летіли над Брістолем.

Дамблдор і професорка Макгонегел схилюлися над ковдрами. У тому сповитку міцно спало немовля. На чолі, під жмутиком чорного, як смола, волосся виднівся дивної форми знак, подібний на блискавку.

— Це?.. — пошепки запитала професорка Макгонегел.

— Так, — сказав Дамблдор. — Він матиме цей шрам назавжди.

— Дамблдоре, а чи не можна його прибрати?

— Навіть якби міг, я б не прибрав. Від шрамів інколи є користь. Я от маю рубець над лівим коліном, — і це досконала мапа лондонського метро. Ану, дай-но його мені, Гегріде, не марнуймо часу.

Дамблдор узяв Гаррі на руки і обернувся до будинку Дурслі.

— Прошу пана, можна... можна я попрощаюся з малим? — попросив Гегрід.

Він схилюв над Гаррі свою велику кудлату голову й незграбно поцілував його. Тоді раптом заскавулів, немов побитий пес.

— Тссс! — зашипіла професорка Макгонегел. — Розбудиш маглів!

— В-в-вибачейте, — проскиглив Гегрід, дістаючи велику й брудну хустинку і закриваючи нею обличчя. — Але м-м-маю такий жаль... Лілі і Джеймс загинули, а Гаррі, бідне дитетко, тепер мусит жити з маглами...

— Так, так, дуже прикро, але отямся, Гегріде, бо нас тут почують, — зашепотіла професорка Макгонегел, легенько поплескавши Гегріда по руці.

Дамблдор тим часом переступив через низенький мур і підійшов до дверей. Він обережно поклав Гаррі на поріг, витяг із мантиї листа, запхав його між ковдри, а тоді вернувся назад. Цілу хвилину всі троє стояли й дивилися на маленький клуночок. Гегрідові плечі здригалися, професорка Макгонегел нестямно кліпала очима, а мерехтливе сяйво, що завжди лилося з Дамблдорових зіниць, тепер згасло.

— Що ж, — мовив нарешті Дамблдор, — це все. Нема чого тут лишатися. Можна йти святкувати.

— Атож, — сказав приглушеним голосом Гегрід. — Я си маю віддати Сіріусу мотоцикла. Добраніч, пані професорко Макгонегел і професоре Дамблдоре, прошу пана.

Утерши рукавом куртки сльози, Гегрід сів на мотоцикл і завів двигуна; мотоцикл із гуркотом знявся в повітря й розтанув у півтімі.

— Сподіваюся, скоро побачимось, професорко Макгонегел, — кивнув головою Дамблдор.

Професорка у відповідь тільки шморгнула носом.

Дамблдор відвернувся й рушив вулицею. Зупинившись на розі, дістав світлогасника. Клац! — і дванадцять світлових кульок метнулися до своїх ліхтарів, Прівіт-драйв спалахнула помаранчевим сяйвом, і ще можна було помітити, як на протилежному кінці вулиці, скрадаючись, зникла за рогом кицька.

Тепер Дамблдор бачив лише клунок з ковдрами на порозі будинку номер чотири.

— Щастя тобі, Гаррі, — тихо промовив він. Крутнувся на підборах і, зметнувши мантиєю, щез.

Уздовж рівненько підстрижених живоплотів Прівіт-драйв промчав вітерець, і вуличка чомно й тихенько лежала під чорним небом, нітрохи не скидаючись на місце, де могло б статися щось дивне. Гаррі Поттер, не прокидаючись, повернувся у ковдрах на другий бік. Одним рученям він накрив листа біля себе і спав далі, не знаючи, що він особливий, не знаючи, що він знаменитий, не знаючи, що за кілька годин його розбудить вереск місіс Дурслі, коли вона відчинить двері, щоб поставити пляшки на молоко; не знаючи, що протягом наступних кількох тижнів його штурхатиме й щипатиме двоюрідний брат Дадлі... Звідки йому було знати, що саме цієї миті по всій країні потай збиралися люди, підносили келихи і стишено виголошували тости: "За Гаррі Поттера — хлопчика, що вижив!"

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Зникле скло

Минуло майже десять років відтоді, коли, прокинувшись, подружжя Дурслі побачило на порозі свого племінника, але Привіт-драйв навряд чи й змінилася. Над охайними садочками так само зійшло сонце, висвітило мідну табличку з номером 4 на дверях будинку Дурслі й проникло до вітальні, яка, здається, нітрохи не змінилася з того вечора, коли містер Дурслі дивився ті зловісні теленовини про сов. Хіба що фотографії на каміні показували, скільки насправді збігло часу. Десять років тому там стояло безліч фотографій чогось такого, що нагадувало великий рожевий надувний м'ячик у різнокольорових шапочках із бомбончиками, але тепер Дадлі Дурслі виріс, і на знімках можна було бачити дебелистого білявого хлопця, що їздив на своєму першому велосипеді, крутився на ярмарковій каруселі, сидів із батьком за комп'ютерною грою, приймав матеріні обійми та поцілунки. В усій кімнаті ніщо не свідчило, що в будинку живе ще один хлопець.

Але Гаррі Поттер досі жив там і зараз він, власне, ще спав. Проте недовго, бо тітка Петунія вже прокинулася, і залунав її пронизливий голос.

— Ану вставай! Мерщій!

Здригнувшись, Гаррі прокинувся. Тітка знову; затарабанила у двері.

— Вставай! — горлала вона.

Гаррі почув, як вона йде на кухню, а потім звідти долинув брязкіт сковорідки, яку ставили на плиту. Він ліг горілиць і спробував пригадати свій сон.

То був гарний сон. Йому снився летючий мотоцикл. Гаррі здалося, що він бачив цей сон і раніше.

— Ти вже прокинувся? — знову підійшла до дверей тітка.

— Майже, — відповів Гаррі.

— Давай, ворухись, треба за беконом подивитися. Пильнуй, щоб не згорів, — на Дадликові іменини все має бути ідеальним.

Гаррі застогнав.

— Що ти сказав? — гаркнула за дверима тітка.

— Нічого, нічого...

День народження Дадлі — як він міг забути? Гаррі поволеньки виліз із ліжка й почав шукати шкарпетки. Знайшов їх під ліжком і, скинувши павука, натягнув на ноги. Гаррі звик до павуків, бо їх було повно в комірчині під сходами, а саме там він і спав.

Одягнувшись, пішов через коридор на кухню. Увесь стіл був завалений дарунками. Дадлі, здається, матиме, як і хотів, новий комп'ютер, уже не кажучи про другий телевізор та спортивний велосипед. Гаррі не розумів, навіщо Дадлі велосипед, адже його двоюрідний брат був товстунцем і не любив рухатися, хіба що, звісно, штурхав кого-небудь. Найдужче він полюблив штурхати Гаррі, проте рідко коли наздоганяв його — Гаррі був на диво спритний.

Можливо, тому що жив у темній комірчині, Гаррі, як на свій вік, завжди був малим і миршавим. Але він видавався ще меншим і худішим, ніж насправді, бо щоразу мусив доношувати старий одяг Дадлі, а той був десь учетверо ширший від нього. Гаррі мав худе обличчя, гострі коліна, чорне волосся і ясно-зелені очі. Він носив круглі, обмотані скотчем окуляри, бо Дадлі часто ламав їх, луплячи його по носі. Єдине, що подобалося Гаррі у власному вигляді, — тонесенький шрам на чолі у формі блискавки. Він мав його, скільки себе пам'ятав, і першим його запитанням до тітки Петунії було, звідки той шрам узявся.

— З автомобільної аварії, коли загинули твої батьки, — відповіла вона. — І не питай більше нічого.

Не питай нічого — таким було найперше правило розміреного життя родини Дурслі.

Дядько Вернон увійшов до кухні, коли Гаррі перевертав бекон.

— Зачешися! — grimнув він замість ранкового вітання.

Приблизно раз на тиждень дядько Вернон відривав очі від газети й наказував Гаррі підстригтися. Гаррі стригся, мабуть, частіше, ніж усі разом хлопці з його класу, але це не допомагало, бо його волосся однаково стирчало на всі боки.

Гаррі вже смажив яйця, коли в кухні з'явився Дадлі разом із матір'ю. Дадлі був дуже схожий на дядька Вернона. Він мав широке рожеве обличчя, коротесеньку шию, маленькі

водянисті синюваті очка й густе біляве волосся, що гладенько лежало на жирній і круглій голові. Тітка Петунія часто казала, що Дадлі — викапане янголятко, а Гаррі не раз приказував, що Дадлі — поросля в перуці.

Гаррі поклав на стіл тарілки з яєшнею та беконом, і це далось йому нелегко, бо на столі було обмаль місця. Дадлі тим часом порахував подарунки й одразу нахнюпився.

— Тридцять шість, — сказав він, дивлячись на батьків. — На два менше, ніж торік.

— Синку, ти ж не побачив дарунка від тітоньки Мардж, ось він, під великим пакунком від мамусі й татуся.

— Ну, добре, тридцять сім, — налився кров'ю Дадлі.

Гаррі відчув, що в Дадлі от-от почнеться істерика, тому швиденько наминав бекон, остерігаючись, що його братик перекине стола.

Тітка Петунія, мабуть, також відчула небезпеку, бо швиденько проказала:

— А сьогодні ми купимо тобі ще два даруночки. Що скажеш, золотце? Ще два даруночки. Гаразд?

Дадлі замислився. Ох і важкі ж думки! Зрештою поволі вимовив:

— Тож я матиму тридцять... тридцять...

— Тридцять дев'ять, солоденький мій! — підказала тітка Петунія.

— Ух! — важко упав на стілець Дадлі і схопив найближчий пакунок. — Гаразд.

— Малий шибеник знає собі ціну, як і його батько, — реготнув дядько Вернон, скуйовдивши синові волосся. — Молодчина, Дадлі!

Задзвонив телефон, і тітка Петунія вийшла з кухні, а Гаррі з дядьком Верноном стежили, як Дадлі розпаковував спортивний велосипед, кіноапарат, літак з дистанційним керуванням, шістнадцять нових комп'ютерних ігор і відеомагнітофон. Він саме здирав папір із золотого наручного годинника, коли повернулася з телефоном тітка Петунія — вже сердита і розтривожена.

— Погані новини, Верноне, — простогнала вона. — Місіс Фіг зламала ногу. Вона не зможе його взяти. — Тітка кивнула головою на Гаррі.

Дадлі нажахано роззявив рота, а в Гаррі тьохнуло серце. Щороку на день народження Дадлі батьки цілісінький день водили сина і його приятеля по розважальних парках, "макдональдсах" і кінотеатрах. А Гаррі щороку лишався з місіс Фіг, недоумкуватою старою, що жила за два квартали. Гаррі ненавидів її дім. Він до самого даху просмердівся капустою, а місіс Фіг примушувала його розглядати фотографії усіх котів, які в неї колись були.

— І що тепер? — люто подивилася на Гаррі тітка Петунія, немов він спланував такий підступ.

Гаррі розумів, що негарно радіти з приводу зламаної ноги місіс Фіг, але стриматися було важко, бо він збагнув, що тепер лише через рік знову побачить знімки Мурчика, Білосніжки, Ла-поньки і Марсика.

— Можна подзвонити до Мардж, — запропонував дядько Вернон.

— Не мели дурниць, Верноне, вона цього хлопця терпіти не може.

Дурслі часто розмовляли про Гаррі так, ніби його й близько не було або ніби він був бридким слимаком і не міг розуміти їхньої мови.

— А та, як її там, твоя товаришка Івон?

— Відпочиває на Майорці, — відрубала тітка Петунія.

— Можна лишити мене тут, — з надією мовив Гаррі (він міг би нарешті дивитися по телевізору все, що захоче, а може, й погрався б Дадловим комп'ютером).

Тітка Петунія немов цитрину проковтнула.

— Щоб ти загидив увесь будинок? — гаркнула вона.

— Я нічого не зроблю, — сказав Гаррі, але його ніхто не слухав.

— Гадаю, ми візьмемо його до зоопарку, — протяжно мовила тітка Петунія, — ...і залишимо там у машині...

— Машина ще новісінька, а ти кажеш "залишимо"?

Дадлі зайшовся голосним плачем. Власне, то був не плач, він уже кілька років по-справжньому й не плакав, але знав, що досить йому скривитися і заскиглити, як мати зробить усе, що йому заманеться.

— Не плач, любий Дадичку, маюся не дозволить йому зіпсувати твоє свято! — залементувала вона, пригортаючи сина.

— Я... не хочу... щоб... він... ї-ї-їхав! — верещав Дадлі в паузах між удаваними риданнями. — Він завжди все пс...псує! — огидно вишкірився він на Гаррі, визираючи з-під маминих рук, і саме тоді хтось подзвонив у двері.

— О Боже, вони вже тут! — вигукнула тітка Петунія, і за мить разом зі своєю мамою з'явився Пірс Полкіс, найкращий приятель Дадлі. Пірс був кістлявим хлопчиком зі щурячим обличчям. Здебільшого саме він тримав ззаду за руки тих дітей, яких лупцював Дадлі. Побачивши його, Дадлі миттю урвав свій удаваний плач.

За півгодини Гаррі, не вірячи своєму щастю, вже сидів разом з Пірсом і Дадлі на задньому сидінні машини Дурслі, вперше в житті їдучи до зоопарку. Тітка й дядько так і не придумали, куди його подіти, але перед від'їздом дядько Вернон відвів Гаррі набік.

— Попереджаю, — сказав він, наблизивши впритул до Гаррі своє широке бурякове обличчя, — попереджаю тебе, хлопче, відразу: викинеш якогось коника — сидітимеш у коморі аж до Різдва.

— Повірте, я не збираюся нічого викидати, — пообіцяв Гаррі.

Але дядько Вернон йому не повірив. Гаррі ніхто не вірив. Річ у тім, що довкола Гаррі часто коїлося щось дивне, але Дурслів годі було переконати, що він до цього не причетний.

Одного разу тітка Петунія, якій набридло, що Гаррі завжди повертається з перукарні таким, ніби не був там зроду, взяла на кухні ножиці й так обчиржила його, що він став майже лисий, проте не чіпала чубчика, щоб "приховати той жахливий шрам". Дадлі дурнувато насміхався з Гаррі, який не спав цілісіньку ніч, уявляючи, як він завтра прийде до школи, де вже й так глузували з його обвислого одягу і обмотаних окулярів. Але вранці виявилось, що його волосся точнісінько таке, як до того, коли його зістригла тітка Петунія. За це Гаррі мусив цілий тиждень просидіти в комірчині, хоча й намагався пояснити, що він *не може* пояснити, як воно відросло так швидко.

Іншого разу тітка Петунія силкувалася надягти на нього огидний старий Дадлів джемпер (бурий з жовтогарячими бомбончиками). Що ревніше натягувала вона йому на голову джемпера, то меншим він ставав, поки, зрештою, вкоротився так, що наліз би хіба на ляльку, та аж ніяк не на Гаррі. Тітка Петунія вирішила, що джемпер, мабуть, збігся під час прання, тож, на щастя, не покарала Гаррі.

А ще Гаррі мав великі неприємності, коли його знайшли на даху шкільної кухні. Дадлі зі своєю зграєю, як завжди, переслідував Гаррі, який раптом опинився верхи на димарі, здивований не менше від решти хлопців. Подружжя Дурслі отримали гнівного листа від директриси, що писала, мовляв, Гаррі видирається на шкільні будівлі. Але (як кричав дядькові Гаррі, замкнений у комірчині) він лише *стрибнув*, аби заховатися за великі сміттєві бачки коло кухонних дверей. Гаррі думав, ніби під час стрибка його підхопив вітер.

Але сьогодні все мало бути гаразд. Нехай навіть поруч є Дадлі й Пірс, це однак краще, ніж просидіти цілий день у школі, в комірчині чи у про-смердженій капустою вітальні місіс Фіг.

Дорогою дядько Вернон скаржився тітці Петунії. Він мав звичай на все нарікати, а його улюбленими темами були робітники, Гаррі, місцевий уряд, Гаррі, банк і знову Гаррі. Цього ранку дядько нарікав на мотоциклістів:

— Гасають, як божевільні! Пацани, хулігани! — буркнув він, коли їх обігнав мотоцикл.

— А мені снився мотоцикл! — згадав раптом Гаррі. — Він літав.

Дядько Вернон мало не наїхав на передню машину. Він обернувся і загорлав на Гаррі, а його обличчя перетворилося на великий буряк із вусами:

— МОТОЦИКЛИ НЕ ЛІТАЮТЬ! Дадлі й Пірс захихотіли.

— Знаю, — знітився Гаррі. — Це був тільки сон. Краще б він нічого не казав. Дурслі не любили, коли Гаррі запитував про щось, але ще дужче їх дратували його балачки про те, що було не таким, як треба, і байдуже, чи йому приснилося що-небудь, чи він переказував мультфільм: адже тоді їм здавалося, ніби він набирається небезпечних ідей.

Тієї суботи світило яскраве сонце, і зоопарк був заповнений людьми. Біля входу для Дадлі й Пірса купили по великому шоколадному морозиву, а коли усміхнена жіночка у віконечку запитала Гаррі (перед тим, як його відтягли від фургончика), *що* він бажає, йому купили

дешевого лимонного льодяника. Також непогано, думав Гаррі, посмоктуючи його, поки вони розглядали горилю, що чухала собі потилицю й дуже скидалася на Дадлі, хоча й не була білявою.

Давно вже Гаррі не мав такого чудового ранку. Він старався триматися трохи осторонь від Дурслі, щоб Дадлі й Пірс, яким звірята вже почали набридати, не взялися до своєї улюбленої розваги — штурхати його. Пообідали вони всі в ресторанчику на території зоопарку, а коли в Дадлі почалася істерика, бо йому здалося, ніби в його склянці замало морозива, дядько Вернон купив йому ще одну порцію, а Гаррі дозволили доїсти першу.

Пізніше Гаррі згадував, що треба було зразу передбачити: таке щастя довго не триває.

Пообідавши, вони пішли до павільйону з плазунами. Там було тьмяно й прохолодно, а вздовж стін тягнулися освітлені вітрини. За склом на камінних брилах і шматках дерев повзали й рачкували різноманітні ящірки та змії. Дадлі й Пірс хотіли подивитися на величезних отруйних кобр і товстезних пітонів, здатних задушити людину. Дадлі швидко знайшов найбільшу зміюку. Вона могла б двічі обкрутитися довкола машини дядька Вернона й розчавити її, мов сірникову коробку, але нині, здається, не мала такого войовничого настрою. Змія, власне, міцно спала.

Дадлі притиснувся носом до скла й роздивлявся її лискучі брудні кільця.

— Нехай вона ворухнеться! — заскиглив він до батька.

Дядько Вернон постукав по склу, але змія навіть не здригнулася.

— Ще раз! — вимагав Дадлі.

Дядько Вернон щосили загнував кісточками пальців, та змія й далі дрімала.

— Мені нудно, — застогнав Дадлі і відійшов набік.

Гаррі наблизився до вітрини й уважно подивився на змію. Він би не здивувався, якби вона й сама померла з нудьги, бо ж не мала жодного товариства, окрім дурнувятих людей, що ціліснінький день тарабанили по склу, не даючи їй спокою. Це ще гірше, ніж мати замість спальні комірчину, де єдиним відвідувачем була тітка Петунія, що грюкала щоранку в двері: принаймні він міг ходити по всьому будинку.

Раптом змія розплющила свої очі-намистинки. Поволі, дуже поволі вона підвела голову, поки її очі опинилися нарівні з очима Гаррі.

Змія підморгнула.

Гаррі прикипів до неї очима, а тоді миттю озирнувся, щоб побачити, чи ніхто не стежить. Нікого. Він знову глянув на змію і теж підморгнув.

Змія хитнула головою на дядька Вернона й Дадлі, потім звела очі до стелі, мовби промовляючи: *"І отак завжди"*.

— Розумію, — пробурмотів Гаррі крізь скло, хоча й не мав певності, що змія його чує. — Це, мабуть, справді дратує.

Змія енергійно закивала головою.

— До речі, ти звідки? — поцікавився Гаррі.

Змія вдарила хвостом у маленьку табличку за склом. Гаррі придивився до неї.

"Боа-констриктор, Бразилія"

— А там гарно?

Боа-констриктор ще раз ударила хвостом у табличку і Гаррі прочитав далі:

"Цей екземпляр народився в зоопарку".

— О, все ясно! То ти ніколи й не була в Бразилії? Змія похитала головою, і тут вони обое аж підскочили, бо за плечима Гаррі почувся несамошитий крик:

— ДАДЛІ! МІСТЕРЕ ДУРСЛІ! ІДІТЬ ГЛЯНЬТЕ НА ЦЮ ЗМІЮКУ! ВИ НЕ ПОВІРИТЕ, ЩО ВОНА ВИРОБЛЯЄ!

Дадлі чимдуж підбіг до скла, перевалюючись з боку на бік.

— Геть звідси! — штурхонував він Гаррі під ребра. З несподіванки Гаррі заточився і впав просто на бетонну долівку. Далі все сталося так швидко, що ніхто й не помітив, як це, власне, сталося: ось Дадлі й Пірс притуляються до скла, а ось вони з жахливим вереском відсахуються назад.

Гаррі подивився, і йому перехопило подих: переднє скло вітрини з боа-констриктором кудись зникло, і довжелезна змія швидко розмотувала кільця, сповзаючи на підлогу; відвідувачі

з лементом бігли до виходу.

Гаррі міг би присягтися, що, коли повз нього про-сковзнула змія, він почув, як низький шиплячий голос проказав: "Бразиліє, я йду!.. Ссспассибі, *amito*".

Наглядач терапіуму був шокований.

— А де скло? — повторював він. — Куди поділося скло?

Директор зоопарку власноруч заварив для тітки Петунії чашку міцного солодкого чаю, раз по раз перепрошуючи її. Пірс і Дадлі могли лише белькотати. Гаррі бачив, що змія нічого не заподіяла їм хіба що, проминаючи, грайливо зачепила їхні п'яти, та коли всі знову сиділи в машині дядька Вернона, Дадлі вже розповідав, як змія мало не відкусила йому ногу, а Пірс запевняв, ніби вона намагалася задушити його. Але найгіршим, принаймні для Гаррі, було те, що, трохи оговтавшись, Пірс заявив:

— А Гаррі розмовляв з нею! Правда, Гаррі?

Дядько Вернон зачекав, коли Пірс піде додому, а тоді напустився на Гаррі. Розлютившись, він насилу міг говорити. Гаркнувши: "Геть... у комору... посидиш... без їжі!" — дядько гепнувся в крісло, а тітка Петунія мусила бігти по пляшку бренді.

Згодом Гаррі лежав у своїй темній комірчині, шкодуючи, що не має годинника. Він не знав, котра зараз година і чи сплять уже Дурслі. Поки вони не заснуть, він не наважувався крадькома прослизнути на кухню по їжу.

Гаррі жив у родині Дурслі майже десять років — десять жалюгідних років, відколи він пам'ятав себе, відколи осиротів ще немовлям після загибелі батьків в автомобільній аварії. Він не міг пригадати, як сидів у тій машині, коли загинули батьки. Іноді, напружуючи пам'ять упродовж довгих годин у комірчині, він бачив дивне видіння: сліпучий спалах зеленого світла й пекучий біль на чолі. Це, мабуть, і була аварія, хоча він не розумів, звідки те світло. Гаррі зовсім не пам'ятав своїх батьків. Тітка з дядьком ніколи про них не говорили, а запитувати, звичайно, йому забороняли. В будинку не було жодних їхніх фотографій.

Ще малим Гаррі постійно мріяв про те, щоб якийсь невідомий родич забрав його звідси, але цього, на жаль, не сталося — Дурслі були його єдиною родиною. Проте інколи йому здавалося (чи, може, він сподівався), ніби якісь незнайомці на вулицях знають його. Ці незнайомці були ще й дуже дивними. Одного разу, коли Гаррі з тіткою Петунією й Дадлі пішов до крамниці, йому вклонився чоловічок у фіалковому капелюсі. Розлючено запитавши Гаррі, чи знає він того чоловічка, тітка Петунія випхала дітей з крамниці, так нічого й не купивши. Іншого разу в автобусі йому радісно помахала рукою якась навіжена старушен-ція в зеленому вбранні. А нещодавно на вулиці йому навіть потис руку лисий чоловігя в довжелезному пурпуровому плащі й пішов собі, не мовивши ані слова. Найдивнішим було те, що всі ці люди немов зникали, тільки-но Гаррі намагався уважніше до них придивитися.

У школі Гаррі не мав жодного приятеля. Усі знали, що Дадлова зграя ненавидить того дивака Гаррі Поттера в обвислому поношеному одязі й розбитих окулярах, і ніхто не хотів дратувати ту зграю.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Листи від Нікого

За втечу бразильського боа-констриктора Гаррі спіткало найдовше покарання. Коли його нарешті випустили з комірчини, вже почалися літні канікули, а Дадлі встиг розбити нову кінокамеру, розтрити літак з дистанційним керуванням, а коли вперше сів на спортивний велосипед, то збив стару місіс Фіг, яка на милицях переходила вуличку Прівіт-драйв.

Гаррі радів, що скінчилася школа, але уникнути Дадлової зграї, яка щодня провідувала свого ватажка, було неможливо. Пірс, Деніс, Майкл і Гор-тон були великими телепнями, проте найбільшим телепнем був Дадлі, їхній лідер. Усі вони залюбки долучалися до улюбленої розваги Дадлі — полювання на Гаррі.

Ось чому Гаррі намагався якнайменше сидіти вдома і тинявся собі по сусідніх кварталах, чекаючи кінця канікул, бо тоді б у нього з'явився маленький промінчик надії. З вересня він мав піти до середньої школи, тож уперше в житті поряд з ним уже не буде Дадлі. Адже Дадлі

віддавали до школи "Смелтінгс", де колись навчався й дядько Вернон. Туди мав піти й Пірс Полкіс. А Гаррі мав ходити до місцевої школи "Стоунвол-Гай". Дадлі дуже насміхався з цього приводу.

— Там, у "Стоунволі", новачкам відразу запихають голову в унітаз, — казав він Гаррі. — Хочеш, потренуємося нагорі?

— Ні, дякую, — відповідав Гаррі. — Бідолашний унітаз ще ніколи не мав у собі такої гидоти, як твоя голова: його знудить. — І тікав, перше ніж Дадлі здогадувався, *що* йому, власне, сказано.

Якось у липні тітка Петунія повезла Дадлі до Лондона, щоб купити йому шкільну форму, і лишила Гаррі в місіс Фіг. Стара цього разу була добріша, ніж завжди. Виявилося, що вона зламала ногу, перечепившись об котрогось зі своїх котів, тож тепер уже менше панькалася з ними. Вона дозволила Гаррі дивитися телевизор і пригостила його шматочком шоколадного торта, що, здавалося, пролежав уже кілька років.

Того вечора у вітальні Дадлі показував родині свою новісіньку форму. Хлопці зі школи "Смелтінгс" одягалися в темно-бордові куртки, жовтогарячі бриджі й пласкі брилики, що мали назву канотьє. Крім того, ходили з вузлуватими ціпками, якими билися, коли поблизу не було вчителів. Вважалося, що ті ціпки мають підготувати їх до майбутнього життя.

Дивлячись на Дадлі в новеньких бриджах, дядько Вернон зворушено признався, що це най-щасливіша мить його життя. Тітка Петунія розплакалася і сказала, що не може повірити, ніби це її маленький Дадичок — такий він тепер гарний і дорослий.

Гаррі намагався не бовкнути ані слова, і навіть побоювався, що йому тріснуть ребра, — так сильно він стримував у собі сміх.

Наступного ранку, коли Гаррі прийшов снідати, в кухні стояв огидний сморід. Здається, смерділо з металевої балії, що стояла в раковині. Гаррі підступив ближче. В балії у сірій воді плавала купа якогось брудного ганчір'я.

— Що це? — запитав він тітку Петунію.

Тітка, як і завжди, коли Гаррі насмілювався щось запитати, стисла вуста, але таки відказала:

— Твоя нова шкільна форма. Гаррі ще раз зазирнув у балію.

— Ох, — зітхнув він. — Я й не знав, що її треба замочувати.

— Не верзи дурниць! — гримнула на нього тітка Петунія. — Я для тебе фарбую деякі старі речі Дадлі в сірий колір. Коли закінчу, буде така, як у всіх.

Гаррі дуже засумнівався, але подумав, що краще не сперечатися. Він сів за стіл, намагаючись не думати, який він матиме вигляд першого вересня, — напевне, як у клаптях старої слонячої шкіри.

Увійшли Дадлі й дядько Вернон і аж скривилися на той жахливий сморід від нової форми для Гаррі. Дядько Вернон, як завжди, розгорнув газету, а Дадлі вперіщив по столу своїм шкільним ціпком, з яким уже ніколи не розлучався.

Усі почули, як клацнуло вічко для пошти і впало кілька листів.

— Дадлі, принеси пошту, — сказав дядько Вернон, не відриваючись від газети.

— Нехай Гаррі несе.

— Гаррі, принеси пошту.

— Нехай Дадлі несе.

— Дадлі, ану дай йому тим ціпком!

Гаррі ухилився й пішов по листи. На килимку біля дверей лежали три речі: поштівка від Верно-нової сестри тітоньки Мардж, що відпочивала на острові Вайт, бурий конверт із рахунком і — *лист для Гаррі*.

Узявши листа до рук, Гаррі став розглядати конверт, а серце його забриніло, немов струна. Ніхто, ще ніхто *ніколи нічого* йому не писав. Від кого ж цей лист? У нього немає ні друзів, ні інших родичів, він не записаний до бібліотеки, тож навіть звідти ніколи не отримував прикрих нагадувань, що треба вчасно повертати книжки. Але ж ось лист, і адреса така ясна, що годі помилитися:

Містеру Г. Поттеру Комірчина під сходами 4, Прівіт-драйв Літл-Вінгін Графство Суррей
Конверт був важкий і товстий, з жовтуватого пергаментного паперу, підписаний

яскраво-зеленим чорнилом, і не мав жодного штемпеля.

Тремтячими руками перевернувши конверт, Гаррі побачив пурпурову воскову печатку з гербом: лев, орел, борсук і змія, що обплела велику літеру "Г".

— Швиденько, хлопче! Що ти там робиш, — дивишся, чи нема бомби? — гукнув із кухні дядько Вернон, зареگотавши зі свого жарту.

Гаррі вернувся на кухню, не зводячи очей зі свого листа. Передав дядькові рахунок і поштівку, сів і став поволі відкривати жовтий конверт.

Дядько Вернон витяг рахунок, роздратовано пхикнув і перебіг очима поштівку.

— Мардж занедужала, — повідомив він тітку Петунію. — З'їла якогось молюска...

— Тату! — раптом вигукнув Дадлі. — Тату, щось прийшло Гаррі!

Гаррі вже розгортав листа, написаного на такому ж цупкому папері, з якого був і конверт, але дядько Вернон видер листа йому з рук.

— Це мені! — крикнув Гаррі, намагаючись вихопити лист.

— Хто б це тобі писав? — вишкірився дядько, розгортаючи однією рукою листа й пробігши його очима.

Його обличчя з червоного стало зеленим швидше, ніж міняються сигнали на світлофорі. І це ще не все. Наступної миті воно зробилося землистим, наче вчорашня вівсянка.

— П-п-петуніє! — аж задихнувся він.

Дадлі намагався схопити листа, щоб прочитати й собі, але дядько Вернон підняв його високо вгору. Тітка Петунія зацікавлено взяла листа й прочитала перший рядок. Якусь мить здавалося, ніби вона от-от зімліє. Вхопившись за горло, вона хапнула ротом повітря.

— Верноне! О Господи, Верноне!

Дядько з тіткою дивилися одне на одного так, ніби забули, що в кімнаті ще й досі стоять Гаррі й Дадлі.

Дадлі не зник, щоб на нього не звертали уваги, і тому штурхонув ціпком батькову голову.

— Я хочу прочитати листа! — вимагав він.

— Я його хочу прочитати, — розгнівався Гаррі, — бо він *мій*!

— Забирайтеся звідси обидва! — захрипів дядько Вернон, ховаючи листа назад у конверт.

Гаррі не ворухнувся.

— Я ХОЧУ СВОГО ЛИСТА! — крикнув він.

— Дай я подивлюсь! — наполягав Дадлі.

— ГЕТЬ! — гаркнув дядько Вернон, схопив Гаррі й Дадлі за комір, виштовхав їх до коридору, і з грюкотом зачинив кухонні двері. Хлопці відразу почали люту, але мовчазну бійку за право підслухати крізь замкову шпарину. Дадлі переміг, тож Гаррі в окулярах, що теліпалися на одній дужці, влігся на живіт, щоб слухати крізь шпарку між дверима й підлогою.

— Верноне, — говорила тітка Петунія тремтячим голосом, — подивися на адресу: звідки вони могли знати, де він спить? Може, вони стежать за будинком?

— Стежать, шпигують, переслідують нас, — нестямно бурмотів дядько Вернон.

— Але що діяти, Верноне? Може, відповісти їм? Напиши їм, що ми не хочемо...

Гаррі бачив, як сновигали по кухні лискучі чорні черевики дядька Вернона.

— Ні, — сказав дядько нарешті. — Ні, ми їх зігноруємо. Якщо вони не отримають відповіді... атож, це найкраще... не робитимем нічого...

— Але ж...

— Петуніє, в моєму будинку таких не буде! Коли ми його брали, то хіба не присягалися викоренити усі ті небезпечні дурниці?

Того вечора, вернувшись із роботи, дядько Вернон зробив те, чого не робив ніколи, — відвідав Гаррі в його комірчині.

— Де мій лист? — запитав Гаррі, тільки-но дядько Вернон проліз у двері. — Хто мені писав?

— Ніхто. Помилилися адресою, — коротко відповів дядько Вернон. — Я спалив його.

— То *не* помилка, — насупився Гаррі. — Там навіть писалося, що я живу в комірчині.

— АНУ ЦИТЬ! — гаркнув дядько Вернон і зі стелі впало кілька павуків. Він перевів подих, а тоді силувано усміхнувся:

— Е-е... так, Гаррі... про твою комірчину. Ми з тіткою думали... ти вже зavelикий для

неї... ми подумали, що тобі краще перейти до другої спальні Дадлі.

— Навіщо? — здивувався Гаррі.

— Нічого не запитуй! — відрубав дядько. — Збирай свої манатки і мерщій нагору!

У будинку Дурслі було чотири спальні: одна для дядька Вернона й тітки Петунії, одна для гостей (здебільшого для Мардж, Вернової сестри), одна для Дадлі, а в четвертій він тримав усі свої іграшки та речі, які не поміщалися в першій спальні.

Гаррі за один раз переніс усе своє добро з комірчини до цієї кімнати. Він сів на ліжку і став розглядатися. Тут майже все було поламане. Кінокамера, куплена лише місяць тому, лежала на іграшковому самохідному танку, яким Дадлі колись переїхав сусідського пса; в кутку валявся перший Дадлів телевізор, який він розбив ударом ноги, коли відмінили його улюблену програму. В іншому кутку стояла велика пташина клітка, де колись був папуга, що його Дадлі проміняв у школі на справжню повітряну рушницю, яка лежала на полиці з вигнутою цівкою, бо Дадлі ненароком сів на неї. На інших полицях громадилися книжки. Це були єдині речі в кімнаті, яких, здається, ніхто ще не торкався.

Знизу долинув голос Дадлі, що визвірявся на матір: "Я не *хочу*, щоб він там був!.. Мені *потрібна* та кімната!.. Нехай забирається!.." Гаррі зітхнув і витягся на ліжку. Вчора він усе б віддав, щоб опинитися тут, а нині волів би сидіти в комірчині з листом, ніж нагорі без нього.

Наступного ранку за сніданком було доволі спокійно. Дадлі був приголомшений. Він уже й верещав, і періщив батька ціпком, і вдавав хворого, і штурхав ногами маму, й викидав черепаху крізь дах оранжереї, але однаково не відвоював свою кімнату. Гаррі згадував учорашній день, гірко шкодуючи, що не відкрив листа ще в коридорі. Дядько Вернон і тітка Петунія похмуро поглядали одне на одного.

Коли принесли пошту, дядько Вернон, що, здається, намагався бути ласкавим з Гаррі, звелів піти за нею Дадлі. Було чути, як, ідучи коридором, той ляскає по всьому своїм ціпком. І раптом він заревів: "*Ще один лист! Містеру Г. Поттеру, Найменша спальня, Привіт-драйв, 4*".

Стамовано зойкнувши, дядько Вернон зірвався на ноги й побіг у коридор, Гаррі — слідом за ним. Дядько Вернон був змушений повалити Дадлі на підлогу, щоб відібрати листа, але йому довелося помучитись, бо Гаррі схопив дядька ззаду за шию. Після хвилиної безладної вовтузні, коли вже кожен добряче скуштував ціпка, дядько Вернон, тяжко відсапуючи, підвівся, стискаючи в руці листа для Гаррі.

— Ану в комірчину!.. Тобто до спальні, — прохрипів він Гаррі. — Дадлі, геть! Забирайся звідси!

Гаррі кружляв по своїй новій кімнаті. Хтось довідався, що він перебрався з комірчини і, здається, навіть знає, що він не отримав першого листа. Тож, напевне, буде ще одна спроба? Але цього разу Гаррі подбає, щоб вона була вдалою. Він має план.

О шостій ранку наступного дня пролунав дзвінок відремонтованого будильника. Гаррі притьмом зупинив його і тихенько вдягнувся. Тільки б не розбудити Дурслі. Не вмикаючи світла, він навшпиньки прокрався вниз.

Гаррі збирався дочекатися листоношу на розі Привіт-драйв і забрати в нього листи для будинку номер 4. Серце гупало йому в грудях, коли він, скрадаючись, ішов темним коридором до входних дверей...

— А-А-А-А-А-АЙ!

Гаррі аж підскочив: він наступив на щось м'яке й велике, що лежало на килимку перед дверима, — щось *живе*!

Спалахнуло світло, й Гаррі нажахано побачив, що те велике й м'яке виявилось дядьковим обличчям. Дядько Вернон лежав у спальному мішку біля дверей із явним наміром не дати Гаррі зробити саме те, що той задумав. Майже півгодини він шпетив Гаррі, а тоді звелів йому заварити чашечку чаю. Гаррі знічено почовгав до кухні, а коли повернувся, пошта вже прибула й опинилася просто в руках дядька Вернона. Гаррі побачив аж три листи, підписані зеленим чорнилом.

— Я хочу... — почав був він, але дядько Вернон прямо на його очах подер листи на дрібнесенькі шматочки.

Того дня дядько Вернон не пішов на роботу. Лишився вдома й наглухо забив цвяхами вічко для пошти.

— Розумієш, — пояснював він тітці Петунії, тримаючи цвяхи зубами, — якщо вони не зможуть *укинути* їх сюди, то просто відмовляться від своїх спроб.

— Щось я не певна, Верноне.

— Ох, у цих людей у голові щось химерне, вони, Петуніє, не такі, як ми, — скрушно зітхнув дядько Вернон і вдарив по цвяху тістечком, яке йому щойно принесла тітка.

У п'ятницю Гаррі прийшло не менше десятка листів. Через те, що їх годі було пропхати у вічко для пошти, деякі з них просунули під дверима, застромили у шпарки між дверима й одвірком і навіть укинули крізь віконечко в туалеті.

Дядько Вернон знову лишився вдома. Поспалювавши всі листи, він узяв молоток, цвяхи й позабивав дошками усі щілини навколо дверей, — тепер ніхто не міг би вийти на вулицю. Працюючи, він щось собі мугикав, здригаючись від найменшого шереху.

У суботу все пішло шкереберть. До будинку потрапили два десятки листів для Гаррі, заховані всередині кожного з двох десятків яєць, що їх через вікно до вітальні передав тітці Петунії вкрай розгублений молочар. Поки дядько Вернон розлючено дзвонив на пошту і в молочарню, намагаючись знайти кого-небудь, кому можна поскаржитися, тітка Петунія покришила листи кухонним міксером.

— Кому це так припекло поспілкуватися з *тобою*? — вражено подивився на Гаррі Дадлі.

У неділю вранці дядько Вернон сів снідати і, попри втомлений, ба навіть хворобливий, вигляд, видавався щасливим.

— У неділю немає пошти, — радісно нагадав він родині, намащуючи джем просто на газету, — не буде тих клятих писульок!

Тієї миті щось шугнуло в комині й гахнулося йому на потилицю. Ще мить — і з каміна вилетіли, мов кулі, тридцять, а то й сорок листів. Дурслі злякано зіщулились, а Гаррі підскочив, і спробував упіймати бодай одного листа.

— Геть! ГЕТЬ!

Дядько Вернон ухопив Гаррі за попереk і жбурнув його в коридор. Коли, прикриваючи руками обличчя, з кухні повибігали тітка Петунія й Дадлі, дядько з грюкотом зачинив за собою двері. Було чути, як до кімнати й далі залітають листи, відскакуючи від стін та підлоги.

— З мене досить! — простогнав дядько Вернон, намагаючись говорити спокійно і водночас вириваючи з вусів цілі жмутки волосся. — За п'ять хвилин щоб усі знову були тут, готові до від'їзду, їдемо звідси! Візьміть лише якийсь одяг. Жодних заперечень!

З наполовину вискубаними вусами він був такий страшний, що ніхто й рота не роззявив. Через десять хвилин вони висадили забиті дошками двері, сіли в машину й помчали в бік автостради. Дадлі шморгав носом на задньому сидінні: батько луснув його по голові, бо той їх затримав, пробуючи запхати до спортивної сумки телевизор, відеомагнітофон і комп'ютер.

Дурслі їхали. Їхали та їхали. Навіть тітка Петунія боялася запитати, куди ж вони їдуть. Вряди-годи дядько Вернон круто розвертався і їхав у зворотному напрямі.

— Збити їх зі сліду... збити їх зі сліду, — бурмотів він щоразу.

Цілісінький день вони навіть не зупинялися, Щоб чогось поїсти чи випити. Коли запали сутінки, Дадлі вже безперестанку скиглив. Ще ніколи він не мав такого кепського дня. Він був голодний, пропустив п'ять телевізійних передач, які збирався подивитись, і досі ще не вбив жодного інопланетянина на своєму комп'ютері.

Нарешті дядько Вернон зупинився біля понурого готелю на околиці великого міста. Дадлі й Гаррі дістали кімнату з двома ліжками й вогкими затхлими простирадлами. Дадлі захропів, а Гаррі не спав, сидів на підвіконні, дивився, як пронизують пільму автомобільні фари, і думав...

Наступного ранку вони мали на сніданок несвіжі кукурудзяні пластівці й холодні мариновані помідори з грінками. Коли вже доїдали, до їхнього столу підійшла власниця готелю.

— Перепрошую, чи є серед вас містер Г. Поттер? Тут цих листів перед порогом, мабуть, ціла сотня.

Вона тримала в руці листа, на якому виднів напис зеленим чорнилом:

Містеру Г. Поттеру Кімната 17 Готель "Рейлв'ю" Коукворт

Гаррі хотів схопити листа, але дядько Вернон вдарив його по руці. Жінка вражено дивилася на цю сцену.

— Я заберу їх, — сказав дядько Вернон, мерщій підвівся й рушив з їдальні слідом за

господиною.

— Любий, може, краще вернутися додому? — несміливо запитала через кілька годин тітка Петунія, проте дядько Вернон, здається, її й не чув. Ніхто не знав, чого він, власне, шукає. Він завіз родину до якогось лісу, вийшов з машини, роздивився, похитав головою, знову сів до машини й вони рушили далі. Те саме відбулося й серед зораного поля, на підвісному мості і на горішньому поверсі багатоповерхової паркувальної будівлі.

— Тато збожеволів, чи що? — похмуро запитав того вечора Дадлі тітку Петунію.

Дядько Вернон зупинився на узбережжі, замкнув їх усіх в автомобілі і зник.

Задощило. Великі краплини барабанили по машині.. Дадлі шморгнув носом.

— Нині понеділок, — сказав він мамі. — Показують Великого Гумберто. Я хочу ночувати там, де є телевізор.

Понеділок. Гаррі щось пригадав собі. Якщо це справді понеділок — а Дадлі завдяки телевізору уважно стежив за днями тижня, — то завтра, у вівторок, Гаррі виповнюється одинадцять років. Звичайно, його день народження, власне, ніхто не святкував. Скажімо, торік він отримав від Дурслі вішак для одягу й пару старих дядькових шкарпеток. Та все одно, не щодня ж буває одинадцять.

Дядько Вернон вернувся, усміхаючись. Він приніс якийсь довгий вузький пакунок і нічого не відповів тітці Петунії, коли та запитала, що він купив.

— Знайшов чудове місце! — тішився він. — Ходімо! Виходьте всі!

Надворі було дуже зимно. Дядько Вернон показував на якусь скелю, що височіла серед моря. До верхівки скелі тулилася найжалюгідніша, яку тільки можна уявити, халупка. Телевізора, безперечно, там не було.

— Сьогодні вночі обіцяють шторм! — весело вигукнув дядько Вернон, потираючи руки. — А цей добродій люб'язно погодився позичити нам човна!

До них спроквола й досить лиховісно посміхаючись, підступив беззубий стариган і показав рукою на благодійний човен, що похитувався під берегом у сталеві-сірій воді.

— Провіант я вже припас, — повідомив дядько Вернон, — отож уперед!

У човні було страшенно холодно. Крижані морські бризки й дощові краплини залітали їм за коміри, а зимний вітер шмагав обличчя. Здавалося, минуло кілька годин, доки вони нарешті добулися до скелі, і дядько Вернон, ковзаючись та спотикаючись, повів їх до пошарпаної халупи.

Усередині їх чекало жахіття: тхнуло водоростями, у шпарях між колодами завивав вітер, у вогкому каміні не було жодного поліна. Халупа мала всього дві кімнати.

Провіант дядька Вернона складався з торбинки чипсів на кожного й чотирьох бананів. Дядько спробував розпалити вогонь, але порожні торбинки з-під чипсів лише чаділи і морщились.

— От тепер би згодилися ті листи, га? — бадьоро пожартував він.

Дядько перебував у чудовому настрої. Звичайно ж, йому здавалося, ніби тепер ніхто сюди не добереться, щоб доставити під час шторму пошту. Гаррі в душі погоджувався з ним, хоча така думка його зовсім не тішила.

Настала ніч, і навкруги забушував обіцяний шторм. Бризки з височенних хвиль долітали до стін халупи, а шалений вітер шарпав каламутні шибки. Тітка Петунія знайшла в другій кімнаті кілька запліснявілих ковдр і влаштувала для Дадлі ліжко на поточеній міллю канапі. Разом із дядьком Верноном вона вляглася на горбкувате ліжко в другій кімнаті, а Гаррі був змушений шукати собі місце на підлозі, де він і скрутився під тоненьким пошарпаним ряденцем.

Шторм лютував що далі, то несамовитіше, і Гаррі не міг заснути. Він тремтів і перевертався, щоб влаштуватися вигідніше, а в животі йому бурчало з голоду. Коли десь опівночі почалася гроза, низькі розкоти грому заглушили хрюпіння Дадлі. Освітлений циферблат годинника, що звисав з канапи разом із жирним зап'ястком Дадлі, показував, що за десять хвилин Гаррі виповниться одинадцять років.

Гаррі лежав і дивився, як з кожною секундою наближається його день народження, — цікаво, чи згадають про нього Дурслі, і де тепер автор усіх тих листів?

Лишилося п'ять хвилин. Надворі щось зарипіло, і Гаррі насторожився — а що, як

завалиться дах? Хоча тоді, напевне, стало б тепліше. Чотири хвилини... Може, коли вони повернуться, в будинку на Прівіт-драйв буде стільки листів, що він зуміє поцупити бодай одного?

Ще три хвилини... Чи це море з такою силою гупає в скелю?.. Дві хвилини... Що то за дивний хрускіт?.. Може, то відколовся і впав у море шматок скелі?

Ще хвилина, і йому буде одинадцять. Тридцять секунд... двадцять... десять, дев'ять... — може, розбудити Дадлі, просто, щоб подратувати його, — три... дві... одна...

БУМ!!!

Здригнулася вся халупа, і Гаррі рвучко сів на підлогу, дивлячись на двері. Знадвору хтось стукав, Щоб його впустили.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

Ключник

БУМ! Постукали знову. Смикнувшись, прокинувся Дадлі.

— Де стріляють? — запитав він безглуздо. Ззаду щось грюкнуло і до кімнати ввалився дядько Вернон. У руках він тримав рушницю — тепер стало ясно, *що* він приніс у довгому вузькому пакунку.

— Хто там? — закричав він. — Попереджаю: я озброєний!

Настала тиша. А далі — ТОРОХ!!!

Хтось із такою силою гупнув у двері, що вони зірвалися з завісів і, оглушивши всіх, хряпнулися на підлогу.

В одвірку стояв чоловік-велетень. Довга кошлата грива волосся і здоровенна розпатлана борода майже повністю закривали йому обличчя. Видніли хіба що очі, чорними жучками поблискуючи крізь волосся.

Велетень проліз у халупу, зігнувшись так, що його голова лише трохи торкалася стелі. Нахилився, взяв двері й, мов пушинку, почепив на завіси. Буря на той час трохи вщухла. Велетень обернувся й оглянув усіх:

— Чи не загірті нам трохи чайочку, га? Дорога була тяжка... — Потім підійшов до канапи, де сидів завмерлий від страху Дадлі: — Посунься, бовдуре гладкий!

Дадлі пискнув і швиденько заховався за маму, що перелякано скоцюрбилася позаду дядька Вернона.

— А ось і Гаррі! — гукнув незнайомець.

Гаррі глянув на страшне, дике, заросле обличчя й побачив, що очі-жучки всміхаються йому.

— Востаннє, коли тебе видів, ти був немовлетком, — сказав велетень. — Схожий на татка, але очі мамині.

Дядько Вернон видав якийсь кумедний скреготливий звук.

— Негайно покиньте нас, сер! — звелів він. — Ви незаконно вдерлися в наше помешкання!

— Дурслі, ти б си помовчав, старий придурку! — мовив на те велетень. Перехилився через канапу, вирвав дядькові з рук рушницю, скрутив її, наче гумову, у вузол і пожбурих у куток.

Дядько Вернон видав ще один кумедний звук, наче миша, яку розтоптали.

— Нехай там як, Гаррі, — протяг велетень, відвертаючись від Дурслі, — вітаю тебе з іменинами. Маю тут щось для тебе — я си трохи його притовк, але смакує файно.

Із внутрішньої кишені свого чорного плаща незнайомець дістав трохи придушену коробку. Тремтячими пальцями Гаррі відкрив її. В середині лежав великий липкий шоколадний торт, на якому було виведено зеленим кремом: *"З днем народжен ня, Гаррі!"*

Гаррі глянув на велетня. Він хотів подякувати, але слова десь загубилися дорогою до вуст і замість подяки вийшло:

— Хто ви?

— Справді, я й не назвався, — усміхнувся велетень. — Рубеус Гегрід, ключник і

охоронець дичини У Гогвортсі. — Він простяг величезну долоню і потис *усю* руку Гаррі.

— То як там чайочок, га? — поцікавився він, потираючи руки. — Можна й чогось міцнішого, якщо маєте.

Гегрід подивився на порожній камінь, де лежали зіжмакані торбинки з-під чипсів, і фиркнув. Нахилився над камином; ніхто й не бачив, що він робив там, та коли за мить випростався, в каміні палахкотів вогонь. Мерехтливе сяйво затопило вогку халупу, і Гаррі відчув, як його наповнює тепло, наче він заліз у гарячу ванну.

Велетень знову вмовився на канапі, що прогнулася під ним, і став витягати з кишень плаща різні речі: мідний чайник, м'який пакет із ковбасою, невеличку коцюбу, чайничок для заварки, кілька щербатих кухлів і пляшку бурштинової рідини, якої він ковтнув перед тим, як узявся готувати чай. Невдовзі хатину наповнили шкварчання і дух смаженої ковбаси. Поки велетень готував страву, ніхто навіть слова не мовив, та коли він зняв із вогню перші пухкі, соковиті, трохи підгорілі ковбаски, Дадлі захвилювався, і дядько Вернон був змушений гостро попередити його:

— Дадлі, не бери нічого, що він тобі даватиме. Велетень загадково усміхнувся:

— Дурслі, твоєму гладунцеві вже нема куди гладшати, тож нема чого боятися.

Він дав ковбаски Гаррі, який так зголоднів, що, здається, ніколи не куштував нічого смачнішого. Гаррі й далі не зводив погляду з велетня. Зрештою, побачивши, що ніхто нічого навіть не думає пояснювати, Гаррі не витерпів:

— Перепрошую, але я досі по-справжньому й не знаю, хто ви.

Велетень ковтнув чаю й витер долонею рота. — Називай мене Гегрід, — сказав він, — мене так усі називають. Як я й мовив, я зберігаю ключі від Гогвортсу, — ти, певно, все знаєш про Гогвортс.

— Е-е... ні, — на хвилю розгубився Гаррі.

Гегрід видавався приголомшеним, тож Гаррі швиденько додав: — Вибачте.

— *Вибачте?* — гаркнув Гегрід, повернувшись до Дурслі, що відступили в тінь. — Це ось *чим* треба вибачатися! Я знав, що ти не отримуєш листів, але — нехай його шляк трафить — і в гадці не мав, що ти нічогісінько не будеш знати про Гогвортс! Тебе ніколи не цікавило, де твої батьки *цього* навчилися?

— Чого "цього"? — запитав Гаррі.

— **ЧОГО ЦЬОГО?** — вибухнув Гегрід. — Ану, зачекай хвилю.

Він скочив на ноги і, розлючений, здавалося, заповнив собою всю хатину. Родина Дурслі зіщулилася під стіною.

— Ви хочете сказати, — заревів Гегрід до Дурслі, — що сей хлопець... сей хлопець... не знає нічого про... не знає **НІЧОГО**?

Гаррі подумав, що це вже занадто. Він, зрештою, ходив до школи й мав непогані оцінки.

— Я *дещо* знаю, — виправдовувався він. — Скажімо, математику й таке інше.

Але Гегрід тільки махнув рукою й мовив:

— Я маю на увазі *наш* світ. *Твій* світ. *Мій* світ. Світ *твоїх батьків*.

— Що це за світ?

Здавалося, ще мить — і Гегрід просто вибухне.

— **ДУРСЛІ!** — заgrimів він.

Дядько Вернон, збліднувши, наче мрець, бурмотів якісь нісенітниці. Гегрід нестямно глянув на Гаррі.

— Але ж ти повинен знати про своїх мамусю й татуса, — сказав він. — Вони *знамениті*. І ти *знаменитий*.

— Що? Мої... мої мама й тато справді були знамениті?

— То ти й... то ти й цього не знаєш?.. — Гегрід пригладив розчепіреними пальцями свою гриву, ошелешено втупившись у Гаррі. — То ти не знаєш, *хто* ти? — зрештою вимовив він.

У дядька Вернона раптом прорізався голос.

— Стоп! — наказав він. — Негайно замовкніть, сер! Я вам забороняю казати що-небудь хлопцеві!

Навіть хтось сміливіший за Вернона Дурслі і той би злякався несамовитого погляду Гегріда, а коли велетень заговорив, кожне його слово бриніло люттю:

— Ти йому нічого не сказав? Ніколи не розповідав, *що* писалося в листі, який лишив йому Дамблдор? Та ж я був там! Я видів, Дурслі, як Дамблдор клав листа! І ти усі ці роки від нього це приховував?

— Приховував від мене *що*? — нетерпляче запитав Гаррі.

— СТОП! Я ВАМ ЗАБОРОНЯЮ! — панічно заверещав дядько Вернон.

Тітка Петунія моторошно зойкнула.

— Ідіть ви обоє знаєте куди! — скривився Гегрід. — Гаррі, ти — чарівник.

У хатинці запала тиша. Долинали тільки бурхання хвиль і завивання вітру.

— Я... *хто*? — мало не задихнувся Гаррі.

— Чарівник, звісно, — сказав Гегрід, знову сідаючи на канапу, яка заскрипіла й прогнулася ще нижче, — і то чарівник дуже файний, тобі тільки бракує трохи освіти. З такими мамою і татком, як у тебе, хіба можна бути кимось іншим? До речі, я си гадаю, що тобі вже пора прочитати свого листа. Гаррі простяг руку й нарешті отримав жовтуватий конверт, підписаний яскраво-зеленими літерами: *"Містеру Г. Поттеру, Підлога, Хатинка-на-Скелі, Море"*. Він витяг листа й прочитав:

ГОГВОРТСЬКА ШКОЛА ЧАРІВ І ЧАКЛУНСТВА

Директор школи: Албус Дамблдор

(Орден Мерліна, Перша Категорія, Великий Ворож., Гол. Чаклун, Верховний Маг, Міжнародна Конфед. Чарівників)

Дорогий містере Поттер!

З приємністю повідомляємо, що Вас зараховано до Гогвортської школи чарів і чаклунства. Будь ласка, прогляньте доданий список необхідної літератури і знарядь.

Початок навчання — 1-го вересня. Чекаємо Вашої сови не пізніше 31-го липня.

З повагою

Мінерва Макгонегел, *заступник директора*

Запитання спалахували Гаррі в голові, наче вогні феєрверку, і він не знав, з котрого починати. Збігло кілька хвилин, перше ніж він, затаючись, надумався:

— Що означає "вони чекають мою сову"?

— Могутні Горгони, я си геть забув! — похопився Гегрід, ляснувши себе долонею по чолі з такою силою, що можна було б повалити коня, і дістав з іншої внутрішньої кишені плаща сову (справжню, живу, трохи розкошлану сову), довге перо й сувій пергаменту. Висолопивши язика, він нашкрывав цидулку, яку Гаррі зміг прочитати догори ногами:

Дорогий пане Дамблдоре!

Передав Гаррі листа. Завтра купимо йому всьо необхідне.

Погода паскудна. Я сподіваюся, що у Вас всьо файно.

Гегрід

Гегрід згорнув записку, віддав сові, яка схопила її дзьобом, підійшов до дверей і кинув птаха в буряну ніч. Тоді повернувся й сів, немов таке листування було не менш звичайною річчю, ніж телефонні розмови.

Гаррі помітив, що стоїть роззявивши рота, і швиденько стулив його.

— На чому я спинивси? — замислився Гегрід, але тут наперед ступив дядько Вернон — і далі блідий як полотно, проте дуже сердитий.

— Він не піде до тієї школи! — заявив дядько.

— Хотів би я видіти, як такий цілковитий магл, як ти, зможе його зупинити, — кречкнувши, проказав Гегрід.

— Цілковитий хто? — поцікавився Гаррі.

— Магл, — повторив Гегрід. — Ми так називаємо людей, які цураються чарів. Як *оці*. Тобі тяжело не пощастило, бо ти виріс у родині найабсолютніших маглів, яких я видів на своєму

віку.

— Коли ми взяли хлопця, то присягнули, що покладемо край цьому безглузду, — здобувся на слово дядько Вернон, — присягнули, що виб'ємо з нього всі дурниці! Теж мені чарівник!

— То ви *знали*? — вигукнув Гаррі. — Знали, що я... чарівник?

— Знали! — раптом завищала тітка Петунія. — Знали! Звичайно, знали! Кого ще могла народити моя клята сестра!.. О, колись вона теж дістала такого листа й пропала в тій... *школі*, а тоді верталася на канікули додому з повними кишенями жаб'ячої ікри і обертала чайні чашки на шурів. Лише я одна бачила, хто вона, — потвора! Але ж ні, батьки тільки їй і годили, хухали на свою Лі-ліньку, пишалися, що в родині є відьма!

Вона зупинилася перевести подих, а тоді знову заговорила, виповідаючи, здається, те, що пекло їй серце багато років:

— А потім знайшла собі в школі того Поттера, вийшла за нього заміж після школи, народила тебе, і я, звісно, знала, що й ти будеш як вона, таким самим дивним і... ненормальним... А тоді, бачте, їх висадили в повітря, а ти звалився на нашу голову!

Гаррі страшенно зблід. Тільки-но до нього вернувся голос, він обурився:

— Висадили в повітря? А ви ж казали, що вони загинули в автокатастрофі!

— АВТОКАТАСТРОФІ?! — заревів Гегрід, підскачивши так несамовито, що Дурслі, відсахнувшись, знову забилися в куток. — Як си могли Лілі та Джеймс Поттери загинути в автокатастрофі? Отямитися не можу! Яке неподобство! Гаррі Поттер нічого не знає про себе, тоді як у нашому світі його ім'я знає кожна дитина!

— Але чому? Що сталося? — допитувався Гаррі.

Гегрід начебто вже не гнівався і на його обличчі раптом з'явився неспокій:

— Я ніколи такого не чекав, — мовив він низьким, схвильованим голосом. — Коли Дамблдор застеріг, як важко тебе забрати, я си й не гадав, Що ти ніц не знаєш. Ой, Гаррі, певно, не я мав би казати... але хтось таки мусить... Ти си не можеш потрапити до Гогвортсу, нічого не знаючи. — Гегрід люто зиркнув на Дурслі. — Що ж, певне, краще тобі знати все, що я можу розповісти... Всього мені казати не вільно, це велика таємниця, я можу тільки часточку...

Він сів, дивився якийсь час на вогонь, а тоді заговорив:

— Усе почалося, мабуть, із... чоловіка, що звався... Але я віри не йму, що ти не знаєш, як він називався... у нашому світі кожен знає його ім'я...

— Яке?

— Ну... видиш, коли можна обійтися, я ніколи його не називаю... Ніхто не називає.

— Чому?

— Ненаситні Гаргуйлі! Таж люди ще й дотепер бояться!.. Най його шляк трафить, як важко говорити! Розумієш, жив собі чарівник, який став... лихим. Таким лихим, що гіршого нема. Лихішим від найлихішого. Він називався...

Гегрід зробив ковток, та однаково нічого не сказав.

— Може, напишіть? — запропонував Гаррі.

— Ні, я не знаю, як пишеться. Ну, гаразд — *Волдеморт*, — здригнувся Гегрід. — Не змушуй мене знов називати. Отож сей... чарівник років зо двайцять тому взявся шукати собі спільників. І познаходив: хтось просто злякався, комусь си кортіло набрати його сили, а він, ніде правди діти, таки мав тої сили. Темні часи були, Гаррі. Ніхто не знав, кому вірити, ніхто не смів привітати незнайомого чаклуна чи відьму... Страшне діялося. Усіх він підбив під свою руку. Звичайно, дехто й бунту-вався, але він убивав їх. Нещадно. Гогвортс був тоді одним з небагатьох безпечних місць. Здається, Відомо-Хто боявся тільки Дамблдора. Він не наважувався захопити школу, принаймні тоді... Атож, твої мамуся й татусь були найліпші чарівники з усіх, що я знав і видів. Найкращі учні Гогвортсу! Дивно, що Відомо-Хто ніколи раніше не пробував перетягти їх до себе... Знав, мабуть, що вони надто близькі друзі Дамблдора і ніколи не стануть на бік Темної Сили. Може, він си сподівав переконати їх... може, просто хотів спекатися їх. Знаємо тільки, що десять років тому в переддень усіх святих, на Гелловін, він з'явився у вашому селі... Тобі тільки-тільки рочок минув. Він прийшов до вашої хати і... і...

Гегрід зненацька витяг бруднющу, засмальцо-вану хустинку і гучно висякався, а Гаррі

здалося, ніби заревіла сирена.

— Вибачей, — перепросив велетень, — але такий жаль мене бере... Знаєш, кращих людей за твоїх мамусю й татуса не було на світі... та... однаково їх убив Відомо-Хто. А відтак — і це вже справжня таємниця — він си й тебе хотів убити. Певне, щоб і вашого сліду си не лишило, а може, йому просто подобалося вбивати. Але він не зміг. Ти ніколи не думав, звідки в тебе сей знак на чолі? Се не просто шрам. Таке з'являється тоді, коли на тебе падає могутнє зловісне прокляття. Та клятва вбила твоїх маму й тата, зруйнувала вашу хату, але на тебе не подіяла, і тому ти є такий славетний, Гаррі. Ніхто не виживав, як він си вирішував когось убити, — ніхто, а ти вижив, хоч він замордував багатьох найславніших чаклунів і чарівниць нашої доби: Маккінонів, Боунів, Преветів... А ти ж був ще немовлетком — і вижив.

Голову Гаррі переповнював гострий, пекучий біль. Коли Гегрід уже закінчував, він знову побачив сліпучий спалах зеленого світла, — найвиразніше, ніж будь-коли раніше, — і вперше в житті йому пригадався уїдлиий, холодний, жорстокий регіт.

Гегрід сумно дивися на хлопця.

— Я сам тебе забрав з розваленної хати, з наказу Дамблдора. А відтак привіз до цих...

— Дурниці! — озвався дядько Вернон.

Гаррі аж підскочив, бо вже й забув про тих Дурслі.

До дядька Вернона, здається, знову повернулася відвага. Стиснувши кулаки, він люто позирав на Гегріда.

— Слухай-но мене, хлопче, — прогарчав дядько. — Я згоден, ти й справді якийсь дивакуватий, хоч, гадаю, все це можна направити доброю різкою! Ну а твої батьки — вони таки й справді були ненормальні, тут годі заперечити, і, як на мене, без них на світі й дихається легше! Чого прагнули, те й отримали! Плуталися з усякими відьмаками, а я знав, я завжди знав, що добром це не закінчиться!..

Тієї миті Гегрід зіскочив з канапи і витяг з-під плаща пошарпану рожеву парасольку. Направивши її, немов шпагу, на дядька Вернона, вигукнув:

— Попереджаю тебе, Дурслі, попереджаю: ще одно слово...

Побачивши, що його от-от проткне гострий кінець парасольки бородатого велетня, дядько Вернон знов утратив відвагу, припав до стіни й затих.

— Гаразд, — кивнув Гегрід, важко дихаючи й сідаючи назад на канапу, яка цього разу прогнулася до самої підлоги.

Тим часом у Гарріній голові роїлися ще сотні запитань.

— А що сталося з Вол... ой, тобто... з Відомо-Ким?

— Добре питання, Гаррі. Він си зник. Щез. Тієї самої ночі, коли си намірив тебе вбити. Це тільки збільшило твою славу. В цьому й полягає найбільша таємниця... Видиш, він ставав дедалі могутнішим — і чому тоді щез? Одні кажуть, помер. По-моєму, це дурниці. Не знаю, чи було в нього досить людського, щоб померти. Інші кажуть, що він десь є, чекає слушного часу й таке інше, але я не вірю. Хто був з ним, ті вернулися до нас. Дехто з них був наче без пам'яті, в якомусь трансі. Не думаю, що вони вийшли б із трансу, якби він мав си повертати. Більшість із нас гадає, ніби він ще десь є, але втратив силу. Надто охляв, щоб діяти. Його прибило щось те, що є тільки в тебе, Гаррі. Тієї ночі він спіткався з тим, чого си не сподівав, — не знаю, що то, й ніхто сього не знає, але щось у тобі є таке, що збило його з пантелику, — отак.

Гегрід дивився на Гаррі ласкавими й шанобливими очима, але Гаррі, замість запишатися й зрадіти, відчув, що сталася жадлива помилка. Він — чарівник? Він? Хіба таке може бути? Все життя його штурхав Дадлі і допікали тітка Петунія й дядько Вернон; якщо він і справді чарівник, чому ж, замикаючи його в комірчині, вони не оберталися щоразу на бридких жаб? Якщо він колись переміг найбільшого у світі чаклуна, то чого ж тоді Дадлі завжди його копав, немов футбольного м'яча?

— Гегріде, — сказав він тихенько, — мені здається, ви помилилися. Не думаю, що я чарівник.

На його подив, Гегрід розреготався.

— Не думаєш, га? А хіба ніколи нічого не ставалося, коли ти був переляканий чи сердитий?

Гаррі задивився на вогонь. Тепер він уже пригадував... Кожна химерна подія, яка

розлючувала тітку з дядьком, ставалася тоді, коли він, Гаррі, був засмучений або розгніваний... Коли його цькувала Дадлова зграя, він щоразу якось тікав від неї... Не хотів іти до школи з тією ідіотською стрижкою, і йому відросло волосся, а останнього разу, коли його штурхнув Дадлі, хіба він не помстився, навіть не усвідомивши цього, хіба не напустив на нього боа-конструктора?

Усміхнувшись, Гаррі знову глянув на Гегріда й побачив, що той просто саяв.

— Видиш? — сказав Геглід. — І ще кажеш, що ти, Гаррі Поттер, — не чарівник; зачекай, ти си ще прославиш у Гогвортсі!

Проте дядько Вернон не збирався здаватися без бою.

— Хіба я не сказав, що він нікуди не піде? — прошипів він. — Він ходитиме до школи "Стоун-вол" і буде мені за це вдячний. Я ж читав ті листи: йому будуть потрібні такі дурниці, як книжки з замовляннями, чарівні палички і...

— Якщо він си захоче піти, то його не зупинит такий цілковитий магл, як ти, — гаркнув Геглід. — Не пускати сина Лілі та Джеймса Поттерів до Гогвортсу! Та ти здурів. Його ім'я було у списках, відколи він вродився. Його берут до найліпшої в світі школи чарів і чаклунства. За сім років він себе не впізнає. Гаррі там буде, нарешті, поміж таких самих дітей, як і він, і то під наглядом найкращого директора, який керував коли-небудь Гогвортсом, — Албуса Дамбл...

— Я НЕ ПЛАТИТИМУ ЗАТЕ, ЩОБ ЯКИЙСЬ БОЖЕВІЛЬНИЙ СТАРИЙ ДУРЕНЬ НАВЧАВ ЙОГО ТАМ РІЗНИХ ФОКУСІВ! — заверещав дядько Вернон.

Але цього разу він зайшов задалеко. Геглід схопив парасольку й розкрутив її над головою:

— НІКОЛИ, — заgrimів він, — НЕ... ОБРАЖАЙ... У МОЇЙ... ПРИСУТНОСТІ... АЛБУСА... ДАМБЛДОРА!

Геглід зі свистом опустил парасольку донизу, спрямувавши її на Дадлі: спалахнуло фіалкове саяво, щось стрельнуло, немов феєрверк, залунав пронизливий вереск і наступної миті Дадлі вже підстрибував на місці, вхопившись руками за свій товстий задок і завиваючи з болю. Коли він повернувся до них плечима, Гаррі побачив, що з дірки в його штанах стирчить закручений свинячий хвостик.

Дядько Вернон аж заревів. Тягнучи тітку Петунію й Дадлі, він востаннє нажахано глипнув на Гегріда, вибіг до сусідньої кімнати і щосили гримнув дверима.

Глянувши на парасольку, Геглід почухав собі бороду.

— Не варто було нервуватися, — винувато промовив він, — але всьо одно нічого не вийшло. Хтів обернути його на свиню, але, бачу, він уже й так був справжнісінький свинтус, тож бракувало тільки Дрібнички. — Нахмуривши кошлаті брови, Геглід спідлоба подивився на Гаррі. — Я був би вдячний, якби в Гогвортсі ти нікому не казав про се, — попросив він. — Я... е-е... взагалі не повинен насилати чари. Мені дозволено тільки трошки скористатися з магії, аби йти за тобов, передавати листи й таке інше, і це одна з причин, чому я так прагнув сього завдання...

— А чому вам не можна насилати чари? — запитав Гаррі.

— Ну... я також вчився у Гогвортсі, але мене... е-е... відрахували, якщо чесно. Третого року. Зламали навпіл мою чарівну паличку і таке інше. Але Дамблдор дозволив мені zostатися охоронцем дичини. Йой, яка то файна людина, Дамблдор!

— А чому вас відрахували?

— Уже пізно, а завтра в нас купа роботи, — згадав раптом Геглід. — Треба піти до міста, купити тобі книжки і ще дещо. — Він скинув свого грубого чорного плаща і жбурнув його Гаррі. — Можеш си накрити, — сказав він. — Не зважай, як там щось си заворушит. Я міг лишити в кишенях пару мишок.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

Алея Діаґон

Наступного дня Гаррі прокинувся досить рано. Він відчував, що вже день, але очей не розплющував.

— Це був сон, — рішуче сказав він сам собі. — Мені снилося, ніби велеть на ймення

Гегрід прийшов забрати мене до школи чарівників. Коли я розплющу очі, то буду вдома у своїй комірчині.

Раптом почувся гучний стукіт.

"А ось і тітка Петунія грюкає в мої двері", — подумав Гаррі, і серце йому опустилося. Але він і далі не розплющував очей. Адже був такий гарний сон.

— Тук-тук-тук!

— Гаразд, — пробурмотів Гаррі, — вже встаю. Він сів, і важкий Гегрідів плащ сповз додолу.

Хатинку затопило сонячне сяйво, буря вщухла, Гегрід ще спав на поламаний канапі, а у вікно, тримаючи в дзьобі газету, стукала пазурами сова. Гаррі скочив на ноги, відчуючи, що весь вибухає від щастя, мовби в ньому надувається повітряна кулька. Він підбіг до вікна і відчинив його навстіж. Сова залетіла до кімнати і жбурнула газету на Гегріда, який навіть не ворухнувся. Тоді сіла на підлогу й напалася на Гегрідів плащ.

— Не роби цього!

Гаррі спробував прогнати сову, але та грізно замахнулася дзьобом і далі люто шматувала плащ.

— Гегріде! — закричав Гаррі. — Тут якась сова...

— Треба заплатити, — буркнув з канапи Гегрід.

— Що?

— Треба заплатити їй за газету. Пошукай си в кишенях.

Гегрідів плащ складався з самих кишень, і там було що завгодно: в'язки ключів, слимакові мушельки, клубочки, м'ятні льодяники, торбиночки чаю і... нарешті Гаррі знайшов жменю чудернацьких монет.

— Дай їй п'ять кнатів, — заспано промимрив Гегрід.

— Кнатів?

— Маленьких мідяків.

Гаррі відрахував п'ять мідних монеток, а сова простягла ногу, щоб він міг покласти гроші до невеличкого шкіряного гаманця, прив'язаного до тієї ноги. А тоді випурхнула у відчинене вікно.

Гегрід голосно позіхнув, випростався й потягся.

— Треба си вже рухати, Гаррі, нині маємо багацько справ, треба поїхати до Лондона, купити всьо до школи.

Гаррі крутив на всі боки чарівні монетки, розглядаючи їх, аж раптом подумав про щось таке, що ніби цвяшком проколало його радісну кульку.

— Е-е... Гегріде!

— Га? — відгукнувся Гегрід, натягуючи величезні чоботи.

— Я не маю грошей, а ви чули, що казав уночі дядько Вернон? Він не платитиме, щоб я навчався чарів.

— Цим не журиси, — сказав Гегрід, підводячись і чухаючи потилицю. — Думаєш, батьки нічого тобі не лишили, га?

— Але ж якщо хата завалилася...

— Вони не тримали грошей у хаті, хлопче! Отож спершу ми зайдемо до "Грінготсу". Це банк для чарівників. З'їж трохи ковбаски, вона й холодна непогана. До речі, я б си не відмовив і від кавальчика вчорашнього торта.

— Чарівники мають банки?

Тільки один. "Грінготс". Ним керують гобліни.

Ковбаса, яку тримав Гаррі, випала йому з рук.

— Гобліни?

— Так, і тому тільки божевільний спробує грабувати його. Затям, Гаррі: ніколи не чіпай гоблінів. "Грінготс" — найбезпечніше місце в світі, окрім хіба Гогвортсу. До речі, мені однаково треба навідати "Грінготс". Дамблдор попросив залагодити деякі справи. — Гегрід гордо випнув груди. — Найважливіше він переважно доручає мені, — знайти тебе, щось узяти в "Грінготсі"... Ти вже готовий? То рушаймо!

Гаррі вийшов з халупи слідом за Гегрідом. Небо прояснилося, море мерехтіло під

сонячним промінням. Човен, що його позичив дядько Вернон, стояв біля берега, проте в човні після бурі зібралось чимало води.

— Як ви сюди дісталися? — запитав Гаррі, не помітивши ніде іншого човна.

— Прилетів, — відповів Гегрід.

— *Прилетіли?*

— Атож, але назад попливемо човном. Я вже знайшов тебе і не маю си права користати чарами.

Вони залізли до човна, а Гаррі дивився на Гегріда, намагаючись уявити, як той летить.

— Але веслувати було би встидно, — сказав Гегрід, знову спідлоба зиркнувши на Гаррі.

— Якби я... е-е... трошки всьо пришвидшив, чи міг би ти не згадувати про це в Гогвортсі?

— Звичайно, — відповів Гаррі, якому не терпілося побачити нові чари.

Гегрід знову витяг рожеву парасольку, двічі вдарив нею по борту, і човен помчав до берега.

— А чому тільки божевільний може піти грабувати "Грінготс"? — поцікавився Гаррі.

— Заклинання... замовляння, — пояснив Гегрід, розгортаючи газету. — Кажуть, сейфи там охороняють дракони. А ще треба знайти дорогу: "Грінготс" лежить під Лондоном на глибині сотень миль. Глибше, ніж метро. Можна си вмерти з голоду, намагаючись звідти вийти, навіть як пощастит щось украсти.

Гаррі сидів, міркуючи над цими словами, а Гегрід переглядав газету "Щоденний віщун". Гаррі навчився від дядька Вернона, що, коли хтось гортає газету, краще його не чіпати, але втриматись було годі, ще ніколи в житті він не мав так багато запитань.

— О, маєш! Міністерство магії, як завжди, все наплутало, — пробурмотів Гегрід, перегортаючи сторінку.

— А що, існує Міністерство магії? — не зміг не запитати Гаррі.

— А запевно, — відказав Гегрід. — Вони, звичайно, хотіли, щоб міністром був Дамблдор, але він си ніколи не покине Гогвортсу, тож посаду дістав старий Корнеліус Фадж. Телепень, якого світ не видів! Щоранку посилає Дамблдорові сов і прохає поради.

— А що робить Міністерство магії?

— Ну, передусім намагається приховати від маглів, що в країні й досі є відьми та чаклуни.

— Навіщо?

— Навіщо? Таж тоді, Гаррі, всім закортит вирішити свої проблеми чарами. Ні, нехай си нам дадуть спокій.

Тієї миті човен легенько торкнувся берега.

Гегрід склав газету, і вони кам'яними східцями вийшли на вулицю. Поки вони прямували містечком до вокзалу, на Гегріда задивлялися всі перехожі. І Гаррі, в принципі, їх розумів. Адже Гегрід не тільки був удвічі за них вищий, а й чіплявся до звичайнісіньких речей, як-от лічильників на пар-кувальних майданчиках, вигукуючи:

— Диви, Гаррі? Чого тільки ті магли не вигадает, га?

— Гегріде, — насилу переводячи подих, мовив Гаррі, що намагався не відставати, — то ви казали, що в "Грінготсі" є дракони?

— Та ніби так кажут, — відповів Гегрід. — От би мені дракончика!

— Дракончика?

— Я змалку про нього мрію... О, вже прийшли.

Вони опинилися на вокзалі. Поїзд до Лондона вирушав за п'ять хвилин. Гегрід, нічого не тямлячи в тих, за його словами, "маглівських" грошах, дав Гаррі кілька банкнот, щоб той купив квитки.

Люди в поїзді ще більше витріщалися на них. Гегрід сів на два місця зразу й почав плести шпичками щось подібне до жовтого циркового шатра.

— Не загубив листа, Гаррі? — запитав він, рахуючи петлі.

Гаррі витяг з кишені конверт.

— Файно, — кивнув Гегрід. — Там є список усіх причандалів.

Гаррі розгорнув ще один аркуш, якого не зауважив уночі, і прочитав:

Форма: *Учням першого року навчання необхідно мати:*

1. Три комплекти звичайних робочих мантий (чорних).
2. Один звичайний повсякденний гостроверхий капелюх (чорний).
3. Одну пару захисних рукавиць (з драконячої шкіри або подібного до неї матеріалу).
4. Одну зимову мантию (чорну, зі срібними застібками). Зверніть, будь ласка, увагу: увесь учнівський одяг повинен мати бірки з іменами.

Підручники:

Всі учні повинні мати по одному примірнику таких книжок: "Стандартна книга заклинань" (1-ий курс) Міранди Гошоук. "Історія магії" Батільди Бегшот. "Магічна теорія" Адальберта Вофлінга. "Початковий курс трансфігурації" Емеріка Свіча. "Тисяча магичних трав і грибів" Філіди Спор. "Магічні зілля й настійки" Арсеніуса Джигера. "Чарівні звірі і де їх знайти" Ньюта Скамандера. "Темні сили — посібник для самозахисту" Квентіна Тримбла.

Інші знаряддя: 1 чарівна паличка. 1 казанок (олов'яний, стандартного розміру 2). 1 комплект скляних або кришталевих піал. 1 телескоп. 1 комплект мідних терезів. Учні можуть також взяти з собою сову, АБО кота, АБО жабу.

НАГАДУЄМО БАТЬКАМ: ПЕРШОКЛАСНИКАМ НЕ
ДОЗВОЛЕНО МАТИ ВЛАСНУ МІТЛУ

— Невже це все можна купити в Лондоні? — здивувався вголос Гаррі.

— Якщо знаєш де, — відповів Гегрід.

Гаррі ще ніколи не був у Лондоні. Хоча Гегрід, здавалося, знав, куди він прямує, та він, мабуть, ніколи не діставався туди звичайним способом. Він застряг у турнікеті метро й голосно обурювався, що сидіння замалі, а поїзди надто повільні.

— Не розумію, як ті магги дають собі раду без чарів, — нарікав він, видираючись нагору поламаним ескалатором, що вів на галасливу вулицю з крамничками.

Гегрід був такий величезний, що йому легко вдавалося протискатися крізь юрбу, а Гаррі мусив лише не відставати. Вони минали книгарні й музичні крамниці, ресторани й кінотеатри, але ніде й знаку не було, що тут можуть продавати чарівні палички. То була звичайнісінька вулиця з юрмами звичайнісіньких перехожих. Невже десь тут глибоко під землею лежать купи чаклунського золота? Невже справді існують крамниці, де торгують підручниками заклинань і мітлами? А може, це все просто грандіозний жарт, який задумали Дурслі? Якби Гаррі не знав, що в Дурслів абсолютно відсутнє почуття гумору, він так і гадав би, але, хоча все, про що досі розповідав йому Гегрід, видавалося неймовірним, Гаррі чомусь йому вірив.

— Ось тут, — сказав, зупиняючись, Гегрід, — "Дірявий Казан". Популярне місце.

То був маленький і задрипаний шинок. Якби Гегрід не показав його, Гаррі взагалі б нічого не помітив. Люди, кваплячись, не звертали на нього уваги. їхні погляди прилипали до вітрин великої книгарні з одного боку та музичної крамниці — з другого, а "Дірявий Казан" для них ніби не існував. Власне, Гаррі мав таке дивне відчуття, мовби *тільки вони з Гегридом* можуть його бачити. Перш ніж він сказав про це Гегридові, той завів його досередини.

Там, як для популярного місця, було надто темно й убого. Кілька старших жінок сиділи в куточку, цмулячи з келишків херес. Одна з них курила довгу люльку. Чоловічок у циліндрі розмовляв із старим барменом, що був зовсім лисий і скидався на липкий горіх. Коли вони увійшли, розмови вщухли. Гегрида, здається, знали всі — вони вітали й усміхалися йому, а бармен потягнувся за чаркою, запитавши:

— Як завжди, Гегриде?

— Не можу, Томе, я ж у справах Гогвортсу — відповів Гегрід, ляснувши Гаррі по плечу своєю велетенською рукою, аж той присів.

— О Господи! — вигукнув бармен, позираючи на Гаррі. — Це... Невже це?!.

У "Дірявому Казані" раптом усе завмерло і стихло.

— Боже мій милий! — прошепотів старий бармен. — Гаррі Поттер... Яка честь!
Він вибіг з-за шинквасу, підступив до Гаррі й зі слізьми на очах узяв його за руку.

— Вітаю вас із поверненням, пане Поттере, щиро вітаю!

Гаррі не знав, що й казати. Геть усі дивилися на нього. Стара жінка смоктала люльку, не помічаючи, що та згасла. Гегрід аж саяв.

Нараз зарипіли стільці, а наступної миті Гаррі вже ручкався з усіма присутніми в "Дірявому Казані".

— Доріс Крокфорд. Пане Поттере, я просто не вірю, що нарешті побачила вас.

— Я так пишаюся, пане Поттере, так пишаюся!

— Завжди мріяла потиснути вам руку... Я така зворушена!

— Я в захваті, пане Поттере, тут слів замало. Моє ім'я Дігл, Дідалус Дігл.

— А я вас уже бачив! — вигукнув Гаррі, а в Дідалуса Дігла від хвилювання аж упав з голови циліндр. — Ви якось мені вклонилися в крамниці.

— Він пам'ятає! — закричав Дідалус Дігл, озираючи всіх довкола. — Ви чули? Він пам'ятає мене!

Гаррі знову і знову тиснув руки, Доріс Крокфорд підійшла вже вдруге.

Підступив дуже нервовий і блідий молодик. Одне око в нього сіпалося.

— Професор Квірел! — відрекомендував його Гегрід. — Гаррі, професор Квірел буде в Гогвортсі одним із твоїх учителів.

— П-п-поттере, — затинаючись, вимовив професор Квірел і вхопив Гаррі за руку, — немає с-слів, як п-п-приємно з тобою з-з-зустрітись.

— А яких ви навчаєте чарів, професоре Квіреле?

— З-з-захисту від т-т-темних м-мистецтв, — пробурмотів неохоче професор Квірел, ніби волів і не згадувати про те. — Т-тобі, м-мабуть, це й не п-п-потрібне, П-п-поттере, га? — він нервово реготнув. — Ти, н-напевне, зби-би-раєшся до школи? Я й с-сам хочу п-п-придбати нову к-книжку про в-вампірів. — (Професора, здається, злякала сама думка про тих створінь.)

Проте решта відвідувачів не дали професорові Квірелу одноосібно спілкуватися з Гаррі. Минуло ще з десять хвилин, поки він спекався їх усіх, а Гегрід нарешті перекричав загальний гамір:

— Мусимо си вже рухати. Багато закупів. Ходім, Гаррі.

Доріс Крокфорд востаннє потисла Гаррі руку, і Гегрід вивів його попри шинквас на невеличке, обгороджене муром подвір'я, де не було нічого, окрім сміттевого бачка та бур'янів.

— Хіба я не казав тобі? — усміхнувся Гегрід до Гаррі. — Я ж казав, що ти знаменитий. Навіть професор Квірел затремтів, побачивши тебе; до речі, він си завше отак трясє.

— Завжди такий нервовий?

— О, так. Бідолаха. Блискучий розум. І всьо було файно, поки він штудіював самі книжки, а відтак він раптом узяв на рік відпустку, щоб набути безпосереднього досвіду... Кажуть, він стрівси у Чорному лісі з вампірами, а тоді мав прикру пригоду з якоюсь відьмою, — і відтоді геть змінився. Він си боїть учнів, свого предмета... Еге, а де ж моя парасолька?

Вампіри? Відьми? Гаррі запаморочилася голова. Тим часом Гегрід рахував цеглини в мурі над сміттєвим бачком:

— Три вгору, дві впоперек, — бурмотів він. — Ось, відступи-но, Гаррі. — І тричі вдарив у мур кінчиком парасольки.

Цеглина, по якій він стукав, задрижала, тоді прогнулася, посередині з'явився маленький отвір, що ставав дедалі ширшим. Ще мить — і перед ними виник прохід у формі арки, достатньо високий навіть для Гегріда; далі тягнулася брукована вуличка, звиваючись і зникаючи десь у далині.

— Ласкаво просимо на алею Діагон, — сказав Гегрід і усміхнувся, помітивши, як збентежився Гаррі.

Вони увійшли в арку, а коли Гаррі швиденько озирнувся, то побачив, як арковий прохід миттю зменшився і щез, і там знову постав суцільний мур.

Сонце яскраво виблискувало на цілій горі казанів біля найближчої крамниці. На рекламному плакаті над ними виднів напис: "Казани — Всіх Розмірів — Мідні, Латунні, Олов'яні, Срібні — Самомішалки — Розкладні".

— О, тобі теж потрібний казан, — мовив Гегрід, — але спершу треба взяти гроші.

Гаррі волів би мати ще з восьмеро очей. Ідучи вулицею, він крутив головою, намагаючись побачити все зразу: крамнички, виставлені біля них товари, покупців. Огрядна жіночка похитувала головою біля аптеки, примовляючи: "Сімнадцять серпиків за унцію драконячої печінки!.. Та вони здуріли..."

З темної крамнички під вивіскою "Совиний Торговельний Центр Айлопс — Сичі, Сипухи, Сірі, Бурі й Білі Полярні" долидало низьке приглушене ухання. Кілька хлопчаків десь такого віку, як Гаррі, вперлися носами у вітрину з мітлами. "Диви! — почув Гаррі чийсь слова, — "Німбус-2000" — нова й найшвидша". Далі були крамниці з мантиями, магазини, де продавали телескопи й чудернацькі срібні інструменти, яких Гаррі ніколи й не бачив, вітрини, заставлені діжками кажанячої селезінки та вугрячих очей, хиткими стосами книжок із замовляннями, гусячими перами й сувоями пергаменту, пляшечками з зіллям, місячними глобусами...

— "Грінготс", — повідомив Гегрід, коли вони підійшли до білосніжної будівлі, що височіла над усіма крамничками. Біля її блискучих мідних дверей у багряно-золотому мундирі стояв...

— Атож, гоблін, — тихенько мовив Гегрід, підіймаючись разом з Гаррі до дверей білими кам'яними сходами.

Гоблін був майже на голову нижчий від Гаррі. Він мав смагляве кмітливе обличчя, гостру борідку і, як помітив Гаррі, довжелезні пальці та ступні.

Коли вони заходили, він уклонився. Тепер вони опинилися перед другими дверима, цього разу срібними, на яких було виکارбувано:

Заходь, чужинцю, та — вважай: гріху жадоби не сприйай. Хто візьме незароблене, тому відплатять гобліни. Бо як шукатимеш у нас багатств, яких ти не припас, тоді, злочинцю, не забудь, що не лише скарби є тут.

— Як я й мовив: тільки божевільний міг би тут наважитися на грабунок, — сказав Гегрід.

Двійко гоблінів, уклонившись, провели їх через срібні двері, і вони опинилися у просторій мармуровій залі. Близько сотні гоблінів сиділи на високих стільчиках за довгою стійкою, щось пишучи в товстелезних grosбухах, зважуючи на латунних терезах монети, розглядаючи через лінзи коштовне каміння. Годі було полічити двері, що виходили з зали, і біля кожних дверей теж стояли гобліни, впускаючи та випускаючи відвідувачів.

Гегрід з Гаррі підійшли до стійки.

— Добрий ранок! — звернувся Гегрід до вільного гобліна. — Ми прийшли, аби взяти троха грошків із сейфу містера Гаррі Поттера.

— Сер, а ключ від нього у вас є?

— Десь тут мав бути, — відказав Гегрід і почав вивалювати на стійку все зі своїх кишень, розкидавши по конторській книзі гобліна цілу пригорщу запліснявілих галет.

Гоблін гидливо скривився.

Гаррі приглядався, як праворуч інший гоблін зважував купку рубінів — величезних, немов роз-жарені вуглини.

— Осьдечки він, — гукнув нарешті Гегрід, діставши маленького золотого ключика.

Гоблін пильно придивився.

— Начебто все гаразд.

— Я ще маю листа від професора Дамблдора, — поважно мовив Гегрід, надимаючи груди. — Це про Відомо-Що в сейфі сімсот тринадцять.

Гоблін уважно перечитав листа.

— Дуже добре, — сказав він, повертаючи його Гегрідові, — зараз вас відведуть до обох сейфів. Гріпхуче!

Гріпхуком виявився ще один гоблін. Тільки-но Гегрід позапихав назад до кишень свої галети, вони з Гаррі рушили вслід за Гріпхуком до дверей, що виходили з зали.

— Що це за Відомо-Що в сімсот тринадцьому сейфі? — поцікавився Гаррі.

— Не можу тобі сказати, — загадково мовив Гегрід. — То великий секрет. Це пов'язане з

Гогвортсом. Дамблдор довіряє мені. Я би втратив свою посаду, якби си розповів тобі.

Грипхук відчинив перед ними двері, і Гаррі, який сподівався побачити ще більше мармуру, був здивований. Вони опинилися у вузькому кам'яному коридорі, освітленому сяйвом смолоскипів. Коридор круто збігав униз, а на долівці видніли невеличкі рейки. Грипхук свиснув — і знизу До них приторохкотів рейками візочок. Усі сіли на нього — Гегрід ледве вмовстився — і поїхали.

Спочатку вони просто мчали лабіринтом звивистих переходів. Гаррі намагався запам'ятати шлях: ліворуч — праворуч — праворуч — ліворуч — середнє відгалуження — праворуч — ліворуч, — але це була неможлива річ. Здавалося, ніби гуркітливий візок сам знав дорогу, бо Грипхук ним не керував. Пориви холодного повітря обпікали Гаррі очі, але він однаково не примружував їх. Одного разу йому здалося, ніби він помітив у кінці коридору вогненний спалах. Гаррі повернувся, щоб глянути, чи то, бува, не дракон, але запізно — візок поринув ще глибше, проминувши підземне озеро, де зі стелі й долівки росли величезні сталактити і сталагміти.

— Я ніколи не знав, — гукнув Гаррі Гегрідові, перекикуючи гуркіт, — яка різниця між сталагмітами і сталактитами?

— У слові "сталагміт" є літера "м", — відповів Гегрід. — І не питай більше нічого, бо мене нудит.

Він і справді увесь позеленів, а коли візок нарешті зупинився в коридорі біля невеличких дверей, Гегрід мусив притулитися до стіни, щоб перестали тремтіти коліна.

Грипхук відімкнув двері. Звідти знялася ціла хмара зеленого диму, а коли дим розвіявся, Гаррі аж задихнувся. В середині лежали гори золотих монет. Височіли цілі срібні колони. Купи маленьких мідних кнатів.

— Всьо твоє, — усміхнувся Гегрід.

Усе належало Гаррі — неймовірна річ! Добре, що Дурслі про це не знали, бо інакше точно забрали б усе. Скільки разів вони нарікали, як дорого їм обходиться утримання Гаррі. А йому завжди належав оцей невеличкий скарб, захищений глибоко під Лондоном.

Гегрід допоміг Гаррі наповнити торбину часткою цього багатства.

— Золоті монети си називають галеонами, — пояснював він. — В одному галеоні сімнадцять срібних серпиків, а в серпику — двадцять дев'ять кнатів, це досить просто. Цього має вистачити на пару семестрів, а решта най си зберігає тут. — Гегрід повернувся до Грипхука. — А тепер, прошу пана, сейф сімсот тринадцять, але чи не можна їхати троха повільніше?

— Тільки одна швидкість, — відповів Грипхук. Тепер вони опускалися ще глибше, набираючи швидкості. Мчали тісними закутками, а повітря ставало дедалі холоднішим. Прогуркотіли над підземним яром, і Гаррі перехилився через край, намагаючись розгледіти, що там у темному проваллі, але Гегрід зойкнув, схопив Гаррі за плечі і знову посадив його рівенько.

Сейф сімсот тринадцять не мав замкової шпарини.

— Відступіть, — повагом звелів Грипхук. Постукав у двері своїм довжелезним пальцем — і вони просто розтанули.

— Якби це спробував зробити хтось інший, а не грінготський гоблін, його б засмоктало через ці двері й він потрапив би в пастку, — попередив Грипхук.

— Як часто ви перевіряєте, чи є хтось усередині? — запитав Гаррі.

— Приблизно раз на десять років, — уїдливо вишкірився Грипхук.

Гаррі був певен, що в цьому секретному сейфі зберігається щось надзвичайне, і тому нетерпляче нахилився, сподіваючись побачити щонайменше казкові самоцвіти, але спочатку йому здалося, ніби там порожнісінько. Але ось він помітив на долівці щось абияк загорнуте в бурий папір. Гегрід підняв той пакунок і запхав кудись глибоко в плащ. Гаррі кортіло дізнатися, що то, але він знав, що краще не питати.

— Вертаймо до того клятого візка, і не говори зо мнов по дорозі. Буде ліпше, як я си помовчу, — попросив Гегрід.

Ще одна несамоविта поїздка на візочку, і ось вони вже мружаться від сонця за дверима "Грінготсу". Гаррі тепер мав повну торбину грошей і не знав, куди з ними спершу бігти. Анітрохи не уявляючи, скільки галеонів дають за один фунт стерлінгів, він однаково розумів,

що несе на плечах більше грошей, ніж мав коли-небудь у житті, — ба навіть більше, ніж мав коли-небудь Дадлі.

— Тут си можна купити форму, — кивнув Гегрід на крамницю "Мантії для всіх okazji від мадам Малкін". — Слухай, Гаррі, може, б я заскочив на чарчину до "Дірявого Казана"?.. Йой, як ненавиджу ті грінготські візки! — Гегрід справді ще й досі був блідий, тож Гаррі не без страху сам завітав до крамнички мадам Малкін.

Мадам Малкін виявилася присадкуватою усміхненою відьмою. Одягнена вона була в усе рожеве.

— Для Гогвортсу, любий? — запитала ворожка. — Тут є великий вибір; зараз, до речі, один юнак якраз робить примірку.

У глибині крамнички на ослінчику в довгій чорній мантиї стояв хлопчик із блідим загостреним лицем, а ще одна ворожка закріпляла шпильками підібрані поли мантиї. Мадам Малкін поставила Гаррі на сусідній ослінчик, накинула йому через голову довгу мантию і також почала підбирати поли та затикати їх шпильками.

— Салют! — озвався хлопець. — Теж до Гогвортсу?

— Так, — відповів Гаррі.

— Тато купує мені книжки в сусідній книгарні, а мама десь на вулиці шукає чарівні палички, — повідомив хлопець. Говорив він повільно й занудно. — Потім я затягну їх подивитися на спортивні мітли. Не розумію, чому не можна мати свою мітлу ще першого року?.. Кароче, я думаю, що таки примушу батька її купити, а потім якось її пронесу.

Гаррі відразу пригадав собі Дадлі.

— А *ти* маєш свою мітлу? — вів далі хлопець.

— Ні, — відказав Гаррі.

— А взагалі... граєш у квідич?

— Ні, — відповів знову Гаррі, дивуючись, що то за штука той квідич.

— А я граю. Батько каже, буде ненормально, якщо мене не візьмуть грати за мій гуртожиток, і я теж так думаю. Ще не знаєш, у якому ти гуртожитку?

— Ні, — повторив Гаррі, почувуючись дедалі дурнішим.

— Ну, фактично, ніхто не знає, аж поки туди не потрапить, але я певен, що буду в Слизерині, як і вся моя родина. А уяви собі — опинитися у Гафелпафі! — я б, напевне, звідти втік, а ти?

— Гм, — миркнув Гаррі, який волів би сказати Щось мудріше.

Глянь на того типа! — зненацька вигукнув хлопець, показуючи на вікно. Там стояв Гегрід, Усміхаючись до Гаррі й киваючи на дві великі порції морозива, через які він не міг зайти в крамничку.

— Це Гегрід, — сказав Гаррі, втішений тим, що знає щось невідоме для того хлопця. — Він працює в Гогвортсі.

— О, — мовив хлопець, — я чув про нього. Він там тіпа якогось слуги.

— Він ключник! — обурився Гаррі. З кожною миттю йому все менше подобався той хлопець.

— Так... Я чув, він якийсь дикун: мешкає на території школи в халупі і дуже часто напивається, а тоді береться до магії... кароче, все закінчується тим, що він підпалює своє ліжко.

— Як на мене, це золота людина, — холодно мовив Гаррі.

— Невже? — трохи глузливо запитав хлопець. — А чого він з тобою?.. Де твої батьки?

— Померли, — коротко відказав Гаррі, не бажаючи говорити з хлопцем на цю тему.

— Який жаль, — сказав той, хоча в його голосі жалю не відчувалося. — Але вони були *нашого* роду, правда?

— Так, вони були чарівниками, якщо ти про це.

— Я справді вважаю, що чужих туди не можна пускати. А ти? Вони ж не такі, їх ніколи не вчили наших звичаїв. Дехто з них навіть ніколи не чув про Гогвортс, доки не отримав листа, уявляєш? Я думаю, треба триматися давніх чаклунських родів. До речі, як твоє прізвище?

Та перш ніж Гаррі відповів, обізвалася мадам Малкін: "Готово, мій любий!" — і Гаррі, нітрохи не шкодуючи, що припиняє розмову, зіскочив з ослінчика.

— Ну, добре, побачимось, мабуть, у Гогвортсі, — сказав той зануда.

Ласуючи морозивом, яке купив Гегрід (шоколадно-малиновим з горішками), Гаррі мовчав.

— Що сталося? — поцікавився Гегрід.

— Нічого, — збрехав Гаррі.

Вони зайшли купити пергаменту та гусячих пер, і Гаррі трохи повеселішав, побачивши чорнило, колір якого мінявся під час письма. Виходячи з крамнички, він запитав:

— Гегріде, а що таке квідич?

— Най йому грець!.. Я всякчас забуваю, як мало ти знаєш: навіть про квідич не чув!

— Від таких пояснень мені ще гірше, — дорікнув йому Гаррі й розповів про блілого хлопця в салоні мадам Малкін.

— ...І ще він казав, що тих, хто належить до маглів, узагалі не треба пускати...

— Але ти си *не* належиш до маглів. Якби він тільки знав, хто ти! Таж якщо його родичі чаклунського роду, він си виростав із твоїм ім'ям на вустах! Ти ж видів, що діялося в "Дірявому Казані"? А загалом — що він тямит! Деякі з найкращих чародіїв, яких я знав на своїм віку, походили з давніх маглівських родин, де зроду-віку ні в кому не було нічого магічного, — взяти хоча б твою маму! А ти подивися, яка в неї сестра!

— То що таке квідич?

— Це наш спорт. Спорт чарівників. Це ніби... футбол у світі маглів. Квідичем захоплюються всі, в нього грають у повітрі на мітлах, а м'ячів аж чотири. Тільки правила досить тяжко пояснити.

— А що таке Слизерин і Гафелпаф?

— Шкільні гуртожитки. Всього їх чотири. Усі кажуть, що в Гафелпафі самі невдахи, але...

— Мабуть, я точно буду в Гафелпафі, — понурився Гаррі.

— Краще вже Гафелпаф, аніж Слизерин, — спохмурнів Гегрід. — Усі лихі чаклуни та відьми були в Слизерині. І Відомо-Хто також.

— Вол... перепрошую, Відомо-Хто теж учився в Гогвортсі?

— Колись дуже давно, — відповів Гегрід.

Вони купили Гаррі шкільні підручники в книгарні "Флоріш і Блотс", полиці якої були до самої стелі заставлені величезними книжками, що нагадували оправлені шкірою тротуарні плити. Були там і книжечки завбільшки з поштову марку в шовкових обкладинках; книжки з чудернацькими символами і кілька таких, у яких не було нічого істинного. Навіть Дадлі, який ніколи не читав, був би щасливий до декотрих з них хоч доторкнутися. Гегрід насилу відтягнув Гаррі від посібника *"Закляття й замовляння — зачаруй друзів і задурмань ворогів найновішими прокльонами: втратою волосся, драглистими ногами, заплітанням язика й багато чим іншим"* професора Віндиктуса Віридіана.

— Я хотів довідатись, як закласти Дадлі.

— Не сказав би, що це погана думка, але ти не повинен вдаватися до чарів у світі маглів, хіба за надзвичайних обставин, — пояснив Гегрід. — До того ж, ти однаково ще не можеш насилати закляття, бо ще довгенько треба вчитися, щоб досягти сього рівня.

Гегрід не дозволив Гаррі купити й золотий казанок ("Тут написано: олов'яний"), зате вони придбали гарний комплект терезів (щоб важити компоненти зілля) і розкладний мідний телескоп. Далі вони відвідали аптеку, де було так цікаво, що майже не відчувався жахливий сморід суміші тухлих яєць і гнилої капусти. На підлозі стояли діжки з якоюсь липучою речовиною, стіни були заставлені глечиками з травами, сушеним корінням і яскравими порошками, а зі стелі звисали жмутки пер і переплетені низки кігтів та пазурів. Поки Гегрід розпитував чоловіка за лядою про необхідні Гаррі компоненти зілля, сам Гаррі розглядав срібні роги єдинорогів по двадцять одному галеону за штуку й манюсінькі лисучо-чорні очка жуків (по п'ять кнатів за ківшик).

Коли вони вийшли з аптеки, Гегрід знову переглянув список.

— Тільки чарівна паличка лишилася... Йой!.. Я ж ще не купив тобі дарунок на іменини.

— Та не треба... — зашарівся Гаррі.

— Знаю, що не треба. Слухай, я, певно, куплю тобі звірето. Тільки не жабу, бо жаби давно вже вийшли з моди, тебе засміють, а котів я си не люблю, бо я від них починаю чхати. Куплю тобі сову. Всі дітиська мріють про сов, вони страшенно корисні, носять пошту й таке

інше.

Через двадцять хвилин вони вже виходили із "Совиного Торговельного Центру Айлопс", який виявився темним приміщенням, сповненим шарудіння й мерехтіння яскравих, наче смарагди, очей. Гаррі ніс велику клітку з гарною полярною совою, що міцно спала, опустивши голову під крило. Він безперестанку дякував, затинаючись, немов професор Квірел.

— Та досить уже, — грубувато урвав його Гегрід. — Певно, ті Дурслі не вельми ущедрювали тебе да-Рунками. Що ж, тепер треба тільки в "Олівандер" — єдине місце, де можна си придбати найкращу чарівну паличку.

Чарівна паличка — ось чого Гаррі прагнув найдужче.

Ця остання крамничка була тісна й занедбана. Облуплені золоті літери над дверима проголошували: "ОЛІВАНДЕР. Виготовляємо чарівні палички з 382 року до н.е." В запорошений вітрині на вицвілій пурпуровій подушечці лежала одним-одна чарівна паличка.

Коли вони увійшли, десь у глибині крамнички задзеленчав дзвіночок. У тісному приміщенні стояв лише хиткий стілець, на якому й уместився Гегрід. Гаррі мав дивне відчуття, мовби він опинився у великій бібліотеці; він затамував у собі безліч нових запитань і взявся натомість оглядати тисячі вузьких коробочок, що рівненькими стосами здіймалися аж до стелі. Не знати чому Гаррі відчув поколювання в шії. Навіть пилюка й тиша були, здавалося, насичені загадковими чарами.

— Добридень, — пролунав лагідний голос, і Гаррі аж підскочив. Мабуть, і Гегрід підскочив, бо щось тріснуло, і він притьмом підвівся зі свого хиткого стільця.

Перед ними стояв старий чоловік, великі вицвілі очі якого сяяли в крамничних сутінках, немов два місяці.

— Привіт, — незграбно привітався Гаррі.

— Ага! — сказав чоловік. — Так-так. Я знав, що скоро побачу тебе, Гаррі Поттер. — Старий не запитував, а стверджував. — У тебе мамині очі. Здається, лиш учора вона й сама була тут, купувала свою першу чарівну паличку. Завдовжки в десять із чвертю дюймів, елегантну, вербову. Чудова паличка для чаклування.

Містер Олівандер підступив ближче до Гаррі. Гаррі хотілося, щоб старий бодай раз кліпнув, бо від тих сріблястих очей по тілу повзли мурашки.

— А твій батько, натомість, вибрав паличку з червоного дерева. Одинадцять дюймів. Гнучку. В ній трохи більше сили, і вона напрочуд добра для трансфігурацій. Що ж, я сказав, вибрав батько, а насправді паличка, звичайно, сама вибирає собі чарівника.

Містер Олівандер підступив так близько, що мало не зачепив своїм носом ніс Гаррі. Хлопець побачив у його туманних очах своє відображення.

— Ось де... — довгим білим пальцем містер Олівандер доторкнувся до шраму у формі блискавки на Гарріному чолі. — Прикро казати, але це я продав ту паличку, що заподіяла цю рану, — вимовив він стиха. — Тринадцять з половиною дюймів. Тисова. Могутня паличка, дуже могутня, але в лихих руках... Ох, якби ж я знав, що вона накоїть у світі...

Старий скрушно похитав головою і аж тоді, на Гарріну втіху, зауважив Гегріда:

— Рубеусе! Рубеусе Гегрід! Як приємно бачити тебе! Дубова, шістнадцять дюймів, трохи зігнута, так?

— Атож, прошу пана, — підтвердив Гегрід.

— То була добра паличка. Але, здається, її зламали навпіл, коли тебе вигнали? — раптом суворо запитав містер Олівандер.

— Е-е... власне, так, — відказав Гегрід, човгаючи ногами. — Я ще дотепер маю ті кавалки, — додав він жваво.

— А ти не користуєшся ними? — гостро докинув містер Олівандер.

— Йой, пане, ні, — мерщій заперечив Гегрід. Гаррі помітив, що, відповідаючи, Гегрід міцно стиснув свою рожеву парасольку.

— Гм, — протягнув містер Олівандер, пронизавши Гегріда поглядом. — Ну що ж, містере Поттер. Зараз подивимось. — Він витяг з кишені довгу вимірювальну стрічку із срібними позначками. — Якою рукою триматимете паличку?

— Е-е... взагалі я роблю все правою, — сказав Гаррі.

— Випростайте руку. Ось так. — Старий зміряв Гаррі від плеча до пальців, тоді від

зап'ястка до ліктя, від плеча до підлоги, від коліна до пахви, а потім його голову. Міряючи, він пояснював:

— Містере Поттер, кожна чарівна паличка Олівандера містить у собі потужну магичну субстанцію. Ми використовуємо волосся єдинорогів, пір'я феніксових хвостів і драконячі серцеві струни. Кожна паличка Олівандера унікальна й не тотожна ніякій іншій, так само як немає однакових єдинорогів, драконів чи феніксів. А взявши паличку іншого чарівника, звісно, ніколи не досягнете пристойних результатів.

Раптом Гаррі усвідомив, що стрічка, яка вимірювала відстань між його ніздрями, робила це самостійно. Містер Олівандер бігав собі між полицями, знімаючи звідти коробки.

— Годі, — наказав він, і стрічка впала на підлогу. — Гаразд, містере Поттер. Прошу спробувати оцю. Бук і серцеві струни дракона. Дев'ять дюймів. Гарна й еластична. Прошу взяти й махнути нею.

Гаррі взяв паличку і, ніяковіючи, трохи нею помахав, але містер Олівандер майже відразу вихопив її йому з рук.

— Клен і феніксова пір'я. Сім дюймів. Досить пружна. Спробуйте.

Гаррі спробував, та не встиг він піднести паличку, як містер Олівандер вихопив і її.

— Ні-ні — ось: чорне дерево з волосом єдинорога, вісім з половиною дюймів, гнучка. Нумо, нумо, спробуйте її.

Гаррі пробував. Пробував і пробував. Він навіть не уявляв, чого домагається містер Олівандер. На хиткому стільчику виростала дедалі вища купа випробуваних чарівних паличок, та що більше містер Олівандер діставав їх з полицок, то щасливішим видавався.

— Непростий покупець, га? Не журіться, ми таки підберемо найкращий варіант... А що, як... авжеж, чом би й ні... незвична комбінація... гостролист і феніксова пір'я, одинадцять дюймів, гарна й пружна.

Гаррі взяв паличку і раптом відчув у пальцях тепло. Він підняв паличку над головою, махнув нею донизу в запилюженому повітрі, і з її кінця зірвався, немов феєрверк, струмінь червоних і золотистих іскор, відкидаючи на стіни мерехтливі відблиски. Гегрід скрикнув і заплескав у долоні, а містер Олівандер закричав:

— Браво! Так, справді, дуже добре! Ну-ну-ну... як дивно... але ж як дивно...

Він поклав Гарріну паличку назад до коробки й загорнув її в брунатний папір, не перестаючи бурмотіти:

— Дивно... дивно...

— Перепрошую, — насмілювався Гаррі, — але чому дивно?

Містер Олівандер вп'явся в Гаррі своїми ви-Цвілими очима:

— Містере Поттер, я пам'ятаю кожную паличку, яку продав коли-небудь. Кожнісіньку. Так сталося, що той фенікс, чия пір'я з хвоста міститься у вашій паличці, лишив мені ще й другу пір'яну — одну-однісіньку. А дивне тут те, що вам судилося паличка, рідна сестра якої... авжеж, її сестра позначила вас цим шрамом.

Гаррі зробив ковток.

— Так, тринадцять з половиною дюймів. Тисова. Дивно, як таке трапляється. Пам'ятайте: паличка вибирає чарівника. Думаю, містере Поттер, від вас варто сподіватися чогось видатного... Зрештою, Той-Кого-Не-Можна-Називати мав видатні досягнення, — хоч і жахливі, зате видатні.

Гаррі здригнувся. Він уже не знав, чи подобається йому містер Олівандер. Він заплатив за свою чарівну паличку сім золотих галеонів, і містер Олівандер, уклонившись, провів їх зі своєї крамнички.

Сонце було вже на вечірньому прузі, коли Гаррі й Гегрід розвернулися й пішли алеєю Діагон назад, пройшли через мур і вже безлюдний цієї пори "Дірявий Казан". Дорогою Гаррі мовчав і навіть не бачив, як витріщалися на них люди в метро, розглядаючи їхні чудернацькі пакунки й полярну сову, що дрімала в Гаррі на колінах. Ще один ескалатор вгору — і вони на станції "Педінгтон". Гаррі отямився лише тоді, коли Гегрід поплескав його по плечу:

— Треба трохи підкріпитися, заки не пішов поїзд.

Він купив Гаррі гамбургер, і вони посідали на пластикові стільчики, щоб поїсти. Гаррі розглядався на всі боки, і все йому чомусь видавалося дивним.

— Всьо файно, Гаррі? Ти якийсь тихенький, — занепокоївся Гегрід.

Гаррі не знав, чи зможе він пояснити свій стан. Це був найкращий день народження в його житті, а проте... Проживуючи гамбургер, він підшукував слова.

— Кожен думає, ніби я особливий, — сказав він нарешті. — Всі ці люди в "Дірявому Казані" — професор Квірел, містер Олівандер, але про чари я не знаю нічогосінько. Як вони можуть сподіватися від мене чогось видатного? Я знаменитий, але навіть не можу пригадати чому. Я не знаю, що сталося тієї ночі, коли Вол... перепрошую, тобто коли мої батьки загинули.

Гегрід перехилився через стіл і під його дикою бородою й кошлатими бровами ховалася лагідна усмішка:

— Не журиси, Гаррі. Ти швиденько навчишся. Усі в Гогвортсі починають з нічого, але всьо налагодиться. Ти тільки будь собою. Знаю, як то тяжко. Тебе вирізнили з-поміж усіх, а то завжди тяжко. Але в Гогвортсі тобі буде дуже файно, як і мені колись було файно, та й дотепер файно, якщо по правді...

Гегрід посадив Гаррі на поїзд, що мав відвезти його назад до родини Дурслі, а тоді дав йому конверт.

— Твій квиток до Гогвортсу, — пояснив він. — Першого вересня, вокзал Кінгс-Крос, на квитку всьо написано. Будут якісь проблеми з Дурслі, відправ листа совою, вона знає, де си мене шукати... До скорого, Гаррі!

Поїзд рушив зі станції. Гаррі хотів дивитися на Гегріда, поки його буде видно, тож підвівся й притулювся обличчям до вікна, проте кліпнув оком — і Гегрід миттю щез.

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

Поїздка з платформи номер дев'ять і три чверті

Останній місяць, що його прожив Гаррі в родині Дурслі, був не надто радісний. Щоправда, Дадлі тепер так боявся Гаррі, що не лишався з ним в одній кімнаті, а тітка Петунія й дядько Вернон уже не зачиняли Гаррі в комірчині, не силували нічого робити й не кричали на нього, — власне, взагалі не розмовляли з ним. Водночас і перелякані, й розлючені, вони вдавали, ніби стілець, на якому сидів Гаррі, був просто порожній. Хоч така поведінка була кращою від попереднього ставлення, проте згодом це почало пригнічувати Гаррі.

Він намагався не виходити зі своєї кімнати, де єдиним його товариством була сова. Він вирішив назвати її Гедвігою, натрапивши на таке ім'я в "Історії магії". Його шкільні підручники виявилися дуже цікавими. Лежачи на ліжку він читав їх до пізньої ночі, а Гедвіга то летіла куди-небудь крізь відчинене вікно, то поверталася, коли їй заманеться. На щастя, тітка Петунія вже не прибирала в кімнаті й не бачила, як Гедвіга верталася з упольованими мишками. Щовечора, перед сном, Гаррі викреслював один день на приклеєному до стіни аркуші паперу, рахуючи час, що лишався до першого вересня.

Останнього серпневого дня він подумав, що варто було б розпитати тітку й дядька, як добиратися до вокзалу Кінгс-Крос, отож зійшов до вітальні, де вони дивилися якусь телевікторину. Гаррі кахикнув, щоб привернути до себе увагу. Дадлі зойкнув і прожогом вискочив з кімнати.

— Е-е... дядьку Верноне!

Дядько Вернон щось буркнув у відповідь.

— Е-е... мені завтра треба на Кінгс-Крос, щоб... щоб їхати до Гогвортсу.

Дядько Вернон знову щось буркнув.

— Може, ви підкинете мене?

Знову буркіт. Напевне, це згода, подумав Гаррі.

— Дякую, — мовив він і вже збирався йти, коли дядько Вернон нарешті заговорив:

— Дивний спосіб добиратися до чаклунської школи — поїздом. А килими-літаки міль поточила, еге?

Гаррі промовчав.

— До речі, а де ж та школа?

— Не знаю, — зізнався Гаррі, вперше збагнувши, що й справді цього не знає. Він витяг з

кишені квиток, якого дав йому Гегрід.

— Я просто маю сісти на поїзд з платформи номер дев'ять і три чверті об одинадцятій годині, — прочитав він там.

Тітка з дядьком витріщили очі.

— З якої платформи?

— Дев'ять і три чверті.

— Не мели дурниць, — скривився дядько Вернон. — Платформи дев'ять і три чверті не існує.

— Але на квитку написано.

— Нісенітниця! — обурився дядько Вернон. — Повне ідіотство! Вони всі там такі! Ти ще побачиш. Почекай тільки трохи. Добре, завеземо тебе на Кінгс-Крос. Нам і так треба завтра до Лондона, інакше б я не морочився.

— А чому ви їдете до Лондона? — поцікавився Гаррі, щоб показати, що він не сердиться на дядька Вернона.

— Дадлі веземо до лікарні, — пробурмотів дядько Вернон. — Треба ж вирізати того клятого хвоста, поки він не пішов до "Смелтінгсу"!

На другий день Гаррі прокинувся о п'ятій і вже не міг заснути від хвилювання. Підвівся, натягнув джинси, бо не хотів з'являтися на вокзалі в мантиї чарівника — переодягнеться в поїзді. Ще раз переглянув свій гогвортський список, аби впевнитись, чи чогось не забув. Далі подивився, чи надійно замкнена клітка з Гедвігою, і став походжати по кімнаті, чекаючи, поки прокинуться Дурслі. За дві години величезну й важку валізу Гаррі вже поклали в багажник, тітка Петунія вмовила Дадлі сісти біля Гаррі, і вони поїхали.

О пів на одинадцятю прибули на Кінгс-Крос. Дядько Вернон поставив Гарріну валізу на візочок і підвіз її аж до колій. Гаррі був приємно здивований такою доброзичливістю дядька, аж поки той зупинився біля платформ, огидно вишкірившись:

— Ну от, хлопче. Ось дев'ята платформа, а ось десята. Твоя має бути десь посередині, але її, здається, ще не збудували, га?

Звісно, він мав рацію. Над однією платформою висів великий пластмасовий номер дев'ять, над другою — десять, а посередині нічого не було.

— Успіхів у навчанні! — побажав дядько Вернон зі ще гидкішою посмішкою і пішов, нічого більше не кажучи.

Гаррі обернувся й побачив, як Дурслі від'їхали в машині. Всі вони вмирили зі сміху. Гаррі пересохло в роті. Що йому робити? Через Гедвігу до нього вже стали зацікавлено приглядатися. Треба когось запитати.

Гаррі зупинив якогось контролера, та не наважився назвати платформу номер дев'ять і три чверті. Контролер нічого не чув про Гогвортс, а коли Гаррі навіть не зміг пояснити, в якій частині країни він розташований, той роздратувався, мовби Гаррі навмисне придурювався. У відчаї Гаррі запитав про поїзд, який відходить об одинадцятій, але контролер відповів, що такого немає. Зрештою він пішов собі далі, нарікаючи на змарнований час.

Гаррі з усіх сил намагався не панікувати. Великий годинник над розкладом показував, що в нього є ще десять хвилин, аби сісти на потяг до Гогвортсу, але він не знав, як це зробити. Він застряг посеред вокзалу з валізою, яку не міг підняти, з повними кишнями чародійних грошей і великою совою.

Гегрід, мабуть, забув дати йому якісь настанови; ну, скажімо, постукати по третій цеглині зліва, як стукали вони, йдучи на алею Діагон. А може, дістати чарівну паличку й постукати по квитковій касі між дев'ятою й десятою платформами?

Цієї миті позаду йшли якісь люди, і Гаррі почув уривок розмови: "...звичайно, повно маглів..."

Гаррі рвучко озирнувся. Пухкенька жіночка розмовляла з чотирма вогненно рудими хлопцями. Кожен хлопець штовхав перед собою десь таку саму валізу, як у Гаррі, і крім того, вони мали *сову*.

Гаррі попхав свій візочок за ними, і серце йому мало не вискакувало. Вони зупинилися, і він став коло них досить близько, аби чути, про що вони говорять.

— Так, а який номер платформи? — спитала мати хлопців.

— Дев'ять і три чверті! — пискнула маленька, теж рудокоса дівчинка, що трималася за її руку. — Мамо, можна і я поїду...

— Джіні, треба підрости, заспокойся. Гаразд, Персі, іди перший.

Найстарший на вигляд хлопець почимчикував до дев'ятої й десятої платформ. Стежачи за ним, Гаррі намагався навіть не кліпати, щоб нічого не прогавити. Але тільки-но хлопець підійшов до перегородки між платформами, його заступила велика юрба туристів, і коли нарешті пройшов останній рюкзак, хлопця вже не було.

— Фред, ти наступний, — звеліла пухкенька жіночка.

— Я не Фред, а Джордж, — обурився хлопець. — Шановна, і ви ще називаєте себе нашою мамою? Невже ви *не бачите*, що я Джордж?

— Вибач, любий Джордже.

— Жартую, я Фред, — усміхнувся хлопець і пішов.

Близнюк гукнув услід, щоб він поспішив, і той, напевне, послухався, бо наступної миті його не стало — але як йому це вдалося?

Тепер уже третій брат заквапився до турнікета, де компостують квитки. Ось він майже там, — і враз, цілком несподівано, його ніде немає.

Що залишалося робити?

— Перепрошую, — звернувся Гаррі до пухкенької жінки.

— Вітаю, любий, — відгукнулася вона. — Вперше до Гогвортсу? Рон також новенький.

Жінка показала на останнього, найменшого сина. Він був високий, худий і довгов'язий, мав ластовиння, великі руки й ноги та довгий ніс.

— Так, — признався Гаррі. — Але річ у тому... у тому, що я не знаю, як...

— Як знайти платформу? — лагідно підказала жінка, і Гаррі ствердно кивнув.

— Не журися, — мовила вона. — Треба просто йти до турнікета між дев'ятою й десятою платформами. Не зупиняйся і не бійся, що наскочиш на нього, це дуже важливо. Якщо переживаєш, то найкраще взяти й побігти. Давай, біжи поперед Роном.

— Е-е... добре, — кивнув Гаррі.

Він розвернув візочок і придивився до турнікета, що видавався досить міцним. Почав йти до нього. Пасажири, які прямували до дев'ятої й десятої платформ, штовхали Гаррі, і він пришвидшив ходу. Ще трохи — і він просто вріжеться в той компостер для квитків... Пхаючи візочок, Гаррі побіг... турнікет наближався, а він уже й зупинитися не міг... візочок тягнув його за собою... лишалося ще півкроку, і Гаррі заплющив очі, чекаючи зіткнення...

Але нічого не сталося... він біг і далі... тоді розплющив очі.

Біля платформи, заповненої людьми, стояв яскраво-червоний паротяг. Угорі на ньому був напис: "Гогвортський експрес, 11-та година". Гаррі озирнувся й на місці квиткового компостера побачив ковану залізну арку з написом "Платформа номер дев'ять і три чверті". Він таки досяг свого.

Над головами гомінкої юрби слався дим паротяга, а між ногами снували коти найусіякішої масті. Роздратоване ухання сов перекривало загальний галас і скрегіт важких валіз.

Перші кілька вагонів уже були забиті учнями, дехто з них перехилився з вікон і розмовляв зі своїми родинками, а дехто сварився за кращі місця.

Гаррі зі своїм візочком рушив уздовж платформи, шукаючи вільного місця. Він проминув кругловидого хлопця й почув, як той нарікає:

— Бабусю, я знову десь жабку загубив.

— Ох, Невіле, — зітхнула літня жінка. Навколо хлопця з кісками в стилі регі зібрався невеличкий натовп.

— Дай глянути, Лі, ну, швидше.

Хлопець підняв накривку коробки, яку тримав у руках, і всі пронизливо заверещали, бо звідти вистромилася чиясь довга волохата лапа.

Гаррі пробивався крізь натовп, аж поки майже у хвості потяга знайшов незайняте купе. Спочатку він заніс туди Гедвігу, а тоді став штурхати і пхати до дверей вагона валізу. Гаррі намагався поставити її на східці, та зaledве відривав від землі один її край, і двічі боляче прибив собі ноги.

— Допомогти? — озвався один з рудих близнюків, з якими Гаррі зустрівся коло турнікета.

— Так, будь-ласка, — засапавшись, мовив Гаррі.

— Гей, Фред! На поміч!

З допомогою близнюків Гарріну валізу нарешті запхали до купе.

— Дякую, — сказав Гаррі, прибравши з очей змокрілу чуприну.

— Що це? — зненацька запитав один близнюк, показуючи на шрам у формі блискавки.

— Оце так! — вигукнув другий близнюк. — То ти?..

— Це він, — підтвердив перший близнюк. — Це ж ти? — звернувся він до Гаррі.

— Хто? — розгубився Гаррі.

— *Гаррі Поттер*, — разом вимовили близнюки.

— А, він! — здогадався Гаррі. — Ну, так, це я.

Обидва хлопці витріщилися на нього, й Гаррі відчув, що червоніє. Аж тут, на превелику його втіху, з відчинених дверей вагона долинув голос:

— Фред! Джордж! Де ви там?

— Мамо, ми тут!

Глянувши востаннє на Гаррі, близнюки вийшли з вагона. Гаррі сів біля вікна і міг нишком стежити за рудоволосою родиною на платформі й чути їхню розмову. Мати щойно витягла носову хустинку.

— Рон, у тебе щось на носі.

Найменший хлопчик випручувався, але вона міцно його вхопила й стала витирати кінчик носа.

— Мамо, пусти! — пручався він.

— Ой-йо-йой, нас нечемний Лончик має сось на носику? — глузливо перекиривив малого один з близнюків.

— Заткнися! — розгнівався Рон.

— А де Персі? — запитала мама.

— Вже йде.

З'явився найстарший хлопець. Він уже встиг перебратися в чорну гогвортську мантию, і на грудях у нього Гаррі помітив блискучий срібний значок із літерою "С".

— Мамо, я ненадовго, — сказав хлопець. — Я в голові поїзда, там є два купе для старост...

— О, то ти вже *староста*, Персі? — здивовано запитав один із близнюків. — Чого ж ти нам нічого не сказав? Ми навіть не здогадувались.

— Стривай, здається, він щось казав, — встряв інший близнюк. — Одного разу...

— Або й двічі...

— Одну хвилину...

— Цілісіньке літо...

— Замовкніть! — урвав їх староста Персі.

— А як це ти отримав нову мантию? — знову причепився один із близнюків.

— Бо він — *староста*, — сказала мати з любов'ю. — Гаразд, любий, добре вчися, а як приїдеш, пришли сову.

Вона поцілувала Персі в щоку, і він пішов. Тоді повернулася до близнюків:

— А ви обидва... дивіться мені, поведіться цього року чемно. Якщо я отримаю ще одну сову з повідомленням, що ви... висадили в повітря туалет або...

— Висадили туалет? Та ми до нього й близько не підходимо!

— Але ідея чудова. Дякуємо, мамо.

— Нема чого реготати. І пильуйте Рона.

— Нема проблем, ми пло Лончика подбаємо.

— Заткнися! — повторив Рон. Він був майже такий самий заввишки, як близнюки, а його ніс іще й досі пашів від маминої хустинки.

— Гей, мамо, знаєш що? Вгадай, кого ми зустріли в поїзді?

Гаррі відсахнувся від вікна, аби ніхто не побачив, що він дивиться.

— Пам'ятаєш того чорнявого хлопця на вокзалі біля нас? Знаєш, хто то?

— Хто?

— *Гаррі Поттер!*

Гаррі почув голос маленької дівчинки.

— Ой, мамо, можна я піду подивлюся на нього в поїзді! Мамусю, будь ласка!..

— Ти вже його бачила, Джіні, а він, бідолаха, не в зоопарку, щоб задивлятися на нього.

Фред, це правда? Як ти впізнав?

— Запитав його. Побачив шрам. Він і справді мов блискавка.

— Бідолашка! Не дивно, що він був сам... А я ще дивувалася. Він так чемно запитав, як пройти до платформи.

— То нічого, а от цікаво, чи пам'ятає він, яким був Відомо-Хто?

Мати зненацька посуворішала.

— Фред, я забороняю питати його про це. Навіть не думай. Не треба нагадувати йому про це першого ж дня у школі.

— Добре, не панікуй. Залунав свисток.

— Біжіть! — гукнула мати, і всі троє хлопців заскочили в поїзд. Потім вихилилися з вікна, мати поцілувала їх на прощання, а сестричка захлипала.

— Не плач, Джіні, ми тобі вишлемо цілу купу сов!

— І гогвортську накривку для унітазу!

— *Джорджі*

— Мамо, це жарт!

Поїзд рушив, і Гаррі бачив, як мати махала рукою, а дівчинка, плачучи і сміючись, бігла за поїздом, аж поки той набрав швидкості. Потім зупинилася і теж замахала рукою.

Поїзд завернув, і Гаррі вже не бачив ані дівчинки, ні матері. За вікном пролітали будинки. Гаррі відчув, як його душу виповнює захват. Він не знав, куди їде, але там буде краще, ніж у світі, який він лишав позаду.

Прочинилися двері, й до купе зайшов найменший з рудих хлопців.

— Тут хтось сидить? — запитав він, показуючи на місце навпроти Гаррі. — Ніде місця немає.

Гаррі заперечно похитав головою, і хлопець уместився поруч. Він зиркнув на Гаррі, а тоді швиденько відвернувся до вікна, вдаючи, ніби й не дивився на нього. Гаррі бачив, що в нього на носі ще й досі видніє чорна цятка.

— Гей, Рон! — з'явилися знову близнюки. — Слухай, ми йдемо в середину поїзда, там Лі Джордан має величезного тарантула.

— Добре, — пробурмотів Рон.

— Гаррі, — сказав другий близнюк, — ми ж навіть не назвалися? Фред і Джордж Візлі. А це Рон, наш брат. Ну, до скорого!

— Бувайте! — відповіли Гаррі й Рон. Близнюки зачинили за собою двері купе.

— Ти справді Гаррі Поттер? — відразу вирвалося в Рона.

Гаррі кивнув.

— Ох! А я думав, Фред і Джордж знову жартують, — зрадів Рон. — І ти справді маєш... ну... — і він показав на чоло Гаррі.

Гаррі прибрав пасмо волосся, відкривши шрам-блискавку. Рон витріщив очі.

— То оце тут Відомо-Хто?..

— Так, — кивнув Гаррі, — тільки я нічого не пам'ятаю.

— Нічого? — нетерпляче перепитав Рон.

— Ну, пам'ятаю зелений спалах, а більш нічого.

— Ого! — сказав Рон. Якийсь час він дивився на Гаррі, а тоді, немов схаменувшись, знову відвернувся до вікна.

— У вас у родині всі чарівники? — запитав Гаррі, якому Рон був не менш цікавий, ніж він Ронові.

— Е-е... мабуть, так, — відповів Рон. — Здається, мамин троюрідний брат — бухгалтер, але ми ніколи не згадуємо про нього.

— То ти, напевне, вже знаєш багато чарів. Візлі вочевидь належали до тих старовинних чаклунських родів, про які говорив той блідий хлопець на алеї Діагон.

— Я чув, що ти живеш з маглами, — знову озвався Рон. — Які вони?

— Жакливі... Ну, може, не всі. Але мої тітка, дядько і двоюрідний брат саме такі, краще б я мав трьох братів-чарівників.

— П'ятьох, — поправив Рон, чогось спохмурнівши. — Я вже шостий з нашої родини, хто йде до Гогвортсу. Можна сказати, мені є на кого рівнятися. Білл та Чарлі вже закінчили школу, Білл був відмінником, а Чарлі — капітаном команди з квідичу. Тепер ось Персі вже староста. Фред і Джордж великі бешкетники, але ж мають високі оцінки і всі вважають їх веселунами. Від мене всі сподіваються того самого, що й від них, але ж мої успіхи нікого не здивують, бо вони були першими. До того ж, як маєш п'ятьох братів, завжди ходиш у дранті. В мене старі мантиї Білла, стара чарівна паличка Чарлі і старий пацюк Персі.

Рон витяг з куртки товстого сірого шура, що спав як мертвий.

— Його звати Скеберс, та користі з нього мало, він майже не прокидається. Персі дістав від тата сову, бо став старостою, але вони не спромо... тобто мені дали натомість Скеберса.

Ронові аж вуха почервоніли. Він, здається, вирішив, що бовкнув зайве, бо знову задивився у вікно.

Гаррі не бачив нічого поганого в тому, що хтось не спромігся купити сову. Зрештою, ще місяць тому він узагалі не мав грошей, ніколи в житті, тож і розповів Ронові про те, як був змушений Доношувати старий одяг Дадлі, як ніколи не мав подарунків на день народження.

Його розповідь, здається, трохи втішила Рона.

— ...Поки Гегрід мені не сказав, я навіть не знав, що я чаклун, нічого не знав ні про батьків, ні про Волдеморта...

Рон аж захлинувся.

— Що сталося? — запитав Гаррі.

— Ти назвав ім'я Відомо-Кого! — перелякано й водночас захоплено вигукнув Рон. — Від кого-кого, але від тебе я...

— Я називаю це ім'я не тому, щоб видаватися хоробрим чи яким там ще, — пояснив Гаррі. — Я просто ніколи не знав, що цього не можна. Розумієш? Мені так багато треба вивчити! Я певен, — додав він, уперше висловивши те, що останнім часом не давало йому спокою, — я певен, що буду найгіршим у класі.

— Не будеш. Є багато таких, які приходять із маглівських родин і вчаться досить успішно.

Вони розмовляли, а поїзд лишав позаду Лондон. Тепер він проминав луки, де паслися корови та вівці. Якийсь час хлопці мовчки дивилися на ті поля і стежини поміж ними.

Десь о пів на першу в коридорі почувся брязкіт, і усміхнена жінка з ямками на щоках прочинила двері купе:

— Чогось бажаєте, дітки?

Гаррі, що зранку й ріски в роті не мав, скочив на ноги, а Ронові вуха знов почервоніли, і він пробурмотів, що має з собою сендвічі. Гаррі вийшов у коридор.

У Дурслі він ніколи не мав грошей на солодощі, а тепер, коли в кишенях бряжчали золоті та срібні монети, він був ладен купити стільки батончиків "Марс", скільки зможе донести, але жінка не мала тих батончиків. Натомість вона торгувала горошком на кожен смак "Берті Бот", жуйкою "Друбл", шоколадними жабками, пиріжками з гарбузом, тістечками з казана, локричними паличками та всілякими іншими чудернацькими виробами, яких Гаррі не бачив зроду. Намагаючись нічого не пропустити, він купив усього потрохи й заплатив жінці одинадцять срібних серпиків і сім мідних кнатів. Рон аж витріщив очі, коли Гаррі приніс те все до купе і вивалив на вільне місце.

— Голодний, мабуть?

— Як вовк, — признався Гаррі, надкусивши гарбузовий пиріжок.

Рон дістав великий згорток і розгорнув його. Там були чотири сендвічі. Він узяв один зі словами:

— Завжди вона забуває, що я не люблю копченого.

— Мініємось, — запропонував Гаррі, простягаючи пиріжок. — Ну?

— Та ти не захочеш його їсти, він такий сухий, — заперечив Рон. — Знаєш, — квапливо додав він, — їй завжди не вистачає часу: адже нас аж п'ятеро.

— Давай, бери пиріжок, — наполягав Гаррі, який раніше ще ніколи нічим не ділився, бо, по суті, й не мав чим і з ким ділитися.

Яка втіха — сидіти з Роном і ласувати всіма купленими пиріжками та тістечками (про сендвічі вони й забули).

— Що це? — запитав Рона Гаррі, взявши пакетик із шоколадними жабками. — Це ж не справжні жаби, правда? — Він уже починав відчувати, що його ніщо не здивує.

— Ні, — відповів Рон. — Але глянь, яка там картка, мені бракує Агриппи.

— Що?

— Ой, звичайно, ти ж не знаєш! У шоколадних жабках є картки, — ну, щоб збирати, — із зображеннями відомих чарівниць і чаклунів. Я вже назбирав майже п'ятсот, але досі не маю Агриппи і Птолемея.

Гаррі розгорнув одну шоколадну жабку й дістав звідти картку. На ній було обличчя чоловіка в серпастих окулярах, з довгим кривим носом, хвилястим срібним волоссям, бородою та вусами. Під портретом стояв напис: "Албус Дамблдор".

— Тож оце Дамблдор! — скрикнув Гаррі.

— Тільки не кажи, що ти ніколи не чув про Дамблдора! — засміявся Рон. — Можна мені взяти жабку? Раптом там є Агриппа... Дякую.

Гаррі перевернув картку і прочитав:

Албус Дамблдор, теперішній директор Гогвортсу. Дамблдора вважають чи не найбільшим чарівником нашого часу, що надто вже уславився своєю перемогою 1945 року над чорним чаклуном Гріндельвальдом, відкриттям дванадцяти способів використання драконячої крові та алхімічними дослідями, проведеними спільно з Ніколасом Фламелем. Професор Дамблдор захоплюється камерною музикою та грою в кеглі.

Гаррі знову перевернув картку й ошелешено побачив, що обличчя Дамблдора вже немає.

— Він щез!

— А ти гадав, він тут цілий день сидітиме? — здивувався Рон. — Ще повернеться!.. Ні, знову Моргана, а я вже маю аж шість таких. Хочеш собі? Можна почати колекцію.

Рон глянув на купку ще не розгорнутих шоколадних жабок.

— Пригощайся, — заохотив його Гаррі. — Слухай, але ж у маглівському світі люди лишаються на фотках.

— Справді? Що, взагалі не рухаються? — Рон був приголомшений. — *Дива!*

Гаррі побачив, як Дамблдор з легенькою усмішкою нишком повернувся на фото. Рон так захоплено ласував жабками, що майже не зважав на картки з відомими чарівницями й чаклунами, зате Гаррі не спускав з них очей. Невдовзі він уже мав не тільки Дамблдора й Моргану, а й Генгіста Вудкрофтського, Альберика Граньона, Цирцею, Парацельса й Мерліна. Зрештою він відвернувся від друїдської Кліодни, що чухала собі ніс, і відкрив пакетик горошку на кожен смак "Берті Бот".

— Будь обережний з ним, — застеріг Рон. — "На кожен смак" означає, що його смак може бути *якам завгодно*. Тобто якісь горошинки будуть цілком звичайні — шоколадні, м'ятні чи мармеладні, — зате можуть трапитися такі, що смакуватимуть як шпинат, печінка чи фляки. Джорджеві здається, ніби одного разу йому потрапила горошинка зі смаком шмарків.

Рон узяв зелену горошинку, пильно на неї подивився і надкусив з одного боку.

— Бе-е-е! Бачиш? Капуста!

Вони добре розважилися, ласуючи горошком на кожен смак. Гаррі натрапив на грінки, кокосовий горіх, варену квасолу, полуницю, карі, траву, каву, сардину й навіть відважився надгризти краєчок дивної сірої горошинки, якої б ніколи не торкнувся Рон і яка виявилася перцем.

Краєвид за вікном ставав щораз дикішим. Зникли охайні лани й луки і натомість з'явилися ліси, звивисті річки й темно-зелені пагорби.

Хтось постукав, і до купе увійшов заплаканий круглолидий хлопець, якого Гаррі бачив на платформі номер дев'ять і три чверті.

— Перепрошую, — вибачився він, — ви не бачили мою жабку?

Коли вони заперечно похитали головами, він захлипав:

— Я загубив її! Вона завжди тікає від мене!

— Ще знайдеться, — заспокоїв Гаррі.

— Може. Гаразд, якщо десь побачите... — простогнав бідолаха й пішов далі.

— Не знаю, навіщо так перейматися, — здивувався Рон. — Якби я мав жабу, то загубив би її якнайшвидше. Хоча я маю Skeberca, тож краще помовчу.

Пацюк і далі дрімав у Рона на колінах.

— Що живий, що здохлий — однаково! — роздратовано поскаржився Рон. — Вчора я спробував трохи його прикрасити і зробити жовтим, але замовляння не подіяло. Ось зараз покажу, дивись...

Понишпоривши у своїй валізі, він дістав пошарпану чарівну паличку. Подекуди вона була поцерблена, а з одного краю виблискувало щось біле.

— Уже вилазить єдинорогова волосина. Гаразд!.. Тільки-но він підняв паличку, як прочинилися двері купе. Знову прийшов хлопець, від якого втекла жабка, та цього разу з ним була дівчинка, вже одягнута в нову гогвортську мантию.

— Ви не бачили жабки? Невіл загубив жабку, — сказала дівчинка. Вона мала командирський голос, густе каштанове волосся й трохи завеликі передні зуби.

— Ми вже йому казали, що не бачили, — відповів Рон, але дівчинка не слухала, бо помітила в його руці паличку.

Ох, ти насилаєш чари? Ану ж поглянемо!

Вона сіла, а Рон геть збентежився:

— Е-е... Ну, добре... — Кахикнув і промовив:

Соняшник, масло і стиглий урюк,
Хай буде жовтим дурний цей пацюк!

Він махнув паличкою, але нічого не сталося. Skeberca і далі був заспаний і сірий.

— Ти певен, що це справжнє замовляння? — запитала дівчинка. — Бачиш, щось не виходить, правда? А я випробувала кілька простих замовлянь — просто так, і вони всі спрацювали. У моїй родині зовсім нема чарівників, і я так здивувалася, отримавши листа! Мені було так приємно! Це, звичайно, найкраща школа чарів, я чула про неї... я вже знаю напам'ять всі основні підручники... звичайно, сподіваюся, що цього мені вистачить... до речі, я Герміона Грейнджер, а ви?

Все це вона випалила, мов з кулемета, і Гаррі аж розгубився. Але глянувши на не менш збентеженого Рона, він зрозумів, що не тільки він не вивчив підручників напам'ять, тож полегшено зітхнув.

— Я — Рон Візлі, — пробурмотів Рон.

— Гаррі Поттер, — відрекомендувався Гаррі.

— Справді? — скрикнула Герміона. — Я, звичайно, знаю про тебе все. Я дістала кілька додаткових книжок із позакласного читання, і про тебе згадано в *"Сучасній історії магії"*, в *"Розвиткові й занепаді темних мистецтв"* та *"Видатних чаклунських явищах XX сторіччя"*.

— Про мене? — приголомшено запитав Гаррі.

— Господи, невже ти не знаєш? Та якби йшлося про мене, я б усе перерила! — здивувалася Герміона. — А ви знаєте, в якому ви гуртожитку? Я всіх розпитала і сподіваюся потрапити до Грифіндо-ру, його назва звучить найкраще, я чула, що й сам Дамблдор був у ньому, хоч у Рейвенклові теж було б непогано... Ну добре, ми, мабуть, підемо далі шукати Невілову жабку. Знаєте, краще переодягніться, бо, здається, ми скоро прибуваємо.

Й дівчинка пішла, забравши з собою хлопчика, який загубив жабку.

— Хоч у якому я опинюсь гуртожитку, сподіваюся, її там не буде, — сказав Рон, жбурнувши чарівну паличку назад до валізи. — Ідіотське замовляння! Це Джордж мене навчив, але, клянуся, він знав, що то фальшивка.

— А в якому гуртожитку твої брати? — запитав Гаррі.

— У Грифіндорі, — знову спохмурнів Рон. — Там були й мама з татом. Не знаю, що вони скажуть, якщо я туди не потраплю. У Рейвенклові, мабуть, непогано, але уяви, що буде, коли мене запроторять до Слизерину!

— Це той гуртожиток, де жив Вол... тобто Відомо-Хто?

— Так, — підтвердив Рон і пригнічено сів на лаву.

— Знаєш, мені здається, що в Skeberca пояснювали кінчики вусів, — сказав Гаррі, намагаючись відвернути Рона від думок про гуртожитки. — А де тепер твої старші брати, які вже скінчили навчання?

Гаррі було цікаво довідатися, що робить чарівник, закінчивши школу.

— Чарлі досліджує драконів у Румунії, а Біля щось там робить для "Грінготсу" в Африці, — повідомив Рон. — А ти чув про "Грінготс"? Про це писали в "*Щоденному віщуні*", але я не думаю, що серед маглів ти мав змогу його читати. Хтось намагався пограбувати секретний сейф. Гаррі аж очі витріщив.

— Справді? І що з ним сталося?

— Власне, нічого, і тому це така сенсація. Нікого не спіймали. Тато каже, що це, певне, якийсь могутній чорний чаклун, але з "Грінготсу", здається, нічого не взяли, — ось що найдивніше. Звичайно, всі лякаються, коли трапляється таке, бо ж раптом за цим усім стоїть Відомо-Хто.

Гаррі замислився. Він уже теж почав здригатися, тільки-но хтось згадає Відомо-Кого. Мабуть, це все — результат знайомства з магічним світом, але він почувався набагато безтурботніше тоді, коли міг безжурно вимовляти "Волдеморт".

— Яка твоя команда з квідичу? — запитав Рон.

— Е-е... я не знаю жодної, — признався Гаррі.

— Отакої! — здивувався Рон. — Слухай, це ж найкраща в світі гра! — І він почав пояснювати все про чотири м'ячі й позиції семи гравців, розповідати про найцікавіші матчі, на яких він побував разом із братами, та про мітлу, яку хотів би придбати, якби мав гроші. Він саме знайомив Гаррі з тонкощами гри, як знову відчинилися двері купе, але цього разу це не був Невіл, що загубив жабку, і не Герміона Грейнджер.

Зайшло троє хлопців, і Гаррі відразу впізнав того, що стояв посередині: це був той блідий хлопчисько з салону мантий мадам Малкін. Цього разу він дивився на Гаррі зі значно більшою цікавістю, ніж на алеї Діагон.

— Це правда? — запитав він. — Увесь поїзд говорить, що в цьому купе їде Гаррі Поттер. То це, мабуть, ти?

— Так, — відповів Гаррі і глянув на решту хлопців. Вони були кремезні й вельми непривітні і стояли обабіч блілого хлопця, мов охоронці.

— Це Креб, а це Гойл, — недбало відрекомендував їх блідий хлопчисько, перехопивши погляд Гаррі. — А мене звати Мелфой, Драко Мелфой.

Рон ледь чутно кашлянув, можливо, щоб приховати хихикання.

Драко Мелфой зиркнув на нього.

— Що, тебе так насмішило моє ім'я? А хто ти, навіть питати не треба. Тато розповідав, що всі Візлі мають руде волосся, ластовиння й більше дітей, ніж можуть прогодувати.

Драко знову звернувся до Гаррі.

— Поттер, кароче, ти скоро побачиш, що деякі чаклунські родини набагато кращі від інших. Не варто заводити неклёвих друзів. Я б допоміг тобі розібратися в цьому.

Він подав Гаррі руку, але той її не потиснув.

— Дякую, я й сам знаю, хто кльовий, а хто ні, — холодно сказав Гаррі.

Хоча Драко Мелфой і не почервонів, на його блідих щоках проступив легенький рум'янець.

— На твоєму місці, Поттер, я б повадився обережніше, — протягнув він. — Якщо не станеш трохи ввічливим, то скінчиш так само, як твої батьки. Вони також не знали, *що* для них краще. А коли злигаєшся з такими покидьками — тіпа Візлі або того Гетріда, *тобі ж* буде гірше.

Гаррі й Рон попідводились. Ронове обличчя палало, як і його волосся.

— Ану повтори! — насупився він.

— Ого, ти зібрався з нами битися? — глузливо вишкірився Мелфой.

— Якщо ви негайно не заберетесь! — пригрозив Гаррі хоробрішим тоном, ніж почувався насправді: адже Креб і Гойл були набагато дебелиші від нього чи Рона.

— Але ми не хочемо йти — правда, пацани? Своє ми вже з'їли, а тут дещо лишилося.

Гойл простяг руку за шоколадними жабками, що лежали біля Рона, Рон шарпнувся вперед, та не встиг доторкнутися до Гойла, як той моторошно зойкнув.

З Гойлової руки звисав пацюк Skeберс, гострі зубенята якого вп'ялися йому в палець. Креб та Мелфой відступили, а Гойл, завиваючи, намагався скинути Skeберса. Коли нарешті Skeберс відлетів і гупнувся в шибку, вся трійця миттю зникла. Мабуть, вони подумали, що серед ласощів причаїлися й інші щури, або, можливо, почули кроки, бо за мить до купе увійшла Герміона Грейнджер.

— Що тут скоїлось? — здивувалася вона, поглядаючи на розкидані по підлозі ласощі й Рона, що тримав за хвіст пацюка.

— Він, мабуть, у нокауті, — пояснював Гаррі Рон, а тоді придивився до Skeберса. — Ні, я просто не вірю: він знову спить!

Пацюк і справді заснув.

— Ти що, колись уже бачив Мелфоя? Гаррі розповів про зустріч на алеї Діагон.

— Я чув про цю родину, — спохмурнів Рон. — Вони чи не перші повернулися до нас, коли пропав Відомо-Хто. Сказали, що були, мовляв, зачакловані. А мій тато не вірить. Каже, що батькові Мелфоя не варто виправдовуватись, чому він перейшов до темних сил. — Рон повернувся до Герміони: — Тобі щось потрібно?

— Краще мерщій одягніть мантиї, бо я щойно була в машиніста, і він сказав, що ми майже доїхали. Ви часом не билися, га? Ще не приїхали, а вже шукаєте клопоту!

— Це Skeберс бився, а не ми, — сердито зиркнув на неї Рон. — Може, ти вийдеш, поки ми переодягнемось?

— Гаразд, я зайшла тільки тому, що всюди страшний рух — всі поводяться як діти, і гасають коридорами, — фиркнула Герміона. — А в тебе, до речі, бруд на носі, ти знаєш?

Рон люто подивився їй услід. Гаррі визирнув з вікна, надворі вже сутеніло. Під пурпуровим небом видніли ліси та гори. Поїзд і справді їхав трохи повільніше.

Гаррі й Рон поскидали куртки й накинули довгі чорні мантиї. Ронова мантия була йому трохи закоротка, і з-під неї визирали кросівки.

У поїзді пролунало оголошення: "За п'ять хвилин прибуваємо до Гогвортсу. Просимо залишити багаж у вагонах, його доставлять до школи окремо".

Гаррі від хвилювання забило дух, а Ронове обличчя під веснянками стало блідим як полотно. Вони позапихали до кишень рештки ласощів і приєдналися до учнів, що збилися в коридорі.

Поїзд уповільнив рух і зрештою зупинився. Всі ринули до дверей, виходячи на маленьку темну платформу. Гаррі здригнувся від холодного нічного повітря. Аж ось над головами застрибало світло ліхтаря, і Гаррі почув знайомий голос:

— Перші кляси! Перші кляси! Сюди! Гаррі, всьо файно?

Над морем голів променилося радістю велике заросле обличчя Гегріда.

— За мною! За мною! Ще є перші кляси? Кожен нехай си дивит під ноги! Перші кляси, за мною!

Ковзаючись і спотикаючись, учні вслід за Гегрідом спускалися крутою і вузькою стежиною. Обабіч стежки залягала така пільма, що Гаррі здавалося, ніби там ростуть густі дерева. Майже ніхто не розмовляв. Невіл, що постійно губив свою жабку, кілька разів шморгнув носом.

— Зараз си вперше побачите Гогвортс, — гукнув через плече Гегрід, — осьь за цим рогом. Пролунало голосне "О-о-о-о!.."

Вузенька стежка раптово вивела їх на берег широкого чорного озера. На тому боці озера на верхівці високої гори здіймався, виблискуючи вікнами на тлі зоряного неба, великий замок з численними вежами й башточками.

— Не більше чотирьох на човен! — вигукнув Гегрід, показуючи на цілу флотилію човників, що стояли біля берега.

Гаррі й Рон сіли до одного човна разом з Невілом і Герміоною.

— Усі си вмістили? — крикнув Гегрід, сівши в човен сам-один. — Ну, то ВПЕРЕД!

Уся флотилія човників одночасно зрушила з місця, перетинаючи гладеньке, наче скло,

озеро. Кожен учень мовчки поглядав на величний замок угорі. Човни підпливали дедалі ближче до скелі, на якій він стояв, і замок, здається, височів просто над головою.

— Пригніться! — крикнув Гегрід, коли перші човники дісталися скелі.

Всі похилили голови, й човники прослизнули попід завісою з плюща, яка ховала широкий отвір у скелі. Далі пливли вздовж темного тунелю, що, здавалося, йшов під самим замком, аж доки прибули до начебто підземної гавані, де учні повиходили на гальку і каміння.

— Агов! Ти тут? Чи се не твоя жаба? — запитав Гегрід, стежачи, як діти вибираються з човнів.

— Тревор! — радісно вигукнув Невіл, простягаючи руки.

Потім услід за Гегрідовим ліхтарем усі дерлися прорубаним у скелі переходом і зрештою опинилися на вогкій гладенькій травичці в затінку замку. Піднялися кам'яними сходами і збилися до купи навпроти величезних дубових дверей.

— Усі тут? А ти ще си не загубив жабку? Гегрід підняв свій велетенський кулак і тричі гупнув у двері.

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

Сортувальний капелюх

Тієї ж миті двері прочинилася. У дверях стояла висока чорна чарівниця, вбрана у смарагдові шати, її обличчя було дуже суворе, й Гаррі одразу подумав, що з такою краще не сперечатися.

— Перші кляси, професорко Макгонегел, — доповів Гегрід.

— Дякую, Гегріде. Я поведу їх далі. Чарівниця відчинила двері навстіж. Вестибюль був таким величезним, що там спокійно помістився б цілий будинок Дурслів. Кам'яні стіни, як і в "Грінготсі", освітлювали смолоскипи, стеля була надто високою, щоб побачити там що-небудь, а на горішні поверхи вели розкішні мармурові сходи. Учні рушили слідом за професоркою Макгонегел по вимощеній кам'яними плитами підлозі. З дверей праворуч долинав гул сотень голосів, — там, очевидно, зібралася вся школа, — але професорка Макгонегел завела перші класи до невеличкої безлюдної кімнатки поряд із вестибюлем. Учні збилися до купи, тулячись одне до одного і стривожено озираючись.

— Вітаю вас у Гогвортсі, — сказала професорка Макгонегел. — Незабаром почнеться святковий бенкет, але перед тим, як сісти у Великій Залі, вас розподілять по гуртожитках. Церемонія Сортування дуже важлива, бо гуртожиток у Гогвортсі замінить вам родину. Тут ви будете вчитися, спати й проводити свій вільний час.

Гуртожитки називаються Грифіндор, Гафелпаф, Рейвенклов і Слизерин. Кожен гуртожиток має шляхетну історію й пишається своїми видатними чарівницями та чаклунами. Перебуваючи в Гогвортсі, своїми успіхами ви здобуватимете очки для вашого гуртожитку, тоді як за кожне порушення правил очки зніматимуть. Наприкінці року гуртожиток, який набере найбільше очок, нагороджують кубком, а це величезна честь. Сподіваюся, кожен із вас збільшить славу рідного гуртожитку. Церемонія Сортування почнеться за кілька хвилин у присутності всієї школи. Тим часом я раджу вам причепуритися.

Її погляд на мить зупинився на Невіловій мантиї з вузлом на лівому плечі, й на Ройовому носі з плямою. Гаррі нервово спробував пригладити своє волосся.

— Я повернуся, коли все буде готове до зустрічі з вами, — повідомила професорка Макгонегел. — Прошу дотримуватися тиші.

Вона вийшла з кімнати. Гаррі ковтнув слину.

— А як нас сортуватимуть по гуртожитках? — запитав він Рона.

— Здається, буде якесь випробування. Фред казав, що дуже болоче, але він, мабуть, жартував.

Серце Гаррі аж підстрибнуло в грудях. Випробування? Перед усією школою? Але ж він ще не знає жодних чарів, — що ж він робитиме? Такого він зовсім не сподівався. Гаррі схвильовано озирнувся й побачив, що всі теж перелякані. Майже ніхто не розмовляв, окрім Герміони Грейнджер, яка скоромовкою шепотіла усі вивчені замовляння, гадаючи, яке з них

стане їй у пригоді. Гаррі з усієї сили намагався не слухати її. Він ще ніколи так не хвилювався. Ніколи, навіть тоді, коли ніс зі школи додому письмову скаргу на те, що він якось примудрився перефарбувати в синій колір учительчину перуку. Гаррі вп'явся очима у двері. Будь-якої миті могла ввійти професорка Макгонегел і повести його на загибель.

Раптом сталося щось таке, від чого він аж підскочив: кілька дітей у нього за плечима моторошно зойкнули.

— Що ц...?

Гаррі, як і всім довкола нього, забило дух. Крізь чорну стіну струменіли десь зо два десятки привидів. Білосніжні і ледь прозорі, вони линули кімнатою, розмовляючи між собою, і майже не звертали уваги на першокласників. Здається, вони сперечалися. Той, що скидався на маленького гладкого ченця, доводив:

— Даруйте, але йому треба дати додатковий шанс...

— Любий отче, хіба ми не дали Півзові всі шанси, яких він заслуговував? Він тільки псує нашу репутацію, і до того ж, ніколи не був справжнім привидом... О!.. А що ви всі тут робите?

Привид у трико з високим круглим коміром раптом помітив першокласників. Ніхто не подав і звуку.

— Це ж новенькі учні! — вигукнув гладкий чернець, усміхаючись до них. — Мабуть, чекаєте Сортування?

Дехто мовчки кивнув.

— Сподіваюся побачити вас у Гафелпафі! — сказав чернець. — Це, знаєте, мій колишній гуртожиток.

— Забирайтеся звідси! — пролунав різкий голос. — Починається церемонія Сортування.

Це повернулася професорка Макгонегел. Привиди один за одним розтанули в протилежній стіні.

— Ну, а тепер станьте вервечкою, — звеліла першокласникам професорка, — і йдіть за мною.

З дивним відчуттям, наче його ноги стали свинцеві, Гаррі прилаштувався за якимсь рудуватим хлопцем, за ним став Рон, і вони вийшли з кімнати, знову перетнули вестибюль і ввійшли через подвійні двері до Великої зали.

Гаррі ніколи навіть уявити собі не міг такого дивного й розкішного приміщення. Воно було затоплене саявом тисяч і тисяч свічок, які плавали в повітрі над довжелезними столами, де примостилися всі інші школярі. Столи були накриті блискучими золотими тарелями й келихами. На підвищенні в кінці зали стояв ще один довгий стіл, за яким сиділи викладачі. Професорка Макгонегел підвела туди першокласників, які стали обличчям до решти школярів, а плечима — до вчителів. Сотні звернених на новачків очей у мерехтливому саяві свічок були схожими на бліді ліхтарики. Де-не-де поміж учнями світилися срібlistі серпанки привидів. Щоб уникнути спрямованих на нього поглядів, Гаррі глянув угору й побачив оксамитно-чорну стелю, усіяну зорями. Він почув шепіт Герміони: "Вона зачарована, щоб скидатися на справжнє зоряне небо, я читала про це в *"Історії Гогвортсу"*.

Важко було повірити, що Велика зала взагалі мала стелю, а не стояла просто неба.

Коли професорка Макгонегел мовчки поставила перед першокласниками ослінчик на чотирьох ніжках, Гаррі швиденько опустил очі. На ослінчик вона поклала гостроверхий капелюх чарівника. Капелюх був полатаний, обшарпаний і страшенно брудний. Тітка Петунія не дозволила б навіть занести його до хати.

"Можливо, треба вичаклувати звідти кролика абощо", — гарячково подумав Гаррі.

Помітивши, що всі пильно дивляться на капелюх, він теж втупився у нього. Якусь мить панувала цілковита тиша, а тоді капелюх смикнувся. Далі в ньому з'явився отвір, що нагадував роззявлений рот, і капелюх заспівав:

Ти не дивись, що я старий —
зрадлива зовнішність моя,
я з'їм себе, якщо знайдеш
когось мудрішого, ніж я.
Нехай твій капелюх новий,

нехай він сяє і блищить,
я — Сортувальний Капелюх,
мене нічим не замінить.
Я — Сортувальний Капелюх,
я знаю всі твої думки,
вдягай мене до самих вух, —
скажу, куди належиш ти.
Це може бути Ґрифіндор —
живуть відважні учні там,
сміливі, горді, як орли —
вони приносять славу нам.
А, може, долею тобі
судився чемний Гафелпаф:
чесноти і шляхетність там
завжди в думках і на вустах.
Старенький добрий Рейвенклов
дарує щедро всім знання.
Хто мудрість цінить, той знайде
там шану, честь і визнання.
Або, можливо, в Слизерин
сьогодні ще потрапиш ти, —
чого лише не зроблять там
задля досягнення мети!..
Тож надягай мене! Не бійсь!
В надійних ти руках (хоч рук
ніколи я й не мав), та все ж
я — хитромудрий Капелюх!

Капелюх закінчив пісню, і зала вибухла оплесками. Він уклонився кожному з чотирьох столів і знову застиг.

— То нам просто треба надягти капелюх! — зашепотів Рон. — А Фреда я прибію — він варнякав мені про боротьбу з тролем.

Гаррі ледь усміхнувся. Звичайно ж, краще приміряти капелюх, ніж проказувати замовляння, проте він волів би надягати його тоді, коли ніхто не дивиться. Капелюх ставив надто великі вимоги, а Гаррі не почувався тепер ані відважним, ані мудрим. От якби був гуртожиток для тих, кого нудить від хвилювання, — це було б саме для нього!

Професорка Макгонегел виступила наперед, тримаючи в руках довгий сувій пергаменту.

— Коли я називаю чиєсь ім'я, прошу надягати капелюх і сідати для сортування на цей ослінчик, — оголосила вона. — Анна Ебот!

Рум'яна дівчинка з руськими косами підійшла, спотикаючись, до ослінчика, настромила собі по самі очі капелюх і присіла. Коротка пауза і...

— ГАФЕЛПАФ! — крикнув капелюх.

Зі столу праворуч долинули підбадьорливі вигуки й оплески, і Анна попрямувала туди — до гафелпафського столу. Гаррі помітив, як їй радісно помахав привид гладкого ченця.

— Сьюзен Боунз!

— ГАФЕЛПАФ! — знову крикнув капелюх, і Сьюзен сіла поруч із Анною.

— Террі Бут!

— РЕЙВЕНКЛОВ!

Цього разу заплескали за другим столом з лівого краю; кілька рейвенкловців підвелися, потискаючи руки Террі.

Менді Брокелгерст також пішла до Рейвенклову, а от Лаванда Браун стала першою новою ученицею Ґрифіндору, тож тепер оплески зірвалися з найдалшого столу ліворуч; Гаррі бачив, як завзято свистіли Ронові брати-близнюки.

Мілісент Булстроуд потрапила до Слизерину. Можливо, Гаррі просто так уявлялося, але

після всього почутого про Слизерин його учні справляли на нього неприємне враження.

Гаррі вже нудило, й він мало не зомлів. Він пригадав, як на уроках фізкультури в школі обирали склад команд. Про нього завжди згадували на-останок, і не тому, що був найгірший, а тому, що ніхто не хотів потім з'ясовувати стосунки з Дадлі.

— Джастін Фінч-Флечлі!

— ГАФЕЛПАФ!

Гаррі помітив, що капелюх інколи називав гуртожиток одразу, а часом задумувався. Шеймус Фініган, хлопчина з рудуватим волоссям, що стояв попереду Гаррі, просидів на ослінчику мало не цілу хвилину, перше ніж капелюх призначив його до Грифіндору.

— Герміона Грейнджер!

Герміона метнулася до ослінчика й рішуче натягла капелюха.

— ГРИФІНДОР! — вигукнув капелюх. Рон застогнав.

Тут Гаррі пронизала жаклива думка: адже коли хвилюється, завжди з'являються якісь дурні думки. А що, як його взагалі не оберуть? Що, як він просидить не знати скільки, насунувши капелюха на самі очі, аж поки професорка Макгонегел зірве того капелюха і скаже, що сталася прикра помилка, і йому треба зворотним поїздом вертатися додому?

Коли викликали Невіла Лонгботома, хлопця, що постійно губив свою жабку, він зашпортався і впав. Капелюх довго вирішував його долю. Коли ж він нарешті крикнув: "ГРИФІНДОР!" — Невіл побіг, навіть забувши його скинути, тож мусив вертатися під загальний регіт, щоб передати його Мораг Макдугал.

За ним викликали Мелфоя. Зачувши своє ім'я, він неспішно почвалав уперед, і його бажання відразу здійснилося: капелюх, тільки-но торкнув його чола, одразу заверещав:

— СЛИЗЕРИН!

Мелфой задоволено рушив до своїх приятелів Креба й Гойла.

Залишалося не так багато учнів.

Мун... Нот... Паркінсон, тоді пара дівчат-близнюків: Петіл і Петіл, тоді Селі-Ен Перкс, і ось, нарешті:

— Гаррі Поттер!

Гаррі ступив уперед, а по цілій залі зненацька прокотилася хвиля шепоту.

— Вона сказала "*Поттер*"?

— Гаррі Поттер?!

Перше ніж капелюх опустився йому на очі, Гаррі ще встиг побачити повнісіньку залу людей, що намагалися його розгледіти. Наступної миті він уже дивився на чорну підкладку капелюха. І чекав.

— Гм, — пролунав у його вусі тихенький голосочок. — Складно. Дуже складно. Багато відваги, я бачу. Та й розум нівроку. Є хист, о так, це безперечно... а ще бажання випробувати себе... Ну, це вже цікаво... Куди ж тебе віддати?

Гаррі вчепився за ослінчик і подумав: "Тільки не в Слизерин, тільки не в Слизерин".

— Не в Слизерин, га? — запитав тихенький голосочок. — Ти певен? Знаєш, ти можеш бути видатним, це все в твоїй голові, а Слизерин допоможе тобі здобути велич, тут годі сумніватися. Ну що? Ні? Що ж, коли ти такий певний, нехай буде ГРИФІНДОР!

Гаррі почув, як капелюх вигукнув останнє слово на всю залу. Скинув його й непевною ходою попрямував до грифіндорського столу. Він так тішився, що його все ж обрано і він не потрапив до Слизерину, що навіть не помічав, як його вітали найбурхливішими оплесками. Староста Персі зірвався на ноги, розмахуючи руками, а близнюки Візлі заволали: "Поттер з нами! Поттер з нами!"

Гаррі присів навпроти привида в трико, якого бачив раніше. Привид поплескав його по руці, і нажаханому Гаррі здалося, ніби він занурив цю руку У відро з крижаною водою.

Нарешті він міг добре розгледіти Високий стіл. Найближче до Гаррі сидів Гегрід, що перехопив його погляд і схвально підняв угору великий палець. Гаррі у відповідь усміхнувся. Посередині Високого столу на великому золотому кріслі височів Албус Дамблдор. Гаррі відразу впізнав його завдяки картці, яку витяг у поїзді з шоколадної жабки. Срібне волосся Дамблдора сяло на всю залу чи не яскравіше від привидів. Помітив Гаррі й професора Квірела, того нервового молодика з "Дірявого Казана". У великому пурпуровому тюрбані він мав доволі

химерний вигляд.

Залишилося всього три учні. Лайза Терпін потрапила до Рейвенклоу, після неї надійшла Ронова черга. Хлопчина увесь посірів і позеленів. Гаррі схрестив під столом пальці, і за мить капелюх вигукнув:

— ГРИФІНДОР!

Гаррі разом з усіма щосили заплескав у долоні, а Рон знесилено бухнувся на стілець біля нього.

— Молодчина, Рон! — набундючено мовив Персі через голову Гаррі.

Тим часом Блеза Забіні призначили в Слизерин.

Професорка Макгонегел згорнула пергамент і забрала Сортувального Капелюха.

Гаррі глянув на свою порожню золоту тарілку. Він тільки зараз відчув, як зголоднів. Про гарбузові пиріжки лишилася сама згадка.

Підвівся Албус Дамблдор. Розвівши руки, він широко всміхнувся до учнів, неначе ніщо в світі не могло його так втішити, як сяючі лиця всіх його вихованців.

— Вітаю вас! — промовив він. — Вітаю вас із початком нового навчального року в Гогвортсі! Перед бенкетом я хотів би сказати ще кілька слів. Ось вони: Бовдур! Булька! Кулька! Круть! — Дякую!

Дамблдор знову сів, а з усіх боків залунали схвальні вигуки й оплески. Гаррі не знав, сміятися чи ні.

— Він що, трохи божевільний? — запитав він обережно Персі.

— Божевільний? — безтурботно перепитав Персі. — Та він геній! Найкращий чарівник у світі! Хоч і трохи божевільний, це правда. Хочеш картоплі, Гаррі?

Гаррі роззявив рота. Тарелі перед ним були вже заповнені стравами. Він ще ніколи не бачив на одному столі так багато смачних наїдків: смажені курчата, ростбіф, відбивні, ягнятка, ковбаски, шинка, біфштекс, варена і смажена картопля, чіпси, йоркширський пудинг, горошок, морква, підливка, кетчуп і, не знати чому, навіть м'ятні льодяники.

Дурслі ніколи, звісно, не морили Гаррі голодом, проте й не давали йому їсти досхочу. Дадлі завжди забирав усе, що хотілося з'їсти Гаррі, навіть якщо того ненажеру згодом і нудило. Гаррі поклав собі на тарілку всього потроху, окрім льодяників, і почав їсти. Все було дуже смачне.

— Ох, як то гарно виглядає! — сумовито зітхнув привида трико, дивлячись, як Гаррі розрізав біфштекс.

— А ви не...

— Я не їв уже майже чотириста років, — мовив привид. — Я, звісно, не потребую їжі, але однаково чогось бракує. Здається, я не представився? Сер Ніколас де Мимзі-Порпінгтон до ваших послуг. Постійний привид вежі Грифіндор.

— Я знаю вас! — раптом озвався Рон. — Мені про вас брати розповіли — ви Майже-Безголовий Нік!

— Я б *волів*, щоб до мене зверталися сер Ніколас де Мимзі... — невдоволено буркнув привид, але тут обізвався Шеймус Фініган з рудуватим волоссям:

— *Майже* — Безголовий? Як можна бути *майже* безголовим?

Сер Ніколас, здавалося, розгнівався, адже розмова вийшла зовсім не такою, як він сподівався.

— А ось *так*, — роздратувався він. Ухопив себе за ліве вухо й потягнув. Його голова відірвалася від шиї і впала на плече, немов була на завісах. Хтось колись, мабуть, хотів відтяти йому голову, та не зробив це як слід. Натішившись спантеличеними дитячими обличчями, Майже-Безголовий Нік знову поклав голову на шию, кахикнув і сказав:

— Що ж, новенькі грифіндорці! Сподіваюся, ви допоможете нам виграти цього року чемпіонат гуртожитків? Грифіндор уже дуже давно не вигравав першості. А Слизерин завойовує кубок шостий рік підряд! Кривавий Барон стає просто нестерпним! То привид Слизерину.

Гаррі глянув на слизеринський стіл і побачив жахливого привида з безтямними очима, кощавим обличчям і заляпаним срібlistою кров'ю одягом. Він сидів поруч із Мелфоем, який, на радість Гаррі, здається, не дуже тішився таким сусідством.

— Чому він увесь залитий кров'ю? — зацікавився Шеймус.

— Я ніколи не питав, — ухильно відповів Майже-Безголовий Нік.

Коли всі наїлися досхочу, з тарілок позникали рештки їжі і вони стали чистісінькі, як на початку. За мить з'явився десерт. Морозиво найрізноманітніших смаків та різновидів, яблучний пиріг, пампушки з солодким кремом, шоколадні тістечка і пончики з повидлом, бісквіти, полунички, желе, рисовий пудинг...

Поки Гаррі наминав пампушки з кремом, розмова перейшла на родини учнів.

— Я покруч, — нахвалявся Шеймус. — Мій тато — магл. Мама сказала йому, що вона відьма, тільки після весілля. Бідолаха насилу пережив.

Усі зареготали.

— А в тебе що, Невіле? — поцікавився Рон.

— Ну, мене виховувала бабця, а вона чарівниця — відповів Невіл, — хоча родина довго вважала мене за справжнього магла. Мій дядько Елджі все намагався застукати мене зненацька, щоб я виявив свої чари, і одного разу спихнув мене в Блекпулі з причалу, я мало не втопився. Але аж до восьми років не ставалося нічого. Якось дядько Елджі піднявся нагору попиту чаю і вивісив мене з вікна, тримаючи за ноги, аж тут тітка Еніда запропонувала йому тістечок і він ненароком пустив мене. Але я не розбився — просто пострибав на голові через садок і аж на дорогу. Це їх дуже втішило, бабця на radoшах навіть розплакалася. А подивилися б ви на них, коли мене прийняли сюди: вони, бачте, боялися, що я не досить магічний. Дядько Елджі так зрадів, що купив мені жабку.

По другий бік від Гаррі Герміона розмовляла з Персі Візлі про уроки:

— Я *дуже* сподіваюся, що вони почнуться якнайшвидше. Мені так багато ще треба вивчити, мене дуже цікавить трансфігурація, знаєш, перетворення чогось у щось інше; звичайно, це, мабуть, надто складно...

— Ви почнете з дрібничок, обертатимете сірники на голки і таке інше...

Гаррі, розімілвши і майже засинаючи, ще раз глянув на Високий стіл. Гегрід одним духом перекинув свій келих. Професорка Макгонеґел розмовляла з професором Дамблдором. Професор Квірел, і далі в своєму чудернацькому тюрбані, Щось казав учителеві з масним чорним волоссям, гачкуватим носом і пожовклою шкірою.

Все сталося зненацька. Учитель з гачкуватим носом, ковзнувши поглядом повз Квірелів тюрбан, подивився Гаррі просто у вічі, — і раптом гострий пекучий біль пронизав шрам на чолі Гаррі.

— Ой! — ухопився Гаррі за чоло.

— Що сталося? — запитав Персі.

— Нічого. — Біль зник так само раптово, як і з'явився. Куди важче було позбутися враження від того погляду. Гаррі збагнув, що цей учитель ставиться до нього вкрай неприязно.

— Хто той учитель, що розмовляє з професором Квірелом? — запитав він Персі.

— О, ти вже знаєш Квірела? Не диво, що він такий нервовий, адже з ним професор Снейп. Він викладає "Зілля і настійки", але неохоче — всі знають, що він мріє посісти місце Квірела. Цей Снейп неймовірно багато знає про темні мистецтва.

Гаррі якийсь час стежив за Снейпом, але той уже не зважав на нього.

Зрештою, позникали й солодощі, і професор Дамблдор знову підвівся. В залі запала тиша.

— Е-е... ще кілька слів, якщо ви вже наїлися й напилися. Перед початком навчального року я маю кілька зауваг. Першокласникам слід пам'ятати, що всім учням заборонено ходити до лісу. Не треба забувати про це й деяким старшокласникам.

Мерехтливий погляд Дамблдора осяяв на мить близнюків Візлі.

— Містер Філч, наш сторож, просив нагадати, що в шкільних коридорах на перервах не можна вдаватися до магії.

Гравців у квідич набиратимуть протягом другого тижня навчання. Всіх охочих виступати за команди своїх гуртожитків прошу звертатися до мадам Руч.

І, нарешті, хочу попередити, що цього року доступ до коридору на четвертому поверсі праворуч заборонено всім, хто не хоче померти в нестерпних муках.

Гаррі засміявся, але його майже ніхто не підтримав.

— Мабуть, жартує? — півголосом запитав він Персі.

— Не думаю, — відповів Персі, насупившись. — Дивно, бо він завжди пояснює, чому нам не можна кудись іти. Скажімо, кожен знає, що в лісі повно хижих звірів. Міг би принаймні старостам сказати.

— А тепер, перед тим як лягати спати, заспіваймо нашу шкільну пісню! — вигукнув Дамблдор. Гаррі помітив, що усмішки решти вчителів стали вельми штучні.

Дамблдор легенько струснув своєю чарівною паличкою, ніби зганяв з неї мух, і з краю палички вилетіла довжелезна золота стрічка, що знялася над столами і, звиваючись, мов змія, почала зображати собою слова.

— Кожен вибирає свою улюблену мелодію, — оголосив Дамблдор. — Ну, починаймо!
І школа загорлала:

Гогвортс, Гогвортс, гостроворсий Гогвортс,
просимо уклінно вишколити нас, —
мудрих і тупеньких, лисих і глухеньких,
й шмаркачів, що йдуть у перший клас.
В наших головешках ще гуляє вітер
і засохлі мухи по кутках лежать,
там на всі предмети місце віднайдете,
бо в порожній горщик легко все запхать.
Дай, будь ласка, Гогвортс, мудрості своєї,
і про все таємне чесно розколись.
Не лінуйся, чемним будь, нас учити не забудь,
не згорить наш мозок — не-жу-рись!

Пісню закінчували хто коли. Зрештою залишилися тільки близнюки Візлі, які вибрали мелодію дуже повільного похоронного маршу. Дамблдор диригував їм своєю паличкою, а коли вони доспівали, заплескав чи не найголосніше.

— Ох, музика! — розчулився він, витираючи очі. — Її чари перевершують усе, що ми тут робимо! Ну, а тепер, спати. Ану бігцем!

Першокласники-грифіндорці, обминаючи гурти школярів, рушили слідом за Персі. Вони вийшли з Великої зали й пішли мармуровими сходами вгору. Гарріні ноги знову були наче свинцеві, але цього разу через утому й переїдання. Він був такий сонний, що вже й не дивувався, коли постаті на портретах уздовж коридорів перешіптувались і тикали на них пальцями, або коли Персі двічі заводив їх у двері, приховані розсувними перегородками й висячими гобеленами. Позіхаючи і ледве плентаючись, учні подолали ще кілька сходів, і Гаррі вже думав, що ця блуканина ніколи не скінчиться, аж раптом вони зупинилися.

У повітрі попереду пливла ціла в'язка дрючків, а коли Персі ступив їм назустріч, вони почали на нього кидатися.

— Півз, — прошепотів першокласникам Персі. — Півз Полтергейст. — І підвищив голос: — Півзе, ану, покажися!

У відповідь пролунав гучний різкий звук, немов хтось випустив повітря з м'яча.

— Ти хочеш, щоб я пішов до Кривавого Барона?

Щось ляснуло, і перед ними виник ротатий чоловічок з лихими чорними очима, що висів у повітрі, схрестивши ноги й учепившись за дрючки.

— О-о-о-о-о! — протягнув він, лиховісно посміхаючись. — Малючки-першачки! Яка радість! — І зненацька кинувся на них. Діти попригиналися.

— Забирайся, Півзе, бо поскаржуся Баронові! Я не жартую! — гаркнув на нього Персі.

Півз висолопив язика і зник, пустивши дрючки просто на голову Невілові. Вони чули, як він тікав, зачіпаючи дорогою герби на стінах.

— Стережіться Півза, — попередив Персі, коли вони рушили далі. — Його контролює тільки Кривавий Барон. Навіть нам, старостам, він не кориться. О, ми вже прийшли.

У самому кінці коридору висів портрет гладкої пані в рожевій шовковій сукні.

— Пароль? — запитала вона.

— Капут Драконіс, — відповів Персі, й портрет подався одним боком уперед, відкривши

круглий отвір у стіні. Всі діти пролізли крізь нього — Невіла довелося підсаджувати — й опинилися у грифіндорській вітальні, затишній заокругленій кімнаті з м'якими кріслами.

Персі провів дівчат до їхньої спальні через одні двері, а хлопців через інші. Піднявшись гвинтовими сходами, — мабуть, це була якась башта, — хлопці нарешті знайшли те, що шукали — п'ять високих ліжок зі стовпчиком на кожному розі і з темно-червоними оксамитовими завісами. Там уже стояли їхні валізи. Надто втомлені, щоб розмовляти, вони натягли піжами й попадали на ліжка.

Смачно поїли, правда? — пробурмотів до Гар-Рі через завісу Рон. — Skeберсе, геть!.. Він мені жує простирадла.

Гаррі збирався запитати Рона, чи той куштував пампушки з кремом, але майже відразу заснув.

Можливо, Гаррі забагато з'їв, бо йому наснився дивний сон. Він мав на собі тюрбан професора Квірела, що переконував його негайно перейти до Слизерину, бо так йому судилося. Гаррі сказав тюрбанові, що не хоче бути в Слизерині, але тюрбан чомусь ставав дедалі важчим. Гаррі намагався скинути його, а той боляче стиснув йому голову. Там був і Мелфой, що спершу насміхався з його марних зусиль, а тоді обернувся гачконосим учителем Снейпом, сміх якого став різким і холодним, — і раптом спалахнуло зелене сяйво, і Гаррі прокинувся — змокрілий і тремтячий.

Він повернувся на другий бік і знову заснув, а прокинувшись наступного дня, цілком забув про сон.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

Майстер чарівного зілля

— Дивись, он там! — Де?

— Біля довгого рудого хлопця.

— Отой в окулярах?

— Бачив його обличчя?

— А бачила шрам?

Шепотіння переслідувало Гаррі, тільки-но він наступного дня вийшов зі спальні. Учні в коридорах ставали навшипиньки, щоб роздивитися його, або притьмом повертали назад, аби знову пройти повз нього. Гаррі волів би, щоб вони так не робили, бо це заважало йому знайти свій клас.

У Гогвортсі було сто сорок двоє різних сходів: широких і міцних, вузьких і розхитаних, а також таких, що в п'ятницю вели кудись в інший бік, і таких, де посередині часом зникали сходинки, тож треба було не ловити гав і стрибати. Були ще двері, котрі не відчинялися, поки їх чомно не попросиш, і двері, котрі насправді були стінами і лише прикидалися дверима. Було дуже важко запам'ятати, де що розташовано, бо все постійно пересувалося з місця на місце. Постаті на портретах відвідували одна одну, а герби, що висіли на стінах — Гаррі був у цьому переконаний — також могли ходити.

А до того ж ці привиди! Було ве-е-ельми приємно, коли привид зненацька прослизав крізь двері, які ви саме зібралися відчинити. Майже-Безго-ловий Нік завжди з радістю показував дорогу но-веньким грифіндорцям, але коли, запізнюючись на урок, ви натрапляли на Півза Полтергейста, то краще б уже на вашому шляху постало двоє замкнених дверей або сходи, які ведуть в нікуди. Півз міг жбурнути на голову кошик зі сміттям, висмикнути з-під ніг килимок, закидати вас шматками крейди або підкрастися ззаду, схопити за носа й заверещати: "АГА, ПОПАВСЯ!"

Ще гіршим за Півза, якщо, правда, буває щось гірше, виявився сторож Аргус Філч. Гаррі й Рон першого ж ранку потрапили йому під гарячу руку. Філч побачив, як вони намагаються ввійти в двері, що, на їхню біду, вели до забороненого коридору на четвертому поверсі. Сторож не повірив, що вони заблукали, а був певен, що хлопці зумисне прагнуть туди залізти, і вже погрожував замкнути їх у підвалі, але, на щастя, їх врятував професор Квірел, що саме проходив коридором.

Філч мав кицьку, що звалася Місіс Норіс, — кістляву сіру потвору з виряченими, мов у самого Філча, очима. Вона стежила за порядком у коридорах. Варто було порушити якесь правило, бодай найдрібніше, і кицька прожогом мчала до Філча, який з'являвся, як навіжений, за дві секунди. Філч знав усі таємні ходи краще, ніж будь-хто інший (за винятком хіба що близнюків Візлі), і виринав звідусіль так несподівано, мов привид. Діти його ненавиділи, і найзаповітнішим бажанням багатьох учнів було дати добрячого копняка Місіс Норіс.

Ну, а коли, нарешті, щастило знайти клас, починалися власне уроки, на яких Гаррі швиденько збагнув, що чари — це не тільки पोмахи чарівної палички і проказування чудернацьких слів.

Щосереді опівночі діти, дивлячись у свої телескопи, вивчали нічні небеса, запам'ятовували назви різних зірок і стежили за рухом планет. Тричі на тиждень під проводом похмурої присадкуватої відьми на ймення професорка Спраут ходили до замкових оранжерей вивчати гербологію. Вона показувала, як вирощувати всі тамтешні дивовижні рослини та гриби і як їх використовувати.

Мабуть, найнуднішою була історія магії — єдиний предмет, що його викладав привид. Досить старенький професор Бінс якось задрімав перед каміном в учительській і, пішовши наступного ранку на уроки, забув там своє тіло. Бінс постійно клював носом, тимчасом як учні занотовували імена й дати, плутаючи Емеріка Дикого з Уріком Дивним.

Професор Флитвік, учитель замовлянь, був крихітним чарівником, що мусив ставати на цілу купу книжок, аби його можна було побачити понад учительським столом. Коли Гаррі вперше сидів у нього на уроці, цей учитель відкрив класний журнал і, дійшовши до прізвища Поттер, схвильовано пискнув і гепнувся додолу.

А ось професорка Макгонегел мала свою методику. Гаррі не помилився, коли подумав, що з нею краще не сперечатися. Сувора й вимоглива, вона Ще до початку уроку поставила всіх на місце:

— Трансфігурація — один із найскладніших і найнебезпечніших розділів магії, який вивчають У Гогвортсі, — сказала вона. — Той, хто порушить порядок у моєму класі, негайно з нього вийде і вже ніколи не повернеться. Я вас попередила.

Після цього вона обернула письмовий стіл на свиню й навпаки. Це перетворення дуже вразило всіх дітей і вони не могли дочекатися, коли й самі візьмуться до такого, але невдовзі зрозуміли, що їм ще не скоро доведеться обертати меблі на тварин. Позаписувавши безліч плутаних вказівок, кожен учень отримав по сірнику і став пробувати перетворити його в голку. Наприкінці уроку лише Герміона Грейнджер спромоглася трішки змінити свій сірник; професорка Макгонегел показала учням, яким він став срібlistим та гострим, і... подарувала Герміоні рідкісну усмішку.

Але найнетерплячіше діти чекали предмета "Захист від темних мистецтв", проте Квірелові уроки виявилися якимись несерйозними. Його кабінет просмердів часником, що, казали, мав відлякувати вампіра, з яким він здибався в Румунії, і тепер боявся, що той за ним ось-ось повернеться. *Тюрбан*, як розповідав Квірел, подарував йому один африканський принц на знак подяки за порятунок від небезпечного зомбі, проте учні не дуже вірили в цю байку. По-перше, коли Шеймус Фіні-ган почав допитуватись, як саме Квірел поборов зомбі, той зашарівся й заговорив про погоду; по-друге, всі помітили, що від тюрбана відгонить дивним запахом, і близнюки Візлі були впевнені, що й він набитий часником, щоб Квірел завжди і будь-де почувався в безпеці.

Гаррі polegшало на душі: він анітрохи не відстав від інших учнів. Багато школярів походили з маглівських родин і, так як і він, ніколи й не здогадувалися, що вони чарівниці й чаклуни. Треба було стільки всього навчитися, що навіть такі учні, як Рон, не мали великих переваг.

П'ятниця стала для Гаррі й Рона важливим днем. Вони нарешті спромоглися потрапити до Великої зали на сніданок, жодного разу не заблукавши.

— Що в нас сьогодні? — поцікавився Гаррі в Рона, який щедро посипав кашу цукром.

— Дві "настійки" разом із слизеринцями, — відповів Рон. — Снейп — вихователь гуртожитку Слизерин. Кажуть, він завжди підтримує своїх. Побачимо, чи це правда.

— Якби ж Макгонегел підтримувала нас! — зітхнув Гаррі.

Професорка Макгонегел була вихователькою гуртожитку Грифіндор, але це не завадило їй учора завалити їх цілою купою домашніх завдань.

Аж ось прибула пошта. Гаррі вже звик до цього, але першого разу його добряче приголомшило, коли під час сніданку до Великої зали зненацька увірвалася ціла сотня сов і закружляла над столами, шукаючи своїх власників і скидаючи їм на коліна листи й пакунки.

Гедвіга ще нічого не приносила Гаррі. Часом вона прилітала і скубала його за вухо, а отримавши шматочок грінки, верталася спати до шкільної соварні. Та цього ранку вона затріпотіла крилами просто над цукром та джемом і скинула на Гарріну тарілку записку. Гаррі негайно розгорнув її.

Дорогий Гаррі, — було там написано кривими закарлючками, — я знаю, що в п'ятницю по обіді ти вільний, то, може, прийдеш до мене на горнятко чайочку десь коло третої? Хтів би си почути всьо про твій перший тиждень. Надішли нам відповідь Гедвігою.

Гегрід

Гаррі взяв Ронове перо й нашкрябав зі зворотнього боку: "Так, звичайно, до зустрічі" — і віддав записку Гедвізі.

Гаррі був радий, що може піти після уроків на чай до Гегріда, бо урок "Зілля й настійки" виявився найгіршим з усього, що досі з ним траплялося.

Під час бенкету для новачків Гаррі відчув, що професор Снейп ставиться до нього неприязно, а наприкінці уроку Гаррі зрозумів, що помилився. Снейп не просто не любив Гаррі, — він його *ненавидів*.

"Зілля й настійки" викладали в одному з підвалів. Там було холодніше, ніж нагорі в замку, і досить моторошно навіть без заспиртованих тварин, що стояли в банках уздовж усіх стін.

Снейп, як і Флитвік, почав урок зі знайомства з учнями і теж зупинився, дійшовши в журналі до прізвища Поттер.

— А-а, — вимовив він упівголоса, — Гаррі Поттер. Наша нова... *знаменитість*.

Драко Мелфой зі своїми друзями Кребом і Гойлом захихотіли, прикривши долонями обличчя. Снейп закінчив переклик і зиркнув на клас. Його очі були чорні, як у Гегріда, але їм бракувало Гегрідового тепла. Вони були холодні й порожні, наче чорні тунелі.

— Ви прийшли сюди навчитися тонкої науки й точного мистецтва виготовлення магічного зілля, — заговорив майже пошепки Снейп, але діти ловили кожне його слово, бо, як і професорка Макгонегел, Снейп мав дар без жодного зусилля зберігати в класі тишу. — Оскільки ми тут не будемо махати, як дурні, паличками, чимало з вас не повірить, що це справжня магія. Я й не сподіваюся, що ви справді збагнете всю красу повільного кипіння казана, коли навколо клубочиться пара, всю невловну силу рідини, яка розтікається людськими судинами, одурманюючи розум і заворюючи почуття... Я можу вас навчити зберігати у пляшках славу, готувати популярність, навіть закорковувати смерть — якщо, звісно, ви не згря бовдурів, яких мені переважно доводиться вчити.

Після цих слів запала ще глибша тиша. Гаррі й Рон збентежено презирнулися. Герміона Грейнджер вовтузилася на красчку стільця, бо їй не терпілося довести, що вона не бовдур.

— Поттере! — зненацька сказав Снейп. — Що я отримаю, додавши змелений корінь асфоделя до полинової настійки?

Змелений корінь чого і до якої настійки?.. Гаррі глянув на Рона, що був не менш спантеличений, натомість Герміона миттю підняла руку.

— Не знаю, пане професоре, — промимрив Гаррі. Снейпові губи презирливо скривилися:

— Так-так... Слава, як бачиш, — це ще не все. Герміону він ніби й не помічав.

— Спробуймо ще раз. Поттере, де б ти шукав, якби я звелів тобі знайти бізор?

Герміона витягнула руку так високо, як можна її підняти не підводячись, а Гаррі навіть уявлення не мав, що за чудасія той бізор. Він намагався не дивитися на Мелфоя, Креба і Гойла, що аж душилися сміхом.

— Не знаю, пане професоре.

— Ти що, навіть не відкривав підручника, га, Поттере?

Гаррі змусив себе глянути просто в ті холодні очі. Він переглядав підручник ще вдома в Дурслів, але невже Снейп сподівався, що він пам'ятатиме всю *"Тисячу магічних рослин і грибів"*?

Снейп і далі не звертав уваги на Герміону, яка махала піднятою рукою.

— Яка різниця, Поттере, між аконітом і тоєю? Герміона не витримала і встала, мало не торкаючись рукою підвальної стелі.

— Не знаю, — тихенько відповів Гаррі. — Мені здається, що знає Герміона, чому ви її не спитаєте?

Кілька дітей засміялися; Гаррі перехопив погляд Шеймуса, і той підморгнув йому. Снейп, однак, був незадоволений.

— Сядь! — гаркнув він Герміоні. — Тож знай, Поттере: асфодель, або жовтий нарцис, і полин утворюють одне з найсильніших снодійне зілля, що називається "Смертельний ковток". Бізор — це камінчик, який беруть у цапиному шлунку і який рятує від більшості отрут. Аконіт і тоя — це дві назви однієї рослини, відомої ще під назвою борець. Ну? Чому ви нічого не записуєте?

Усі враз кинулися шукати гусячі пера та пергамент. Пересилиючи шарудіння, Снейп оголосив:

— А за твоє нахабство, Поттере, гуртожиток Грифіндор позбудеться одного очка.

Справи грифіндорців не покращали й далі. Снейп поділив учнів на пари і дав їм завдання виготовити простеньке зілля для лікування чиряків. Він походжав у довгій чорній мантиї, спостерігаючи, як вони важать сушену кропиву й товчуть зміїні зуби, і критикував майже всіх, окрім Мелфоя, який, здається, був йому до вподоби. Снейп саме пропонував усім подивитися, як добре Мелфою вдалося настояти слимаків, аж раптом підвал наповнився ядучим зеленим димом і пронизливим шипінням. Невіл якимось чином спромігся розтопити Шеймусів казанок, який перетворився на покручену грудку металу, і зілля розтікалося по кам'яній підлозі, пропалюючи дірки в черевиках учнів. За мить усі повистрибували на стільці, а Невіл, на якого вилилося зілля, коли луснув казан, стогнав від болю, бо на його руках і ногах повискакували страхітливі червоні пухирі.

— Ідіот! — гаркнув Снейп, одним помахом чарівної палички прибравши розлите зілля. — Мабуть, ти додав голки дикобраза, перше ніж знімати казанок з вогню?

Невіл заскімлив, а пухирі повиступали в нього вже й на носі.

— Відведи його до лікарні, — наказав Снейп Шеймусові, а тоді накинувся на Гаррі з Роном, які працювали поряд із Невілом: — Ти!.. Поттере, чому ти не попередив його, що не можна додавати голки? Думав, ти виграєш, коли він усе зіпсує, га? Грифіндор тепер через тебе втратить ще одно очко.

Це було так несправедливо, що Гаррі вже намірився протестувати, та Рон нишком штурхнув його ногою.

— Не заводься, — пробурмотів він. — Я чув, що Снейп — то справжня паскуда.

Коли через годину вони вибиралися сходами з підвалу, Гаррі мав пригнічений настрій, а в голові йому паморочилось. Першого ж тижня Грифіндор утратив через нього два очки, — і чому той Снейп так його зненавидів?

— Не падай духом, — підбадьорив його Рон. — Фредові й Джорджу він також завжди знімає очки. Можна піти з тобою до Гегріда?

За п'ять хвилин до третьої вони вийшли з замку і попрямували через поле. Гегрід мешкав у маленькій дерев'яній хатинці на узліссі Забороненого лісу.

Надворі коло дверей хатинки лежав арбалет і пара калош. Гаррі постукав, і з хатинки долинуло несамовите шкрябання і глухий гавкіт.

Згодом почувся голос Гегріда: "Назад, Ікланю, назад!"

Спочатку в шпаринці з'явилося велике заросле обличчя, і лише потім відчинилися навстіж двері.

— Стривайте, — сказав Гегрід. — Назад, Ікланю! Гегрід впустив дітей, притримуючи за нашійник величезного чорного пса-вовкодава.

В хатині була лише одна кімната. Зі стелі звисали шинки й фазани, на відкритому вогні кипів мідний чайник, а в кутку стояло масивне ліжко, накрите ковдрою з різнобарвних

клаптиків.

— Будьте як удома, — сказав Гегрід, відпустивши пса, що миттю стрибнув на Рона й почав лизати йому вуха. Як і Гегрід, Іклань був аж ніяк не таким страшним, як на вигляд.

— Це — Рон, — сказав Гаррі Гегрідові, що наливав окріп у великий чайничок для заварки й розкладав на тарілці печиво.

— Ще один Візлі, га? — мовив Гегрід, поглядаючи на Ронові веснянки. — Я півжиття змарнував, відганяючи твоїх братиків від лісу.

Печиво було тверде, як камінь, але Гаррі з Роном не подавали виду і розповідали Гегрідові про свої перші уроки. Іклань поклав свою морду Гаррі на коліна, заслинивши йому весь одяг.

Гаррі й Рон дуже тішилися, коли Гегрід назвав Ікланя "старим дурком".

— А оту котяру, Місіс Норіс, я б си залюбки познайомив з Ікланем. Знаєте, щоразу, як я си прийду до школи, вона за мною ходить і ходить. Не можу від неї відкараскатися, — то Філч її намовляє.

Гаррі розповів Гегрідові про урок професора Снейпа, і Гегрід, як і Рон, порадив Гаррі не перейматися, бо Снейп узагалі нікого не любить.

— Але він мене просто ненавидить!

— Дурне! — заперечив Гегрід. — Чого б то?

Та Гаррі здалося, ніби Гегрід чомусь уникав його погляду.

— А як си відчуває твій брат Чарлі? — звернувся Гегрід до Рона. — Мені він си дуже подобав: такий чемний зі звірками.

"Мабуть, Гегрід зумисне змінив тему", — подумав Гаррі. Поки Рон розповідав Гегрідові, як Чарлі працює з драконами, Гаррі взяв до рук клапоть газети, що лежав на столі під чайничком. То була вирізка із *"Щоденного віщуна"*:

ОСТАННІ НОВИНИ ПРО НАПАД НА "ГРІНГОТС"

І далі триває розслідування нападу на "Грінготс", здійсненого 31 липня. У скоєнні цього злочину підозрюють невідомих чорних чаклунів або відьом.

Грінготські гобліни й досі наполягають, що нічого не вкрадено. Мовляв, із сейфу, до якого здійснено пролом, усі цінності були забрані того самого дня, але раніше.

"А що там було, ми не скажемо, тому краще нікуди не пхайте свого носа, як не хочете клопоту на свою голову", — повідомив сьогодні представник "Грінготсу".

Гаррі пригадав, як Рон розповідав йому в поїзді про спробу пограбувати "Грінготс", але Рон тоді не називав дати.

Гегріде! — вигукнув Гаррі. — Таж цей напад на "Грінготс" стався якраз на мій день народження! Це могло статися тоді, як ми там були!

Не було жодного сумніву в тому, що цього разу Гегрід навмисне ховав свої очі від Гаррі. Він знову щось буркнув і запропонував Гаррі ще одне печиво. Гаррі знову перечитав повідомлення. "Із сейфу, до якого здійснено пролом, усі цінності були забрані того самого дня, але раніше". Гегрід забрав усе із сейфу сімсот тринадцять, якщо можна назвати цінностями той неохайний пакуночок. Чи не його шукали злодії? Вертаючи разом з Роном до замку на вечерю з обвислими від печива кишнями (хлопці з чемності не могли від нього відмовитися), Гаррі думав, що жоден урок ще не спонукав його до таких напружених роздумів, як оцей чай з Гегрідом. Чи справді Гегрідові пощастило вчасно забрати той пакунок? Де він тепер? І чи знає Гегрід про Снейпа щось таке, чого не хоче розповісти Гаррі?

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ

Опівнічна дуель

Гаррі ніколи не думав, що зустріне колись хлопця, котрого зненавидить ще дужче, ніж Дадлі, але то було до знайомства з Драко Мелфоем. Щоправда, першокласники-грифіндорці вивчали спільно зі слизеринцями лише "Зілля й настійки", тож їм не так уже й часто доводилося бачити Мелфоя. Принаймні доти, доки у вітальні грифіндорського гуртожитку їм потрапило на очі оголошення, що змусило їх усіх застогнати. У четвер мали починатися уроки польотів і

грифіндорці опинилися в одній групі зі слизеринцями.

— Як завжди, — похмуро буркнув Гаррі. — Я тільки про це й мріяв! Тепер буду ідіотом на мітлі перед тим Мелфоем!

А він же понад усе прагнув навчитися літати.

— Це ще невідомо, — розважливо мовив Рон. — Я знаю, що Мелфой завжди нахваляється, який він майстер із квідичу, але то пусті балачки.

А Мелфой і справді багато говорив про польоти. Він нарікав на те, що першокласників ніколи не беруть до складу збірних гуртожитських команд із квідичу, й розповідав довгі, хвальковиті історії, які завжди закінчувалися тим, як йому останньої миті щастило вирватися від маглів, що гналися за ним на вертольотах. Але нахвалявся не тільки він: якщо вірити байкам Шеймуса Фінігана, то він мало не все дитинство прогасав на мітлі, оглядаючи краєвиди. Навіть Рон розповідав усім охо-чим слухати, як він одного разу на старій Чарлінній мітлі мало не врізався у планер. Усі, хто походив із чаклунських родин, без утаву торочили про квідич. Рон уже навіть посварився через футбол з Діном Томасом, своїм сусідою у спальні. Рон не міг зрозуміти, що цікавого в грі, де тільки один м'яч і не можна літати. Гаррі якось застукав Рона на тому, що він продірявлював Дінів плакат із вестгемськими футболістами, бо хотів, щоб гравці нарешті заворушилися.

Невіл ще зроду не сідав на мітлу, бо йому не дозволяла бабуся. Гаррі потай міркував, що тут вона мала цілковиту рацію, бо, навіть ходячи по твердій землі, Невіл постійно встрявав у якусь халепу.

Герміону Грейнджер польоти непокоїли не менше від Невіла. Це було те, чого не можна визубрити з книжки, хоча вона й намагалася. Під час сніданку в четвер вона дістала всіх порадами, як правильно літати, що їх вона вичитала з бібліотечної книжки під назвою *"Квідич крізь віки"*. Невіл жадібно ловив кожне її слово, відчайдушно прагнучи запам'ятати те, що згодом допоможе йому втриматися на мітлі, зате решта полегшено зітхнули, коли Герміонину лекцію урвало прибуття пошти.

Після Герідової записки Гаррі не отримав ще жодного листа, і Мелфой, звісно, звернув на це увагу. Його пугач щоразу приносив Мелфоеві з дому пакунки з ласощами, які він пожадливо розгортав за слизеринським столом.

Сова-сипуха принесла Невілові невеликий пакуночок від бабусі. Він схвильовано розпечатав його і показав усім скляну кульку, що вся була ніби заповнена білим димом.

— Це Нагадайко! — пояснив він. — Бабуся знає, що я забудько... а він нагадує, коли ви щось забули зробити. Дивіться, його треба отак міцно тримати і якщо він червоніє, значить, ви щось забули... Ох!.. — Невіл роззявив рота, бо Нагадайко раптом став яскраво-червоним...

Невіл намагався пригадати, *що* ж він забув, аж тут Драко Мелфой, проходячи повз грифіндорський стіл, вихопив з його рук Нагадайка.

Гаррі й Рон зірвалися на ноги. Вони вже давно чекали нагоди натовкти боки Мелфоеві, але професорка Макгонгел, яка швидше за всіх учителів відчувала, де виникала напружена ситуація, миттю постала перед ними.

— Що трапилось?

— Пані професорко, Мелфой забрав мого Нагадайка.

Спохмурнівши, Мелфой кинув Нагадайка назад на стіл.

— Я тільки подивився, — буркнув він і пішов геть разом із Кребом і Гойлом.

О пів на четверту пополудні Гаррі, Рон та решта грифіндорців збігли сходами на подвір'я, де мав початися їхній перший урок польотів. Був ясний прохолодний день, і вони йшли травичкою, яка шелестіла під їхніми ногами, до рівненької галявини навпроти забороненого лісу, дерева якого похитувалися вдалині.

Там уже були слизеринці, а також двадцять мітел, що лежали рядочками на землі. Гаррі чув, як Фред і Джордж Візлі говорили про шкільні мітли, нарікаючи, що декотрі з них вібрують, коли залетіти надто високо, або постійно завертають трохи ліворуч.

Прибула вчителька, мадам Гуч. Вона мала ко-ротке сиве волосся і жовті, наче в яструба, очі.

— Чого ви тут поставали? — grimнула вона. — Розбирайте мітли. Швиденько.

Гаррі глянув на свою мітлу. Вона була стара, й деякі прутики стирчали з неї навсібіч.

— Простягніть праву руку над своєю мітлою, — звеліла мадам Гуч, — і скажіть: "Гоп!"
— ГОП! — заволали всі.

Мітла Гаррі зразу стрибнула йому до рук. Але не всі мітли виявилися такими проворними. Мітла Герміони Грейнджер лише перекотилася в траві, а Невілова взагалі не зрушила з місця. Можливо, мітли, як і коні, відчують, коли їх бояться, подумав Гаррі. Тремтячий голосок Невіла явно свідчив про його небажання відривати ноги від землі.

Тоді мадам Гуч показала, як треба сідати на мітлу, щоб не сповзти з неї, і пройшла вздовж рядів, перевіряючи, чи міцно тримають учні свої мітли. Гаррі й Рон були втішені, коли вона дорікнула Мелфоеві, що той неправильно тримає мітлу.

— А тепер, після мого свистка, щосили відштовхуйтеся від землі, — давала настанови мадам Гуч. — Міцно тримайте мітли, підніміться на метр чи два, а тоді відразу приземляйтеся, нахилившись трохи вперед. Слухайте свисток! Один!.. Два!..

Аж тут Невіл, стривожений і переляканий, що не зуміє злетіти, зненацька, не дочекавшись свистка мадам Гуч, з усієї сили штовхнувся ногами.

— Назад, хлопче! — крикнула вчителька, але Невіл уже полетів угору, немов корок, що вистрелив із пляшки. Ось він піднявся на чотири метри... шість метрів. Гаррі бачив Невілове сполотніле обличчя й нажахані очі, що дивилися, як кудись провалюється земля, бачив, як Невіл роззявив рота, сповз на один бік і...

БАХ! Удар, страхотливий хрускіт, і ось уже Невіл незграбною грудкою лежить обличчям у траві. Його мітла й далі шугала вгору, а згодом стала поволі посуватися в бік забороненого лісу, аж доки зникла з очей.

Мадам Гуч схилилася над Невілом, і її обличчя також поблідло.

— Зламав зап'ясток, — почув Гаррі її бурмотіння. — Давай, хлопче, підводься, все гаразд.

Вона обернулася до решти учнів:

— Щоб ніхто навіть не рухався, доки я не заведу цього хлопця до лікарні! Залиште мітли на місці, якщо не хочете, щоб вас негайно вигнали з Гогвортсу! Ходімо, любий.

Невіл із заплаканим обличчям, підтримуючи зламану руку, пошкандибав услід за мадам Гуч, яка супроводила його, обійнявши за плечі.

Тільки-но вони відійшли трохи далі, як Мелфой розреготався:

— Кльово йому розквасило пику, га? Засміялася й решта слизеринців.

— Стули пельку, Мелфою! — крикнула Парваті Патіл.

— О, захисниця Лонгботома? — глузливо мовила Пенсі Паркінсон, слизеринська дівчина з бездушним обличчям. — Я й не думала, що тобі, Парваті, подобаються товстенькі заплакані писклявчики.

— Дивіться! — гукнув Мелфой, метнувшись уперед і вихопивши щось із трави. — Це та ідіотська штучка, яку баба прислала Лонгботому!

Він підняв руку, і на сонці зблиснув Нагадайко.

— Дай-но сюди, Мелфою, — спокійно проказав Гаррі, і всі зразу замовкли.

Мелфой огидно вишкірився:

— Кароче, я покладу це десь тут, щоб Лонгботом потім підібрав — наприклад, на дереві!

— Дай сюди! — ревнув Гаррі, але Мелфой скочив на мітлу і злетів у повітря. Він не брехав, бо таки справді вмів добре літати. Зависнувши нарівні з найвищим гіллям дуба, Мелфой гукнув:

— Давай, відбери його, Поттере! Гаррі вхопився за мітлу.

— Ні! — закричала Герміона Грейнджер. — Мадам Гуч звеліла не рухатись, ми будемо через тебе мати клопіт!

Гаррі не зважав. Кров пульсувала йому в скронях. Він скочив на мітлу, щосили підстрибнув — і зринув у повітря. Вітер куйовдив йому волосся і розвівав його мантию. Гаррі нестямно зрадів, усвідомивши, що може робити те, чого навіть не вчився, — це було легко, це було чудово! Він трішки підняв держак мітли, щоб злетіти вище, і почув верески дівчат і захоплений вигук Рона.

Круто розвернув мітлу, щоб зустрітися віч у віч з Мелфоем.

Мелфой був ошелешений.

— Віддавай, — крикнув Гаррі, — бо зіб'ю з мітли!

— Невже?! — спробував глузувати Мелфой, проте його обличчя виказувало тривогу.

Неймовірно, але Гаррі якимось чином знав, *що* робити. Він нахилився вперед, міцно стиснув мітлу обома руками, й вона понеслася на Мелфоя, мов спис. Мелфой насилу ухилився, а Гаррі ще раз круто розвернувся й зупинив мітлу. Дехто внизу заплескав у долоні.

— Тут, Мелфой, тебе не врятують ні Креб, ні Гойл! — вигукнув Гаррі.

Мелфой, здається, і сам це розумів.

— Тоді лови, якщо можеш! — крикнув він і підкинув скляну кульку високо вгору, а сам помчав назад до землі.

Мовби на уповільнених кадрах, Гаррі побачив, як куля шугнула вгору, а тоді почала падати. Нахилившись, він спрямував держак донизу і наступної миті пішов у круте піке, доганяючи кульку. у вухах йому свистів вітер, а з землі долинали зойки учнів. Гаррі простяг руку й піймав кулю над самісінькою землею, — саме вчасно, щоб вирівняти мітлу і м'яко впасти на траву, надійно тримаючи Нагадайка.

— ГАРРІ ПОТТЕР!

Серце Гаррі опустилося швидше, ніж він сам. До учнів бігла професорка Макгонегел. Тремтячи, Гаррі звівся на ноги.

— Скільки років у Гогвортсі, а я ще *ніколи!*... — розхвилювавшись, професорка Макгонегел насилу могла говорити, а її окуляри люто виблискували: — Як ти посмів, ти міг скрутити собі в'язи!

— Пані професорко, він не винен!

— Мовчіть, міс Патіл!

— Але Мелфой...

— Досить, містере Візлі... Поттере, йди за мною!

Покірно плентаючись слідом за професоркою Макгонегел, яка йшла до замку, Гаррі помітив переможні обличчя Мелфоя, Креба і Гойла. Він уже знав: тепер його відрахують. Хотів якось виправдатися перед професоркою, але йому немов заціпило. Професорка Макгонегел простувала, навіть не озираючись, і Гаррі був змушений бігти підтюпцем, Щоб не відстати. Оце й усе. Він не протримався і двох тижнів. Через десять хвилин пакуватиме речі. Що скажуть Дурслі, коли він з'явиться в них на порозі?

Вони піднялися зовнішніми, а тоді внутрішніми мармуровими сходами, а професорка Макгонегел не озвалася й словом. Відчиняла двері і йшла коридорами, а Гаррі жалюгідно дріботів за нею. Може, вона веде його до Дамблдора. Гаррі згадав Гегріда, якого відрахували, але дозволили йому бути ключником. Гаррі міг би стати його помічником. Йому аж закрутило в шлунку, коли він уявив, як Рон і решта учнів будуть учитися на чарівників, а він тим часом тягатиме за Гегридом його торбу.

Професорка Макгонегел зупинилася біля якогось класу. Прочинила двері й зазирнула всередину.

— Перепрошую, професоре Флитвік, можна на хвилинку Вуда?

"Вуда? — здивувався Гаррі. — Що це, лозина, якою його лупцюватимуть?"

Але Вуд виявився кремезним п'ятикласником, що збентежено вийшов із класу Флитвіка.

— Ідіть обидва за мною, — звеліла професорка Макгонегел, і вони рушили коридором, а Вуд допитливо зиркав на Гаррі.

— Сюди.

Професорка Макгонегел завела їх до класу, де не було нікого, крім Півза, що ретельно виписував на дошці непристойні слова.

— Геть, Півзе! — гаркнула вона. Півз пожбурих крейду у сміттєвий кошик і, проклинаючи все на світі, вислизнув з кімнати. Професорка Макгонегел хряснула за ним дверима й повернулася до хлопців.

— Поттере, це — Олівер Вуд. Вуд, я знайшла тобі *ловця*.

Розгубленість на обличчі Вуда зникла і з'явився захват.

— Пані професорко, ви серйозно?

— Абсолютно, — рішуче мовила Макгонегел. — Він абсолютно природний. Я такого ще зроду не *бачила*. Поттере, ти вперше сів на мітлу?

Гаррі мовчки кивнув. Він ще не розумів, що діється, але його, здається, не виженуть, тож

тепер він потроху повертався до тями.

— Він пішов у піке з висоти п'ятнадцять метрів і упіймав рукою цю кульку! — сказала Вудові професорка Макгонегел. — І навіть не подряпався. Чарлі Візлі на таке не спромігся б!

Вуд тепер саяв так, ніби раптом здійснилися всі його мрії.

— Поттере, ти бачив коли-небудь, як грають у квідич? — схвильовано запитав він.

— Вуд — капітан грифіндорської команди, — пояснила професорка Макгонегел.

— Він просто створений для ловця, — сказав Вуд, оглядаючи Поттера з усіх боків. — Легкий, меткий... Пані професорко, йому треба дати якусь пристойну мітлу, я б сказав "Німбус-2000" або "Клінсвіп-7".

— Я поговорю з професором Дамблдором і спитаю, чи можна зробити виняток із правил для першокласників. Присягаюся небом, нам потрібна краща команда, ніж торік. Так продути Слизерину в останньому матчі, — я потім кілька тижнів не могла глянути у вічі Северусу Снейпу!..

Професорка Макгонегел суворо подивилася на Гаррі поверх окулярів.

— Сподіваюся, ти будеш наполегливо тренуватися, щоб мені згодом таки не довелося тебе покарати. — А тоді раптом усміхнулася: — Твій батько пишався б тобою. Він і сам чудово грав у квідич.

— *Жартуєш!*

Була вечеря, і Гаррі щойно розповів Ронові, що сталося відтоді, коли разом з професоркою Макго-негел він покинув учнів на галявині. М'ясний пиріжок у Роновій руці завмер на півдорозі до рота.

— *Ловцем?* — перепитав він. — Але ж першокласники *ніколи...* Ти, мабуть, будеш наймолодшим гравцем за ціле...

— ...століття, — докінчив за нього Гаррі, запи-хаючи до рота пиріжок. Він надзвичайно зголоднів після всіх денних пригод. — Вуд сам мені про це сказав.

Рон був такий вражений, такий приголомшений, що просто завмер, роззявивши рота й дивлячись на Гаррі.

— Наступного тижня почну тренуватися, — повідомив Гаррі. — Тільки нікому не кажи. Вуд хоче зберегти це в таємниці.

До зали увійшли Фред і Джордж Візлі й, помітивши Гаррі, поспішили до нього.

— Це супер! — сказав Джордж стишеним голосом. — Вуд нам розповів. Ми теж у команді — відбивачі.

— Ось побачите: цього року ми таки виграємо кубок із квідичу! — запевнив Фред. — Ми не вигравали відтоді, як пішов Чарлі, але цьогорічна команда буде класна. Ти маєш стати добрим гравцем, Гаррі. Вуд на radoщах мало не стрибав, розповідаючи про тебе.

— Все це супер, але нам треба йти. Лі Джордан каже, що знайшов новий секретний вихід зі школи.

— Можу заприсягтися, що це той хід за статуєю Григорія Улесливого, на який ми натрапили ще першого тижня. До зустрічі.

Не встигли відійти Фред і Джордж, як з'явилися не такі любі гості: Медфой у супроводі Креба і Гойла.

— Що, Поттер, остання вечеря? Коли там поїзд до маглів?

— Бачу, тут ти зі своїми шмаркачами сміливіший, ніж у повітрі, — незворушно промовив Гаррі.

Креб із Гойлом, звісно, аж ніяк не були шмаркачами, але за Високим столом сиділо багато вчителів, тож слизеринці могли тільки стискати кулаки і скреготіти зубами.

— Я й сам будь-якої секунди справляюся з тобою, — пригрозив Мелфой. — Кароче, можна й сьогодні. Дуель чарівників. Лише на паличках — ніякого контакту... Що таке?.. Ніколи не чув про дуель чарівників?

— Звичайно, чув, — втрутився раптом Рон. — Я буду його секундантом, а хто твоїм?

Мелфой зміряв очима Креба і Гойла.

— Креб, — вибрав він. — Опівночі, о'кей? Зустрічаємось у кімнаті трофеїв, її ніколи не замикають.

Коли Мелфой пішов, Гаррі подивився на Рона.

— Що за дуель чарівників? — запитав він. — І що означає бути секундантом?

— Ну, секундант замінює тебе в разі смерті, — недбало відповів Рон, нарешті доїдаючи вже холодний пиріжок. Помітивши, як змінилось обличчя Гаррі, він швиденько додав: — Але, розумієш, помирають тільки під час справжніх дуелей, зі справжніми чарівниками. Ви з Мелфоем щонайбільше наслете один на одного іскри. Жоден з вас ще не знає тих чарів, які завдають серйозної шкоди. До того ж я впевнений: він сподівався, що ти відмовишся.

— А що, як я махну паличкою, й нічого не трапиться?

— Тоді викинь її і розтовчи йому носа, — сказав Рон.

— Перепрошую.

Хлопці озирнулися: перед ними стояла Герміона Грейнджер.

— Тут можна десь спокійно повечеряти? — обурився Рон.

Зігнорувавши його, Герміона заговорила до Гаррі:

— Я випадково почула вашу розмову з Мелфоем...

— Боюсь, не випадково, — пробурмотів Рон.

— ...Ви не повинні блукати школою вночі. Подумайте про ті очки, які втратить Грифіндор, коли вас упіймають, а саме так воно й станеться. З вашого боку це дуже егоїстично.

— Не пхай свого носа до чужого проса! — відрубав Гаррі.

— Чао! — докинув Рон.

Хай там як, але день завершувався не найкраще, думав Гаррі, лежачи з розплющеними очима і прислухаючись, як засинають Дін та Шеймус (Невіл ще не повернувся з лікарні). Рон цілісний вечір давав йому різні поради, наприклад: "Якщо він спробує прокльони, постарайся ухилитися, бо я не знаю, як їх блокувати". Ймовірність, що їх упіймає Філч або Місіс Норіс, була досить велика, і Гаррі відчував, що спокушає долю, вже вдруге порушуючи сьогоднішні шкільні правила. Але в п'ятні перед Гаррі постійно бовваніло вишкірене обличчя Мелфоя, тож сьогодні була добра нагода розквитатися з ним віч-на-віч. Її не можна було втрачати.

— Пів на дванадцятую, — прошепотів нарешті Рон. — Час іти.

Хлопці накинули халати, дістали свої чарівні палички й навшпиньки пройшли через кімнату, а тоді пробралися вниз гвинтовими сходами й дісталися грифіндорської вітальні. В каміні ще дотлівали жаринки, перетворивши всі крісла на чорні горбаті тіні. Вони вже майже дійшли до отвору за портретом, коли з найближчого до них крісла почувся голос:

— Гаррі, я не вірю, що ти підеш на таке. Замерехтів ліхтарик. У кріслі в рожевому халатику сиділа насуплена Герміона Грейнджер.

— *Ти* ! — люто засичав Рон. — Ану в ліжко!

— Краще б я розповіла твоєму братові, — огризнулася Герміона. — Персі — староста, він би швиденько це припинив.

Гаррі не міг повірити, що можна бути таким надокучливим.

— Ходімо, — сказав він Ронові. Штовхнув портрет Гладкої Пані й поліз у отвір.

Герміона і в гадці не мала так легко здаватися, тож полізла в отвір слідом за Роном, шиплячи, немов сердита гуска.

— Невже ви зовсім не дбаєте про Грифіндор, а думаєте тільки про себе? Я не хочу, щоб Слизерин виграв кубок гуртожитків, а через вас ми втратимо всі очки, які я заробила в професорки Макгонегел, розповівши про перехідні замовляння.

— Іди геть!

— Гаразд, але я попередила вас! Ви ще згадаєте мої слова завтра в поїзді! Ви такі...

Але хлопцям так і не довелося почути, які вони, бо Герміона повернулася до портрета Гладкої Пані, щоб лізти назад, і побачила перед собою порожню раму. Гладка Пані пішла кудись із нічним візитом, тож Герміона не могла тепер повернутися до спальні.

— І що я маю робити? — розпачливо запитала вона.

— Роби, що хочеш, — відповів Рон. — Нам треба йти, ми запізнюємось.

Не встигли вони дійти до кінця коридору як Герміона їх наздогнала.

— Я піду з вами, — заявила вона.

— Ні, не підеш.

— Невже, по-вашому, я стоятиму тут, поки мене піймає Філч? А якщо він побачить нас

утрьох, я скажу, що хотіла зупинити вас, і ви підтвердите, що це правда.

— Ото нахаба! — не стримався Рон.

— Ану, тихо! — урвав їх Гаррі. — Я щось чую. Чулося якесь сопіння.

— Місіс Норіс? — сполошився Рон, мружачись у темряві.

Але замість кицьки діти побачили Невіла. Скрутившись калачиком, він міцно спав на підлозі, але здригнувся й прокинувся, почувши їхню ходу.

— Добре, що ви мене знайшли! Я тут уже кілька годин. Не міг пригадати новий пароль, щоб дістатися до ліжка.

— Невіле, тихіше! Пароль — "Свиняче рило", але це тобі не допоможе, бо Гладка Пані кудись пішла.

— Як твоя рука? — запитав Гаррі.

— Чудово! — показав їм зап'ясток Невіл. — Мадам Помфрі вправила за секунду.

— Добре. Слухай, нам треба йти, побачимося потім...

— Не кидайте мене! — підвівся Невіл. — Я не хочу тут бути сам, повз мене вже двічі пролітав Кривавий Барон.

Рон подивився на годинник, а тоді люто зиркнув на Герміону і Невіла:

— Якщо через вас нас упіймають, я тоді точно вивчу Квірелове прокляття привидів і нашлю його на вас.

Герміона вже відкрила рота, можливо, щоб підказати Ронові, як посилати цей прокльон, але Гаррі засичав на неї й кивком голови звелів усім іти далі.

Вони скрадалися уздовж коридорів, освітлених смугами місячного сяйва, що лилося у високі вікна. На кожному розі Гаррі боявся натрапити на Філча або Місіс Норіс, але їм щастило. Піднявшись сходами на четвертий поверх, діти навшпиньки пройшли до кімнати з трофеями.

Мелфоя й Креба ще не було. Кришталеві вітрини з трофеями виблискували під місячним промінням. Кубки, щити, тарелі і статуетки вигравали в півночі сріблом і золотом. Діти пробиралися попід стінами, поглядаючи на двері в обох кінцях кімнати. Гаррі витяг свою паличку про випадок, якщо Мелфой вискочить зненацька й почне без попередження. Повільно спливали хвилини.

— Запізнюється... може, злякався? — прошепотів Рон.

Тут вони аж підскочили, бо в сусідній кімнаті щось зашуміло. Гаррі тільки-но підніс угору паличку, як до них долинув чийсь голос, але то був не Мелфой.

— Обнюхай усе, кицюню, вони могли в кутку десь причаїтися.

То Філч звертався до Місіс Норіс. Похолонувши від жаху, Гаррі нестямно замахав рукою, показуючи, щоб вони швиденько йшли за ним. Усі мовчки задріботіли до дверей, тікаючи від Філча. Щойно Невілова мантия зникла за рогом, як Філч крізь другі двері увійшов до кімнати з трофеями.

— Вони десь тут, — почули вони його буркіт, — мабуть, ховаються.

— Сюди! — беззвучно підказав Гаррі, й нажахані діти поповзли вздовж довжелезної галереї, де стояли лицарські обладунки. Було чути, як наближається Філч. Раптом Невіл вискnuв з переляку й побіг, потім спіткнувся, схопив Рона за поперек, і вони обидва попадали на постать воїна в обладунку.

Брязкіт і гуркіт були такі, що могли розбудити увесь замок.

— ТІКАЙМО! — крикнув Гаррі, й усі четверо помчали галереєю, не озираючись, чи біжить позаду Філч. Вони завернули за риг і помчали одним, а тоді другим коридором, хоча Гаррі навіть не уявляв, де вони й куди прямують. Проскочили крізь якийсь гобелен і опинилися в потаємному переході, пробігли його й побачили, що стоять біля класу заклинань, який був доволі далеко від кімнати з трофеями.

— Здається, він загубив нас, — насилу переводячи дух, мовив Гаррі. Притулився до холодної стіни й витер спітніле чоло. Невіл аж перегнувся напіл, важко відсапуючись і хриплячи.

— Я ж... казала... вам, — захекано промовила Герміона, хапаючись за горло. — Я ж... казала... вам.

— Треба вертати до грифіндорської вежі, — прошепотів Рон, — і то якомога швидше.

— Мелфой тебе надурив, — сказала Герміона. — Ти зрозумів нарешті? Він і не збирався з

тобою зустрічатися, а Філч знав, що хтось прийде до кімнати трофеїв: мабуть, йому підказав сам Мелфой. Гаррі подумав, що вона, певне, має рацію, але не хотів у цьому признаватися.

— Ходім.

Але піти було не так просто. Не ступили вони й десяти кроків, як клацнула клямка і з класу щось вилетіло просто на них.

То був Півз. Помітивши дітей, він утішено закректав.

— Півзе, будь ласка, цить! Нас усіх виженуть!

— Гуляєте опівночі, малючки-першачки? — захихотів Півз. — Фу-фу-фу! Якщо ви такі нечемні, то вас упіймають, так-таки-так!

— Півзе, благаємо, не виказуй нас!

— Мушу розповісти Філчеві, мушу! — прикидався святенником Півз, хоч його очі зловісно виблискували. — Знаєте, це для вашого ж добра!

— Забирайся геть! — у Рона урвався терпець і він щосили турнув Півза, але це була величезна помилка.

— УЧНІ, ЯКІ НЕ СПЛЯТЬ! — заверещав Півз, — БЛЯ КЛАСУ ЗАКЛИНАНЬ Є УЧНІ, ЯКІ НЕ СПЛЯТЬ!

Прослизнувши під Півзом, діти щодуху помчали в кінець коридору, де наскочили на двері — і то замкнені.

— Гаплик! — заскiмлив Рон, поки вони безпорадно напірали на двері. — Ми попалися! Нам кінець!

Уже чулися кроки: Філч щодуху біг туди, де волав Півз.

— Та відступіться ж! — скрикнула Гермiона, вихопила в Гаррі паличку, постукала нею по замку й прошепотіла: "Алогомора!"

Замок клацнув і двері відчинилися; діти, штовхаючись, проскочили крізь двері, притiьмом зачинили їх за собою й зачаїлися.

— Півзе, куди вони побігли? — допитувався Філч. — Ану зізнавайся!

— Скажи "будь ласка".

— Не мороч мені голову! Півзе, де вони?

— Я не скажу НIЧОГО, доки не скажеш "будь ласка"! — протягнув Півз своїм занудним співучим голосом.

— Ну... будь ласка!

— НIЧОГО! Га-га-га! Я ж казав, що не скажу "нічого", як не скажеш "будь ласка"! Га-га-га! — Діти почули, як Півз зі свистом помчав геть, а Філч лаявся як навіжений.

— Він гадає, що двері замкнені, — прошепотів Гаррі. — Думаю, ми врятовані... Відчепися, Невіле! — Якийсь час Невіл настирливо смикав його за рукав халата. — Що там?

Гаррі повернувся — й відразу побачив, *що* там. Спершу Гаррі здалося, ніби йому сниться страшний сон, бо після всього, що трапилося з ними, це було вже занадто.

Вони були не в кімнаті, як гадав Гаррі, а в коридорі, — забороненому коридорі на четвертому поверсі! І аж тепер вони зрозуміли, чому туди не дозволяли ходити.

Просто перед собою вони побачили очі величезного собацюри, що заповнював увесь простір між підлогою і стелею. Пес мав три голови, три пари нестямно вирячених очей, три носи, що посіпувалися, обнюхуючи дітей, і три заслинені пашеки. Слинка звисала з жовтуватих ікол, немов слизькі мотузки. Пес стояв непорушно, втупившись у них усіма шістьма очима, і Гаррі збагнув, що вони ще й досі живі тільки тому, що їхня несподівана з'ява заскочила пса зненацька. Проте пес швидко приходив до тями — про це свiдчило його страхiтливе гарчання.

Гаррі намацав клямку дверей: якщо вже вибирати між Філчем і смертю, то краще Філч.

Діти сахнулися й вискочили в двері. Гаррі ще встиг грюкнути ними, щоб клацнув замок, і вони не побігли, а полетіли коридором. Філч, мабуть, шукав їх десь-інде, бо вони ніде його не бачили, але навряд чи й думали про це, адже прагнули тільки одного — якнайдалі втекти від того страховиська. Вони не зупинялися, аж доки добігли до портрета Гладкої Пані на восьмому поверсі.

— Де це вас носило? — запитала Пані, дивлячись на їхні халати і спiтнілі, розпашілі обличчя.

— Не має значення!.. Свиняче рило, свиняче рило! — захекано вимовив Гаррі, й портрет

відхилився. Діти пролізли до вітальні й попадали знесилено у крісла.

Минуло чимало часу, перш ніж до них знову повернулася мова. А Невіл, здавалося, взагалі вже ніколи не заговорить.

— Що вони собі думають, тримаючи його в школі під замком? — озвався нарешті Рон. — Адже кому-кому, а цій собацюрі потрібні прогулянки!

До Герміони знову повернулося не тільки рівне дихання, а й нестерпна вдача:

— Ви що, не бачили нічого? Навіщо тоді вам очі? Хіба ви не помітили, на чому він стояв?

— На підлозі? — припустив Гаррі. — Я не дивився на його лапи, мене більше хвилювали його голови.

— Ні, *не* на підлозі. Під його ногами був якийсь люк. Він явно щось стереже.

Герміона підвелася і пильно на них подивилася.

— Сподіваюся, ви задоволені собою. Ми всі могли загинути або ще гірше — нас вигнали б зі школи. А тепер, якщо не заперечуєте, я пішла спати.

Роззявивши рота, Рон дивився їй услід.

— Не заперечуємо, — сказав він. — Можна подумати, ніби ми тягнули її за собою, правда?

Але, влягаючись у ліжко, Гаррі не міг забути слів Герміони. Той пес щось стереже... А що казав Гегрід? "Грінготс" — найбезпечніше місце у світі для зберігання всього, що треба заховати, — за винятком хіба Гогвортсу.

Здається, Гаррі зрозумів, *де саме* лежить маленький неохайний пакунок із сейфу сімсот тринадцять.

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ Гелловін

Мелфой не повірив своїм очам, побачивши наступного дня, що Гаррі й Рон ще й досі в Гогвортсі. Вони мали втомлений, але цілком безжурний вигляд. І справді, прокинувшись уранці, Гаррі й Рон вирішили, що зустріч із триголовим псом була чудовою пригодою, і тепер їм кортіло знову зіткнутися з чимсь несподіваним і цікавим. Тим часом Гаррі розповів Ронові про пакунок, який, здається, перенесли з "Грінготсу" до Г'гвортсу, й вони довго міркували над тим, *що* могло потребувати такої поважної охорони.

— Це щось або дуже цінне, або дуже небезпечне, — припустив Рон.

— Або те і те, — додав Гаррі.

Але напевне хлопці знали тільки те, що загадковий предмет був завдовжки десь п'ять сантиметрів, проте без додаткової інформації здогадатися, *що то*, шансів майже не було.

Ані Невіл, ні Герміона абсолютно не цікавилися, Що сховано під псом і тим люком. Невіл думав тільки про те, щоб уже більше ніколи не наближатися до пса.

Герміона поки що не хотіла розмовляти з Гаррі та Роном, але була таким самовпевненим всезнайком, що могла й здогадатися про щось. Ну, а найДужче хлопці прагнули якось помститися Мелфоеві, і така нагода, на превелику втіху для них, трапилася наступного тижня, коли прибула пошта.

Тільки-но сови, як завжди, позалітали до Великої зали, всі звернули увагу на видовжений тонкий пакунок, який несли шість великих сипух. Гаррі не менше за інших зацікавився, що там. Як же він здивувався, коли сови скинули цей пакунок просто перед ним, збивши на підлогу його шинку. Не встигли вони відлетіти, як інша сова кинула на цей пакунок ще й листа.

Гаррі спершу відкрив листа, і добре зробив, бо там було написано:

НЕ РОЗГОРТАЙ ПАКУНОК ЗА СТОЛОМ! У ньому твій новенький "Німбус-2000", але я б не хотіла, щоб усі знали, що ти отримав мітлу, бо інакше кожному захочеться. Олівер Вуд зустріне тебе нині о сьомій вечора на полі для квідичу і проведе з тобою перше тренування.

Професор М. Макгонгел

Гаррі ледве зумів приховати свою радість, показавши записку Ронові.

— "Німбус-2000!" — заздрісно простогнав Рон. — Я й у руки ніколи не брав!

Хлопці швиденько вийшли з зали. Вони сподівалися, що встигнуть розпакувати мітлу ще до початку уроків, але у вестибюлі дорогу нагору їм заступили Креб і Гойл. Мелфой вихопив у Гаррі пакунок і обмацав його.

— Тіпа мітла, — зневажливо пирхнув він, жбурнувши її назад із заздрісно-презирливим виразом обличчя. — Цього разу, Поттере, ти своє таки отримаєш, бо першокласникам не дозволено мати мітлу.

— Це не якась стара мітла, — не зміг стриматися Рон, — а "Німбус-2000"! У тебе, Мелфой, там удома що — "Комета-260"? — Рон усміхнувся до Гаррі. — "Комети" непогані, але до "німбусів" їм, як до неба рачки.

— Візлі, кароче, *що* ти знаєш про це! Ти й півдержака не маєш за що купити! — відрубав Мелфой. — Мабуть, складаєш з братами прутик до прутика!

Рон не встиг відповісти, бо з-під Мелфоевого ліктя вигулькнув професор Флитвік.

— Часом не сварка, хлопці? — пискнув він.

— Поттерові прислали мітлу, пане професоре! — швиденько доніс Мелфой.

— Так, так, це правда, — підтвердив професор Флитвік, усміхаючись до Гаррі. — Професорка Макгонегел розповіла мені про ці виняткові обставини. І яка то модель, Поттере?

— "Німбус-2000", пане професоре, — відповів Гаррі, ледь стримуючи регіт, побачивши тупо-ошелешене обличчя Мелфоя. — Я, до речі, отримав її якраз завдяки Мелфой, — додав він.

Гаррі й Рон попрямували мармуровими сходами вгору. Їм аж свербіло поглузувати з розлюченого Мелфоя.

— Це правда, — фиркнув від сміху Гаррі, коли вони піднялися. — Якби він не забрав Нагадайка, я б не опинився в команді...

— То, по-твоєму, це нагорода за порушення правил? — залунав за їхніми спинами сердитий голос. Сходами піднімалася Герміона, криво позираючи на пакунок у Гарріній руці.

— А я думав, ти з нами не розмовляєш, — сказав Гаррі.

— І далі не розмовляй, — додав Рон, — Це для нас така радість!

Задерши носа, Герміона пішла.

Того дня Гаррі було дуже важко зосередитися на уроках. Подумки він постійно вертався до спальні, де під ліжком лежала його нова мітла, або уявляв собі поле для квідичу, де увечері почнеться тренування. Проковтнув вечерю, навіть не зауваживши, що їсть, а тоді нарешті помчав разом з Роном нагору розпаковувати "Німбус-2000".

— Ого! — вигукнув Рон, коли на ліжко викотилася мітла.

Навіть Гаррі, що нічого не знав про різні моделі, подумав, що мітла просто чудова. Гладенька й лисуча, з держакон із червоного дерева, вона мала довгий хвіст з охайних, рівненьких прутиків, а вгорі було виписано золотом "Німбус-2000".

Десь перед сьомою вечора Гаррі вийшов із замку й пішов у сутінках на поле для квідичу. Він ще ніколи не був на цьому стадіоні. На трибунах довкола поля було кілька сотень місць. Вони розміщалися так, щоб глядачі сиділи досить високо і все добре бачили. На кожному кінці поля стояли три позолочені стовпи з кільцями вгорі. Ці стовпи нагадали Гаррі пластмасові палички, крізь які діти видують мильні бульбашки, щоправда, стовпи були п'ятнадцять метрів заввишки.

Гаррі так кортіло літати, що він не став чекати Вуда, а сів на мітлу й відштовхнувся від землі. Яке відчуття!.. Він облетів стовпи, а тоді почав понад полем то здійматися вгору, то опускатися. "Німбус-2000" повертав куди треба від найлегшого дотику.

— Гей, Поттере! Сідай!

Прийшов Олівер Вуд, несучи під пахвою велику дерев'яну коробку. Гаррі приземлився поряд із ним.

— Чудово! — зблиснув очима Вуд. — Тепер я бачу, що мала на увазі Макгонегел... Ти й справді природжений літун. Сьогодні я навчу тебе правил гри, а потім ти будеш тренуватися з командою тричі на тиждень.

Вуд відкрив коробку, де лежали чотири м'ячі різних розмірів.

— Що ж, — промовив Вуд, — правила гри у квідич досить прості, а от навчитися грати не

так уже й легко. В кожній команді — семеро гравців. Троє з них — *загоничі*.

— Троє загоничів, — повторив Гаррі, а Вуд тим часом витяг яскраво-червоного м'яча завбільшки, як футбольний.

— Це — *квафел*, — пояснював Вуд. — Загоничі кидають квафел один одному і намагаються закинути його в одне з тих кілець, щоб забити гол. За кожен забитий квафел команда дістає десять очок. Розумієш?

— Загоничі кидають квафел в кільця, щоб забити гол, — відповів Гаррі. — То... це щось... як баскетбол на мітлах із шістьма кільцями, так?

— А що таке баскетбол? — здивувався Вуд.

— Е, пусте! — швидко сказав Гаррі.

— Гаразд, слухай далі. У кожній команді є ще *воротар*. От я — воротар Грифіндору. Я маю літати довкола наших кілець і заважати суперникам забити гол.

— Три загоничі, один воротар, — упевнено повторив Гаррі. — І вони грають квафелом. Зрозумів. А навіщо це? — Гаррі показав на три м'ячі, Що лежали в коробці.

— Зараз побачиш, — сказав Вуд. — На. — Він Дав Гаррі невеличку битку, немов для гри у крикет.

— Тепер я покажу, що роблять бладжері, — сказав Вуд. — Оце два *бладжері*.

Він показав Гаррі два однакові чорні м'ячі, трохи менші від червоного квафела. Гаррі помітив, що вони мовби хотіли вирватися з-під ременів, які притримували їх у коробці.

— Відступи, — попередив Вуд. Тоді нахилився й вивільнив один бладжер.

Чорний м'яч відразу злетів високо вгору, а тоді шугонув просто в Гарріне обличчя. Гаррі, щоб урятувати свого носа, відбив м'яча биткою — м'яч пронісся над їхніми головами, а тоді кинувся на Вуда, який зумів ухилитися і притис його ногою до землі.

— Зрозумів? — захекано мовив Вуд. Він запхнув блаждера, що й далі пручався, до коробки і надійно закріпив його ремінцями. — Бладжері шугають довкола і намагаються збити гравців з їхніх мітел. Ось чому в кожній команді є по два *відбивачі*. У нашій команді це близнюки Візлі, і їхнє завдання — захищати наших гравців від бладжерів і відбивати їх у бік команди суперників. Запам'ятав?

— Троє *загоничів* стараються забити гол квафелом; *воротар* захищає стовпи з кільцями; *відбивачі* захищають гравців своєї команди від бладжерів, — скоромовкою випалив Гаррі.

— Класно, молодець! — похвалив його Вуд.

— Е-е... а чи було таке, що бладжері когось убили? — мовби між іншим запитав Гаррі.

— У Гогвортсі — ніколи. Іноді хтось мав поламану щелепу, але нічого страшнішого не траплялося. Ну, а тепер останній член команди — ловець. Це ти. І тобі не треба перейматися ні квафелом, ні блаждерами...

— ...хіба що вони проб'ють мені голову.

— Не журися — Візлі чудово дають раду з блаждерами, — вони й самі наче пара живих бладжерів.

Вуд витяг з коробки четвертого, останнього, м'яча. Проти квафела і блаждера він був маленький — десь такий, як великий горіх. Був золотавий і мав невеличкі срібні крильця.

— Це, — сказав Вуд, — золотий скич, найважливіший м'яч. Його дуже важко зловити, бо він дуже швидкий і ледве помітний. І ловить його *ловець*. Ти мусиш постійно снувати між загоничами, відбивачами, блаждерами і квафелом, щоб упіймати його швидше, ніж ловець суперників, бо ловець, який зловив сніча, здобуває для команди сто п'ятдесят очок, і цього майже завжди вистачає для перемоги. Ось чому проти ловців так часто порушують правила. Матч закінчується тільки тоді, коли хтось упіймає сніча, тому гра може тягнутися скільки завгодно. Рекордом, здається, було три місяці, і тоді мусили час від часу міняти гравців, щоб вони могли виспатися. Оце ніби й усе. Є запитання?

Гаррі заперечно похитав головою. Він чудово розумів, *що* має робити, а от як це робити було проблемою.

— Ми поки потренуємося без сніча, — сказав Вуд, обережно пакуючи м'яча назад до коробки. — Вже темнуватو, можна його загубити. Давай спробуймо з цими.

Вуд витяг з кишені торбинку з м'ячиками для гольфу, і за пару хвилин вони з Гаррі вже

шугали в повітрі. Вуд з усієї сили кидав м'ячі в різні боки, а Гаррі ловив їх.

Він не прогавив жодного м'яча, і Вуд був у захваті. За півгодини геть споночило, і тренування припинили.

— Цього року на кубку з квідичу викарбують назву нашої команди, — радісно сказав Вуд, коли вони прямували назад до замку. — Я не здивуюся, якщо ти перевершиш самого Чарлі Візлі, а він міг би грати за збірну Англії, якби не поїхав полювати драконів.

Можливо, через свою заклопотаність, адже треба було не тільки виконувати домашні завдання, а й тричі на тиждень, під вечір, ходити на тренування з квідичу, Гаррі не міг повірити, що вже минуло два місяці, відколи він у Гогвортсі. Він почувався в цьому замку як удома, причому значно краще, ніж будь-коли на Прівіт-драйв. Та й уроки ставали щораз цікавіші, бо учні вже добре засвоїли основи всіх предметів.

Уранці напередодні свята Гелловін їх розбудив солодкий запах печеного гарбуза, яким пахло в усіх коридорах. А на уроці заклинань професор Флитвік оголосив, що вони, на його думку, вже готові робити те, про що мріяли найдужче — змушувати літати різні предмети (про це вони мріяли ще відтоді, як він змусив літати довкола класу Невіловову жабку). Професор Флитвік розділив усіх учнів на пари. Партнером Гаррі став Шеймус Фініган (що вельми втішило Гаррі, бо йому на очі відчайдушно намагався втрапити Невіл). А ось Рон опинився в парі з Герміоною Грейнджер. Не знати кого це більше розлютило, — Рона чи Герміону. Вона не розмовляла з ними ще відтоді, як прийшла поштою Гарріна мітла.

— Що ж, не забувайте тільки про той плавний пух зап'ястком руки, над яким ми працювали! — пицав професор Флитвік, забравшись, як завжди, на купу книжок. — Легко й елегантно, пам'ятайте, легко й елегантно!.. І дуже важливо точно вимовляти магічні слова! Не забувайте ніколи про чарівника Баруффію, який замість "с" сказав "з" і, побачив не тролів сад, а тролів... самі здогадуєтесь що.

Завдання виявилось важким. Гаррі з Шеймусом махали-вимахували своїми паличками, але перо, яке хлопці мали підняти вгору, незрушно лежало на столі. В Шеймуса зрештою урвався терпець і він штрикнув перо паличкою — воно загорілося, і Гаррі мусив гасити його, накривши капелюхом.

Ронові теж не щастило.

— *Вінгардіум Левіоза!* — вигукував він, розмахуючи своїми довгими руками, немов вітряк.

— Ти не так кажеш! — дратувалася Герміона. — Має бути "*Він-гар-діум Леві —о-за*". "*Леві*" треба вимовляти протяжно й легко.

— Кажи сама, коли така розумна, — огризнувся Рон.

Герміона підкотила рукави мантиї, махнула паличкою й вимовила:

— *Вінгардіум Левіоза!*

Перо піднялося зі столу й зависло приблизно за метр над їхніми головами.

— Дуже добре! — вигукнув професор Флитвік, заплескавши в долоні. — Дивіться сюди, міс Грейнджер це зробила!

Під кінець уроку Рон був у кепському настрої.

— Не диво, що всі її не терплять, — скаржився він Гаррі, коли вони пробиралися крізь юрбу дітей у коридорі. — Це не дівчина, а якась жахіття, чесно тобі кажу!

Обганяючи якогось учня, Гаррі ненароком його зачепив. То була Герміона. Гаррі глянув на неї і здивувався — вона плакала.

— Мабуть, почула.

— Ну, то й що? — не дуже впевнено відповів Рон. — Могла б уже помітити, що не має жодних друзів.

Герміона не прийшла на наступний урок і того вечора взагалі ніде не з'являлася. Дорогою до Великої зали, де мав відбутися бенкет на честь Гелловіну, Гаррі й Рон почули, як Парваті Патіл розповідала своїй подрузі Лаванді, що Герміона плакала в дівочій убиральні й хотіла, щоб її лишили саму. Ронові після цього стало ще прикріше, але за мить вони вже увійшли до Великої зали, святкове оздоблення якої змусило їх забути про Герміону.

Зі стін і стелі тріпотіли крильцями сотні живих кажанчиків, а ще сотні чорними хмарками ширяли понад столами, мало не задмухуючи свічки в гарбузах. Несподівано, як і на бенкеті на

початку навчального року, на золотих тарелях з'явилася страва.

Гаррі саме накладав собі картоплі в лушпинні, коли до зали в перехнябленому тюрбані увірвався переляканий на смерть професор Квірел. Усі розгублено дивилися, як він підбіг до Дамблдорівого крісла, сперся на стіл і, насилу зводячи дух, вимовив:

— Троль!.. У підвалах... Думаю, ви повинні знати!.. — Знепритомнівши, він сповз на підлогу.

Відразу знявся гамір. Професорові Дамблдору довелося вистрелити зі своєї палички кількома пурпуровими ракетами, перше ніж настала тиша.

— Старости! — вигукнув він. — Негайно відведіть своїх учнів до спалень!

Персі був у своїй стихії.

— За мною! Першокласники, тримайтеся купи!

Троль не страшний, якщо виконувати мої накази! Не відставайте від мене! Дорогу першокласникам! Перепрошую, я староста!

— Як сюди міг потрапити троль? — дивувався Гаррі, підіймаючись сходами вгору.

— Не знаю, кажуть, вони досить дурні, — відповів Рон. — Може, його впустив Півз, пожартувавши на честь Гелловіну.

Вони проминули кілька груп учнів, що поспішали в різні боки. Пропихаючись крізь юрбу розгублених гафелпафців, Гаррі зненацька вхопив Рона за руку.

— Я тільки тепер згадав — Герміона!

— Що з нею?

— Вона ж не знає про троля!

— Ага! — закусив губу Рон. — Але треба, щоб нас не побачив Персі.

Пригнувшись, вони приєдналися до гафелпафців, що бігли в іншому напрямку, прослизнули в безлюдний бічний коридор і помчали до дівочих убиралень. Тільки-но завернули за ріг, як почули здаду швидкі кроки.

— Персі! — зашипів Рон, ховаючись разом із Гаррі за великого кам'яного грифона.

Визираючи звідти, вони помітили, однак, не Персі, а Снейпа, який дійшов до кінця коридору і зник.

— Що він тут робить? — прошепотів Гаррі. — Чому він не в підвалах разом з рештою вчителів?

— Звідки я знаю?

Вони якнайтихіше прокралися наступним коридором, дослухаючись до дедалі тихішої ходи Снейпа.

— Він пішов на четвертий поверх, — сказав Гаррі, але тут Рон підняв руку.

— Чуєш цей запах?

Гаррі принохався і відчув страхітливий сморід — суміш старих шкарпеток і громадського туалету, який ніколи не прибирають.

А тоді вони щось почули — низьке рохкання й човгання здоровезних ніг. Рон показав пальцем: з кінця коридору, що вів ліворуч, до них наближалось щось величезне. Хлопці сховалися в тінь, спостерігаючи, як та потвора з'являється в смузі місячного світла.

То було жахливе видовище. Велетенське, заввишки майже з чотири метри, незграбне тіло в темно-сірій шкурі скидалося на кам'яну брилу, на верхівці якої стирчала, мов кокосовий горіх, маленька лиса голова. Короткі ноги, товстезні, наче стовбури, й пласкі зашкарублі ступні. Сморід стояв неймовірний. У довжелезних руках потвора тримала величезну дерев'яну довбню, що волочилася по землі.

Троль зупинився біля дверей і зазирнув усередину. Поворушив довгими вухами, щось міркуючи своєю крихтною головою, а тоді повільно зачовгав до кімнати.

— У замку є ключ, — пробурмотів Гаррі. — Його можна замкнути.

— Чудова думка! — нервово озвався Рон.

Хлопці навшпиньки, з пересохлими горлянками, молячись, щоб не вийшов несподівано троль, підкралися до відчинених дверей. Стрибнувши, Гаррі відразу схопив ключ, грюкнув дверима і замкнув їх.

— Ура!

Розчервонілі від перемоги, хлопці кинулися бігти коридором назад, але на розі почули

таке, від чого їхні серця завмерли — пронизливий, сповнений жаху крик, і долинав він саме з тієї кімнати, яку вони щойно замкнули.

— Ой, ні! — простогнав Рон, збліднувши, немов Кривавий Барон.

— Це дівоча вбиральня! — заціпенів Гаррі.

— *Герміона* ! — скрикнули вони одночасно.

Повертатись їм хотілося якнайменше, але що робити? Вони миттю помчали назад до дверей і, тремтячи від страху, повернули ключа, Гаррі потягнув двері — і ось вони вже всередині. Герміона Грейнджер тулилася до протилежної стіни і, здавалося, от-от зомліє. Троль підступав до неї, збиваючи зі стіни умивальники.

— Відволікай його! — у відчаї гукнув Гаррі Ронови і, схопивши відламаний кран, жбурнув його Щосили в стіну.

Троль зупинився за кілька кроків від Герміони. Розвернувся, безтямно кліпаючи, щоб побачити, звідки той грюкіт. Його тупі маленькі очиці натрапили на Гаррі. Троль завагався, а тоді рушив Уже на нього, піднімаючи довбню.

— Дебіле! — заверещав Рон з іншого краю кімнати и кинув у троля якусь металеву трубку. Троль, здається, й не відчув удару, але почув вереск і знову зупинився, повертаючи тепер своє жажливе рило До Рона й даючи Гаррі змогу оббігти навколо нього.

— Тікай, *тікай* ! — крикнув Гаррі Герміоні, намагаючись потягнути її до дверей, але дівчинка й ворухнутися не могла — вона й далі тулилася до стіни з роззявленим від переляку ротом.

Від криків і гамору троль, здається, почав скаженіти. Він знову заревів і рушив на Рона, що стояв найближче й не мав куди тікати.

І тут Гаррі зробив водночас щось дуже відважне і вкрай нерозумне: розігнався, підскочив і схопив троля ззаду за шию. Троль не відчув, що Гаррі повис на ньому, але навіть троль зреагував би, якби хто запхав йому до носа довгий дрючок, а Гаррі, стрибнувши, й далі тримав у руці паличку, — і ось вона залізла тролеві просто в ніздрю.

Завиваючи з болю, троль почав навсібіч гатити довбнею, а Гаррі відчайдушно чіплявся йому за шию; будь-якої миті троль міг або скинути його, або розтрощити довбнею.

Нажахана Герміона сповзла на підлогу. Рон вихопив свою чарівну паличку і, не знаючи, що робитиме з нею, раптом почув, як він викрикує перше заклинання, яке спало йому на гадку:

— *Вінгардіум Левіоза* !

Довбня несподівано вилетіла тролеві з рук, піднялася високо-високо вгору, повільно перевернулася і... зі страхітливим хрускотом гепнулася просто на голову свого господаря. Троль захитався, а тоді впав долілиць із таким гуркотом, що здригнулася вся кімната.

Гаррі звівся на ноги. Він тремтів і насили дихав. Рон стояв, не опускаючи палички, й дивився на те, що зробив.

Першою заговорила Герміона:

— Він... мертвий?

— Не думаю, — сказав Гаррі. — Мабуть, просто в нокауті.

Нахилившись, він витяг з тролевого носа свою паличку. Вона була вкрита чимось сірим і липким.

— Фе!.. Тролеві шмарки.

Гаррі витер паличку об тролеві штани.

Раптом діти почули грюкіт і гучні кроки й озирнулися. Вони навіть не усвідомлювали, яку зняли бучу, але хтось унизу, безперечно, мав чути гупання й ревіння троля. За мить до кімнати влетіла професорка Макгонегел, слідом за нею біг Снейп, а позаду плентався Квірел. Забачивши троля, Квірел заскімлив і впав на унітаз, хапаючись за серце.

Снейп схилився над тролем. Професорка Макгонегел дивилася на Рона й Гаррі. Гаррі ще ніколи не бачив її такою лютою. Її уста зблідли. Гаррі миттю забув про всі свої надії здобути для Гри-фіндору додаткових п'ятдесят очок.

— Що ви собі думаєте? — розлючено запитала професорка Макгонегел. Гаррі глянув на Рона, який так і не опустив своєї палички. — Вам пощастило, що ви досі живі. Чому ви не в спальні?

Снейп пронизливо глянув на Гаррі, і хлопець втупився в підлогу.

"І чого той Рон досі палички не опустить?" — думав він.

Аж тут з півми долинув кволий голосочок:

— Прошу вас, професорко Макгонегел, вони шукали мене!

— Міс Грейнджер!

Герміона нарешті спромоглася стати на ноги.

— Я хотіла знайти троля, мені здавалося, що я з ним упораюся сама... розумієте, я ж так багато про них читала!..

У Рона аж паличка випала. Невже Герміона так відверто бреше вчительці?!

— Якби вони мене не знайшли, я була б уже мертвою. Гаррі запхав йому в ніс паличку, а Рон звалив троля його ж довбнею. Вони не мали часу когось кликати. Коли вони прибігли, троль уже намірився мене вбивати...

Гаррі з Роном вдавали, що все й справді так відбувалося.

— Що ж, у такому разі... — мовила професорка Макгонегел, пильно дивлячись на всю трійцю. — Міс Грейнджер, дурне дівчисько, як ти могла сподіватися власноруч подолати гірського троля?

Герміона схилила голову. Гаррі зацікавився. Таж Герміона ніколи в житті не порушить жодного правила, а тепер вигадує і бреше, щоб витягти їх з халепи. Це було так несподівано, якби Снейп, скажімо, почав роздавати всім цукерки.

— Міс Грейнджер, через тебе Грифіндор втратить п'ять очок, — сказала професорка Макгонегел. — Ти мене вельми засмутила. Якщо не маєш жодних травм, іди до грифіндорської вежі. Учні закінчують святкову вечерю у своїх гуртожитках.

Герміона пішла, а професорка Макгонегел звернулася до Гаррі й Рона:

— Що ж, я знову скажу, що вам пощастило, бо мало хто з першокласників наважився б боротися з дорослим гірським тролем. Кожен з вас здобув для Грифіндору по п'ять очок. Професор Дамблдор знатиме про це. Можете йти.

Хлопці вийшли з кімнати й не мовили ні слова, аж поки піднялися на два поверхи вгору. Як гарно — не чути страхітливого смороду троля, не кажучи вже про щастя *не бачити* його.

— Нам мали б дати більше, ніж десять очок, — невдоволено буркнув Рон.

— Тобто більше, ніж п'ять, якщо відкинути ті, що втратила Герміона.

— Слухай, вона класно заступилася за нас! — визнав Рон. — Але ми ж її врятували!

— Її, може, й не треба було б рятувати, якби ми не замкнули її з тією потворою, — нагадав йому Гаррі.

Хлопці підійшли до портрета Гладкої Пані.

— Свиняче рило! — гукнули вони і ввійшли до гуртожитку.

У вітальні був гамір і тіснява, кожен пригощався святковими стравами. Лише Герміона самотньо стояла коло дверей і чекала на них. Якийсь час усі троє розгублено мовчали. А тоді, не дивлячись одне на одного, разом сказали: "Дякую" — й рушили по тарілки.

Але з того моменту Герміона Грейнджер стала їхньою приятелькою. Бувають такі події, після яких просто не можна не стати друзями, й однією з таких подій була їхня перемога над кількометровим гірським тролем.

РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ

Квідич

Почався листопад, а з ним і великий холод. Гори довкола школи стали скидатися на брили сірої криги, а озеро виблискувало, як сталь. Землю щоранку вкривала паморозь. Із горішніх вікон було видно, як Герід у довгій шубі з кротячого хутра, кроликових рукавицях і величезних бобрових унтах старанно обчищав на полі для квідичу обмерзлі мітли.

Починався сезон гри у квідич. Цієї суботи, після кількох тижнів тренувань, Гаррі мав брати участь у своєму першому матчі: Грифіндор проти Слизерину. Якщо Грифіндор виграє, то підніметься на друге місце в чемпіонаті гуртожитків.

Навряд чи хто-небудь бачив, як грає Гаррі, бо Вуд вирішив, що Гаррі — їхня таємна зброя, тож і готуватися він мав потай. Але чутки, що він гратиме на місці ловця, якимось чином

просочилися, і Гаррі не знав, що гірше: коли йому казали, що він буде найкращий ловець, чи — навпаки — коли глузливо обіцяли бігати за ним знизу з матрацом.

Герміона тепер товаришувала з Гаррі, і це стало для нього справжнісіньким щастям. Гаррі не знав, як би зміг упоратися без неї з усіма домашніми завданнями, особливо тоді, коли Вуд призначав ще й додаткові тренування з квідичу. Герміона дала йому книжку *"Квідич крізь віки"*, яка виявилася дуже цікавою.

Гаррі довідався, що існує сімсот способів порушити правила гри у квідич, і всі вони були застосовані 1473 року під час матчу на кубок світу; що ловцями, здебільшого, були найменші і найпроворніші гравці, і саме з ними якраз і траплялися найтяжчі нещасні випадки під час гри; що рідко коли хто помирав, граючи у квідич, а от судді часом зникали, і через кілька місяців їх знаходили в пустелі Сахара.

Герміона, відколи Гаррі й Рон врятували її від троля, вже трохи спокійніше ставилася до порушень дисципліни, та й узагалі стала приємнішою. Напередодні першого Гарріного матчу з квідичу вони усі троє стояли під час перерви на замерзлому подвір'ї, і Герміона вичакувала яскраво-блакитний вогонь, який можна було носити в бляшанці з-під варення. Вони саме грілися, ставши плечима до вогню, коли на подвір'ї з'явився Снейп. Гаррі відразу помітив, що Снейп кульгає. Гаррі, Рон і Герміона приступили ближче одне до одного, щоб затулити вогонь, бо не знали, чи можна його розпалювати. На жаль, Снейп зауважив трохи винуватий вираз їхніх облич. Пошкандибав до них. Вогню не побачив, але, однак, шукав якоїсь зачіпки.

— Поттере, що там у тебе?

То був *"Квідич крізь віки"*. Гаррі показав йому книжку.

— Бібліотечні книжки не можна виносити зі школи, — сказав Снейп. — Віддай її мені. Знімаю з Грифіндору п'ять очок.

— Він щойно вигадав це правило! — сердито буркнув Гаррі, коли Снейп пошкандибав далі. — Цікаво, що в нього з ногою?

— Не знаю, але, сподіваюся, вона йому добре дошкуляє! — розлючено мовив Рон.

Того вечора у грифіндорській вітальні було дуже гамірно. Гаррі, Рон і Герміона сиділи разом біля вікна. Герміона перевіряла домашні завдання Гаррі й Рона з заклинань. Вона ніколи не дозволяла їм списувати ("Як ви тоді зможете навчитися?"), але коли вони просили її все перечитати, то однаково дізнавалися правильні відповіді.

Гаррі був неспокійним. Хотів забрати *"Квідич крізь віки"*, щоб заспокоїти нерви перед завтрашнім днем. Чому він має боятися Снейпа? Підвівшись, сказав Ронові й Герміоні, що піде до Снейпа по книжку.

— Нічого в тебе не вийде, — сказали вони водночас, однак Гаррі вирішив, що Снейп не зможе йому відмовити, якщо поряд будуть присутні інші вчителі.

Він попрямував до вчительської і постукав у двері. Жодної відповіді. Постукав ще раз. Тиша.

Може, Снейп лишив книжку там? Треба подивитися. Відчинив навстіж двері й зазирнув досередини — перед його очима постала жахлива сцена.

В учительській були тільки Снейп і Філч, більш нікого. Снейп якраз підібгав свою мантию вище колін. Одна його нога була закривавлена й покалічена. Філч допомагав перев'язувати її.

— Клята звірюка! — нарікав Снейп. — Як можна встежити за трьома головами зразу?

Гаррі спробував нечутно зачинити двері, але...

— ПОТТЕРЕ!

Снейпове обличчя скривилося від люті, і він швидко опустив поли мантиї, ховаючи ногу. Гаррі завмер.

— Я тільки хотів спитати, чи можна забрати книжку.

— ГЕТЬ ЗВІДСИ! ГЕТЬ!

Гаррі зник, перше ніж Снейп устиг зняти з Грифіндору ще кілька очок, і помчав сходами нагору.

— Ну що, забрав? — запитав Рон, коли Гаррі прибіг до них. — Що сталося?

Гаррі пошепки переповів усе побачене.

— Знаєте, що це означає? — схвильовано закінчив він. — Під час Гелловіну він намагався пройти повз того триголового пса! Ось куди він ішов, коли ми його бачили: хотів забрати те, що

стереже той пес! І я присягаюся своєю мітлою, що це *він* пустив троля, щоб відвернути загальну увагу!

Герміона витріщила очі.

— Ні, він цього не міг... — сказала вона. — Я знаю, що Снейп не надто приємний, але він би не зміг красти те, що зберігає Дамблдор.

— Перестань, Герміоно! Ти думаєш, усі вчителі святі? — урвав її Рон. — Гаррі має рацію. Від цього Снейпа можна чекати чого завгодно. Але що він шукає? Що стереже той пес?

Гаррі вже лягав у ліжко, а ці питання ніяк не йшли йому з голови. Невіл гучно хропів, але Гаррі не спалося. Він намагався позбутися думок: йому треба заснути, він мусить добре виспатися — через кілька годин починається його перший матч із квідичу, але як забути вираз обличчя Снейпа в ту мить, коли Гаррі побачив його ногу?

Ранок наступного дня видався дуже ясним і холодним. Велику залу сповнювали апетитні пахощі смажених ковбасок і бадьорі розмови всіх, хто нетерпляче чекав цікавого матчу з квідичу.

— Тобі треба трохи поспідати.

— Я нічого не хочу.

— Хоч одну грінку, — вмовляла його Герміона.

— Я не голодний.

Гаррі почувався жакливо. А вже за годину треба виходити на поле.

— Гаррі, тобі треба набратися сили, — сказав Шеймус Фініган. — Гравці суперників постійно ганяються за ловцями.

— Дякую, Шеймусе, — мовив Гаррі, дивлячись, як той поливає ковбаски кетчупом.

Рівно об одинадцятій здавалося, ніби на трибунах довкола поля для квідичу зібралася вся школа. Багато хто з учнів мав біноклі. Місця для глядачів були досить високо над землею, але інколи, однак, важко було все розгледіти.

Рон і Герміона сіли у верхньому ряду поруч із Невілом, Шеймусом і Діном, що вболівав за вест-гемську футбольну команду. Щоб зробити Гаррі несподіванку, вони намалювали великий плакат на одному з простирадел, які погриз Скеберс. На плакаті був напис: "Поттера — у президенти!", і Дін, який добре володів пензлем, прималював знизу великого грифіндорського лева. А Герміона з допомогою одного заклинання зробила так, що фарба на плакаті стала мінитися різними барвами.

Тим часом у роздягальнях Гаррі та його команда вдягали яскраво-червону форму для гри у квідич (гравці Слизерину були вбрані в зелене).

Вуд прокашлявся, вимагаючи тиші.

— О'кей, хлоп'ята! — почав він.

— І дівчата, — додала загонич Анжеліна Джонсон.

— І дівчата, — погодився Вуд. — Починається гра.

— Велика гра! — підказав Фред Візлі.

— Якої ми всі чекали, — докинув Джордж.

— Ми вже знаємо Оліверову промову напам'ять, — шепнув Фред Гаррі. — Ми грали в команді й торік.

— Заткніться там! — розсердився Вуд. — Це найкраща команда, яку мав Грифіндор за багато років. Ми переможемо. Я знаю.

Він пильно глянув на всіх гравців, ніби хотів додати: "Бо інакше..."

— Чудово. Пора. Бажаю перемоги.

Гаррі вийшов із роздягальні слідом за Фредом та Джорджем і, стримуючи тремтіння в колінах, під рев трибун попрямував на поле.

Суддею була мадам Гуч. Вона стояла посеред поля з мітлою в руці, чекаючи на команди суперників.

— Що ж, маю надію, що всі ви будете грати чесно і без порушень, — сказала вона, коли гравці зібралися довкола. Гаррі помітив, що зверталася вона, власне, до капітана Слизерину, шестикласника Маркуса Флінта. Гаррі здалося, що Флінт мав такий вигляд, ніби в його жилах текла тролева кров. Краєм ока Гаррі помітив, як угорі над натовпом затріпотів плакат "Поттера — у президенти!". Його серце радісно закалатало, і він відчув себе набагато впевненішим.

— Прошу сідати на мітли.

Гаррі сів верхи на свій "Німбус —2000".

Мадам Гуч піднесла до вуст сріблястий свисток і голосно свиснула.

П'ятнадцять мітел шугонули високо-високо вгору. Почалася гра.

— Квафел відразу опиняється в Анжеліні Джонсон з Гріфіндору. Яка чудова загоничка ця дівчина, До того ж вельми приваблива...

— ДЖОРДАНЕ!

— Вибачте, пані професорко.

Матч — під пильним наглядом професорки Макгонегел — коментував Лі Джордан, товариш близнюків Візлі.

— І ось вона мчить уперед — класний пас Алісії Спінет, цій чудовій знахідці Олівера Вуда, яка торік була тільки в резерві... Алісія віддає назад Джонсон і... ні... Слизерин перехоплює квафел, він у руках капітана Слизерину Маркуса Флінта... той набирає швидкість... Флінт летить, мов орел, ось він зараз заб... Ні, його елегантно зупиняє грифіндорський воротар Вуд, і ось уже квафел у гравців Гріфіндору! Гріфіндорська загоничка Кеті Бел вправно обходить Флінта, злітає над полем угору і... ОЙ! Напевне, це дуже боляче, бладжер б'є її в потилицю... Квафел знов у Слизерину, це вже Адріян Пасі мчить до воріт, але йому перешкоджає другий бладжер, запущений Фредом або Джорджем Візлі, не можу розрізнити ким саме... головне, грифіндорський відбивач зіграв чудово, і Джонсон знову з квафелом, перед нею вільний простір, вона розганяється... летить... ухиляється від бладжера, попереду вже стовпи з кільцями! Давай, Анжеліно! Воротар Блечлі кидається на м'яч, пропускає його! ГОЛ!.. ГРИФІНДОР ВІДКРИВАЄ РАХУНОК!!!

У холодному повітрі пролунав переможний крик грифіндорців, тоді як з боку слизеринців чулися стогони й нарікання.

— Ану посуньтеся!

— Герпід!

Рон з Герміоною притислися одне до одного, щоб вивільнити місце для Герпіда.

— Я дивився зі своєї халупи, — сказав Герпід, поплескуючи по величезному біноклю, що висів у нього на шиї, — але серед людей троха цікавіше. Снича ще не видно, не?

— Та ні, — відповів Рон. — Гаррі поки що без роботи.

— Але й без жодних проблем, це вже непогано, — мовив Герпід, направляючи бінокль угору, де видніла в небі цяточка, якою й був Гаррі.

Гаррі кружляв високо над полем, стежачи за грою і намагаючись не прогавити мить, коли з'явиться снич. Це було частиною плану гри, який вони виробили з Вудом.

— Не втручайся в гру, поки не помітиш снича, — сказав Вуд. — Ми не хочемо, щоб на тебе хтось напав передчасно.

Коли Анжеліна забила гол, Гаррі кілька разів перекрутився в повітрі, щоб розрядити свої емоції. Тепер він знову пильно дивився, де снич. Одного разу помітив золотий відблиск, але виявилося, що то відсвічував годинник на руці котрогось із братів Візлі. Іншого разу на нього полетів, мов снаряд із гармати, бладжер, але Гаррі ухилився, й за бладжером погнався Фред Візлі.

— Все нормально, Гаррі? — встиг він гукнути, щосили відбиваючи бладжера в бік Маркуса Флінта.

— Слизерин володіє м'ячем, — коментував Лі Джордан. — Загонич Пасі ухиляється від двох бладжерів, від обох братів Візлі і загонички Бел, і наближається... Гей, стривайте! То, часом, не снич?!

Трибунами прокотилася хвиля вигуків, коли Адріян Пасі випустив з рук квафела, побачивши через Плече золотистий слід від м'яча, що пронісся повз його ліве вухо.

Гаррі помітив снича і збуджено пірнув униз услід за золотою смужкою. Слизеринський ловець Теренс Гіз також його побачив. Плече в плече вони помчали за сничем, а загоничі немов забули, що мали робити, й зависли в повітрі, стежачи за ними.

Гаррі був швидший від Гіза і вже бачив попереду маленький круглий м'ячик із тріпотливими крильцями. Додав ще трохи швидкості...

БАБАХ!!! Знизу долинули обурені вигуки грифіндорців: Маркус Флінт зненацька налетів

на Гаррі збоку, штурхнувши його мітлу так сильно, що Гаррі ледве втримався на ній.

— Штрафний! — закричали грифіндорці.

Мадам Гуч сердито зробила Флінтові зауваження й призначила штрафний удар на користь Грифіндору. Але під час цього хаосу золотий сніч, звичайно, знову зник з очей.

Дін Томас волав на трибунах:

— Флінта з поля! Флінта з поля! Суддя, червону картку!..

— Це не футбол, Дін, — нагадав йому Рон. — У квідичі гравців не виганяють з поля. А що таке червона картка?

Але Гегрід підтримав Діна.

— Треба ті правила помінети... ще троха, і Флінт збив би Гаррі на землю.

Лі Джордан не міг не захищати своїх:

— Отож після такого явного й огидного шахрайства...

— Джордане! — озвалася професорка Макгонгел.

— Я хотів сказати, після цього відвертого й гидкого порушення...

— *Джордане, попереджаю!*...

— Гаразд, гаразд. Флінт мало не вбив грифіндор-ського ловця, що, зрештою, могло статися з кожним. Отож пенальті для Грифіндору виконує Спінет...

Вона промазала!.. Нічого не вдієш, матч триває, м'ячем і далі володіє Грифіндор.

Коли Гаррі ухилився від наступного бладжера, який небезпечно просвистів повз голову, щось трапилося. Його мітла раптом круто й небезпечно нахилилася. Якусь мить Гаррі здавалося, що він упаде. Він міцно обхопив мітлу руками й колінами. Такого з ним ще не траплялося.

Ці дивні речі повторилися знову. Мітла немов хотіла скинути його. Але ж "Німбуси-2000" не можуть раптом узяти й надумати скинути свого вершника. Гаррі спробував розвернутися до грифіндор-ських стовпів, бо хотів попросити Вуда, щоб той узяв коротку перерву, і враз усвідомив, що цілковито втратив контроль над мітлою. Він не міг її повернути!.. Він зовсім не міг нею керувати!.. Мітла зигзагами летіла в повітрі, і час від часу зі свистом неслася то вниз, то вгору — Гаррі ледве втримувався на ній.

А Лі коментував далі:

— Слизерин володіє м'ячем. Квафел у Флінта... він обходить Спінет... минає Бел... отримує блад-жером по обличчю — сподіваюся, йому розстрошило ніс, — я жартую, пані професорко!.. Слизерин забиває!.. Ой, ні-і-і!..

А слизеринці раділи. Здається, ще ніхто не помічав, як дивно поводить себе мітла Гаррі. Вона поволі несла його вгору, чимдалі від гри, щомиті сіпаючись і здригаючись.

— Що там той Гаррі си виробляє? — бурмотів Гегрід, дивлячись у бінокль. — Мені си здає, що мітла вже не слухає його... Але ж не міг він...

Зненацька всі трибуни звернули увагу на Гаррі. Його мітла почала швидко крутитися, а він насилу тримався, щоб не впасти. І раптом усі глядачі зойкнули. Мітла Гаррі несамовито шарпнулася, і Гаррі зірвався з неї. Тепер він завис у повітрі, тримаючись за мітлу однією рукою.

— Невже з мітлою щось трапилося, коли на нього налетів Флінт? — прошепотів Шеймус.

— Не могло, — сказав тремтячим голосом Гегрід. — Нічого не могло си вплинути на мітлу, окрім могутньої чорної магії... Жоден дітвак не міг би зашкодити "Німбусові-2000"...

Тут Герміона раптом вихопила Гегрідів бінокль, але замість стежити за Гаррі, почала напружено вдивлятися в трибуни.

— Що ти робиш? — простогнав посірілий Рон.

— Я знала! — задихнулася Герміона. — Снейп!.. Дивися!..

Рон схопив бінокль. Снейп сидів на трибуні з протилежного боку. Він уп'явся очима в Гаррі й невпинно щось бурмотів.

— Він щось робить! Зачаровує мітлу! — пояснила Герміона.

— Що нам робити?

— Я сама!

Не встиг Рон і слова сказати, як Герміона зникла. Рон знову перевів бінокль на Гаррі. Його мітла трусилася з такою силою, що він ось-ось мав упасти. Усі глядачі зірвалися на ноги, нажахано спостерігаючи, як близнюки Візлі намагалися підлетіти ближче, щоб пересадити

Гаррі на одну зі своїх мітел, але в них нічого не виходило: щоразу, коли вони наближалися, мітла Гаррі підстрибувала ще вище. Тоді близнюки трохи опустилися і стали кружляти під Гаррі, сподіваючись, очевидно, підхопити його, якщо він упаде. Маркус Флінт схопив квафел і забив п'ять голів, але цього ніхто не помітив.

— Швидше, Герміоно! — бурмотів у відчаї Рон. Герміона пропихалася до трибуни, де стояв Снейп, і ось уже підбігала до нього верхнім рядом. Дівчинка навіть не зупинилася, щоб вибачитися перед професором Квірелом, якого вона ненароком зіштовхнула. Бідолаха-професор покотився на нижній ряд, а Герміона, підбігши до Снейпа, присіла навпочіпки, витягла чарівну паличку й прошепотіла кілька ретельно дібраних слів. Яскраво-блакитне полум'я вихопилося з її палички і стрибнуло на край Снейпової мантиї.

Минуло, мабуть, секунд тридцять, поки Снейп збагнув, що горить його одяг. Його раптовий зойк свідчив про те, що Герміона виконала своє завдання. Сховавши вогонь до маленької бляшанки в кишені, вона пішла назад, а Снейп навіть не здогадався, що сталося.

Цього було досить. Високо в небі Гаррі раптом знову зумів осідлати свою мітлу.

— Невіле, можеш дивитися! — вигукнув Рон. Останні п'ять хвилин Невіл заплющився і ридав на грудях у Гегріда.

Гаррі швидко мчав до землі, і тут усі побачили, як він схопився рукою за рота, ніби його от-от мало знудити. Гаррі приземлився навкарачки, кашля-нув — і щось золоте впало йому на долоню.

Я маю сніча! — закричав він, махаючи м'ячиком над головою, і гра скінчилася повним безладдям.

— Він його не *піймав*, а мало не *проковтнув*! — ніяк не міг заспокоїтися Флінт ще з двадцять хвилин після гри, але це вже не мало ніякого значення.

Гаррі не порушив жодного правила, а Лі Джордан і далі радісно вигукував результат матчу: Грифіндор переміг з рахунком 170 : 60. Проте Гаррі цього вже не чув. Тієї миті разом з Роном і Герміоною він сьорбав міцний чай у Гегрідовій хатинці.

— Це був Снейп, — розповідав Рон. — Ми з Герміоною бачили його. Він чаклував твою мітлу і щось бурмотів, не спускаючи з тебе очей.

— Дурниці! — сказав Гегрід, який не знав, що діялося на трибунах. — Навіщо Снейп мав би робити щось таке?

Гаррі, Рон і Герміона перезирнулися, міркуючи, що саме розповісти Гегрідові. Гаррі вирішив сказати правду.

— Я щось дізнався про нього, — сказав він Гегрідові. — Він намагався пройти повз того триголового пса під час Гелловіну. Пес покусав його. Ми думаємо, він хотів украсти те, що стереже пес.

З Гегрідових рук випав чайничок.

— Звідки ви си довідали про Флафі? — запитав він.

— *Флафі?*

— Авжеж! Це мій песик. Я купив си його в одного грека, з котрим здибавси торік у шинку. Я позичив його Дамблдоріві для охорони...

— Для охорони чого?

— Всьо, більше нічого не питаєте! — похмуро мовив Гегрід. — Це найвища таємниця, отак-то.

— Але ж Снейп намагається *те вкрасти*!

— Дурниці! — повторив Гегрід. — Снейп — учитель у Гогвортсі, він такого ніколи б си не зробив!

— Чому ж тоді він намагався вбити Гаррі?! — вигукнула Герміона. Події цього дня, безперечно, змінили її думку про Снейпа.

— Гегріде, я знаю, *що* таке закляття, я все про це читала! Треба ні на мить не спускати очей, а Снейп, до речі, навіть не кліпав, я бачила!..

— А я кажу, що ти си помиляєш! — із запалом сказав Гегрід. — Не знаю, чого Гарріна мітла так си поводи́ла, але Снейп ніколи б си не намагав убити учня! Слухайте мене, ви всі троє: ви встряли в таке, що вас си не стосує. Це небезпечно. Забудьте того пса й забудьте те, що він стереже, бо це справа професора Дамблдора й Ніколаса Фламеня!

— Ага! — сказав Гаррі. — Тут ще замішаний і якийсь Ніколас Фламель, так?..
Гегрід був сердитий сам на себе.

РОЗДІЛ ДВНАДЦЯТИЙ

Дзеркало Яцрес

Наближалось Різдво. Одного грудневого ранку Гогвортс прокинувся вкритий пишною сніговою ковдрою. Озеро замерзло, а близнюків Візлі покарали за те, що вони зачарували кілька грудок снігу, і ті носилися всюди за Квірелом, цілячись у його тюрбан. Сиви, які зуміли подолати завірюху, щоб доставити пошту, мусили якийсь час відпочивати й лікуватися у Гегріда, щоб набратися сил на зворотну дорогу.

Ніхто вже не міг дочекатися канікул. Грифіндор-ська вітальня й Велика зала хоч ogrівалися камінами, а от у коридорах стояв лютий холод, шибки у класах шарпав несамопитий вітер. Найгіршими були уроки професора Снейпа в підвалі, де в учнів аж пара йшла з рота, і вони тулилися якнайближче до своїх гарячих казанців.

— Мені, в натурі, шкода тих учнів, — казав на уроці заклинань Драко Мелфой, — які лишаються на Різдво у Гогвортсі, бо їх ніхто не чекає вдома.

Кажучи це, він поглядав на Гаррі. Креб і Гойл хихотіли. Гаррі, що саме зважував мелений хребет лев'ячої риби, вдавав, ніби не чує їх. Після матчу з квідичу Мелфой став ще нестерпнішим. Роздратований поразкою Слизерину, він спочатку намагався розсмішити всіх байкою про те, що, мовляв, наступного разу ловцем замість Гаррі стане жаба з великою пелькою. Але Мелфой побачив, що ніхто не сміється, бо всі були вражені тим, як Гаррі вдалося втриматися на мітлі, що намагалася його скинути. Саме тому заздрісний і сердитий Мелфой знову почав глузувати з того, що Гаррі не мав справжньої родини.

Гаррі не збирався їхати на Різдво на Прівіт-драйв. Професорка Макгонгел минулого тижня складала список учнів, які лишаються в школі на свята, й Гаррі відразу записався туди. Він не бачив причини, чому має себе жаліти: адже, мабуть, це буде найкраще його Різдво. Рон з братами теж лишалися, бо містер і місіс Візлі мали їхати до Румунії провідати Чарлі.

Вийшовши з підвалу після уроку зілля й настійок, учні побачили в коридорі велику ялинку, що загородила увесь прохід. Дві величезні ноги й гучне сопіння свідчили, що за ялинкою був Гегрід.

— Гей, Гегріде! Допомогти? — запитав Рон, просунувши голову між гілля.

— Не! Всьо файно, декую, Роне.

— Звільни прохід! — почувся з-за Ронової спини зневажливий голос Мелфоя. — Що, Візлі, вирішив, тіпа, заробити трохи грошенят? Мабуть, теж хочеш стати ключником після Гогвортсу бо Гегрідова халупа — справжній палац проти барлогу твоєї родини.

Рон кинувся на Мелфоя, але сходами якраз спускався Снейп.

— ВІЗЛІ!

Рон, що схопив Мелфоя за груди, відпустив його.

— Його си спровокували, професоре Снейпе, — пояснив Гегрід, вистромивши крізь гілля своє волохате обличчя. — Мелфой почав си ображати його родину.

— Це не має значення. Бійка, Гегріде, це порушення правил Гогвортсу, — сказав солоденьким голосом Снейп. — Візлі, знімаю з Грифіндору п'ять очок, і подякуй, що не більше. А тепер — розходьтєся!

Мелфой, Креб і Гойл стали незграбно продиратися повз ялинку, обтрушуючи голки і самовдоволено шкірячись.

— Я йому покажу! — скреготів зубами Рон. — Колись я дістануся до нього!

— Я їх обох ненавиджу! — додав Гаррі. — І Мелфоя, і Снейпа.

— Гай-гай, нема чого си журити, скоро Різдво, — втішав їх Гегрід. — Знаєте що? Ходіт зі мною до Великої зали, там тепер так файно!

Отож усі троє пішли слідом за Гегрідом з ялинкою до Великої зали, яку оздоблювали до Різдва професорка Макгонгел і професор Флитвік.

— О, Гегріде! Остання ялинка! Постав її, будь ласка, в тому далекому кутку.

Зала стала напрочуд гарною. З усіх стін звисали гірлянди з омели та гостролисту, а на підлозі стояло не менше дванадцяти різдвяних ялинок; деякі з них іскрилися малесенькими бурульками, а деякі виблискували сотнями свічок.

— Скільки днів вам си лишило до канікул? — запитав Гегрід.

— Один, — сказала Герміона. — До речі... хлопці. у нас ще півгодини до обіду, ходімо до бібліотеки.

— Авжеж, справді, — погодився Рон, неохоче відвівши очі з професора Флитвіка, що випускав зі своєї палички золотаві бульбашки, спрямовуючи їх на гілля нової ялинки.

— До бібліотеки? — здивувався Гегрід, проводжаючи їх із зали. — Перед самими канікулами? Чи не занадто, га?

— Е, це так, не для уроків, — недбало пояснив Гаррі. — Просто відколи ви згадали Ніколаса Фламеля, ми все хочемо з'ясувати, *хто* це.

— Що?! — Гегрід був приголомшений. — Слухайте мене. Я вже вам казав: киньте цю справу. Вас не стосується, що там си стереже той пес!

— Ми тільки хочемо знати, хто такий Ніколас Фламель, більше нічого, — сказала Герміона.

— Ну... хіба ви самі розкажете, щоб ми даремно не морочилися, — схитрував Гаррі. — Ми вже переглянули сотні книжок і ніяк не можемо його розшукати. Ви хоч натякніть нам... Я пам'ятаю, що вже десь бачив це ім'я.

— Я вам нічого не скажу! — рішуче заперечив Гегрід.

— Тоді ми спробуємо знайти його самі, — сказав Рон, і вони рушили до бібліотеки, залишивши невдоволеного Гегріда.

Відколи Гегрід проговорився про Фламеля, вони й справді шукали в книжках згадки про нього, бо як інакше можна було дізнатися, *що саме* хоче вкрати Снейп? Але в яких книжках його шукати? Чим так уславився Фламель, щоб потрапити до книжок? Його не було серед *"Великих чарівників ХХ сторіччя"* і *"Видатних магів сьогодення"*; не згадували про нього і в *"Найважливіших магічних відкриттях сучасності"* і *"Дослідженні останніх тенденцій чарівництва"*. До того ж, звичайно, треба було ще враховувати розміри самої бібліотеки: десятки тисяч книжок, тисячі полицок, сотні вузьких проходів між стелажми.

Герміона дістала список тем і заголовків, які вирішила перевірити, а Рон пішов уздовж рядів, навмання витягаючи книжки з полицок. Гаррі попрямував до відділу літератури для службового користування. Він уже давно підозрював, що прізвище Фламеля могло бути десь там. На жаль, щоб зазирнути до будь-якої книжки з цього спецфонду, треба було отримати дозвіл, підписаний кимось з учителів, але хто б йому таке підписав? Це були книжки з описами ритуалів могутньої чорної магії, яку у Гогвортсі ніколи не вивчали, й читати їх могли лише ті старшокласники, які досліджували найвищі рівні захисту від темних мистецтв.

— Чого ти шукаєш тут, хлопче?

— Нічого, — відповів Гаррі. Бібліотекарка мадам Пінс помахала на нього щіточкою від пилу.

— Тоді краще вимітайся звідси. Іди!.. Шкодуючи, що не встиг чогось вигадати, Гаррі вийшов з бібліотеки. Він уже заздалегідь домовився з Роном і Герміоною, що не варто питати мадам Пінс, де можна знайти якісь згадки про Фламеля. Вона, звичайно, могла б їм допомогти, але існував завеликий ризик, що їх може підслухати Снейп.

Гаррі зачекав у коридорі, щоб довідатися, чи не знайшли чогось Рон і Герміона, хоч і не мав на те великої надії. Зрештою, вони шукали вже два тижні, але мали для цього лише кілька хвилин на перерві, тож не дивно, що й досі нічого не знайшли, їм би дуже хотілося мати більше часу для спокійних пошуків і не чути за плечима нервового сопіння мадам Пінс.

Через п'ять хвилин, заперечно похитуючи головами, вийшли Рон і Герміона, і всі троє пішли обідати.

— Поки я буду на канікулах, ви й далі шукайте, добре? — сказала Герміона. — Коли щось знайдете, пришліть мені сову.

— Ти можеш розпитати про Фламеля в батьків, — порадив Рон. — Ніякого ризику.

— Це правда, ніякого — особливо, коли зважити, що вони в мене зубні лікарі, — усміхнулася Герміона.

Коли почалися канікули, Рон і Гаррі мали досить вільного часу на роздуми про Фламея. Мали вони у своєму розпорядженні й цілу спальню, та й вітальня була безлюдніша, ніж звичайно, тож вони могли зручно вмошуватися в кріслах біля каміна. Хлопці просиджували там годинами, ласуючи всім, що можна було настромити на виделку й підсмажити, — грінками, булочками, зефіром, — і придумуючи різні способи на те, щоб Мелфоя вигнали зі школи. Такі розмови дуже їх тішили, хоч і були пустими балачками.

Рон, крім того, навчав Гаррі грати в чарівні шахи. Вони нагадували звичайні маглівські шахи, але всі фігури були живими, і гра скидалася на командування військом під час битви. Ронові шахи були дуже старі й побиті. Як і всі його речі, вони колись належали комусь із його родини, в даному разі — дідусеві. Проте старі фігури мали свої переваги. Рон так добре їх вивчив, що без жодних проблем змушував їх робити все, що забажає.

Гаррі грав шаховими фігурами, які йому позичив Шеймус Фініган, і вони йому зовсім не корилися. Він ще й грав поганенько, тож фігури постійно давали йому різні поради, збиваючи його з пантелику: "Не став мене туди, ти що, не бачиш — там його кінь? Піди ось *ним*, цією фігурою можна пожертвувати".

Напередодні Різдва Гаррі лягав у ліжко, уявляючи різні завтрашні страви й забави і зовсім не сподіваючись дарунків. Але, прокинувшись уранці, відразу побачив коло ліжка чималеньку гору пакунків.

— Вітаю з Різдром! — сонно пробурмотів Рон, коли Гаррі вискочив з ліжка й накинув на себе халат.

— Тебе також! — відповів Гаррі. — Ти бачиш? Я маю дарунки!

— А ти чого сподівався, капусти? — здивувався Рон, повертаючись до своїх пакунків, яких було значно більше, ніж у Гаррі.

Гаррі взяв верхній дарунок. Він був загорнутий у цупкий бурий папір, на якому виднів абияк нашкрябаний напис: "Гаррі від Гегріда". В середині була грубо обтесана дерев'яна дудка. Гегрід, напевне, сам її вирізав. Гаррі дмухнув — пролунало щось подібне до ухкання сови.

У другому, малесенькому, пакуночку була записка.

"Ми отримали твого листа й посилаємо різдвяний подарунок. Дядько Вернон і тітка Петунія".

До записки була приліплена скотчем монетка в п'ятдесят пенсів.

— Оце любов! — мовив Гаррі. Рон зацікавився монеткою.

— *Дивно* ! — вигукнув він. — Яка чудернацька форма! Це що, *гроші*?

— Можеш узяти їх собі, — розсміявся Гаррі, побачивши Ронів подив. — Так, від Гегріда, від тітки з дядьком, а це хто прислав?

— Мені здається, я знаю хто, — сказав, почервонівши Рон, і показав на досить великий пакунок. — Моя мама. Я їй розповів, що ти ні від кого не сподіваєшся дарунків і... Ой, ні-і!.. — простогнав він. — Вона сплела тобі светр фірми Візлі.

Гаррі розірвав папір і побачив там пухнастий яскраво-зелений светр і велику коробку домашнього печива.

— Щороку вона плете нам светри, — бідкався Рон, розпаковуючи свого, — і мій *завжди* темно-бордовий!

— Яка вона дбайлива! — сказав Гаррі, куштуючи печиво, яке виявилось дуже смачним.

У наступному дарунку також були ласощі — шоколадні жабки від Герміони.

Залишався ще один пакунок. Гаррі підняв його і зважив на руці. Він був легесенький. Гаррі розгорнув. Щось текуче й сріблисто-сіре ковзнуло на підлогу, поблискуючими складками. Ронові аж дух забило.

— Я чув про це, — сказав він стишеним голосом, випустивши з рук коробку з горошком на всі смаки від Герміони. — Якщо це те, що я думаю, то це справді рідкісна штука, і то неймовірно цінна.

— Що це?

Гаррі підняв з підлоги сяйливу сріблисту матерію. Вона була дуже дивна на дотик, немов тканина, зіткана з води.

— Це плащ-невидимка! — захоплено вигукнув Рон. — Точно! Спробуй його одягнути!

Гаррі накинув на плечі плаща, і Рон аж завищав:

— Це він!.. Глянь униз!

Гаррі подивився на свої ноги — але вони мовби зникли. Метнувся до дзеркала, і побачив відображення своєї голови, що висіла в повітрі без тіла. Натягнув плаща собі на голову — не стало й голови.

— Там є записка! — раптом вигукнув Рон. — З нього випав папірець!

Гаррі скинув плаща і схопив записку. Дрібним закрученим почерком, якого доти він ніколи не бачив, там були написані такі слова:

Твій тато лишив його мені перед смертю. Настав час повернути його тобі.
Користуйся ним з розумом. Бажаю тобі чудового-пречудового Різдва.

Не було жодного підпису. Гаррі витріщився на лист. Рон був зачарований плащем.

— Я б за таке віддав *усе, що завгодно!* — казав він. — *Усе, що завгодно!*.. Що з тобою?..

— Нічого, — відповів Гаррі. Він почував себе дуже дивно. Хто прислав цього плаща? Невже він справді належав колись його батькові?

Та перше, ніж він устиг щось сказати чи подумати, двері спальні розчинилися навстіж, і до кімнати заскочили Фред і Джордж Візлі. Гаррі миттю заховав плаща. Поки що він не хотів ні з ким ним ділитися.

— Вітаємо з Різдрвом!

— Гей, дивися! І в Гаррі є джемпер фірми Візлі! Фред і Джордж були вдягнені в блакитні джемperi, один з великою літерою "Ф", а другий — "Д".

— А в Гаррі кращий, ніж у нас, — сказав Фред, тримаючи светр Гаррі. — Мати, мабуть, більше старається, якщо ти не член родини.

— А чому ти свого не вбираєш, Рон? — запитав Джордж. — Давай, одягни, він гарний і тепленький!

— Ненавиджу бордовий колір! — пробурмотів Рон, неохоче натягаючи через голову светра.

— У тебе нічого не написано, — зауважив Джордж. — Вона, мабуть, думає, що ти й так не забудеш своє ім'я. Але ж і ми не дурні: чудово знаємо, що нас звати Дред і Фордж.

— Що тут за галас?

До кімнати зазирнув Персі Візлі, несхвально похитавши головою. Він, безперечно, теж розгортав свої дарунки, бо тримав у руках пухнастого джемпера, якого й вихопив у нього Фред.

— Літера "П" — Почесний староста! Ану, Персі, вдягай, ми всі одягли свої светри, навіть Гаррі!

— Я... не... хо-о-чу... — долинали невиразні слова Персі, поки близнюки натягували йому на голову джемпер, збивши з носа окуляри.

— До речі, тобі нема чого сидіти нині зі старостами, — сказав Джордж. — Різдво — це родинне свято.

Й вони поволокли з кімнати Персі, натягши на нього светра, немов гамівну сорочку.

Гаррі ще ніколи в житті не бачив такого різдвяного обіду. Ціла сотня смажених індичок, гори вареної й смаженої картоплі, тарелі з ковбасками, супниці з горошком, срібні соусниці з густою підливкою й приправами з журавлини — і всюди на столі лежали купки чарівних хлопавок. До них і близько не могли дорівнятися ті жалюгідні трубочки з тонкого паперу, які зазвичай купували Дурслі. Гаррі разом з Фредом потягли за нитку чарівної хлопавки, й вона не просто вистрелила, а гахнула, наче гармата, оповивши їх хмарою синього диму, і з неї вилетів адміральський капелюх і кілька живих білих мишок. Дамблдор за Високим столом натягнув замість гостроверхого чарівницького капелюха дитячий чепчик у квіточку і весело реготав, слухаючи жарти професора Флитвіка.

Після індички були гарячі різдвяні запіканки. Персі мало не зламав собі зуба, натрапивши у своїй порції на сховану там срібну монетку — серпик. Гаррі дивився, як дедалі червонішає обличчя Гегріда, який раз у раз підливав собі вина, а тоді взяв і поцілував у щічку професорку Макгонгел. Вона, на превеликий подив Гаррі, захихотіла й зашарілася, а її капелюшок збився набік.

Коли Гаррі зрештою вийшов з-за столу, він ніс із собою цілий оберемок речей, що

повилітали з хлопавок, зокрема повний пакет блискучих повітряних кульок, які не лускають, гру "Вирощування власних бородавок" і новесенький комплект чарівних шахів. Білі мишкидесь пропали, і Гаррі здогадувався, що вони стануть різдвяними гостинцями для Місіс Норіс.

По обіді Гаррі й брати Візлі досхочу побавилися надворі, жбурляючи один в одного сніжками. Замерзлі, мокрі й захекані, вони зібралися згодом біля каміна в грифіндорській вітальні, де Гаррі ганебно продув Ронові своїми новими шахами. Мабуть, поразка не була б такою нищівною, якби Персі постійно йому не підказував.

Після чаю з булочками, канапками з індички, тістечками й різдвяним тортом усі були вже такі пересичені й сонні, що нічого не могли робити перед сном, хіба що мляво спостерігали, як Персі ганявся по всій грифіндорській вежі за Фредом і Джорджем, які поцупили його емблему старости.

Для Гаррі це було найкраще в житті Різдво. Проте цілісінський день його постійно гризла одна думка, і тільки вже в ліжку він зрештою зміг цілком на ній зосередитися: хто ж усе-таки прислав йому плаща-невидимку?

Рона, напханого індичкою й тортом, вже нічого не хвилювало, і він, притулившись до подушки, відразу міцно заснув. Гаррі перекинувся через край свого ліжка і витяг з-під нього плаща.

Батьків... Це був батьків плащ. Тканина мовби перетікала в його долонях, гладенька, наче шовк, легка, як повітря. "Користуйся ним з розумом", — було написано в листі. Треба його випробувати. Гаррі підвівся з ліжка й загорнувся в плащ. Глянувши на ноги, побачив тільки місячне сяйво й тіні. Дуже кумедне відчуття. "Користуйся ним з розумом".

Зненацька Гаррі відчув, що його сон цілковито пропав. У цьому плащі йому був доступний увесь Гогвортс. Хвиля збудження пробігла його тілом, поки він мовчки стояв у темряві. Він міг куди завгодно піти в ньому — *куди завгодно*, і Філч нічого б не довідався.

Рон бурмотів щось уві сні. Може, розбудити його? Але ні... Батьків плащ... Він відчув, що цього — першого — разу хоче випробувати його сам.

Вибрався зі спальні, зійшов сходами донизу, перетнув вітальню й проліз через отвір у портреті.

— Хто це? — скрикнула Гладка Пані. Гаррі промовчав і швиденько рушив уздовж коридору.

Куди піти? Зупинився, дослухаючись, як калатає серце, й замислився. І тут його осіяло. Відділ літератури для службового користування в бібліотеці! Він зможе там читати скільки завгодно, аж доки Довідається, хто такий Фламель. Гаррі попрямував туди, ще щільніше загорнувшись у плащ-невидимку.

У бібліотеці було неймовірно темно й моторошно. Гаррі запалив ліхтар, щоб освітити собі шлях поміж стелажми з книжками. Здавалося, ніби ліхтар сам собою пливе в повітрі, й, хоча Гаррі відчував, що тримає його рукою, від цього видовища сипонуло морозом поза шкірою.

Відділ службової літератури містився в глибині бібліотеки. Обережно переступивши через канат, що відгороджував цей відділ від решти книжок, Гаррі підняв ліхтар угору, щоб освітити назви на корінцях книжок.

Це йому мало допомогло. Облуплені й потьмянілі золоті літери складалися в слова дивних мов, яких Гаррі не розумів. Деякі книжки були взагалі без назв. На одній книжці була темна пляма, що страшенно скидалася на кров. Волосся на голові в Гаррі настовбурчилось. Він, може, просто навіював собі, може, ні, але йому здавалося, ніби від тих книжок долинає легенький шепіт, неначе вони знали, що тут хтось чужий.

З чогось таки треба починати. Обережно поставивши ліхтар на підлогу, Гаррі почав оглядати найнижчу полицю, шукаючи якусь цікаву на вигляд книжку. На очі йому трапив великий сріблясто-чорний том. Гаррі насилу його витяг, такий він був важкий, і, підперши коліном, розгорнув.

Пронизливий, страхітливий вереск розколов навіп тишу: книжка кричала! Гаррі миттю закрив її, але крик не вщухав, лунаючи на високій, безперервній, оглушливій ноті. Гаррі позадкував і перекинув ліхтаря, що відразу й погас. Перелякавшись, він почув кроки, які долинали з коридору. Запхавши верескливу книгу назад на полицю, Гаррі почав тікати. У дверях він мало не зіткнувся з Філчем. Філчеві бліді, нестямні очі дивилися просто крізь нього.

Гаррі прослизнув попід простягнутою рукою Філча й побіг коридором, а у вухах йому й далі відлунював книжчин вереск.

Гаррі несподівано зупинився біля високої постаті в лицарському обладунку. Він так безтямно тікав з бібліотеки, що навіть не звернув уваги, куди біжить. Мабуть, через темряву він анітрохи не міг зорієнтуватися, де він. Пригадав, що біля кухні ніби й стояла якась постать в обладунку, але ж та кухня була поверхів на п'ять нижче.

— Професоре, ви звеліли відразу йти до вас, якщо хтось блукатиме ночами, а щойно хтось був у бібліотеці — у відділі службової літератури.

Гаррі відчув, як кров відхлинула йому з обличчя. Хоч би де він опинився, Філч, здавалося, знав коротшу дорогу, бо його тихий, улесливий голос ставав дедалі ближчим, а відповідав йому, — який жах! — Снейп.

— У спецфонді? Ну, тоді вони десь поблизу, ми їх упіймаємо.

Гаррі завмер на місці, коли з-за рогу вийшли Філч і Снейп. Вони, звичайно, не бачили його, але коридор був вузьким, отож, підступивши, вони неодмінно наскочили б на нього: адже його тіло під плащем нікуди не зникло.

Гаррі якомога тихіше став задкувати. Ліворуч від себе він побачив якісь прочинені двері. Це була його остання надія. Гаррі, затамувавши віддих, проліз у двері, намагаючись не зачепити їх, і зумів, на щастя, зайти до кімнати так, що ніхто нічого не помітив. Снейп із Філчем пройшли зовсім близько, а Гаррі припав до стіни, глибоко дихаючи й прислухаючись до дедалі тихіших кроків. Його мало не зловили, мало не зловили!.. Минуло кілька секунд, поки Гаррі почав бачити, *що* було в тій кімнаті, де він заховався.

Кімната скидалася на клас, у якому давно не вчилися. Попід стінами проступали темні контури зсунутих столів і стільців, а смітєвий кошик був перекинутий. Але там було ще щось, зіперте на стіну навпроти нього, що виглядало в цій кімнаті чужим, мовби хтось просто поставив його тут, щоб воно нікому не заважало.

Це було велике — заввишки аж до стелі — дзеркало в пишно оздобленій золотій рамі й на двох пазуристих ніжках. Угорі був вирізьблений напис: "ЯЦРЕС ОГОВТ ЯННАЖАБ А УЖАКОП ІБОТ ЯЧ ЧИЛБО ЕН Я".

Забувши про страх, Гаррі підступив до дзеркала, сподіваючись, що й там не побачить свого відображення. Став перед ним.

Щоб не скрикнути, мусив затулити рота рукою. Озирнувся на всі боки. Його серце закалатало шаленіше, ніж тоді, коли заверещала книжка, — він побачив у дзеркалі не тільки себе, а й цілу юрбу людей, які стояли в нього за плечима.

Проте кімната була безлюдною. Хапаючи ротом повітря, Гаррі знову поволі обернувся до дзеркала.

Бачив там себе, блілого й переляканого, і бачив за собою відображення принаймні ще десятих людей. Гаррі глянув через плече: там і далі нікого не було. А може, вони теж усі невидимі? Може, він опинився в кімнаті, заповненій невидимими людьми, і весь секрет полягає в тому, що дзеркало відображає їх усіх — байдуже, видимі вони чи невидимі?

Знову глянув у дзеркало. Жінка, котра стояла зразу за його відображенням, усміхалася й махала йому рукою. Гаррі простяг назад руку, але нічого не намацав. Їхні віддзеркалення стояли так близько, що якби вона справді була там, він мав би доторкнутися до неї, але відчував тільки повітря: та жінка і решта тих людей існували лиш у дзеркалі.

А жінка була дуже гарна. Мала темно-руде волосся, а її очі... — її очі схожі на мої, подумав Гаррі, підходячи до дзеркала ближче. Ясно-зелені й точнісінько такої самої форми... але тут він помітив, що жінка плакала; усміхалась, а водночас і плакала. Високий, худий, чорнявий чоловік, який стояв біля неї, пригорнув її до себе. Він був в окулярах, а його волосся геть скуповидлось і стирчало на потилиці так само, як і в Гаррі.

Гаррі вже так близько підійшов до дзеркала, що мало не торкався носом свого відображення.

— Мамо?.. — прошепотів він. — Тату?..

Усміхаючись, вони дивилися на нього. А Гаррі поволі почав розглядати обличчя решти людей у дзеркалі й побачив ще більше схожих на свої зелених очей, таких носів, як у нього, а в одного дідуса були, здавалося, навіть такі самі, як у Гаррі, гострі коліна. Гаррі вперше в житті

дивився на свою родину.

Поттери всміхалися й махали йому руками, а Гаррі не міг надивитися на них, зіпершись долонями на скло, немов сподівався пройти крізь нього й опинитися серед них. Гаррі відчував великий біль, у якому змішалися радість і глибокий смуток.

Гаррі не пам'ятав, як довго він там стояв. Відображення не зникали, і він дивився, дивився, не відриваючись, аж поки якийсь далекий шум змусив його опам'ятатися. Треба вертатися до спальні. Востаннє глянув на мамине обличчя, прошепотів: "Я ще прийду!" — і вибіг з кімнати.

— Міг би й розбудити мене! — сердито буркнув Рон. — Я повернуся туди ввечері, і ти можеш піти зі мною, я покажу тобі дзеркало.

— Я б хотів побачити твоїх маму й тата! — захоплено гукнув Рон.

— А я б хотів бачити всю твою родину, всіх Візлі. Ти зможеш показати мені решту своїх братів та всіх інших родичів.

— Та їх можна побачити коли завгодно! — відповів Рон. — Просто приїжджай цього літа до нас. Хтозна, може дзеркало показує лише мертвих. Шкода тільки, що ти нічого не довідався про Фламея. Бери якусь шинку чи що, чого ти нічого не їси?

Гаррі не міг їсти. Він бачив своїх батьків і знову побачить їх увечері. Він майже забув про Фламея. Це вже не здавалося йому таким важливим. Яка різниця, що там стереже той триголовий пес? Ну то й що, коли Снейп його вкраде?

— З тобою все гаразд? — поцікавився Рон. — Ти якийсь наче дивний.

Найдужче Гаррі боявся, що не зможе знову знайти ту кімнату з дзеркалом. Удвох із Роном, накрившись одним плащем, вони посувалися набагато повільніше. Вони намагалися відтворити Гаррін шлях з бібліотеки і майже годину тинялися темними переходами.

— Я вже змерз! — поскаржився Рон. — Пішли назад.

— Ні! — прошипів Гаррі. — Я знаю, це десь тут. Вони проминули привид високої відьми, що линув їм назустріч, але більше нікого не бачили. Якраз тоді, коли Рон застогнав, що від холоду вже не чує ніг, Гаррі помітив постать лицаря.

— Це тут!.. ось тут!.. так!

Хлопці штовхнули двері. Гаррі скинув з плечей плаща і побіг до дзеркала.

Вони всі були там. Мама й тато зраділи, уздрівши його.

— Бачиш? — прошепотів Гаррі.

— Я нічого не бачу.

— Дивися! Дивися на них усіх!.. їх там повно!..

— Я бачу тільки тебе.

— Придивися уважніше, давай, стань на моє місце!

Гаррі відступив убік, та коли перед дзеркалом став Рон, Гаррі вже не бачив своєї родини, а бачив у дзеркалі тільки Рона у вовняній піжамі.

Зате Рон тепер приголомшено розглядав себе.

— Глянь на мене! — вигукнув він.

— Що, бачиш свою родину?

— Ні... Я тут сам, але якийсь інакший! Ніби старший і... я найкращий учень школи!

— Що?

— Я... маю на собі емблему, яку носив колись Вілл. А ще я тримаю кубок гуртожитків і кубок з кві-дичу... Я ще й капітан команди з квідичу!

Рон ледве відвів очі від цього чудового видовища й захоплено глянув на Гаррі.

— Думаєш, це дзеркало показує майбутнє?

— Як таке може бути? Вся моя родина вже мертва. Дай-но я гляну ще раз!

— Ти вже був тут минулої ночі, тепер дай мені трохи подивитися!

— Ти просто тримаєш кубок з квідичу! Що тут Цікавого? А я хочу побачити своїх батьків.

— Не штовхайся!

Несподіваний шум у коридорі урвав їхню суперечку. Хлопці й не помітили, що розмовляють надто голосно.

— Швиденько!

Рон ледве встиг накинути на Гаррі плаща, як у дверях засвітилися очі Місіс Норіс. Рон і

Гаррі завмерли, думаючи про одне: чи діє плащ і на котів? Трохи постоявши, кицька повернулася й пішла.

— Тут небезпечно. Вона, мабуть, побігла за Філчем, бо почула нас. Ходімо звідси!

І Рон витягнув Гаррі з кімнати.

Сніг не розтанув і наступного ранку.

— Гаррі, пограємо в шахи? — запитав Рон.

— Не хочу.

— Може, підемо до Гегріда?

— Ні. Йди, як хочеш...

— Гаррі, я знаю, про що ти думаєш, — про дзеркало. Але не йди туди сьогодні.

— Чому?

— Не знаю. Просто маю погане передчуття. Хай там як, ти вже надто багато разів мало не встрявав у халепу. Вони там зараз усе винюхують — Філч, Снейп і Місіс Норіс. Що з того, що вони тебе не бачать? А якщо зіткнуться з тобою? Якщо ти сам зіб'єш кого-небудь?

— Ти вже говориш як Герміона.

— Гаррі, я серйозно, не йди.

Та Гаррі думав лише про одне: як знову опинитися перед дзеркалом, і Рон не зумів би його зупинити.

Тепер, за третім разом, Гаррі було значно легше знайти дорогу. Він рухався дуже швидко і знав, що шумить набагато більше, ніж годилося б, проте не зустрів нікого.

І ось уже знову до нього всміхалися мама й тато, а один із його дідусів жартома вклонився йому.

Гаррі присів на підлогу перед дзеркалом. Ніщо не могло утримати його від того, щоб просидіти тут з родиною цілу ніч. Абсолютно ніщо. Окрім...

— Що, Гаррі, знову повернувся?

Гаррі відчув, як у нього всередині все захололо. Він озирнувся. За столом біля стіни сидів не хто інший, як Албус Дамблдор. Гаррі пройшов зовсім близько від нього і навіть не помітив, бо відчайдушно прагнув якнайшвидше дістатися до дзеркала.

— Я... я не побачив вас, пане професоре.

— Дивно, яким ти став короткозорим завдяки своїй невидимості, — сказав Дамблдор, і Гаррі відлягло від серця, коли той усміхнувся.

— Отже, — заговорив Дамблдор, виходячи з-за столу й сідаючи на підлогу біля Гаррі, — ти, як і багато хто перед тобою, відкрив принади дзеркала Яцрес.

— Я не знав, пане професоре, що воно так називається.

— Але, сподіваюся, вже збагнув, що воно робить?

— Воно... ну... воно показує мені мою родину...

— А Ронові показало, що він найкращий учень школи.

— Звідки ви знаєте?

— Мені не треба плаща, щоб стати невидимим, — лагідно пояснив йому Дамблдор. — Ну, ти вже здогадуєшся, *що саме* нам усім показує дзеркало Яцрес?

Гаррі заперечно похитав головою.

— Зараз поясню. Найщасливіша людина на землі могла б дивитися у дзеркало Яцрес, як у звичайне дзеркало, тобто, дивлячись у нього, бачила б там тільки себе. Тепер ти зрозумів?

Гаррі замислився і згодом поволі вимовив:

— Воно показує нам те, чого ми хочемо... все, чого ми захотіли б...

— І так, і ні, — спокійно відповів Дамблдор. — Воно показує нам найглибше, найсокровенніше бажання нашого серця — не більше й не менше. Ти ніколи не знав своїх рідних, тому бачиш їх усіх навколо себе. Роналд Візлі, що завжди був у затінку своїх братів, бачить себе найкращим з них усіх. Проте це дзеркало не дасть нікому ні знань, ні правди. Траплялося, люди вмирили біля нього, заморожені побаченим, або божеволіли, не знаючи, чи все це реально збудеться, чи ні.

Гаррі, завтра дзеркало перенесуть до іншого будинку, і я прошу тебе не шукати більше його. Якщо ти колись натрапиш на нього знову, ти будеш уже готовий до цього. Не варто поринати у мрії, забуваючи про життя, пам'ятай про це. Ну, а тепер, чому б тобі знову не

вбратися в цей чудовий плащ і не вернутися до спальні?

Гаррі підвівся.

— Пане... професоре Дамблдоре! Чи міг би я щось запитати?

— Звісно, бо ти вже запитав мене, — усміхнувся Дамблдор. — Але можеш поставити ще одне запитання.

— А що бачите в цьому дзеркалі ви?

— Я? Я бачу себе з парою товстих вовняних шкарпеток у руці.

Гаррі здивовано глянув на нього.

— Мені ніколи не вистачає шкарпеток, — пояснив Дамблдор. — Ось іще одне Різдво минає, а я не отримав жодної пари. Люди чомусь думають, що мені треба дарувати самі книжки.

Лише опинившись у ліжку, Гаррі збагнув, що Дамблдор, мабуть, був не зовсім щирим. Але ж, подумав він, скидаючи Skeberca з подушки, то було цілком особисте запитання.

РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ

Ніколас Фламель

Дамблдор переконав Гаррі не шукати більше дзеркала Яцрес, і решту різдвяних канікул плащ-невидимка пролежав на дні валізи. Гаррі волів би з такою самою легкістю забути все побачене в дзеркалі, але не міг. Його стали мучити жахливі сни. Знову й знову йому снилося, як його батьки щезають після спалаху зеленого саява, а чийсь пронизливий голос заходиться реготом.

— Бачиш, Дамблдор казав правду, те дзеркало могло довести тебе до божевілля, — зауважив Рон, коли Гаррі переповів йому ці сни.

Герміона, повернувшись до школи за день до початку навчання, мала іншу думку. Вона жахалася, уявляючи, як Гаррі, замість спати, три ночі підряд блукав по школі ("А якби Філч тебе піймав!"), і водночас була розчарована, що він так нічого й не довідався про Ніколаса Фламеля.

Вони вже майже втратили надію знайти згадку про Фламеля в котрійсь із бібліотечних книжок, хоча Гаррі й далі був певен, що вже десь бачив це ім'я. Коли почалося навчання, вони знову на кожній десятихвилинній перерві бігли переглядати книжки. Гаррі мав ще менше часу, бо відновилися тренування з квідичу.

Вуд працював з командою завзятіше, ніж будь-коли. Навіть безперервний дощ, який прийшов замість снігопадів, не міг охолодити його завзяття. Брати Візлі нарікали, що Вуд стає фанатиком, але Гаррі підтримував його. Якщо в наступному матчі вони переможуть Гафелпаф, то вперше за сім років випередять Слизерин у змаганні за кубок гуртожитків. До того ж, Гаррі виявив, що йому значно менше дошкуляють сни, коли він повертається з тренувань добряче втомленим.

Під час одного з таких тренувань, коли всі були напрочуд мокрі й брудні, Вуд повідомив команді погану новину. Його якраз дуже роздратували брати Візлі, які стрімко атакували один одного, а тоді вдавали, ніби падають зі своїх мітел.

— Ану не дурійте! — крикнув він. — Саме отак ми й програємо матч! Судити цього разу буде Снейп, а він скористається кожною нагодою, щоб зняти очки з Грифіндору!

Зачувши це, Джордж Візлі й справді упав з мітлі.

— Буде судити *Снейп*? — не вірив він, випльовуючи з рота грязюку. — Коли це йому довіряли судити матч із квідичу? Він ніколи не судитиме чесно, якщо тільки в нас з'явиться нагода випередити Слизерин.

Решта гравців приземлилися біля Джорджа і також почали нарікати.

— А що я можу зробити? — сказав Вуд. — Залишається одне: треба зіграти так, щоб Снейп не мав до чого причепитися.

Воно, може, й так, думав Гаррі, але в нього була зовсім інша причина, чому він не хотів опинитися поруч із Снейпом під час гри у квідич...

Уся команда, як звичайно, ще залишилася трохи потеревенити, а Гаррі відразу попрямував

до гри-фіндорської вітальні, де грали в шахи Рон і Герміона. Шахи були єдиною річчю, де Герміона завжди програвала, і це, як вважали Гаррі з Роном, було Для неї великою користю.

— Поки що не говори до мене, — попередив Рон, коли Гаррі присів біля нього. — Я мушу зосеред... — і тут він помітив, що Гаррі мов не свій: — Що сталося? На тебе страшно глянути!

Тихенько, щоб більше ніхто не чув, Гаррі розповів їм про несподівано-жахливе бажання Снейпа стати суддею з квідичу.

— Не грай! — відразу сказала Герміона.

— Скажи, що захворів, — запропонував Рон.

— Вдавай, ніби зламав собі ногу, — порадила Герміона.

— *Справді* зламай собі ногу! — додав Рон.

— Я мушу там бути, — заперечив Гаррі. — Немає запасного ловця. Якщо я не з'явлюся, Грифін-дор узагалі не зможе грати.

Тієї миті до вітальні увалився Невіл. Як йому вдалося пролізти крізь отвір у портреті, стало загадкою для всіх, бо його ноги були стулені до купи закляттям, яке діти відразу розпізнали: "ноги під замком". Невіл мусив прострибати, мов зайчик, аж до грифіндорської вежі.

Усі готові були розсміятися, усі, крім Герміони, що скочила на ноги й наслала контрзакляття. Невілові ноги розвелися, і він, тремтячи, ступив крок.

— Що сталося? — запитала Герміона, підводячи його до Гаррі й Рона.

— Мелфой! — розгублено вимовив Невіл. — Я зустрів його коло бібліотеки. Він сказав, що шукає когось, на кому це можна випробувати.

— Піди до професорки Макгонегел! — порадила йому Герміона. — Розкажи їй усе!

Невіл похитав головою.

— Я не хочу мати ще більше клопоту, — пробурмотів він.

— Невіле, йому треба дати відсіч! — вигукнув Рон. — Він звик по всіх топтатися, але це не причина, щоб схилитися перед ним!

— Не треба мені нагадувати, що я не досить сміливий для Грифіндору. Мелфой уже зробив це, — зітхнув Невіл, який, здавалося, от-от заплаче.

Гаррі понишпорив у кишені і витяг звідти шоколадну жабку, останню з коробки, яку на Різдво прислала йому Герміона.

— На, візьми, — лагідно промовив Гаррі, — і знай, що ти кращий за десяткох Мелфоїв. — Сортувальний Капелюх призначив тебе до Грифіндору, правда? А де Мелфой? У смердючому Слизерині.

Невіл невпевнено усміхнувся й розгорнув жабку.

— Дякую, Гаррі! Я піду, мабуть, спати. Хочеш картку, ти ж їх збираєш, так?

Невіл пішов, а Гаррі глянув на картку "славетних чарівників".

— Знову Дамблдор, — сказав він. — Він був перший, кого я...

І раптом мало не задихнувся. Глянув на зворотний бік картки, а тоді звів очі на Рона й Герміону.

— *Я знайшов його!* — прошепотів він. — Я знайшов Фламелья! Я ж вам казав, що бачив десь Це ім'я, то було в поїзді, коли я їхав сюди! Ось послухайте: "Професор Дамблдор надто уславився завдяки своїй перемозі 1945 року над чорним чаклуном Гріндельвальдом, відкриттю дванадцяти способів застосування драконячої крові та спільним алхімічним дослідом разом із Ніколасом Фламельом!"

Герміона зірвалася на ноги. Вона ще не була такою збудженою відтоді, як отримала свої перші оцінки за домашню роботу.

— Сидіть тут! — звеліла вона й помчала сходами до дівчачої спальні.

Гаррі ледве встиг здивовано перезирнутися з Роном, як вона вже мчала назад, тримаючи в руках величезний фоліант.

— Я й не здогадалася зазирнути сюди! — схвильовано зашепотіла вона. — Я її взяла в бібліотеці ще кілька тижнів тому, щоб почитати для розваги.

— *Для розваги?* — перепитав Рон, але Герміона звеліла йому помовчати, поки вона щось знайде, і почала нестямно гортати сторінки, бурмочучи щось під ніс.

Нарешті знайшла.

— Я так і знала! Я знала це!

— А нам уже можна говорити? — сердито фиркнув Рон. Та Герміона мов і не чула.

— Ніколас Фламелъ, — схвильовано зашепотіла вона, — це *єдиний відомий виробник філософського каменя!*

Ця новина не справила того враження, якого сподівалася дівчина.

— Чого? — перепитали Гаррі й Рон.

— Ох! Скажіть по правді: ви що — нічого не читаете? Ось дивіться, прочитайте самі.

Дала їм книжку, і Гаррі з Роном прочитали:

"Стародавні алхімічні дослідження пов'язані з виготовленням філософського каменя, легендарної субстанції з дивовижними властивостями. Цей камінь перетворює будь-який метал у чисте золото. З нього також видобувають еліксир життя, що дарує безсмертя тому, хто його вип'є.

Протягом сторіч з'являлося багато згадок про Філософський камінь, але єдиний такий камінь, що справді існує, належить містерові Ніколасу Фламелю, визначному алхімікові й шанувальнику опери. Містер Фламелъ, який торік відсвяткував свій шістсот шістдесят п'ятий день народження, веде спокійний спосіб життя в Девоні разом зі своєю дружиною Перенель (шістсот п'ятдесят вісім років)".

— Бачите? — сказала Герміона, коли Гаррі й Рон закінчили читати. — Той пес, напевне, охороняє філософський камінь Фламеля! Я переконана, що він попросив Дамблдора зберегти його десь у безпечному місці, бо вони приятелюють, а йому стало відомо, що хтось шукає його. Ось чому він надумав забрати камінь із "Грінготсу"!

— Камінь, який виробляє золото й зупиняє смерть! — вимовив Гаррі. — Не дивно, що Снейп за ним полює! *Кожен* хотів би його мати!

— І не дивно, що ми не знайшли Фламеля в тому "*Дослідженні останніх тенденцій чарівництва*", — додав Рон. — Які там останні тенденції, якщо йому вже шістсот шістдесят п'ять років, правда?

Наступного ранку на уроці захисту від темних мистецтв, занотовуючи різні способи лікування вовкулачих укусів, Гаррі й Рон і далі обговорювали, *що* вони зробили б із філософським каменем, якби він дістався їм. Лише коли Рон сказав, що придбав би власну команду з квідичу, Гаррі згадав про Снейпа і наступну гру.

— Я буду грати, — сказав він Ронові й Герміоні. — Бо інакше всі слизеринці подумують, що я боюся того Снейпа. Я покажу їм! Коли ми переможемо, їм буде не до сміху!

— Щоб тільки нам не довелося плакати, забираючи тебе з поля, — сказала Герміона.

З наближенням матчу Гаррі ставав дедалі нервовіший. Та й решта гравців хвилювалися, мабуть, не набагато менше. Випередити Слизерин у чемпіонаті гуртожитків було чудовою ідеєю, останні сім років це не вдавалося нікому, але чи дасть їм цей шанс такий упереджений суддя?

Гаррі не знав, чи це йому просто здається чи ні, але, хоч куди він ішов, усюди натрапляв на Снейпа. Часом йому навіть здавалося, ніби Снейп ходить слідом за ним, намагаючись упіймати. Уроки зілля й настійки перетворилися в щотижневі тортури — так жахливо Снейп ставився до Гаррі. Може, він знав, що вони довідалися про Філософський камінь? Гаррі не розумів, як він міг дізнатися, але інколи мав погане відчуття, що Снейп уміє читати думки.

Коли наступного дня біля роздягалень Рон з Герміоною побажали йому успіху, Гаррі знав, що вони переживають, чи побачать його знову живим. Все це не надто заспокоювало. Гаррі майже не чув підбадьорливих слів Вуда, вдягаючи квидицьку форму й беручи до рук "Німбус-2000".

Рон і Герміона тим часом знайшли собі місце на трибунах поруч із Невілом, що ніяк не міг зрозуміти, чому вони такі похмурі й стурбовані і навіть принесли на гру чарівні палички. Гаррі й не здогадувався, що Рон і Герміона таємно вчилися насилати закляття "ноги під замком". Ця думка прийшла їм у голови після того, як Мелфой випробував це закляття на Невілові, й вони були готові закласти Снейпа, тільки-но він почне шкодити Гаррі.

— Дивись, не забувай: *Локомотор Мортис!* — пошепки казала Герміона Ронові, який

саме ховав у рукав свою паличку.

— Та знаю, знаю! — огризнувся Рон. — Не діставай.

Тим часом Вуд у роздягальні відвів Гаррі набік:

— Не хочу на тебе тиснути, але сьогодні нам за всяку ціну треба якомога швидше піймати сніч. Треба закінчити гру, перш ніж Снейп отримає шанс нас засудити.

— Там зібралася вся школа! — вигукнув Фред Візлі, визирнувши з дверей. — Навіть, — ого! — Дамблдор прийшов подивитися!

У Гаррі тьохнуло серце.

— Дамблдор? — перепитав він і кинувся до дверей, щоб пересвідчитись. Фред казав правду: Дамбл-дорову сріблясту бороду годі було з чимось сплутати.

Гаррі мало не засміявся, йому полегшало на душі. Тепер він у безпеці. Снейп ніколи не наважиться зробити йому якусь капость у присутності Дамблдора.

Мабуть, саме тому Снейп був таким сердитим, коли команди виходили на поле, і Рон теж це помітив.

— Я ще ніколи не бачив Снейпа таким лютим, — сказав він Герміоні. — Дивися, починають! Ой!

Хтось штурхнув Рона в потилицю. Це був Мелфой.

— О, Візлі, пардон! А я тебе й не помітив! Мелфой задоволено вишкірився до Креба і Гойла.

— Цікаво, як довго протримається Поттер на мітлі? Ну що, Візлі, може — парі?

Рон не відповів. Снейп щойно призначив пенальті на користь Гафелпафу за те, що Джордж Візлі поціли в нього бладжером. Герміона, схрестивши пальці, стежила за Гаррі, що кружляв над полем, мов яструб, пильнуючи сніча.

— Знаєте, як добирають гравців для грифіндор-ської команди? — голосно запитав Мелфой через кілька хвилин, коли Снейп присудив на користь Гафелпафу ще одне пенальті взагалі без жодної на те причини. — Вони запрошують тих учнів, яких їм шкода. Дивіться, там є Поттер — він не має батьків; тоді брати Візлі — вони не мають грошей. Слухай, Лонгботоме, ти маєш бути в команді, бо в тебе нема розуму!

Невіл почервонів і повернувся до Мелфоя.

— Мелфою, я... я вартий десятих таких, як ти! — затинаючись, вимовив він.

Мелфой, Креб і Гойл аж застогнали з реготу, але Рон, і далі пильно стежачи за грою, сказав:

— Не бійся його, Невіле.

— Якби розум був на вагу золота, ти був би біднішим, ніж Візлі! — не переставав знущатися з Невіла Мелфой.

Ронові нерви вже мало не рвалися від тривоги за Гаррі.

— Попереджаю, Мелфою: ще одне слово...

— Роне! — скрикнула раптом Герміона. — Гаррі!..

— Що? Де?

Гаррі зненацька ефектно пірнув униз, а на трибунах почулися зойки й захоплені вигуки. Герміона скочила на ноги, запхавши до рота схрещені пальці, а Гаррі мчав до землі, мов куля.

— Кароче, Візлі, тобі повезло: Поттер, мабуть, помітив на полі якісь грошенята! — глузував Мелфой.

Рон не витримав. Не встиг Мелфой отямитись, як Рон уже стрибнув на нього й повалив додолу. Невіл завагався, а тоді поліз через спинку сидіння на допомогу.

— Давай, Гаррі! — крикнула Герміона, вискочивши на сидіння, щоб краще бачити, як Гаррі мчав просто на Снейпа. Вона навіть не помітила ні Мелфоя з Роном, які качалися по землі, ні ударів та зойків, що лунали з клубка рук та ніг, у який перетворилися Невіл, Креб і Гойл.

А в небі над полем Снейп якраз розвернув свою мітлу, помітивши, як щось яскраво-червоне про-свистіло повз його голову, — наступної миті Гаррі вже злітав угору, тріумфально піднявши руку зі снічем у кулаці.

Трибуни вибухли оплесками! Це мав бути рекорд — ніхто не пригадував, щоб хтось колись міг так швидко спіймати сніча.

— Рон! Рон! Де ти? Гра скінчилася! Гаррі переміг! Ми виграли! Грифіндор — лідер! — волила Герміона, танцюючи на сидінні й обіймаючи Парваті Патіл, яка стрибала в нижньому ряду.

Гаррі зіскочив зі своєї мітли за півметра від землі. Він ще не вірив. Він зловив!.. Гра скінчилася, не протривавши і п'ятьох хвилин. Коли на поле вибігали грифіндорці, Гаррі помітив блілого й розлюченого Снейпа, що сідав неподалік, а тоді відчув на плечі чийось руку й побачив перед собою усміхнене обличчя Дамблдора.

— Дуже добре! — тихенько, щоб ніхто більше не чув, похвалив його Дамблдор. — Приємно бачити, Що ти вже не переймаєшся тим дзеркалом і знайшов собі розраду. Чудово!

Снейп роздратовано сплюнув на землю.

Трохи згодом Гаррі вийшов з роздягальні, щоб занести свій "Німбус-2000" до ангара, де стояли мітли. Він ще ніколи не почувався таким щасливим. Він справді зробив щось таке, чим можна тепер пишатися, і ніхто вже не кине йому, що він має тільки відоме ім'я й більш нічого. Ще ніколи вечірнє повітря не пахло йому так солодко. Гаррі йшов вогкою травичкою, перебираючи в голові події минулої години, що сплелися в радісну мозаїку: грифіндорці підбігають і несуть його на руках; Рон і Герміона вдалині на радішах аж скачуть; Рон, у якого з носа юшить кров, щось весело гукає.

Гаррі підійшов до ангара. Зіперся на дерев'яні двері й глянув на Гогвортс, вікна якого пломеніли в промінні призахідного сонця. Грифіндор на першому місці! Він зробив, він показав тому Снейпові...

До речі, про Снейпа...

З головних сходів замку стрімко збігла постать у каптурі. Явно не бажаючи, щоб хтось її бачив, постать заспішила до забороненого лісу. Помітивши це, Гаррі цілком забув про свою перемогу. Він розпізнав, хто вміє так скрадатися. Це Снейп крадькома пробирався до лісу, тоді як усі вечеряли. Що це могло означати?

Гаррі знову сів верхи на "Німбус-2000" і знявся в повітря. Пролітаючи над замком, побачив, що Снейп уже підбігає до лісу. Рушив за ним.

Дерева були такі гіллясті, що годі було побачити, де зник Снейп. Гаррі кружляв над лісом, опускаючись нижче й нижче і мало не чіпляючи верхівок. Раптом він почув голоси. Підлетів ближче я безшумно зробив посадку на розлогому буці. Обережно поповз однією з гілок, міцно стискаючи мітлу й намагаючись розгледіти щось крізь листя.

Внизу, на тінистій галявині, стояв Снейп, але не сам. Поряд стояв ще й Квірел. Гаррі не бачив виразу його обличчя, але чув, що той затинається сильніше, ніж завжди. Гаррі прислухався до їхньої розмови. — ...н-н-не розумію, ч-ч-чому ти захотів з-з-зустрітися саме т-т-тут, Северусе...

— О, я просто хотів, щоб це було між нами, — відповів крижаним голосом Снейп. — Та й, зрештою, учні не повинні знати про філософський камінь.

Гаррі нахилився вперед. Квірел щось бурмотів. Снейп урвав його.

— Ти вже довідався, як можна пройти повз того Гегрідового звіра?

— С-с-северусе, але ж я...

— Квіреле, ти ж не хочеш, щоб я став тобі ворогом? — загрозово мовив Снейп, підступаючи ближче.

— Н-н-не розумію, що ти...

— Ти чудово розумієш, що я маю на увазі! Десь поблизу гучно ухнула сова, й Гаррі мало не впав з дерева. Коли він відновив рівновагу, то ще встиг почути Снейпові слова:

— ...отой твій фокус-покус. Я чекаю.

— Т-т-та ж я н-н-не...

— Чудово! — урвав його Снейп. — Невдовзі ми знову поговоримо, коли ти все добре обміркуєш і вирішиш, кому ти вірний.

Накинувши на голову каптур, Снейп подався з галявини. Було вже досить темно, але Гаррі ще бачив Квірела, який стояв нерухомо, заціпенівши з жаху.

— Гаррі, де це ти був? — вигукнула Герміона. Ми виграли! Ти переміг! Ми виграли! — тішився Рон, поплескуючи Гаррі по спині. — А я підбив Мелфоеві око, а Невіл сам намагався побити Креба й Гойла! Він ще досі не відійшов, але мадам Помфрі запевняє, що все гаразд. Але

ми й дали газу тому Слизеринові! Всі тебе чекають у вітальні, ми там влаштуємо вечірку! Фред із Джорджем поцупили на кухні трохи тістечок і ще дечого...

— Зараз не до цього! — захекано сказав Гаррі. — Ходім до якоїсь порожньої кімнати, і я вам щось розповім...

Упевнившись, що в кімнаті немає Півза, Гаррі причинив за собою двері й переказав усе побачене й почуте.

— Отже, ми мали рацію: це філософський камінь, і Снейп змушує Квірела допомогти йому вкрати той камінь. Він запитував, чи Квірел знає, як пройти повз Флафі. І ще казав щось про Квірелів "фокус-покус". Я думаю, що, крім Флафі, є й інші речі, які стережуть камінь, може, закляття, а Квірел, напевне, насилав якісь чари для захисту від темних мистецтв, і тепер Снейп хоче розбити ці чари.

— То ти хочеш сказати, що камінь у безпеці тільки доти, доки Квірел не здався Снейпові? — стурбовано запитала Герміона.

— Наступного вівторка його там, мабуть, уже не буде, — сказав Рон.

РОЗДІЛ ЧОТИРНАДЦЯТИЙ

Норберт, норвезький хребтоспин

Одначе Квірел, мабуть, виявився сміливішим, ніж вони гадали. Упродовж наступних кількох тижнів він усе більше бліднув і марнів, але остаточно, здається, ще не піддався.

Проходячи коридором четвертого поверху, Гаррі, Рон і Герміона щоразу тулили вуха до дверей, перевіряючи, чи ще погаркує там Флафі. Снейп, як завжди, постійно був у кепському настрої, і це явно свідчило, що камінь і далі в безпеці. Гаррі, проходячи повз Квірела, щоразу підбадьорливо йому всміхався, а Рон почав дорікати тим учням, які глузували з Квірелового загикування.

Натомість Герміона думала не тільки про Філософський камінь. Вона почала креслити графіки повторення матеріалу й позначати кольоровими олівцями свої записи. Гаррі з Роном були б не проти, якби вона не примушувала і їх робити те саме.

— Герміоно, та до екзаменів ще ціла вічність!

— Десять тижнів, — заперечила Герміона. — Це не так уже й багато, це як секунда в порівнянні з віком Ніколаса Фламеля.

— Але ж нам не по шістсот років, — нагадав їй Рон. — До речі, навіщо тобі повторювати, ти й так усе знаєш?

— Навіщо повторювати? Ти що, дурний? Не розумієш, що нам треба все добре скласти, щоб перейти до другого класу? Це дуже важливо! Мені Ще місяць тому треба було сісти за книжки! Не знаю, що на мене нашло...

На жаль, учителі думали, здається, так само, як і Герміона. Вони завалювали учнів такою кількістю домашніх завдань, що великодні канікули пройшли зовсім не так весело, як різдвяні. Важко було розслабитися, коли Герміона під боком зазубрювала дванадцять способів застосування драконячої крові або вправлялася з чарівною паличкою. Стогнувши й позіхаючи, Гаррі й Рон більшу частину свого вільного часу просиджували з нею в бібліотеці, намагаючись упоратися з усіма додатковими завданнями.

— Я це все ніколи не запам'ятаю! — не витерпів одного разу Рон, кидаючи перо й тужливо виглядаючи з бібліотечного вікна. То був перший справді погожий день за кілька останніх місяців. Небо було ясно-блакитне, й відчувалося, що літо вже не за горами.

Гаррі, що шукав опис золототисячника в довіднику *"Сто магічних трав і грибів"*, підняв голову тільки тоді, коли почув Ронови слова:

— Гегріде! А що ти робиш у бібліотеці?

Гегрід наблизився до них, ховаючи щось за спиною, і мав дуже недоречний вигляд у своїй шубі з кротячого хутра.

— Я си так просто дивлю, — ухильно відповів Гегрід, тільки збільшивши їхню цікавість. — А що ви тут робите? — раптом підозріло глянув на них. — Ви не шукаєте більше за тим Фламелем, не?

— О, ми вже давно довідалися, хто він! — недбало кинув Рон. — І навіть знаємо, *що саме* стереже той пес. Це філософський ка...

— Тс-с-с-с! — Гегрід рвучко озирнувся, щоб пересвідчитися, чи ніхто не чув. — Чого ти тут кричиш, що з тобою діється?

— До речі, ми хотіли дещо запитати, — озвався Гаррі. — Що *ще*, крім Флафі, допомагає стерегти камінь?

— Тс-с-с-с! — знову засичав Гегрід. — Слухайте, зайдіт до мене пізніше. Я, правда, не обіцяю, що розкажу вам щось, але ви тут не плещіт язиками, бо учням про се не вільно знати. Ще хтось подумає, що то я розповів...

— Тоді до зустрічі, — сказав Гкррі. Гегрід пошкандибав далі.

— Що то він ховав за спиною? — замислилася Герміона.

— Думаєш, це пов'язане з каменем?

— Піду подивлюся, в якому він був відділі, — сказав Рон, якому вже надокучило навчання. Незабаром він повернувся з купою книжок і жбурнув їх на стіл.

— *Драконії* — прошепотів він. — Гегрід переглядав книжки про драконів! Гляньте на це: "*Породи драконів у Великобританії й Ірландії*"; "*Від яйця до пекла. Посібник для драконоводів*".

— Гегрід завжди хотів мати дракончика, він казав мені про це, ще як ми вперше зустрілися! — сказав Гаррі.

— Але ж це незаконно! — сказав Рон. — Розведення драконів заборонене Магівською конвенцією 1709 року, це знає кожен. Дуже важко сховати від маглівських очей дракона у своєму садочку, до того ж драконів годі приборкати, вони небезпечні. Якби ви бачили, які в Чарлі опіки від тих диких Драконів у Румунії!

— Але ж в *Англії* дикі дракони не водяться? — припустив Гаррі.

— Ще й як водяться! — заперечив Рон. — Валлійські звичайні зелені й гебридські чорні. Кажу тобі, Міністерство магії має добру мороку з тим, як приховати їх від маглів. На тих маглів, котрі помітили драконів, наші мусять насилати спеціальні чари, щоб вони про них відразу забували.

— То що ж тоді задумав Гегрід? — замислилася Герміона.

Постукавши десь через годину у двері ключни-кової хатинки, вони здивовано побачили, що всі вікна щільно заслонено фіранками. Гегрід запитав: "Хто там?", а тоді впустив їх і миттю зачинив за ними двері.

У хатині було душно. Не дивлячись на такий теплий день, у каміні палахкотів вогонь. Гегрід приготував чаю й запропонував канапки з горноста-їною, від яких діти відмовилися.

— То... ви си хотіли щось запитати?

— Так, — відповів Гаррі, бо не було сенсу щось вигадувати. — Ми б хотіли знати, і, може, ти скажеш нам, що *ще*, окрім Флафі, стереже Філософський камінь?

— Не-е, не скажу, — спохмурнів Гегрід. — По-перше, я й сам того не знаю. По-друге, ви й так уже забагато си довідали, тож я би вам не сказав, навіть якби міг. Цей камінь тут не випадково. Його мало не вкрали з "Грінготсу" — про це ви, мабуть, також уже знаєте?.. Я тільки не збагну, звідки ви довідалися про Флафі?

— Ой, Гегріде, не прикидайся, ти ж *знаєш*, прекрасно знаєш про все, що тут діється! — мовила Герміона м'яким, улесливим голосом. Гегрідова борода смикнулася, що свідчило про його усмішку. — Нам тільки цікаво, хто *забезпечує* охорону, оце й усе, — вела далі Герміона. — Цікаво, чи Дамблдор довіряє ще комусь, окрім тебе?

Після останніх слів Гегрід випнув груди. Гаррі з Роном підморгнули Герміоні.

— Ну, гадаю, вам се не шкодить знати... отож так... він си позичив у мене Флафі, а тоді дехто з учителів виголосив спеціальні заклинання. Професорка Спраут, професор Флитвік, професорка Макго-негел, — перераховував Гегрід, загинаючи пальці, — професор Квірел... Ну, звісно, й сам Дамблдор щось там си закликав. Почекайте, я ще когось забув... Ага, професор Снейп.

— *Снейп?*

— Ага... ви ще про це си не довідали, не? Так-от, Снейп *допомагав стерегти* камінь, він не плянує його красти!

Гаррі знав, що Рон з Герміоною думають те саме, що й він. Якщо і Снейп стереже камінь, то йому, певне, було неважко з'ясувати, з допомогою яких заклинань стережуть його інші вчителі. Він, мабуть, знав усе, окрім Квірелового закляття і того, як пройти повз Флафі.

— Тільки ти один знаєш, як пройти повз Флафі, правда, Гегріде? — стурбовано поцікавився Гаррі. — І ти нікому про це не казав, ні? Жодному вчителю?..

— Ніхто про це не знає, крім мене і Дамблдора, — гордо відповів Гегрід.

— Хоч *це* добре, — пробурмотів Гаррі до приятелів. — Гегріде, а в тебе вікна не відчиняються? Тут звартися можна!

— Не, Гаррі, вибачей, — заперечив Гегрід. Гаррі помітив, як він глянув на вогонь, і теж туди подивився.

— Гегріде, що там?

Але він уже й сам здогадався що. В самому полум'ї, під чайником, лежало величезне чорне яйце.

— А!.. — скривився Гегрід, нервово смикаючи себе за бороду. — Це... е-е...

— Де ти його дістав, Гегріде? — поцікавився Рон, присівши біля каміну, щоб краще розгледіти яйце. — Воно ж коштує страшенні гроші.

— Виграв, — відповів Гегрід. — Учора ввечері. Я си пішов до села перехилити чарчину й зіграв там у карти з якимось чужинцем. Мені здається, що він був радий спекатися його. Чесно вам кажу!

— А що ти будеш робити, коли з яйця щось вилупиться? — запитала Герміона.

— Ну, я си трохи почитав, — відказав на те Гегрід, витягаючи з-під подушки велику книжку. — Взяв оце з бібліотеки: "*Розведення драконів для втіхи й вигоди*". Трохи застаріле, звичайно, але тут є всьо... О!., "покладіть яйце у вогонь", бо, бачите, драконячі матері дихають на яйця, а коли він вилупиться, "годуйте його щопівгодини одним відром бренді, змішаного з кров'ю курчат". А тут — гляньте: "Як розпізнавати різні яйця?" У мене — норвезький хребтоспин. Рідкісна порода. Отак!

Гегрід виглядав дуже задоволеним, а от Герміона — ні.

— Гегріде! Ти живеш у *дерев'яній хатинці*, — сказала вона.

Та Гегрід не слухав. Весело мугикаючи, він роздмухував вогонь.

Отже, тепер їм додалося клопоту: треба було думати, що може статися з Гегрідом, коли хтось виявить, що він ховає у своїй халупі нелегального дракона.

— Я вже й забув, що таке спокійне життя, — зітхав Рон, коли вони щовечора намагалися подолати цілу купу додаткових домашніх завдань. Герміона вже почала креслити графіки повторення матеріалу і для Гаррі з Роном. Це їх страшенно бісило.

Минув час, і одного разу на сніданку сова Гед-віга принесла Гаррі ще одну записку від Гегріда. Там були тільки три слова: "Він си вилуплює".

Рон хотів утекти з гербалогії й відразу бігти до халупи. Герміона й чути про це не бажала.

— Герміоно, *коли* ми ще зможемо побачити, як вилуплюється дракон?

— У нас уроки, нам перепадає! Але це ще дурниці в порівнянні з тим, що трапиться з Гегрідом, коли хтось довідається про його витівки.

— Помовч! — зашипів Гаррі.

Мелфой сидів зовсім близько і відразу затих, прислухаючись. Що він устиг почути? Гаррі дуже не сподобався вираз його обличчя.

Рон без упину сперечався з Герміоною, поки вони йшли на гербалогію, і зрештою Герміона таки погодилася майнути до Гегріда під час ранкової перерви. Коли пролунав дзвоник, вони щодуху помчали на узлісся. Гегрід зустрів їх розпашілий і збуджений:

— Уже майже! — й запросив у хатину.

Яйце лежало на столі. Мало на собі глибокі тріщини. Всередині щось ворухилося, звідти долинали кумедне клацання.

Вони присунули стільці до столу й дивилися, затамувавши подих.

Раптом щось тріснуло — і яйце розколося. На стіл бухнувся маленький дракончик. Він був не дуже гарний і, на думку Гаррі, скидався на зіжмакану чорну парасольку. Його кощаві крила були завеликі проти худючого чорного тіла. Він мав довжелезну носяру з широкими ніздрями, обрубки ріжків і вибалушені жовтаві очі.

Чхнув. З носа йому вилетіло кілька іскор.

— Хіба не красунчик:, га? — пробурмотів Гегрід, Простяг руку, щоб погладити дракончикові голову, а той хапнув його за пальці, виставивши гострі ікла.

— Гляньте, гляньте!.. Він си впізнав свою мамцю! — втішився Гегрід.

— Гегріде, — запитала Герміона, — а як швидко ростуть норвезькі хребтоспини?

Гегрід уже збирався відповісти, аж раптом побілів мов полотно, скочив на ноги й кинувся до вікна. — Що сталося?

— Хтось си зазирає крізь щілинку в фіранці! Якийсь хлопчина... він утікає назад до школи!

Гаррі підбіг до дверей і визирнув надвір. Упізнав його навіть здалеку.

Мелфой побачив дракончика.

Якась подоба посмішки, що не сходила з Мелфоевого обличчя впродовж наступного тижня, постійно тримала в напрузі Гаррі, Рона та Герміону. Майже кожної вільної хвилинки вони бігли до затемненої хатинки Гегріда.

— Просто відпусти його, — переконував Гегріда Гаррі. — Нехай буде на волі.

— Не можу, — заперечував Гегрід. — Він ще такий маленький... Умре.

Усі подивилися на дракончика. Лише за тиждень він став утричі довший. З його ніздрів виривався дим. Гегрід занедбав свої обов'язки ключника, бо через того дракона не мав коли навіть угору глянути. На підлозі були розкидані порожні пляшки з-під бренді й куряче пір'я.

— Я си надумав назвати його Норберт, — сказав Гегрід, розчулено поглядаючи на дракончика. — Він си вже мене знає, ану гляньте!.. Норберт, Норберт! .. Де твоя мамця?

— Він, здається, чокнувся, — пробурмотів Рон на вухо Гаррі.

— Гегріде, — сказав Гаррі вголос, — мине два тижні, і Норберт стане такий, як твоя хатина. Мелфой будь-якої миті може піти до Дамблдора.

Гегрід стиснув губи.

— Я... я знаю, що не зможу його тримати завжди, але не можу си його викинути. Не можу!..

Гаррі зненацька повернувся до Рона.

— Чарлі! — крикнув він.

— Ти також чокнувся! — розсердився Рон. — Я — Рон, пам'ятаєш?

— Ні. Чарлі, твій брат Чарлі. В Румунії. Досліджує драконів. Можна відправити Норберта туди. Чарлі зможе піклуватися про нього, а тоді відпустить на волю!

— Геніально! — вигукнув Рон. — Як тобі така Думка, Гегріде?

Врешті-решт Гегрід погодився, що вони можуть послати Чарлі сову з таким проханням.

Повільно минув ще один тиждень. У середу ввечері Герміона й Гаррі ще довго сиділи разом у вітальні після того, як усі пішли спати. Годинник на стіні щойно пробамкав північ, коли це раптом відкрився отвір у портреті. Ще мить — і нізвідки з'явився Рон, стягнувши з себе плаща-невидимку.

Він повертався з Гегрідової халупи — допомагав годувати Норберта, що тепер пожирав цілі ящики дохлих шурів.

— Він мене вкусив! — поскаржився Рон, показуючи руку, обмотану закривавленою хустинкою. — Я тепер цілий тиждень не зможу тримати пера. Кажу вам, цей дракон — найжахливіша тварюка, а Гегрід панькається з ним, як з маленьким пухнастим кроликом! Коли той мене вкусив, Гегрід ще мене й вилаяв, бо я його, бачте, налякав. А коли я вже йшов, він почав співати драконові колискову.

Щось стукнуло в темну шибку.

— Це Гедвіга! — вигукнув Гаррі й підбіг до вікна, щоб її впустити. — Принесла відповідь від Чарлі!

Усі троє притислися головами й почали читати.

Дорогий Роне!

Як ти там? Дякую за листа. Я був би радий прийняти норвезького хребтоспина, але буде нелегко доставити його сюди.

Найкраще, мабуть, передати його одним моїм друзям, які приїжджають відвідати

мене наступного тижня. Проблема тільки в тому, що ніхто не повинен їх бачити з нелегальним драконом.

Чи не могли б ви занести хребтоспина на найвищу вежу в суботу опівночі?

Вони б тоді зустріли вас там і забрали його, поки ще темно. Пришли мені відповідь якнайшвидше.

Цілую, Чарлі.

Діти Perezирнулися.

— Ми маємо плаща-невидимку, — сказав Гаррі. — Навряд чи це буде надто складно. Мені здається, плащ досить великий, щоб заховати нас удвох разом з Норбертом.

Рон та Герміона відразу схвалили такий план, і це свідчило, що минулий тиждень був і справді важким. За всяку ціну треба було позбутися Норберта — і Мелфоя.

Проте виникла перешкода. Наступного ранку покусана Рона рука розпухла так, що стала вдвічі товщою, ніж звичайно. Він не знав, чи безпечно йому звертатися до мадам Помфрі: а що, як вона розпізнає драконів укуси? Але ближче до обіду стало ясно, що іншого виходу немає. Вкушене місце лиховісно позеленіло. Отже, здається, Норбертові ікла могли бути й отруйні.

Після уроків Гаррі з Герміоною відразу побігли до лікарні, де побачили Рона в ліжку в жахливому стані.

— Справа не тільки в руці, — прошепотів він, — хоч я й маю таке відчуття, ніби вона зараз відпаде. Мелфой сказав мадам Помфрі, що хоче позичити одну з моїх книжок, і то лише для того, щоб прийти й поглузувати з мене. Він погрожував, що розповість їй, хто насправді вкусив мене. Я їй казав, що вкусив собака, але вона, здається, не повірила. Не треба було мені чіпати його під час квідичу, бо він тепер хоче помститися.

Гаррі й Герміона спробували його заспокоїти.

— Усе це скінчиться в суботу опівночі, — сказала Герміона, але ці слова нітрохи не втішили Рона. Навпаки, він підвівся на ліжку і вкрився рясним потом.

— У суботу опівночі! — хрипко вигукнув він. — Ой ні!.. Ой ні!.. Я згадав!.. Лист від Чарлі лежав у тій книжці, яку взяв Мелфой! Тепер він знатиме, що ми хочемо позбутися Норберта!

Гаррі з Герміоною не встигли нічого відповісти. Увійшла мадам Помфрі й примусила їх піти, бо Рон мав уже спати.

— Тепер занадто пізно щось міняти, — сказав Гаррі Герміоні. — Ми вже не маємо часу відправити Чарлі іншу сову, а це — єдина нагода позбутися Норберта. Мусимо ризикувати. До того ж ми маємо плаща-невидимку, а Мелфой про це не знає.

Коли вони прийшли до Гегріда, то побачили біля хатини вовкодава Ікланя, що сидів з перев'язаним хвостом, а сам Гегрід замість дверей відчинив їм вікно.

— Не можу вас пустити! — засапано мовив він. — У Норберта важкий період — я не можу з ним нічого вдіяти!

Коли вони розповіли Гегрідові про лист від Чарлі, на його очах виступили сльози, проте це могло статися й тому, що Норберт саме тієї миті вкусив Гегріда за ногу.

— Йой!.. Ти шибенику малий!.. Е-е... Всього фанно, він просто схопив мій чобіт! Просто забавляється, він ще дитинка...

Дитинка гупнула хвостом по стіні, від чого забряжчали шибки. Гаррі з Герміоною рушили назад до замку, хвилюючись, що діждатися суботи буде нелегко.

Коли настав час прощатися з Норбертом, Гаррі й Герміона, може, й поспівчували б Гегрідові, якби не були такі стурбовані тим, що мали зробити. Була дуже темна, хмарна ніч, і вони прибули до Гегрідової халупи трохи запізно — мусили перечекати, поки Півз у вестибюлі досхочу награться тенісним м'ячиком, відбиваючи його від стіни, і звільнить їм дорогу.

Гегрід уже спакував Норберта у великий ящик з отворами.

— Він там має на дорогу повно шурів і трохи бренді, — сказав приглушеним голосом Гегрід. — І ще я си поклав там його іграшкового ведмедика, щоб йому не було самотньо.

З ящика долинули дивні звуки, які, на думку Гаррі, означали тільки те, що ведмедик уже без голови.

— Норбертику, бувай!.. Твоя мамуся ніколи тебе не забу-у-де!.. — крізь сльози прощався Герпід.

Гаррі з Герміоною накрили ящик плащем-не-видимкою, а тоді й самі сховалися під ним.

Як вони спромоглися дотягти того ящика до замку, вони й самі не розуміли. Наближалася північ. Гаррі з Герміоною штовхали Норберта вгору мармуровими сходами у вестибюлі, а тоді ще далі темними коридорами. Ось іще одні сходи, тоді ще одні... навіть заздалегідь вибраний шлях наспростець не надто полегшував справу.

— Ще трохи! — важко дихаючи, сказав Гаррі, коли вони досягли коридору під найвищою вежею.

Тут раптом щось промайнуло попереду, і вони мало не випустили ящика. Забувши, що їх і так не видно, сховалися в тінь і стежили за темними обрисами двох людей, які зчепилися неподалік. Спалахнула лампа.

Професорка Макгонегел, у картатому халаті й сітці для волосся, тримала за вухо Мелфоя.

— Попався! — крикнула вона. — Знімаю зі Слизерину двадцять очок! Блукати тут серед ночі, як ти смієш!..

— Ви не розумієте, пані професорко! Сюди йде Гаррі Поттер! У нього дракон!..

— Що за нісенітниця! Як ти смієш мені брехати! Чекай, Мелфоя, я ще поговорю про тебе з професором Снейпом!..

Круті гвинтові сходи на верхівку вежі здалися після цього чи не найкоротшими в світі. Лише вибравшись на холодне нічне повітря, вони нарешті скинули плаща, і були втішені, що знову можуть нормально дихати. Герміона аж затанцювала.

— Мелфоя піймали! Ура!.. Я зараз заспіваю!

— Не треба, — порадив їй Гаррі.

Вони чекали, глузуючи з Мелфоя, а Норберт кидався туди-сюди у своєму ящику. Приблизно за десять хвилин з темряви зринули чотири мітли.

Друзі Чарлі виявилися людьми веселими й завзятими. Вони показали Гаррі й Герміоні підготовлені ремені, на яких можна було перенести Норберта. Всі разом надійно закріпили ящик, потисли одні одним руки, і чотири мітли з висячим поміж них великим ящиком знялися в небо.

Нарешті Норберт зникав... зникав... *зник*.

Вони бігли гвинтовими сходами донизу, і на серці у них було так само легко, як і в руках, що вже не тягли Норберта. Дракона немає, Мелфоя піймано, — хіба тепер *щось* могло зіпсувати їхню радість?

Відповідь на це вони отримали біля підніжжя сходів. Коли вони вийшли в коридор, з п'їтьми зненацька вигулькнуло обличчя Філча.

— Так-так-так, — прошипів він, — здається, ми маємо неприємності!

Гаррі з Герміоною забули на вежі плаща-невидимку.

РОЗДІЛ П'ЯТНАДЦЯТИЙ

Заборонений ліс

Чогось гіршого вже й не могло бути.

Філч завів їх до кабінету професорки Макгонегел на першому поверсі, де вони мовчки сіли й чекали. Герміона тремтіла. Гаррі перебирав у голові різні варіанти виправдань, алібі і фантастичних пояснень, але кожна наступна версія була ще гірша за попередню. Цього разу він навіть не уявляв, як вибратися з халепи. Їх просто загнано в кут. Як можна бути такими дурними, щоб забути плаща? І як пояснити професорці Макгонегел, чому вони не спали, а крадькома блукали школою серед ночі, вже не кажучи про те, чому опинилися на найвищій вежі, доступ до якої відкритий тільки під час уроків астрономії. Додати сюди Норберта і плаща-невидимку, і вже можна спокійно починати пакувати валізи.

Гаррі думав, що чогось гіршого вже й не могло бути? Він помилявся. Коли з'явилася професорка Макгонегел, вона привела з собою Невіла.

— Гаррі! — вигукнув Невіл, побачивши їх удвох. — Я намагався знайти вас і попередити,

бо я почув, як Мелфой казав, що він вас упіймає! Він казав, Що у вас дра...

Гаррі нестямно замахав головою, щоб зупинити Невіла, але професорка Макгонегел усе побачила. Нависнувши над ними, вона, здавалося, почне зараз вивергати з рота полум'я незгірше за Норберта.

Я б ніколи не повірила, що ви на таке здатні! Містер Філч каже, що ви були на верхівці астрономічної вежі! Зараз перша година ночі!.. *Як ви це поясните?*

Герміона вперше не змогла відповісти на запитання вчителя. Незворушна, мов статуя, вона втупилася в підлогу.

— Здається, я розумію, що сталося, — сказала професорка Макгонегел. — Не треба бути генієм, щоб здогадатися. Ви нагодували Драко Мелфоя побрехеньками про дракона, щоб витягти його з ліжка і щоб він наткнувся на когось із учителів. Я вже його впіймала. Вам, мабуть, видається дуже кумедним, що й Лонгботом почув цю байку і також у неї повірив?

Гаррі перехопив Невілів погляд і намагався переконати його очима, що це неправда, бо Невіл мав ошелешений і ображений вигляд. Навіть важко було уявити, як оцей бідолашний і незграбний Невіл таки наважився шукати їх у темряві, щоб попередити про небезпеку!...

— Я просто обурена! — не вгавала професорка Макгонегел. — Четверо учнів, які не сплять уночі! Я ще ніколи такого не чула! Міс Грейнджер, мені здавалося, що у вас більше розуму. А щодо вас, містере Поттер, я думала, що ви значно більше цінуєте Грифіндор. Вас усіх за це покарають, — так-так, і вас, Лонгботоме, бо *ніщо* не дає вам права блукати вночі по школі, а надто в ці дні, коли це особливо небезпечно! А з Грифіндору знімуть п'ятдесят очок!

— *П'ятдесят?* — не повірив Гаррі: адже вони втратять своє лідерство, — лідерство, здобуте з його допомогою в останньому матчі з квідичу.

— П'ятдесят очок з *кожного*, — додала професорка Макгонегел, важко сопучи своїм довгим гострим носом.

— Пані професорко, благаю!..

— Ви *не можете*...

— Поттере, не вказуйте мені, що я можу й чого не можу! А тепер — усі спати! Я ще ніколи не відчувала такого сорому за учнів Грифіндору!

Втрачено сто п'ятдесят очок! Тепер Грифіндор на останньому місці. Протягом однієї ночі вони позбавили Грифіндор усіх шансів здобути кубок гуртожитків, Гаррі відчув, яку нього завмерло серце. Як їм тепер це все виправити?!

Гаррі не спав цілу ніч. Чув, як Невіл безперервно схлипував у подушку. Гаррі нічого не міг придумати, щоб заспокоїти його. Знав, що Невіл, як і він сам, боїться світанку. Що буде, коли решта грифіндорців довідаються про їхні подвиги?

А грифіндорці, проходячи наступного дня повз величезний пісковий годинник, який показував очки гуртожитків, спочатку подумали, що сталася прикра помилка. Як це в них раптом стало на сто п'ятдесят очок менше, ніж учора? А тоді поповзли чутки: у всьому винен Гаррі Поттер, знаменитий Гаррі Поттер — герой двох матчів із квідичу. Він та ще двоє дурних першокласників.

З одного з найпопулярніших і найулюбленіших учнів школи Гаррі в одну мить перетворився на найненависнішого. Навіть рейвенкловці й гафелпафці змінили своє до нього ставлення, бо всім хотілося, щоб Слизерин, нарешті, не здобув кубок гуртожитків. Хоч би куди Гаррі пішов, усі на нього показували пальцями і ображали його, навіть не стишуючи голосу. А от слизеринці, Навпаки, плескали йому в долоні, свистіли й гукали: "Красенько дякуємо, Поттере, ми твої боржники!"

Тільки один-єдиний Рон підтримував його:

— Мине пару тижнів, і вони про це забудуть. Фред і Джордж втратили за увесь цей час купу очок, а їх і далі люблять.

— Але ж вони ніколи не втрачали відразу сто п'ятдесят очок, правда? — безнадійно запечував Гаррі.

— Ну... може, й ні... — погоджувався Рон. Пізно було щось виправляти, і Гаррі заприсягся, що відтепер ніколи не буде втручатися не в свої справи. Досить з нього підслухань і підглядань. Йому було так соромно, що він пішов до Вуда і сказав, що кидає команду з квідичу.

— *Кидаєш?* — вибухнув Вуд. — Ну й кому від цього буде краще? Як нам повернути свої

очки, якщо не виграшем у квідич?

Але й квідич був уже не таким цікавим. Гравці команди не розмовляли з Гаррі під час тренувань, а якщо й говорили про нього, то називали просто ловцем.

Герміона з Невілом теж постраждали. Їм не було так погано, як Гаррі, бо їх менше знали, але з ними також ніхто не хотів розмовляти. Герміона перестала постійно привертати до себе увагу в класі, а лише мовчки сиділа, похиливши голову.

Гаррі навіть радів, що наближаються іспити. Повторюючи матеріал, він хоч на деякий час забував свої прикросі. Вони з Роном і Герміоною трималися одне одного й працювали допізна, запам'ятовуючи складники різних настійок, вивчаючи напам'ять усякі закляття й заклинання, зазубрюючи дати магічних відкриттів і гоблінських бунтів...

Але десь за тиждень до початку іспитів рішучість Гаррі не вплутуватись у чужі справи зазнала несподіваного випробування. Повертаючись одного дня з бібліотеки, він почув чиєсь скімлення з класу неподалік. Наблизившись, упізнав голос Квірела.

— Н-н-ні!.. Н-н-ні!.. Н-не треба, п-п-прошу!..

Здавалося, ніби хтось йому погрожує. Гаррі підступив ще ближче.

— Га-га-разд, га-га-разд! — почулося хлипання Квірела.

Наступної миті Квірел вибіг з класу, поправляючи свій тюрбан. Він був блідий, і, здавалося, от-от заплаче. Квірел зник з очей, і навіть не помітив Гаррі. Зачекавши, поки затихнуть його кроки, Гаррі зазирнув до кімнати. Вона була порожня, але з протилежного боку видніли прочинені двері. Гаррі вже рушив до них, але тоді пригадав про свою обіцянку нікуди не втручатися.

І все ж Гаррі міг би посперечатися й на десять філософських каменів, що кімнату щойно покинув Снейп, а з почутого можна було припустити, що той здобув важливу перемогу: Квірел йому піддався.

Гаррі вернувся до бібліотеки, де Герміона перевіряла Ронові знання з астрономії, і розповів про почуте.

— Значить Снейп уже домігся свого! — вигукнув Рон. — І тепер він, мабуть, знає, як зняти Квірелове закляття від темних сил...

— Але ж є ще Флафі, — нагадала Герміона.

— Може, Снейп уже довідався, як повз нього пройти, навіть не питаючи Гегріда, — припустив Рон, поглядаючи на тисячі книжок навколо них. — Б'юся об заклад, що десь тут є книжка, де пояснюють, як пройти повз велетенського триголового пса... То що нам робити, Гаррі?

У Рона заблищали очі — йому забажалося нових пригод, але Герміона виявилася проворнішою від Гаррі.

— Треба йти до Дамблдора. Ми вже давно мусили це зробити. Якщо ми спробуємо діяти самі, нас тоді точно звідси виженуть!

— Але ж ми не маємо жодних *доказів*! — заперечив Гаррі. — Квірел надто заляканий, він не підтвердить наші слова. А Снейпові досить сказати, що він не знає, як опинився тут троль під час Гелловіну і що він навіть не підходив тоді до четвертого поверху. І все. І кому тоді швидше повірять: йому чи нам? Всі знають, що ми його ненавидимо, і Дамблдор подумає, що ми все це вигадали, щоб домогтися звільнення Снейпа. Філч нас не підтримає. Він надто близький зі Снейпом, до того ж, на його думку, чим більше учнів виженуть, тим краще. І ще не забувайте, що нам взагалі *не можна* нічого знати ні про камінь, ні про Флафі! Бо інакше нам доведеться дуже довго все пояснювати.

Герміону це переконало, але Рона — ні.

— Якби ми ще трошки все порознюхували...

— Ні, — рішуче заперечив Гаррі, — ми вже й так забагато нанюхались.

Він підсунув до себе карту Юпітера й почав зазубрювати назви його місяців.

Наступного ранку за сніданком Гаррі, Герміона й Невіл отримали записки. Усі вони були однакового змісту:

Ваше покарання відбудеться об одинадцятій годині вечора. Зустрінете містера Філча у вестибюлі.

Проф. М. Макгонегел

Переїнявши утраченими очками, Гаррі й забув, що вони ще мали відбути покарання. Боявся, що Герміона почне нарікати на втрачену для повторювання ніч, але вона не вимовила й слова. Вона, як і Гаррі, відчувала, що заслужила кару.

Об одинадцятій годині вечора, попрощавшись з Роном у вітальні, вони попрямували разом з Невілом до вестибюлю. Там уже був Філч, а також Мелфой. Гаррі й забув, що Мелфой теж мав відбути покарання.

— Ходіть за мною! — звелів Філч, запаливши лампу й виводячи їх надвір.

— Тепер ви не раз подумаєте перед тим, як порушувати шкільні правила, еге ж? — вишкірився він до них. — Атож, якщо хочете знати, тяжка праця і біль — ось найкращі вчителі. Як жаль, що скасували колишні покарання! Тоді б вас на кілька днів підвісили за руки до стелі!.. Я ще й досі зберігаю в кабінеті ланцюги і постійно змащую їх: а раптом знову знадобляться? Ну, гаразд, ходімо, і не думайте втікати, бо буде ще гірше!

Вони йшли в темряві. Невіл шморгав носом. Гаррі уявляв собі, яким може бути покарання. Мабуть, щось жахливе, інакше Філч так би не радів.

Місяць світив яскраво, але хмари постійно його закривали, і все повивалося пільмою. Раптом попереду Гаррі зауважив освітлені вікна Гегрідової хатини, а тоді почувся й голос.

— Це ти, Філч? Швиденько, бо я си хочу вже починати!

У Гаррі аж стрепенулося серце: якщо їм доведеться робити щось разом з Гегрідом, то це ще зовсім не біда. Його обличчя, мабуть, проясніло, бо Філч сказав:

— Думаєш, вам буде легше з тим телепнем? Ні хлопче: ви йдете до лісу, і я дуже сумніваюся, що ви звідти виберетеся цілими.

Почувши таке, Невіл скрикнув, а Мелфой завмер на місці.

— До лісу? — перепитав Мелфой, і його голос уже не був таким самовпевненим. — Нам не можна ходити туди вночі!.. Там усіляке водиться!.. Вовкулаки, наприклад!..

Невіл ухопився за рукав Гарріної мантиї і мало не задихнувся.

— Це вже мене не стосується! — зловтішно крикнув Філч. — Раніше треба було думати про вовкулаків! Хіба не так?

З темряви до них підступив Гегрід разом з Ікланем. Він тримав великий арбалет, а з його плеча звисав сагайдак зі стрілами.

— Пора! — сказав він. — Я вже тут си чекаю майже півгодини. Гаррі, Герміоно — всьо файно?..

— Я б не був з ними надто люб'язним, Гегріде, — холодно зауважив Філч. — Зрештою, вони прийшли відбути покарання.

— А-а... То ось чого ти си запізнив!.. — похмуро сказав Гегрід. — Читав їм лекцію, га? Це вже не твоя парафія. Ти си своє зробив, а тепер іди...

— Я повернуся на світанку, — мовив Філч. — Позбираю, що там від них залишиться, — додав він лиховісно, а тоді повернувся й попрямував назад до замку, похитуючи в темряві лампою.

Мелфой тепер звернувся до Гегріда:

— Я не піду, блін, до цього лісу!

Гаррі втішено почув у його голосі панічні нотки.

— Підеш, якщо хочеш си лишити в Гогвортсі! — сердито озвався Гегрід. — Нашкодів — плати!

— Але це мають робити слуги, а не учні! Я думав, ми будемо писати якісь вправи, чи що... Якби мій батько довідався, що я тут повинен робити, він би...

— ...а я кажу, що це є Гогвортс! — гаркнув Гегрід. — Писати вправи!.. Яка з того користь? Ти си зробиш щось корисного або тебе виженут! Коли думаєш, що твій батько хоче, аби тебе вигнали, то вертай до замку і пакуй речі! Гайда!..

Мелфой не ворухнувся. Розлючено зиркнув на Гегріда, а тоді опустив очі.

— Отож бо! — сказав Гегрід, — а тепер уважно слухайте. Те, що ми будемо зараз робити, є дуже небезпечним, а я не хочу, щоб ви даремно ризикували. Ходіть за мною.

Гегрід підвів їх до самого узлісся. Піднявши вгору лампу, показав на вузьеньку звивисту

стежину, що ховалася між чорних густих дерев. Легенький вітерець розвіював дітям волосся, й вони вдивлялися в темряву лісу.

— Дивіться сюди, — сказав Гегрід. — Бачите, щось там виблискує на землі?.. Таке срібliste... То кров єдиногого. Щось там сильно його поранило... Вже вдруге за цей тиждень. Минулої середи я тут уже натрапив на одного мертвого. Треба спробувати знайти цього раненого бідолахи. Може, йому си можна допомогти?..

— А коли те, що поранило єдиногого, нападе на нас? — запитав Мелфой, не в змозі приховати свого жаху.

— Доки ви зі мною та Ікланем, то в цьому лісі ніхто ніякої шкоди вам не заподіє, — запевнив Гегрід. — Ви тримайтеся стежки. Ми зараз поділимося на дві групи і підемо по слідах. Тут усюди є кров: єдиногог, певно, десь блукає ще з минулої ночі.

— Я піду з Ікланем, — швидко проказав Мелфой, поглядаючи на довгі Ікланеві зуби.

— Файно, але попереджаю: Іклань — боягуз, — сказав Гегрід. — Отож я, Гаррі й Герміона підут сюди, а Драко, Невіл та Іклань — туди. Якщо хтось знаходить єдиногого, — стріляє вгору зеленими іскрами, файно?.. Беріт свої чарівні палички і потренуйтеся.. отак... а коли хтось потрапляє в біду — стріляє червоними іскрами, і ми вас знайдемо. Отож, будьте обережні! Пішли!..

Ліс був чорним і мовчазним. Незабаром вони підійшли туди, де стежина роздвоювалася — Гаррі, Герміона й Гегрід рушили ліворуч, а Мелфой, Невіл та Іклань — праворуч.

Ішли мовчки, дивлячись на землю. Час від часу місячне проміння, що пробивалося крізь гілля, вихоплювало з п'тьми плями сріблясто-голубої крові на опалому листі.

Гаррі бачив, що Гегрід вельми стурбований.

— А вовкулака *може* вбити єдиногого? — поцікавився Гаррі.

— Не, він заповільний, — відповів Гегрід. — Не так легко зловити єдиногогів, бо то є могутні чарівні істоти. Я ще ніколи досі не чув, аби хтось поранив єдиногого.

Вони проминули зарослий мохом пеньок. Гаррі чув, як дзюркоче вода — отже, десь поблизу мав бути струмочок. То тут, то там на звивистій стежині видніли плями єдиногогової крові.

— Всьо файно, Герміоно? — прошепотів Гегрід. — Не журиси, він не міг далеко відійти з такими ранами, ми зможемо... **ХОВАЙТЕСЯ ЗА ДЕРЕВО!**

Гегрід схопив Гаррі з Герміоною зі стежки й поставив їх за стовбур розлогого дуба. Дістав стрілу, напнув арбалет і підняв його, наготувавшись стріляти. Усі троє прислухалися. Щось там повзло в опалому листі, немов хтось волочив по землі плаща. Гегрід прискіпливо вдивлявся на стежину, але через кілька секунд шелестіння стихло.

— Я так і знав! — пробурмотів він. — Тут є щось таке, чого б не мало бути.

— Вовкулака? — запитав Гаррі.

— Не, ані вовкулака, ані єдиногог, — похмуро відповів Гегрід. — Ну-ну... ходіт за мною, але уважайте.

Пішли повільніше, напружено вслухаючись у кожен звук. Несподівано на галявині попереду щось ворухнулося.

— Хто там? — гукнув Гегрід. — Покажися — я озброєний!

І на галявині з'явився — чи то чоловік, чи то кінь? Зверху до пояса ніби чоловік з рудим волоссям і бородою, але знизу мав лискуче гніде тіло коня з довгим рудуватим хвостом. Гаррі й Герміона аж роти пороззявляли.

— А-а, це ти, Ронане, — полегшено зітхнув Гегрід. — Як ся маєш?

Він підійшов і потиснув кентаврові руку.

— Добрий вечір, Гегріде, — привітався Ронан глибоким, сповненим печалі голосом. — Ти що, хотів мене застрелити?

— Мушу бути на сторожі, Ронане, — сказав Гегрід, поплескуючи по арбалету. — Щось погане си діє в цьому лісі. Це, до речі, Гаррі Поттер і Герміона Грейнджер. Учні зі школи. А це Ронан. Кентавр.

— Ми помітили, — тихенько промовила Герміона.

— Добрий вечір, — привітався Ронан. — Учні так? І багацько ви навчилися там, у школі?

— Е-е...

— Трохи, — невпевнено відповіла Герміона.

— Трохи? Ну, це вже щось, — зітхнув Ронан. Закинувши голову назад, він глянув у небо. — Марс нині яскравий.

— Так, — погодився Гегрід, також глянувши вгору. — Слухай, Ронане, це файно, що ми на тебе натрапили. Тут десь є поранений єдиноріг. Ти нічого не видів?..

Ронан відповів не відразу. Дивився якийсь час у небо, а тоді знову зітхнув.

— Першими жертвами завжди стають невинні, — сказав він. — Так було віками, так є й тепер.

— Еге ж... — погодився Гегрід. — Але, може, ти таки щось видів, Ронане? Щось незвичне?

— Марс нині яскравий... — повторив Ронан, мовби й не завважуючи нетерплячого погляду Гегріда. — На диво яскравий...

— Авжеж, але я мав на увазі щось незвичне тут, біля нас, — пояснив Гегрід. — То ти не помітив нічого дивного?

І знову минув якийсь час, поки Ронан відповів.

— Ліс ховає багато таємниць, — зрештою вимовив він.

Якийсь рух у деревах позаду Ронана змусив Гегріда знову підняти арбалет, але то був ще один кентавр — із чорним волоссям і вороним тілом, який видавався дикішим, ніж Ронан.

— Привіт, Бейне! — озвався Гегрід. — Всьо файно?

— Добрий вечір, Гегріде! Сподіваюся, в тебе все гаразд?

— Можливо. Слухай, я вже запитував Ронана... може, ти видів щось дивне останнім часом? Бо тут троха поранило єдинорога, — може, ти щось такого чув?

Бейн підійшов до Ронана. Глянув на небо.

— Марс нині яскравий, — стиха промовив він. — Та це ми вже чули! — роздратувався Гегрід. — Ну, якщо хто із вас щось помітить — дайте мені знати. Файно?.. То ми пішли.

Гаррі й Герміона рушили за ним, позираючи через плече на Ронана й Бейна, доки галявина не зникла за деревами.

— Ніколи з тих кентаврів не витягнеш відвертої відповіді! — сердито буркнув Гегрід. — їм тільки, аби на зорі дивитися. Все, що ближче від місяця, їх уже не цікавит.

— А тут багато їх? — запитала Герміона.

— Та є досить!.. Ходят переважно табуном, але часто з'являються тоді, коли хочеш перекинутися словом... Вони загадкові, ті кентаври... багато знають... але мало що кажуть.

— Думаєш, перед тим, як їх зустріти, ми також чули кентавра? — поцікавився Гаррі.

— Хіба то копита тупотіли? Нє, я си гадаю, що то було те, що вбиває єдинорогів. Ніколи ще такого тут не чув.

Вони продиралися крізь густі, чорні дерева. Гаррі нервово озирався, бо мав неприємне відчуття, ніби хтось за ними стежить, тож був дуже радий, що поруч Гегрід зі своїм арбалетом. Стежина завертала вбік, і тут Герміона схопила Гегріда за руку.

— Гегріде! Диви! Червоні іскри, там щось сталося!

— Чекайте мене тут! — крикнув Гегрід. — Стійте на стежці, а я си поверну за вами!

Вони чули, як він біг, ламаючи гілки, й перелякано поглядали одне на одного, поки все стихло, окрім шелесту листя.

— Як ти думаєш, їх хтось поранив, чи що? — прошепотіла Герміона.

— Мені байдуже, що з Мелфоєм, але коли щось трапилося з Невілом!.. Ми самі, якщо чесно, винні, що він узагалі тут опинився.

Час минав дуже повільно. Їхній слух загострився, як ніколи. Гаррі здавалося, ніби він чує кожен подув вітру, кожен тріск найменшої гілочки. Що там сталося? Де вони всі?

Нарешті голосний хрускіт сповістив про повернення Гегріда. Разом з ним прийшли Мелфой, Невіл та Іклань. Гегрід був розгніваний. Мелфой нібито підкрався ззаду до Невіла й жартома схопив його за плечі. Невіл перелякався й вистрелив іскрами.

— Будемо щасливі, коли зловимо щось після того галасу, який ви зчинили!.. Ну, файно, тепер міняймося. Невіле, ти лишаєшся зі мною і Гермі-оною, а ти, Гаррі, підеш з Ікланем і тим бовдуром. Я си вибачею, — пошепки додав Гегрід на вухо Гаррі, — але йому буде тяжче налякати тебе, а нам треба довершити нашу справу.

Отож Гаррі пішов разом з Мелфоем та Ікланем. Вони йшли десь півгодини, все далі заглиблюючись у ліс, аж поки стежина стала майже непрохідною — так густо розрослися навколо неї дерева. Гаррі здалося, ніби крові тут побільшало. Коріння одного дерева було рясно забризкане нею, немовби те бідолашне створіння металося від болю зовсім неподалік. Крізь переплетене гілля старого дуба Гаррі побачив перед собою галявину.

— Дивися! — пробурмотів він, зупинивши Мелфоя рукою.

На землі виблискувало щось яскраво-біле. Хлопці підступили ближче.

То був таки єдиноріг, але, на жаль, уже мертвий. Гаррі ще ніколи не бачив такої печальної і водночас прекрасної картини. Довгі стрункі ноги єдинорога неприродно стирчали в різні боки, а перламутрова грива розкинулася по темному листі.

Гаррі ступив крок... і раптом завмер на місці, почувши якийсь шелест. На краю галявини захитався кущ... А тоді з тіні вигулькнула постать у довгому плащі з каптуром, що повзла по землі, неначе звір, який підкрадається до жертви. Гаррі, Мелфой та Іклань заціпеніли. Постать у каптурі підповзла до єдинорога, схилилася над раною в його боці й почала пити його кров.

— А-А-А-А-А-А-А-А-А-А-А!

Мелфой жакливо заверещав і чкурнув геть, за ним — Іклань... Постать у каптурі підвела голову й глянула просто на Гаррі — з її рота крапала єдинорогова кров. Спочила на ноги й швидко рушила до Гаррі, який від страху не міг і поворухнутися.

І тут його голову пронизав неймовірний біль. Такого болю Гаррі ще ніколи не відчував — немов його шрам на чолі спалахнув вогнем. Напівзасліплений, Гаррі почав відступати назад. Він почув за спиною тупіт копит, і щось перескочило через нього, напавши на ту постать.

Гарріна голова розривалася з болем, й він упав навколішки. Минула хвилина чи дві, поки біль утих. Коли Гаррі зміг нарешті бачити, постать уже зникла. Над ним стояв кентавр, але не Ронан і не Бейн — цей був молодший, мав біляве волосся й золотисте тіло.

— З тобою все гаразд? — запитав кентавр, допомагаючи Гаррі підвестися.

— Так... Дякую... Що це було?

Кентавр не відповів. Він мав дивовижно-блакитні, немов ясні сапфіри, очі й пильно дивився на Гаррі, приглядаючись до шраму, що світився на чолі.

— А!.. Ти — син Поттера! — мовив він. — Краще вертайся до Гегріда. В лісі зараз небезпечно, а надто для тебе. Умієш їздити верхи? Так буде швидше. Мене звати Фіренце, — додав він, опускаючись на передні ноги, щоб Гаррі міг вилізти йому на спину.

З іншого краю галявини раптом також долинув тупіт копит. Серед дерев з'явилися захекані Ронан і Бейн з лискучими від поту боками.

— Фіренце! — гримнув Бейн. — Що це ти робиш? У тебе на спині людина! І тобі не сором? Ти що — коняка?

— А ви знаєте, хто це? — відповів Фіренце. — Це Поттерів син. Чим швидше він вийде з цього лісу, тим краще.

— Ти йому щось казав? — гаркнув Бейн. — Не забувай, Фіренце, ми поклялися не чинити опір небесам. Хіба рух планет не підказав тобі, що має статися?

Ронан схвильовано вдарив копитом об землю.

— Я певен, що Фіренце старався вчинити якнайкраще, — сказав він своїм сумним голосом.

Бейн сердито брикнув задніми ногами.

— Якнайкраще!.. Яке нам до цього діло? Кентаври не повинні втручатися в те, що було передбачене! Ми не гасаємо, мов ті осли, за людьми, які заблукали в нашому лісі!

Раптом Фіренце розгнівано став на диби, аж Гаррі мусив ухопитися йому за плечі, щоб не впасти.

— Ти що, не бачиш цього єдинорога! — заревів Фіренце до Бейна. — Ти що, не розумієш, чого його вбили? Може, планети не відкрили тобі цієї таємниці? Так, Бейне, я готовий стати проти того, що зачалося в цьому лісі, а, якщо треба, то й разом з людьми!

І Фіренце разом з Гаррі, що вчепився за нього, шугнув поміж дерева, покинувши Ронана й Бейна. Гаррі не міг зрозуміти, що сталося.

— Чому Бейн так розсердився? — запитав він. — І від кого ти мене врятував?

Фіренце вповільнив ходу, звелів Гаррі нахилити голову, щоб не зачепитися за низьке

гілля, але не відповів на запитання. Вони так довго йшли мовчки, аж Гаррі подумав, що Фіренце вже ніколи до нього не заговорить. Але, коли вони продерлися крізь надто густі дерева, Фіренце раптом зупинився.

— Гаррі Поттер, чи знаєш ти, навіщо потрібна кров єдинорогів?

— Ні, — відповів Гаррі, вражений цим дивним запитанням. — Для настійок ми вживали тільки ріг і волосини з хвоста.

— Це тому, що вбити єдинорога — страхітлива річ! — сказав Фіренце. — На такий злочин може піти тільки той, кому нема чого втрачати і хто хоче здобути *все*. Кров єдинорога рятує твоє життя, навіть якщо ти за міліметр від смерті, але за Це треба сплатити жахливу ціну. Хто вб'є таку чисту й беззахисну істоту заради власного спасіння, той матиме прокляте життя з тієї миті, як його губи торкнуться крові єдинорога!

Гаррі вп'явся очима в Фіренцеву потилицю, яка сріблилася в місячному сяйві.

— Але хто б на таке наважився? — здивувався він. — Якщо ти довіку будеш проклятий, то, мабуть, уже краще смерть? Чи не так?

— Так, — погодився Фіренце, — хіба що тобі треба дожити до тієї миті, коли ти вип'єш іншого напою — того, що відновить усю твою силу й могутність і після якого ти вже ніколи не помреш. Поттере, ти знаєш, що нині сховано в школі?

— Філософський камінь! Звичайно... еліксир життя!.. Але я не розумію, хто...

— Хіба ти не пригадуєш нікого, хто багато років міг чекати повернення своєї влади, хто весь цей час чіплявся за життя, дожидаючи свого шансу?

Мовби якийсь залізний кулак раптом стиснув Гарріне серце. В шелестінні дерев йому ніби вчулися давні слова Гегріда: "Кажуть, ніби він помер. По-моєму, се дурниці. Не знаю, чи в нього ще лишалося щось людське, аби померти".

— То ти вважаєш, — хрипким голосом мовив Гаррі, — що це був *Вол...*

— Гаррі! Гаррі, ти живий?

стежиною до них бігла Герміона, а за нею, засапавшись, човгав Гегрід.

— Живий! — відповів Гаррі, не зовсім розуміючи, що він каже. — А єдиноріг мертвий, Гегріде. Він там, на тій галявині.

— Тепер я тебе залишу, — промовив Фіренце, коли Гегрід побіг оглянути єдинорога. — Ти вже в безпеці.

Гаррі сповз йому зі спини.

— Щастя тобі, Гаррі! — побажав Фіренце. — Буває, що й кентаври неправильно розуміють рух

планет. Сподіваюся, це один з таких випадків. — Він повернувся й помчав углиб лісу, лишивши позаду тремтячого Гаррі.

Рон заснув у темній вітальні, так і не діждавшись їхнього повернення. Коли Гаррі зненацька його розбудив, Рон почав вигукувати щось про пенальті з квідичу. Але вже через мить він широко розплющив очі, коли Гаррі почав розповідати їм з Герміоною про все, що сталося в лісі.

Гаррі не міг ані сидіти, ні стояти. Він ходив сюди-туди перед каміном і ще й досі тремтів.

— Снейп хоче віддати камінь Волдемортові, а Волдеmort чекає в лісі!.. А ми...

— Не називай це ім'я! — нажахано прошепотів Рон, неначе думав, що Волдеmort може їх почути.

Гаррі його не слухав.

— Фіренце мене врятував, хоч і не мав права... Бейна це розлютило, він казав не втручатися в те, що провістили планети... Мабуть, вони показали, що Волдеmort повертається... Бейн думає, що Фіренце мав дозволити Волдемортові вбити мене... Напевне, зірки провістили й мою смерть.

— Припини називати це ім'я! — зашипів Рон.

— Отож мені лишається тільки чекати, коли Снейп украде камінь, — гарячково міркував Гаррі, — і тоді Волдеmort зможе повернутися і вбити мене... Що ж, Бейн тоді, мабуть, буде задоволений!

Герміона була вкрай перелякана, але спробувала заспокоїти його.

— Гаррі, всі кажуть, що Дамблдор — єдиний, кого завжди боявся Відомо-Хто. Поки тут

Дамблдор, Відомо-Хто тебе не зачепить. Крім того, чому ти Думаєш, ніби кентаври ніколи не помиляються? Їхні припущення звучать як якесь ворожіння, а професорка Макгонегел вважає ворожіння дуже неточною галуззю магії.

Коли вони закінчили розмову, починало вже світати. Полягали цілком виснажені, з пересохлими горлянками. Проте нічні сюрпризи ще не скінчилися.

Відгорнувши ковдру, Гаррі побачив під нею акуратно складений плащ-невидимку. До нього була пришпилена записка:

Про всяк випадок.

РОЗДІЛ ШІСТНАДЦЯТИЙ

Крізь люк

Усі наступні роки Гаррі навіть не міг пригадати, як йому вдалося скласти іспити: адже будь-якої миті можна було сподіватися, що в двері заскочить Волдеморт. Однак минали дні, а Флафі, без сумніву, й далі залишався живим і здоровим десь там, за замкненими дверима.

Стояла задущлива спека, особливо у великому класі, де вони складали письмові іспити. Для цього їм видали нові пера, зачаровані спеціальним закляттям від списування.

Екзаменували учнів не тільки теоретично. Скажімо, професор Флитвік запрошував їх по черзі до свого класу, пропонуючи, щоб вони змусили ананас вибивати на столі чечітку. Професорка Макгонегел стежила, як вони перетворювали мишу в табакерку. Оцінка ставала вищою, коли табакерка виходила гарною, але зменшувалася, якщо з неї стирчали вусики. Найдужче всіх нервував Снейп, дихаючи учням у потилиці, доки вони пригадували, як зробити настійку для забуття.

Гаррі робив це все, стараючись не звертати увагу на пронизливий біль у чолі, який постійно мучив його від часу їхньої подорожі до лісу. Гаррі часто погано спав. Невіл думав, що то він так переживає через іспити, а насправді Гаррі постійно прокидався, бо йому снівся давній кошмар, який став ще жахливішим, адже уві сні тепер з'являлася постать у каптурі, з рота якої скапувала кров.

Можливо, тому, що Рон і Герміона не бачили того, що бачив у лісі Гаррі, або тому, що чоло їм не пік шрам, але вони не переймалися філософським каменем так, як Гаррі. Думка про Волдеморта, звичайно, лякала їх, але той не відвідував їх у снах, до того ж вони були такі заклопотані іспитами, що просто не мали часу журитися тим, що там задумав Снейп чи хто інший.

Останнім екзаменом була історія магії. Ще якась година, щоб відповісти на запитання про старих божевільних чарівників, які повигадували всілякі казани-самомішалки, і вони будуть вільні! Вільні на цілий безтурботний тиждень, після чого їм оголосять результати іспитів. Коли привид професора Бінса звелів їм відкласти пера і згорнути пергаменти, Гаррі не міг не радіти разом з усіма.

— Вийшло значно легше, ніж я сподівалася, — сказала Герміона, коли діти повибігали на сонячне подвір'я. — Я навіть не мусила вчити про кодекс поведінки вовкулаків 1637 року і повстання Елфрика Завзятого.

Герміона завжди любила обговорювати іспити, але Рон сказав, що його тепер від них нудить, отож діти попрямували до озера, де й полягали під деревом. Близнюки Візлі та Лі Джордан лоскотали щупальця величезного кальмара, що на мілині вигрівався на сонечку.

— Уже нічого не треба повторювати! — блаженно позіхнув Рон, розтягнувшись у траві. — Не сумуй, Гаррі, про наші погані оцінки ми дізнаємося тільки за тиждень, тож нема чого передчасно журитися.

Гаррі розтирав собі чоло.

— Хотів би я знати, що це все означає! — прорвало його нарешті. — Мій шрам і досі болить!

Траплялося, болів і раніше, але ж ніколи так довго!

— Піди до мадам Помфрі, — запропонувала Герміона.

— Я ж не хворий, — заперечив Гаррі. — Мені здається, це попередження... наближається

якась небезпека...

На Рона й це не подіяло, так розморила його спека.

— Гаррі, та заспокойся! Герміона каже правду: поки тут Дамблдор, каменю нічого не загрожує. Нема жодних доказів, що Снейп довідався, як пройти повз Флафі. Йому вже якось мало не відгризли ногу, тож тепер він не стане ризикувати. І швидше Невіл гратиме у квідич за збірну Англії, ніж Гегрід підведе Дамблдора.

Гаррі кивнув головою, але й далі не міг позбутися відчуття, що він забув щось зробити, і то дуже важливе. Коли намагався пояснити це, Герміона сказала:

— Це все через іспити. Учора вночі я прокинулася й переглянула майже половину своїх конспектів із трансфігурації, поки згадала, що ми вже склали цей іспит.

Гаррі, однак, був певен, що його неспокій аж ніяк не пов'язаний з навчанням. Раптом він побачив сову, що летіла в яскраво-синьому небі в напрямку школи, затиснувши в дзьобі записку. Гегрід був єдиний, хто прислав йому коли-небудь листи. Гегрід ніколи б не зрадив Дамблдора. Гегрід нікому б не розповів, як пройти повз Флафі. Він би ніколи... але...

Раптом Гаррі зірвався на ноги.

— Ти куди? — сонно обізвався Рон.

— Я щойно подумав про одну річ! — сказав поблідлий Гаррі. — Треба негайно піти до Гегріда!

— Чому? — допитувалася захекана Герміона, намагаючись не відставати.

— Чи не здається тобі трохи дивним, — відповів Гаррі, видираючись на вкритий травою пагорб, — що Гегрід найбільше у світі мріяв про дракончика, і тут раптом у якогось чужинця виявляється в кишені яйце? Хіба люди так часто ходять із драконовими яйцями, якщо це заборонено чарівничим законом? їм ще пощастило, що вони натрапили на Гегріда, правда? І як я раніше не здогадався!

— А що ти задумав тепер? — поцікавився Рон, але Гаррі, біжучи до лісу, не відповів.

Гегрід сидів у кріслі біля своєї хатини; підкотивши штани і рукави сорочки, він лушив над великою мискою горох.

— Здоровенькі були! — сказав він, усміхаючись. — Іспити си скінчили? Може, є час чогось випити?

— А чом би й ні... — почав був Рон, але Гаррі урвав його:

— Ні, ми поспішаємо!.. Гегріде, я хочу тебе дещо запитати. Пам'ятаєш той вечір, коли ти виграв Норберта? Яким був той незнайомець, з котрим ти грав у карти?

— Не пам'ятаю, — недбало відказав Гегрід. — Він си не скидав свого плаща.

Побачивши, що дітлахів це приголомшило, Гегрід здивувався:

— Тут нема нічого дивного, бо в "Голові кабана" — це так називаєси той шинок у селі — повно химерної публіки. Може, то був якийсь торгівець драконами, чом би й ні? Я си навіть не видів його обличчя, воно було вкрите каптуром.

Гаррі присів біля миски з горохом.

— Гегріде, про що ти з ним розмовляв? Чи згадував про Гогвортс?

— Може бути, — відповів Гегрід, силкуючись пригадати. — Ага! Він запитавси, що я роблю, тож я сказав, що працюю тут ключником. Він ще питає, які тут водяться звірі... я розповів йому, а тоді си сказав, що завжди мріяв мати дракончика... А тоді... Я добре не пам'ятаю, бо він постійно підливав мені до келиха... Зачекайте, зачекайте... ага, тоді він признавси, що має драконяче яйце, і його можна розіграти в карти... Але він хотів бути певен, що я дам собі раду з тим дракончиком, бо не хотів, аби з ним щось сталоси... Тож я йому сказав, що після Флафі у мене з дракончиком не буде жодних проблем...

— А він... чи він зацікавився Флафі? — запитав Гаррі, намагаючись говорити спокійно.

— Певно, що так. А хіба є багато триголових псів, навіть тут, у Гогвортсі? Тож я си сказав йому, що Флафі стає сумирним, як телятко, коли вміти його заспокоїти. Варто заграти йому якусь музичку, і він відразу си засинає...

Гегрід раптом перелякано завмер.

— Я си не мав того вам казати! — вигукнув він. — Забудьте про це! Гей, куди ви побігли?

Гаррі, Рон і Герміона не вимовили ні слова, аж поки опинилися у вестибюлі, який після ясного дня надворі видавався надто холодним і похмурим.

— Треба йти до Дамблдора, — сказав Гаррі. — Гегрід розповів тому чужинцеві, як пройти повз Флафі, а під плащем міг бути чи Снейп, чи Волдеморт. Напоївши Гегріда, він запросто все вивідав. Сподіваюся, Дамблдор нам повірить. Нас може підтримати Фіренце, якщо його не зупинить Бейн.

Де кабінет Дамблдора?

Діти озирнулися, ніби сподівалися побачити дороговказ, який скерує їх у потрібному напрямі. Адже ніхто їм досі не казав, де перебуває Дамблдор, і вони не знали нікого, хто б ходив до нього з якимось дорученням.

— Нам треба... — почав Гаррі, але раптом у залі пролунав голос:

— Що ви тут робите?!

То була професорка Макгонегел із величезним стосом книжок.

— Нам треба бачити професора Дамблдора, — аж занадто сміливо відповіла Герміона.

— Бачити професора Дамблдора? — перепитала професорка Макгонегел, немовби це було щось дуже підозріле. — Навіщо?

Гаррі ковтнув слину... І що тепер?

— Це таємниця, — вимовив він, відразу пошкодувавши про це, бо ніздрі професорки Макгонегел гнівно роздулися.

— Професор Дамблдор пішов звідси хвилин десять тому, — холодно повідомила вона. — Він отримав термінову сову з Міністерства магії і негайно полетів до Лондона.

— *Полетів?* — нестямно повторив Гаррі. — *Оце щойно?*

— Поттере, професор Дамблдор — дуже видатний чарівник, і в нього багато різних справ.

— А в нас дуже важлива справа!

— Поттере, невже те, що ти хочеш розповісти, важливіше від справ у Міністерстві магії?

— Послухайте! — сказав Поттер, відкинувши обережність. — Пані професорко... йдеться про філософський камінь!

Професорка Макгонегел усякого могла сподіватися, тільки не цього. Книжки випали їй з рук, і вона навіть не підбирала їх.

— Звідки ви знаєте? — зашипіла вона.

— Пані професорко, я думаю... Я знаю, що Сн... що хтось намагається викрасти камінь. Мені треба поговорити з професором Дамблдором.

Макгонегел глянула на нього спантеличено й підозріло.

— Професор Дамблдор повернеться завтра, — вимовила вона нарешті. — Не знаю, звідки ви дізналися про камінь, але будьте певні, що його ніхто не зможе вкрати, він надто добре захищений.

— Але пані професорко!..

— Поттере, я знаю, що кажу! — урвала вона розмову. Нахилилася й підняла книжки з підлоги. — А ви краще йдіть надвір і тіштеся сонечком.

Та надвір вони не пішли.

— Це трапиться сьогодні, — сказав Гаррі, тільки-но вони впевнилися, що професорка Макгонегел відійшла на достатню відстань. — Снейп сьогодні спробує проникнути крізь люк. Він уже довідався все, що йому треба, а тепер і Дамблдор не зможе йому завадити. Б'юся об заклад — це він прислав того листа, і в Міністерстві магії всі вкрай здивуються, коли там з'явиться Дамблдор.

— Але що ми можемо...

Герміона охнула. Гаррі й Рон рвучко озирнулися.

Перед ними стояв Снейп.

— Доброго вечора! — привітався він. Діти витріщилися на нього.

— Такого гарного дня не варто сидіти в замку, — сказав він, криво посміхаючись.

— Ми просто... — загнущся Гаррі, не знаючи, що сказати.

— Маєте бути обережнішими, — мовив Снейп. — Коли так тинятися, хтось може припустити, ніби ви щось задумали. А Грифіндор уже просто не може втрачати очки, правда?

Гаррі почервонів. Діти повернулися, щоб іти надвір, але Снейп знову до них озвався.

— Май на увазі, Поттере: ще одне нічне блукання, і я особисто подбаю, щоб тебе звідси вигнали! Гарного вам дня!

Снейп пішов до вчительської. Коли діти вийшли на кам'яні сходи, Гаррі повернувся до друзів.

— Добре!.. Ось що ми зробимо, — рішуче зашепотів він. — Хтось із нас має стежити за Снейпом: дочекатися біля вчительської, а потім, коли він вийде, піти за ним услід. Герміона, це зробиш ти.

— Чому я?

— Бо це очевидно, — докинув Рон. — Ти вдаватимеш, ніби чекаєш професора Флитвіка, ясно? — І додав тоненьким голосочком: — "Ой, професоре Флитвік! Я так хвилююся, мені здається, я переплутала питання 14-6..."

— Ой, заткнися! — обурилася Герміона, але погодилася стежити за Снейпом.

— А нам краще пильнувати коридор на четвертому поверсі, — сказав Гаррі Ронові. — Ходімо.

Але план не вдався. Не встигли вони підійти до дверей, за якими був Флафі, як там виникла професорка Макгонегел, і цього разу вона вже не стримувалася.

— Мабуть, ви гадаєте, що вас важче позбутися, ніж лихих чарів! — лютувала вона. — Годі вже цих дурниць! Якщо я почую, що ви знову сюди прийшли, я зніму з Грифіндору ще п'ятдесят очок! Так, Візлі, зі свого гуртожитку!..

Гаррі й Рон повернулися до вітальні. Тільки-но Гаррі сказав: "Принаймні, Герміона сидить на хвості у Снейпа", як відхилився портрет Гладкої Пані й показалася Герміона.

— Вибач, Гаррі! — забідкалася вона. — Снейп вийшов і спитав, що я там роблю? Я сказала, що чекаю Флитвіка, а Снейп зразу пішов і покликав його, отож я тільки тепер звільнилася, і не знаю, де дівся Снейп.

— Ну що ж, тоді іншого виходу немає, правда? — спитав Гаррі.

Друзі мовчки дивилися на нього. Він зблід, а його очі зблискували.

— Сьогодні я постараюся першим дістатися до каменя.

— Ти збожеволів! — вигукнув Рон.

— Не йди! — запротестувала Герміона. — Після всього, що сказали Макгонегел і Снейп?.. Тебе ж виженуть!

— НУ ТО Й ЩО? — крикнув Гаррі. — Невже ви не розумієте?! Якщо Снейп заволодіє каменем — повернеться Волдеморт! Хіба ви не чули, що діялось, коли він намагався захопити владу? Гогвортс просто зникне, і мене вже не буде звідки виганяти! Він його розвалить або перетворить у школу чорної магії! Тут ідеться не про втрату очок, невіжже ви не бачите? Невже ви гадаєте, що він лишить вас і ваші родини у спокої після того, як Грифіндор завоює кубок гуртожитків? Якщо мене впіймають перед тим, як я дістануся до каменя — що ж, тоді я повернуся до Дурслів і чекатиму, коли мене там знайде Волдеморт. Просто помру трохи пізніше, бо я ніколи не перейду до темних сил! Сьогодні я пролізу крізь той люк, і мене не зупинять навіть ваші вмовляння!.. Волдеморт убив моїх батьків, пам'ятаєте?..

Гаррі люто глянув на друзів.

— Ти правий, Гаррі, — тихенько мовила Герміона.

— Я накину плаща-невидимку — сказав Гаррі. — На щастя, він знов у мене.

— А ми вмістимося під ним усі троє? — запитав Рон.

— Усі... усі троє?

— Ой, не придурюйся! Невже ти думаєш, що ми тебе пустимо самого?

— Звичайно ж, ні! — жваво додала Герміона. — Як ти збираєшся дійти до каменя без нас? Я зараз піду й перегляну книжки, може, знайду щось корисне...

— Але якщо нас упіймають, вас виженуть теж...

— Не думаю, — заперечила Герміона. — Флит-вік сказав мені по секрету, що я отримала з його іспиту п'ять з трьома плюсами. Тепер мене так просто не виженуть.

Після вечері вони всі втрьох сиділи у вітальні. Ніхто їх не турбував; зрештою, жоден грифіндорець ще й досі не розмовляв із Гаррі. І сьогодні вперше це його не засмучувало. Герміона переглядала свої конспекти, сподіваючись натрапити на одне з тих заклинань, яке їм треба буде подолати. Гаррі й Рон мовчали. Вони обидва обмірковували те, що їм доведеться зробити.

Поступово решта дітей розійшлися по спальнях, і кімната спорожніла.

— Може, принеси вже плащ, — пробурмотів Рон, коли нарешті, позіхаючи й потягуючись, з вітальні вийшов Лі Джордан.

Гаррі побіг нагору до спальні. Дістав плаща, а тоді помітив дудку, яку на Різдво подарував йому Гегрід. Поклав її до кишені, щоб заграти на ній Флафі, — співати йому щось не хотілося.

Побіг назад до вітальні.

— Краще накиньмо плаща тут, щоб побачити, чи він накриє нас трьох. Бо раптом Філч помітить чиюсь ногу, яка блукає сама собою...

— Що це ви робите? — пролунав голос із кутка кімнати.

З-за крісла виник Невіл, стискаючи в руках Тревора — жабку, яка знову намагалася втекти на волю.

— Нічого, Невіле, нічого! — відповів Гаррі, поспіхом ховаючи плащ за спину.

Невіл глянув на їхні винуваті обличчя.

— Ви знову кудись ідете! — здогадався він.

— Ні-ні! — заперечила Герміона. — Нікуди ми не йдемо. Чому ти не лягаєш спати, Невіле?

Гаррі глянув на високий годинник біля дверей. Не можна втрачати ані хвилини. Снейп, можливо, вже намагається приспати Флафі.

— Вам не можна нікуди йти! — сказав Невіл, — вас знову піймають. Грифіндор матиме ще більше проблем.

— Ти не розумієш, — пояснив Гаррі, — це дуже важлива справа.

Але Невіл явно настроював себе на щось відчайдушне.

— Я вам не дозволю! — сказав він, підбігши до портрета з отвором. — Я... буду з вами битися!

— *Невіле!* — прорвало нарешті Рона. — Іди звідси й не будь ідіотом!

— Я тобі не ідіот! — крикнув Невіл. — Скільки можна порушувати правила?!. Ви самі навчили мене чинити опір!

— Так, але ж не *нам!* — у відчаї мовив Рон. — Невіле, ти не розумієш, що робиш!

Рон ступив крок уперед, а Невіл випустив з рук жабку, яка стрибнула і щезла.

— Ану, спробуй мене вдарити! — затявся Невіл, стискаючи кулаки. — Я готовий!

Гаррі повернувся до Герміони.

— *Зроби щось!* — у розпачі попросив її. Герміона вийшла наперед.

— Невіле, — сказала вона, — я дуже й дуже перепрошую! — Вона спрямувала чарівну паличку на Невіла і вигукнула: — *Петрифікус Тоталус!*

Невілові руки прикипіли йому до боків. Ноги стулилися до купи. Він захитався усім своїм заляканим тілом, а тоді впав, мов дошка, просто на обличчя.

Герміона підбігла й перевернула його на спину. Невілові заціпило щелепи, і він не міг говорити, рухалися тільки його нажахані очі.

— Що ти йому зробила? — прошепотів Гаррі.

— Це повний тілов'яз, — відповіла бідолашна Герміона. — Ох, Невіле, мені так шкода!

— Ми були змушені, Невіле! Нема коли пояснювати, — сказав Гаррі.

— Ти згодом усе зрозумієш, — пообіцяв Рон, переступаючи через Невіла й ховаючись під плащ-невидимку.

Але нерухомий Невіл, який лежав на підлозі, був, здається, не надто гарним знаком. Страшенно знервовані, вони в кожній тіні від статуї вбачали Філча, а кожен подув вітерцю нагадував їм Півза.

Підійшовши до перших сходів, помітили Місіс Норіс, що сиділа трохи вище від них.

— О, давай хоч цього разу її копнемо! — зашепотів Рон на вухо Гаррі, але той заперечливо похитав головою. Коли вони обережно проходили повз неї, Місіс Норіс скерувала на них свої очі-ліхтарі, але більше нічого не зробила.

Вони нікого не зустріли, аж доки дійшли до сходів на четвертий поверх. Там похитувався Півз, намагаючись зібгати килим, щоб усі в цьому місці спотикалися.

— Хто тут? — зненацька запитав він, коли діти наблизилися до нього. Він звузив свої лихі чорні очі. — Знаю, ви тут, хоч вас і не видно... Ви примари, упирі, чи маленькі школярі?..

Знявся в повітря і став кружляти, скося поглядаючи в їхній бік.

— Треба покликати Філча! Ой, як треба, бо тут скрадається щось невидиме!

Раптом у Гаррі виникла ідея.

— Півзе, — засичав він хрипко, — Кривавий Барон має свої причини бути невидимим!

Півз від шоку мало не впав на сходи. Він вчасно опам'ятався й завис у кількох сантиметрах над ними.

— Прошу вибачити, ваша кривавосте, ясновельможний пане Бароне! — заговорив він улесливим голосом. — Моя помилочка, моя помилочка!.. Я вас не бачу, звичайно ж, ні, ви невидимі! Даруйте старенькому Півзові цей маленький жартик, прошу пана!

— Я тут у справах, Півзе, — прохрипів Гаррі. — Сьогодні щоб тебе тут не було!

— Гаразд, прошу пана, звичайно, мене не буде! — погодився Півз, знову здіймаючись угору. — Сподіваюся, Бароне, вам пощастить, а я не заважатиму!

І він щез.

— Геніально, Гаррі! — зашепотів Рон.

Через кілька секунд вони стояли перед забороненими дверима на четвертому поверсі, але двері були вже прочинені.

— От тобі й маєш! — тихо вимовив Гаррі. — Снейп уже пройшов повз Флафі.

Побачивши відчинені двері, вони уявили, що їх чекає попереду. Гаррі повернувся до друзів, що тулилися з ним під одним плащем:

— Якщо хочете повернутись, я вас зрозумію. Можете взяти плащ, мені він уже не потрібний.

— Не будь дурним! — відказав Рон.

— Ми з тобою, — підтвердила Герміона. Гаррі штовхнув двері.

Двері зарипіли, й залунало грізне гарчання. Всі три собачі носи почали нестямно принюхуватися до дітей, хоча пес їх і не бачив.

— Що це в нього під лапами? — прошепотіла Герміона.

— Ніби якась арфа, — придивився Рон. — Мабуть, її залишив Снейп.

— Пес прокидається, тільки-но перестає звучати музика, — сказав Гаррі. — Ану, зараз побачимо...

Він приклав до вуст Гегрідову дудку і дмухнув. Насправді то була й не мелодія, проте вже на першій ноті очі потвори почали заплющуватися. Гаррі дмухав, майже не переводячи духу. Пес поволі перестав гарчати, його лапи захиталися, він опустився навколішки, а тоді гепнувся на підлогу й міцно заснув.

— Не переставай грати! — сказав Гаррі Рон, коли діти вийшли з-під плаща й підкралися до люка. Наблизившись до величезних голів, відчули гарячий і смердючий віддих пса.

— Думаю, люк можна відчинити, — сказав Рон, зазираючи псові за спину. — Підеш перша, Герміоно?

— Ні!

— Ну, добре... — Рон скреготнув зубами й обережно переступив через собачі лапи. Нахилившись, смикнув кільце — і люк відчинився.

— Що там видно? — нетерпляче спитала Герміона.

— Нічого. Просто п'ятьма. Нема як злізти. Треба стрибати.

Гаррі, що й далі грав на дудці, махнув Ронови, щоб привернути його увагу, й показав на себе.

— Хочеш іти першим? Ти певен? — запитав Рон. — Я не знаю, як тут глибоко. Дай дудку Герміоні, щоб пес не прокинувся.

Гаррі передав дудку. Під час миттєвої тиші пес загарчав і заворушився, але, тільки-но Герміона заграла, знову заснув як мертвий.

Гаррі переліз через пса й зазирнув у люк. Дна не було видно.

Проліз крізь отвір і завис на кінчиках пальців. Тоді глянув на Рона й сказав:

— Якщо зі мною щось трапиться, не йдіть сюди. Відразу біжіть до соварні й відправте Гедвігу до Дамблдора, добре?

— Гаразд, — відповів Рон.

— Сподіваюся, за хвилину побачимось.

І Гаррі відпустив пальці. Холодне, вогке повітря проносилося повз нього, а він падав усе

нижче, нижче, нижче і ось...

ГУП! Із кумедним, приглушеним звуком він гепнувся на щось м'яке. Присів і помацав довкола рукою, його очі ще не звикли до темряви. Здавалося, ніби він сидить на якійсь рослині.

— Усе гаразд! — гукнув він туди, де виднілася цяточка світла завбільшки з поштову марку, — це, власне, й був відчинений люк. — М'яка посадка, можна стрибати!

Рон стрибнув — і приземлився поруч із Гаррі.

— Що це таке? — були його перші слова.

— Не знаю, якась рослина. Мабуть, щоб пом'якшувати падіння. Герміоно, давай!

Далека музика стихла. Пес гучно гавкнув, але Герміона вже стрибнула. Приземлилася з другого боку від Гаррі.

— Ми десь на сотні метрів під школою, — сказала вона.

— Нам пощастило, що тут ця рослина, — мовив Рон.

— *Пощастило!* — заверещала Герміона. — Гляньте на себе!

Вона підскочила й насилу поповзла до вологої стіни. Насилу, бо, тільки-но приземлилася, рослина своїми змієподібними вусиками стала обплітати їй ноги. Гарі з Роном навіть не помітили, в якій халепі вони опинилися.

Герміона встигла вивільнитися ще до того, як рослина її впіймала. Тепер вона нажахано спостерігала, як хлопці з усіх сил виривалися від рослини, але що більше вони вовтузилися, то міцніше й швидше вона їх обплітала.

— Не рухайтесь! — звеліла їм Герміона. — Я знаю, це — пастка диявола!

— О, я дуже радий, що знаю тепер назву, це — супердопомога! — розсердився Рон, не даючи рослині стиснути його шию.

— Замокни, я пробую згадати, як її вбити! — крикнула Герміона.

— То швидше, бо я задихаюся! — прохрипів Гаррі, відбиваючись від пагона, що закручувався йому навколо грудей.

— Пастка диявола, пастка диявола... Що там казала професорка Спраут? Вона любить темряву й вогкість...

— То запали вогонь! — задихався Гаррі.

— Так, звичайно, але тут нема хмизу! — заплакала Герміона, заламуючи руки.

— **ТИ ЩО, ЗДУРІЛА?** — заревів Рон. — **ТИ ЧАРІВНИЦЯ, ЧИ ХТО?**

— Ой, так! — вигукнула Герміона, вихопивши чарівну паличку. Махнула нею, щось пробурмотівши, і спрямувала на рослину струмінь яскраво-блакитного полум'я. Наступної миті хлопці відчували, як рослина ослабила свої стиски, зіщулившись від світла й тепла. Посмикуючись і звиваючись, вона сповзла з їхніх тіл, і вони, нарешті, опинилися на волі.

— Добре, що ти гарно вивчала гербологію, Герміоно, — сказав Гаррі, витираючи з чола піт.

— Так, — додав Рон, — і добре, що Гаррі не розгубився у скрутний момент. "Нема хмизу" — це ж треба!

— Сюди! — мовив Гаррі, показавши на кам'яний прохід, який був єдиним шляхом звідти.

Окрім своїх кроків, вони чули тільки тихе капотіння води, що сочилася по стінах. Прохід був похилий, і Гаррі згадав про "Грінготс". У серці йому щось штрикнуло, коли він згадав, що сейфи в чарівничому банку нібито охороняють дракони. Якщо їм трапиться дракон, справжній дорослий дракон, то... їм досить і Норберта...

— Ти щось чуєш? — прошепотів Рон.

Гаррі прислухався. Десь угорі попереду чулися тихенький шурхіт і брязкіт.

— Думаєш, це привид?

— Не знаю... Як на мене, наче крила шурхотять.

— Там є світло! Я бачу, щось рухається! Дійшовши до кінця проходу, вони побачили перед собою яскраво освітлену кімнату з високою склепінчастою стелею. В кімнаті було повно яскравих пташечок, які шугали довкола, тріпочучи крильцями. На тому боці кімнати виднілися масивні дерев'яні двері.

— Думаєш, вони нападуть на нас, коли ми підемо через кімнату? — запитав Рон.

— Можливо, — відповів Гаррі. — Вони, здається, ніби й не лихі, та якщо кинуться всім табуном... Але нема ради... Я побіг!

Глибоко вдихнув, прикрив обличчя руками й помчав через кімнату. Чекав, що ось-ось у нього вчепляться гострі дзьоби й кігті, проте нічого не сталося. Добіг до дверей, потягнув за ручку, але двері були замкнені.

Рон з Герміоною прибігли слідом. Усі троє смикали й штурхали двері, але ті не піддалися навіть тоді, коли Герміона вимовила закляття "алого-мора".

— Що тепер? — запитав Рон.

— Ці птахи... не можуть бути тут лише для декорації, — сказала Герміона.

Діти глянули на птахів, що ширяли над головами, виблискуючи — *виблискуючи*?

— Це не пташки! — гукнув раптом Гаррі. — Це — *ключі*! Крилаті ключі, придивіться уважніше! Тож це має означати... — він роззирнувся по кімнаті, — Так, дивіться! Мітли! Нам треба впіймати ключ до цих дверей!

— Але ж їх тут *сотні*!

Рон оглянув замок на дверях.

— Треба знайти великий старомодний ключ, можливо, срібний, як і ручка.

Схопивши кожен по мітлі, вони злетіли в повітря, опинившись серед цілої хмари ключів. Намагалися схопити їх, але зачаровані ключі так швидко виверталися, що їх годі було зловити.

Гаррі, однак, марно був наймолодшим ловцем у цьому столітті. Він мав хист помічати те, чого не завважають інші. Трохи покружлявши серед виру барвистого пір'я, він звернув увагу на великий срібний ключ, який мав зігнуте крило, неначе хтось уже ловив його і грубо запихав до замкової шпарини.

— Ось він! — крикнув Гаррі. — Оцей великий!.. Отам!.. Ні, отам... з блакитними крильцями! У нього з одного боку поймакані пір'їни!

Рон помчав на великій швидкості у тому напрямку, але вдарився об стелю й мало не впав з мітли.

— Треба його оточити! — гукнув Гаррі, не спускаючи очей з ключа. — Рон, наближайся до нього зверху! Герміоно, підлітай знизу і не давай йому опуститися, а я спробую впіймати! Ну, ВПЕРЕД!

Рон пірнув униз, Герміона понеслася вгору — ключ вислизнув від них обох, а Гаррі кинувся за ним. Ключ помчав до стіни, і Гаррі, виструнчившись, як стріла, припер його рукою до стіни, аж там щось тріснуло. Радісні вигуки Рона й Герміони відізналися луною по всій кімнаті.

Вони швиденько приземлилися, й Гаррі побіг до дверей, стискаючи в долонях ключа, який ще й далі пручався. Запхав його до замка й повернув — усе спрацювало. Тільки-но замок клацнув, ключ знову спурхнув у повітря, маючи дуже пошарпаний вигляд після того, як його двічі ловили.

— Готові? — запитав Гаррі, тримаючи руку на клямці дверей. Вони кивнули. Гаррі відчинив двері.

У наступній кімнаті було так темно, що вони нічого не бачили. Та коли ступили кілька кроків, усю кімнату раптом затопило світло, відкривши їм дивовижне видовище.

Вони стояли на краю величезної шахівниці, відразу за чорними, витесаними з якогось чорного каменю, шаховими фігурами, які були вищими від них. З другого боку кімнати, навпроти них, стояли білі фігури. Гаррі, Рон і Герміона трохи здригнулися: високі білі фігури не мали облич.

— А що тепер? — прошепотів Гаррі.

— Хіба не ясно? — відповів Рон. — Мусимо перейти кімнату, граючи в шахи.

За білими фігурами видніли ще одні двері.

— Як це? — нервово запитала Герміона.

— Думаю, — відповів Рон, — ми маємо самі стати фігурами.

Він підійшов до чорного вершника й витягнув руку, щоб доторкнутися до його коня. Камінь відразу ожив. Кінь ударив копитом, а вершник повернув свою голову в шоломі й глянув на Рона.

— Ми... е-е... Нам треба йти разом з вами? Чорний вершник кивнув головою. Рон повернувся до друзів.

— Над цим треба помізкувати, — сказав він. — Мені здається, ми маємо замінити собою

три чорні фігури...

Гаррі з Герміоною мовчки чекали, поки Рон усе обміркує. Зрештою, він сказав:

— Отож... не ображайтеся, але жоден з вас не є добрим шахістом...

— Ми не ображаємося, — швидко запевнив його Гаррі. — Тільки скажи, що нам робити.

— Ти, Гаррі, заміниш того слона, а Герміона піде за тобою замість тури.

— А ти?

— Я буду конем, — відповів Рон.

Шахові фігури, здається, прислухалися до розмови, бо після Ронових слів кінь, слон і тура зійшли з шахівниці, лишивши там три порожні клітинки, які й зайняли Гаррі, Рон і Герміона.

— Першими в шахах завжди починають білі, — сказав Рон, зазираючи на той бік дошки. — Ага, дивіться!

Білий пішак пішов уперед на дві клітинки.

Рон почав керувати чорними фігурами. Вони мовчки йшли туди, куди він їх скеровував. Гаррі аж ноги затрусилися. А що, як вони програють?

— Гаррі, піди по діагоналі на чотири клітинки праворуч.

Перший справжній шок стався тоді, коли вбили їхнього другого коня. Біла королева звалила його з ніг і скинула з шахівниці; бідолаха упав долілиць і не ворухився.

— Я мусив піти на цю жертву, — сказав приголомшений Рон. — Тепер можна забрати того слона. Герміоно, давай!

Кожного разу, коли вони втрачали свою фігуру, суперники були немилосердні. Невдовзі попід стіною назбиралася ціла купа пораних чорних фігур. Двічі Рон лиш останньої миті устигав помітити, що Гаррі й Герміона в небезпеці. Сам він стрибав скрізь по дошці і забрав майже стільки білих фігур, скільки було втрачено чорних.

— Ми вже так близько! — пробурмотів він раптом. — Дайте подумати... дайте подумати...

Біла королева повернула до нього своє порожнє обличчя.

— Так, — тихенько мовив Рон, — це єдиний вихід... Мене мають збити.

— Ні! — вигукнули Гаррі й Герміона.

— Це шахи! — сказав Рон. — Треба йти на жертви! Я зроблю крок уперед, і вона мене забере, а ти, Гаррі, оголосиш тоді королю шах і мат!

— Але ж...

— Ти хочеш зупинити Снейпа чи ні?

— Рон...

— Слухай, якщо ти не поквапишся, він може вкрати камінь!

Ну, що тут удієш?..

— Готові? — перепитав Рон, блідий, але рішучий. — Я йду, а ви не гайте часу після виграшу.

Ступив уперед, і біла королева кинулася на нього. Вдарила Рона по голові своєю кам'яною рукою, і він звалився додолу. Герміона скрикнула, проте лишилася на своїй клітинці. Біла королева відтягнула Рона вбік. Він був, здається, непритомним.

Затремтівши, Гаррі перейшов на три клітинки ліворуч.

Білий король скинув свою корону й пожбурих її Гаррі під ноги. Чорні виграли. Фігури вклонилися й розступилися, звільнивши шлях до дверей. Востаннє кинувши розпачливий погляд на Рона, Гаррі з Герміоною зайшли у двері й попрямували наступним переходом угору.

— А що, як він?..

— Усе з ним буде гаразд, — сказав Гаррі, намагаючись переконати в цьому й самого себе. — Як ти гадаєш, що тепер?

— Спраут підготувала пастку диявола, Флитвік, мабуть, зачарував ключі, Макгонегел здійснила трансфігурацію, щоб оживити шахові фігури, отже, лишаються закляття Квірела і Снейпа...

Підійшли до наступних дверей.

— Усе нормально? — прошепотів Гаррі.

— Давай.

Гаррі штовхнув їх.

На них війнуло жахливим смородом, і вони швиденько прикрили носи мантиями. Їхні очі сльозилися, а просто перед собою на підлозі вони побачили вже задубілого троля, ще більшого, ніж той, з яким вони билися раніше, і з кривавою гулею на голові.

— Добре, що нам не довелося битися з оцим, — прошепотів Гаррі, обережно переступаючи через товстезну ногу троля. — Мерщій, тут нема чим дихати!

Вони відчинили наступні двері, боязко очікуючи нових сюрпризів. Проте нічого страшного не побачили. Там стояв стіл із сімома поставленими рядочком пляшками різної форми.

— Снейпове закляття! — сказав Гаррі. — Що робити?

Вони переступили через поріг, і відразу за ними в одвірку спалахнув вогонь. Це був незвичний пурпуровий вогонь. Тієї ж миті взялися чорними язиками полум'я двері попереду. Вони потрапили в пастку.

— Глянь! — Герміона схопила сувій паперу, що лежав біля пляшок. Гаррі зазирнув їй через плече, і вони прочитали:

Попереду загроза, безпека вже позаду,
та дві з нас можуть повісти, як дати собі раду.
Одна з семи підкаже, як досягти мети,
як іншу раптом вип'єш — назад повернеш ти.
У двох із нас налите вино із кропиви,
а ще у трьох — отрута для шлунка й голови.
Тож вибирай, інакше — назавжди тут заснеш,
щоб вижити, *чотири* підказки ти знайдеш.
По-перше: як підступно отруту не ховай,
вона завжди ліворуч від кропиви — вважай!
По-друге: різні пляшечки стоять по два кінці,
як хочеш рушити вперед — не руш плящини ці.
По-третє: всі ці пляшечки за розмірами різні,
але ні карлик, ні гігант не містять трунки грізні.
І по-четверте: другі скраю — однакові на смак,
хоч зовні близнюками їх ти не назвеш ніяк.

Герміона полегшено зітхнула, і Гаррі здивовано побачив, що вона усміхається, хоча йому було аж ніяк не до сміху.

— Чудово! — сказала Герміона. — Це не чари, а логічна загадка. Безліч видатних чарівників не мали ні грама логіки і застрягли б тут навіки.

— Але таке може статися і з нами, хіба ні?

— Звичайно, ні! — заперечила Герміона. — Цей папір усе пояснює. Є сім пляшок: у трьох — отрута; у двох — вино; одна з них допоможе нам безпечно пройти через чорний вогонь, а друга — повернутися назад через пурпуровий.

— Але як нам дізнатися, з якої пити?

— Хвилиночку!

Герміона кілька разів перечитала папір. Тоді пройшлася вздовж ряду пляшок, бурмочучи щось собі під ніс і перераховуючи їх. Нарешті заплескала в долоні.

— Все ясно! — повідомила вона. — Найменша пляшечка проведе нас крізь чорне полум'я — до каменя.

Гаррі глянув на крихітну пляшечку.

— Там вистачить тільки одному з нас, — сказав він. — Один ковток або й менше.

Гаррі й Герміона подивилися одне на одного.

— Яка з них допоможе вернутися крізь пурпуровий вогонь?

Герміона показала на заокруглену пляшку з правого кінця.

— Випий її! — сказав Гаррі. — І не переч. Далі вернешся до Рона і візьмете дві мітли в кімнаті з летючими ключами. На мітлах ви зможете вибратися через люк і пролетіти мимо Флафі. Прямуйте відразу до соварні й відішліть Гедвігу до Дамблдора, бо він нам потрібен.

Якийсь час я спробую втримати Снейпа, але, мабуть, ненадовго...

— Гаррі, а що як з ним Відомо-Хто?

— Ну... Одного разу мені вже пощастило, прав-Да? — сказав Гаррі, показуючи на шрам.
— Може, знову пощастить.

Герміоніні вуста затремтіли й вона раптом кинулася до Гаррі, обхопивши його обома руками.

— Герміоно!

— Гаррі, ти — видатний чарівник, пам'ятай про це!

— Я?... Я гірший від тебе! — збентежено відповів Гаррі, коли Герміона розімкнула свої обійми.

— Що там я? — заперечила Герміона. — Книжки! Розум! Є важливіші речі — дружба, відвага, і... ой, Гаррі, бережи себе!

— Пий перша, — сказав Гаррі. — Ти впевнена, що все правильно розгадала, так?

— Абсолютно! — відповіла Герміона.

Вона добряче надсьорбнула з круглої пляшечки скраю і здригнулася.

— Це часом не отрута? — стурбовано запитав Гаррі.

— Ні. Просто воно холодне, як лід.

— Біжи швиденько, поки це діє!

— Щастя тобі! Бережися!..

— БІЖИ!!!

Герміона повернулася й рушила просто через пурпурове полум'я.

Гаррі глибоко вдихнув, узяв найменшу пляшечку і став обличчям до чорного вогню.

— Я йду! — вимовив він, одним ковтком спорожнивши пляшечку.

Його тіло й справді немов закрижаніло. Гаррі поклав пляшечку і рушив уперед. Він напружився й побачив, як чорні язики полум'я лижуть йому тіло, але нічого не відчував. Якусь мить він не бачив нічого, окрім темного вогню, — а тоді опинився по той бік, в останній кімнаті.

Там уже хтось був — але не Снейп. І навіть не Волдеморт.

РОЗДІЛ СІМНАДЦЯТИЙ

Чоловік з двома обличчями

То був Квірел.

— *Ву!* — мало не задихнувся Гаррі.

Квірел усміхнувся. Його обличчя зовсім не смикалося.

— Саме так, — спокійно підтвердив він. — А я от думав, Поттере, чи ми зустрінемося тут?..

— А я думав... Снейп...

— Северус? — засміявся Квірел, і голос його не тремтів, як завжди, а був холодний і різкий. — Так, Северус має підозрілий вигляд, чи не правда? Дуже вигідно, щоб він скрізь шугав, немов пристаркуватий кажан. Хто тоді запідозрить у чомусь б-б-бідолашного з-заїку п-п-професора Квірела?

Гаррі не міг у це повірити. Цього не могло бути, не могло!

— Але Снейп намагався мене вбити!

— Ні-ні-ні-і! Це я хотів тебе вбити. Твоя приятелька міс Грейнджер випадково збила мене з ніг, коли бігла підпалювати мантию Снейпа на тому матчі з квідичу. Через неї я втратив з тобою візуальний контакт. Ще кілька секунд, і я б скинув тебе з мітли. Я це зробив би й раніше, якби Снейп не бурмотів контрзакляття, намагаючись тебе врятувати.

— Снейп намагався мене *врятувати*?

— Авжеж, — холодно підтвердив Квірел. — Чому, по-твоєму, він прагнув судити твій наступний матч? Бо хотів зашкодити мені зробити це знову Сміх та й годі, йому не варто було так перейматися! Хіба я міг щось зробити, коли там сидів Дамблдор? Решта вчителів думали, що Снейп старався не дати Гріфіндорові перемогти. Снейп став таким непопулярним... і все

надаремно, бо сьогодні, нарешті, я тебе вб'ю!

Квірел клацнув пальцями. Просто в повітрі з'явилися мотузки, які щільно обплутали Гаррі.

— Поттере, ти занадто допитливий, щоб залишитися живим. Це ж ти тинявся по школі на Гелловін, і побачив, як я йшов, щоб глянути, хто там охороняє камінь.

— То це *ви* впустили троля?

— Аякже. Я маю до тролів певну слабкість. Ти, мабуть, бачив, *що я* зробив з тим, який був тут неподалік у кімнаті? На жаль, коли всі тоді побігли шукати троля, Снейп, який мене вже підозрював, подався просто на четвертий поверх, аби перешкодити мені, тож не тільки мій троль не зміг тебе вбити, а й той триголовий пес навіть не спромігся добряче покусати Снейпові ногу. Ну, а тепер, Поттере, зачекай хвилю. Мушу зазирнути в оце цікаве дзеркало.

Лише тоді Гаррі зауважив, *що* стоїть у Квірела за спиною. То було дзеркало Яцрес.

— Це дзеркало — ключ для здобуття каменя, — бурмотів Квірел, поплескуючи рукою по рамі. — Хто, крім Дамблдора, міг би таке вигадати... Але ж він у Лондоні, а коли вернеться, я вже буду далеко!

Гаррі не мав іншої ради, як безперервно розмовляти з Квірелом, і таким чином не давати йому зосередитися на дзеркалі.

— Я бачив вас зі Снейпом у лісі, — вирвалося в нього.

— Так, — ліниво підтвердив Квірел, обходячи дзеркало й зазираючи туди. — Снейп тоді ще чіплявся до мене і намагався вивідати, до чого я вже дійшов. Постійно мене підозрював. Старався залякати... Наче це було йому під силу: адже мене підтримував сам лорд Волдеморт!

Квірел вийшов з-за дзеркала й пожадливо втупився в нього.

— Я бачу камінь... Я вручаю його своєму Панові... Але де ж він?..

Гаррі намагався послабити мотузки, якими був зв'язаний, але ті не піддавалися. Він *мусив* відвертати увагу Квірела від дзеркала.

— Але Снейп, здається, завжди мене ненавидів, — сказав він.

— Ох, звісно, — недбало погодився Квірел, — ще й як ненавидів! Він був у Гогвортсі разом з твоїм батьком, — ти цього не знав? Вони не терпіли один одного! Проте він ніколи не прагнув твоєї смерті.

— Але кілька днів тому я чув, як ви ридали. Мені здалося, що Снейп вам погрожував...

На Квіреловому обличчі вперше промайнув страх.

— Іноді, — сказав він, — мені буває нелегко виконувати накази свого Пана. Він — великий чаклун, а я слабкий чоловік...

— Тобто, це *він* тоді був у тій кімнаті з вами? — здивувався Гаррі.

— Він зі мною всюди, хоч би де я був, — спокійно відповів Квірел. — Я зустрів його, мандруючи по світу. Я був молодий і дурний, сповнений усіляких безглузвих ідей про добро і зло. Лорд Вол-Деморт довів мені, *як* я помилявся. Немає добра і зла, є тільки могутність і ті, хто заслабкий, щоб її Прагнути... Відтоді я вірно йому служив, хоч не раз і підводив... Він мусив бути дуже суворим зі мною.

Квірел раптом здригнувся.

— Так просто він не прощає помилок. Коли я не зумів украсти камінь із "Грінготсу", він був дуже незадоволений. Покарав мене... вирішив пильніше стежити за мною...

Голос Квірела затих. Гаррі пригадав свою подорож на алею Діагон. Як міг він бути таким дурнем? Саме тоді він уперше побачив Квірела, ще й тиснув йому руку в "Дірявому Казані".

Квірел тихо лайнувся.

— Нічого не розумію... Може, той камінь *всередині* дзеркала? Може, його треба розбити?

Гаррі перебирав у голові різні варіанти.

"Чого в цю мить я хочу найдужче в світі? — думав він. — Я хочу знайти камінь раніше від Квірела. Отже, якщо я гляну в дзеркало, то побачу, як знаходжу його, тобто побачу, де він схований!.. Але як подивитися, щоб Квірел не розгадав моїх намірів?"

Гаррі спробував посунутися ліворуч, щоб опинитися перед дзеркалом непомітно для Квірела, але мотузки надто міцно обплітали йому ноги: він утратив рівновагу і впав. Квірел не звернув на це уваги. Він і далі розмовляв сам із собою.

— Навіщо це дзеркало? Як воно працює? Допоможи мені, мій Пане!

На превеликий жах, Гаррі почув, як відгукнувся голос, що виходив, здається, із самого Квірела.

— Використай хлопця!.. Використай хлопця!.. Квірел повернувся до Гаррі.

— Ану, Поттере, ходи-но сюди!

Лягнув у долоні — і з Гаррі спали мотузки. Він повільно звівся на ноги.

— Ходи сюди! — повторив Квірел. — Глянь у дзеркало і скажи мені, що ти бачиш.

Гаррі ступив крок уперед. "Я мушу збрехати, мушу збрехати..." — розпачливо думав він. — "Мушу подивитися й збрехати, ось і все..."

Квірел підступився ближче. Гаррі відчув дивний запах, яким відгонив, здається, Квірелів тюрбан. Заплющив очі, став перед дзеркалом і розплющив їх.

Побачив своє відображення, спершу бліде й налякане. Але за мить відображення йому всміхнулося. Воно запхало руку до кишені й витягло звідти криваво-червоний камінь. Тоді підморгнуло й засунуло камінь назад — Гаррі відчув, як щось важке впало до його справжньої кишені. Якимось чином — неймовірна річ! — *він здобув камінь*.

— Ну? — нетерпляче запитав Квірел. — Що ти там бачиш?

Гаррі набрався відваги.

— Бачу, як мені тисне руки Дамблдор, — вигадав він. — Я... я виграв для Грифіндору кубок гуртожитків!

Квірел знову лайнувся.

— Забирайся звідси! — звелів він. Відступаючи набік, Гаррі відчув, як до його ноги торкається філософський камінь. Ну що — пан чи пропав?

Але не встиг він ступити й п'яти кроків, як пролунав високий голос, хоча Квірел навіть не ворухив устами.

— Він бреше!.. Він бреше!..

— Поттере, назад! — закричав Квірел. — Кажі мені правду! Що ти там щойно побачив?

Знову залунав високий голос:

— Дай мені поговорити з ним! Лицем до лиця!..

— Мій пане, вам забракне сили!

— Вистачить... для цього!

Гаррі здалося, ніби його прикувала до місця пастка диявола. Не міг ворухнутися. Він нажахано спостерігав, як Квірел почав розгортати свій тюрбан... Що діється? Тюрбан упав додолу. Без нього Квірелова голова видавалася напрочуд маленькою. А тоді Квірел, не сходячи з місця, повільно обернувся.

Гаррі мав би зойкнути, але не міг видати жодного звуку. Там, де мала бути Квірелова потилиця, було обличчя — найжахливіше з облич, яке коли-небудь бачив Гаррі. Обличчя було біле, мов крейда, мало лихих червоних очей і щілини замість ніздрів, як у змії.

— Гаррі Поттер! — просичало воно.

Гаррі спробував відступити назад, але ноги не корилися йому.

— Бачиш, чим я став? — сказало обличчя. — Сама тінь і мряка... Я маю форму лише тоді, коли можу залізти в чийсь тіло... Проте завжди знаходяться охочі впустити мене в свої серця і душі!.. Кров единорогів додала мені сили... ТИ бачив, як вірний Квірел пив її для мене в лісі... Коли я здобуду еліксир життя, то зможу створити власне тіло... Ну, як, може, віддаси мені той камінь, що у твоїй кишені?

Отже, він знав... Раптом Гаррі знову відчув свої ноги. Відступив назад.

— Не будь дурнем! — загарчало обличчя. — Краще рятуй своє життя і приєднуйся до мене... бо інакше скінчиш, як твої батьки... Вони померли, бажаючи в мене пощади...

— БРЕШЕШ! — зненацька вигукнув Гаррі. Квірел наближався до нього спиною, тож Волдеморт і далі міг бачити Гаррі. Зловісне обличчя тепер посміхалося.

— Як зворушливо! — зашипіло воно. — Я завжди ціную хоробрість... Так, хлопче, твої батьки були хоробрі... Спочатку я вбив твого батька, і він бився відважно... А твоя мати загинула намарно... намагалася захистити тебе... А тепер давай мені камінь, як не хочеш, щоб її смерть була цілком даремною!

— НІКОЛИ!

Гаррі стрибнув до вогнених дверей, але Волде-морт верескнув: "ХАПАЙ ЙОГО!", і наступної миті Гаррі відчув на своєму зап'ястку руку Квірела. Неймовірно гострий біль пронизав шрам на його чолі, голова, здавалося, от-от лусне. Гаррі закричав, вириваючись що є сили, і Квірел несподівано відпустив його. Біль почав ущухати, і Гаррі роззирнувся, щоб глянути, де дівся Квірел. А Квірел корчився від болю, дивлячись на свої пальці, які швидко вкривалися пухирями.

— Хапай його! ХАПАЙ! — знову заволав Вол-деморт, і Квірел кинувся на Гаррі, збив його з ніг і, навалившись, схопив руками за шию. Жакликий біль від шраму мало не засліплював Гаррі, але він бачив, що Квірел теж корчиться в муках.

— Мій Пане, я не можу його втримати! Мої руки, мої руки!..

І Квірел, далі притискаючи Гаррі колінами до землі, відпустив його шию і приголомшено втупився у власні долоні. Вони були попечені, обдерті й червоні від крові.

— То вбий його, дурню, і по всьому! — репетував Волдеморт.

Квірел підняв руку, щоб наслати смертельне закляття, але Гаррі інстинктивно схопив його за обличчя.

— А-А-А-А-А-А!

Квірел скотився з нього, його обличчя почало вкриватися пухирями. Гаррі зрозумів: тільки-но Квірел торкається його шкіри, як зазнає нестерпного болю. Отже, єдиний для Гаррі шанс — постійно тримати Квірела руками і завдавати цим йому такого болю, щоб він не зміг наслати закляття.

Гаррі скочив на ноги, хапнув Квірела за руку і відчайдушно вчепився в неї. Квірел застогнав, намагаючись вирватися від Гаррі... біль у Гарріній голові зростав... він нічого не бачив... тільки чув страхітливий зойки Квірела, верески Волдеморта: "ВБИЙ ЙОГО! ВБИЙ!..", а також інші голоси, які кричали "Гаррі! Гаррі!", і, можливо, тільки вчувалися йому.

Гаррі відчув, як Квірелова рука вирвалася з його долоні, зрозумів, що все втрачено, і став провалюватися в пітьму — нижче, нижче, ще нижче...

Щось золоте виблискувало просто над ним. Снич!.. Спробував його зловити, але руки були заважкі.

Кліпнув оком. Ніякий то не снич! Просто окуляри. Як дивно.

Кліпнув ще раз. Перед ним проявилось усміхнене обличчя Албуса Дамблдора.

— Добрий день, Гаррі! — привітався Дамблдор. Гаррі глянув на нього. А тоді пригадав усе.

— Пане професоре! Камінь!.. То був Квірел!.. Він узяв камінь! Пане, швидше!

— Заспокойся, мій любий хлопче, ти трошки відстав від подій, — сказав Дамблдор. — Квірел не має каменя.

— А хто ж тоді? Пане професоре, я...

— Гаррі, благаю, не хвилюйся, бо інакше мадам Помфрі мене звідси попросить.

Гаррі ковтнув слину й роззирнувся. Зрозумів, що він у шкільній лікарні. Лежав на ліжку з білими простирадлами, а поряд цілий стіл був заставлений різними ласощами.

— Дарунки від твоїх друзів і шанувальників, — сяючи, пояснив Дамблдор. — Те, що відбулося у підвалах між тобою і професором Квірелом, — абсолютний секрет, і тому, зрозуміло, про це вже знає *вся* школа. До речі, твої друзі Фред і Джордж Візлі надумали подарувати тобі накривку для унітазу. Вони, безперечно, вважали, що це тебе розсмішить. Однак мадам Помфрі сказала, що це не дуже гігієнічно, і конфіскувала її.

— Скільки я тут пробув?

— Три дні. Містер Роналд Візлі і міс Грейнджер будуть надзвичайно втішені, що ти, нарешті, прийшов до тями — вони страшенно переживали...

— Але, пане професоре, камінь...

— Я бачу, тебе нелегко збити з пантелику. Ну, добре, камінь... Професор Квірел не зміг забрати його в тебе. Я прибув якраз вчасно, щоб перешкодити йому, хоч ти й сам, мушу сказати, чудово давав собі раду.

— Ви були *там*? Отримали сову від Герміони?

— Мабуть, ми розминулися з нею в повітрі. Бо тільки-но я опинився в Лондоні, то відразу усвідомив, що мушу бути там, звідки щойно приїхав. Я прибув саме вчасно, щоб стягнути з

тебе Квірела...

— То це були *ви*!

— Я боявся, що запізнюся.

— Ви майже запізнилися, бо ще трохи, і я не зміг би врятувати від нього камінь...

— Не камінь, а себе. Ти витратив надто багато сили, і ледве не загинув. На якусь страшну мить я навіть подумав, що так воно й сталося... А камінь... знищено.

— Знищено? — здивовано перепитав Гаррі. — Але ж ваш приятель... Ніколас Фламель...

— Ох, ти знаєш про Ніколаса? — захоплено вигукнув Дамблдор. — Бачу, ти попрацював, як слід! Ну, ми з Ніколасом порадилися й вирішили, що так буде краще.

— Але ж це означає, що вони з дружиною помруть? Чи не так?

— Вони мають достатньо еліксиру, щоб залагодити свої справи, а потім, звичайно, таки помруть.

Дамблдор усміхнувся, побачивши, як здивувався Гаррі.

— Такому юному хлопцеві, як ти, це видається неймовірним, але смерть для Ніколаса й Перенель і справді буде неначе сон після дуже, *дуже* довгого дня. Зрештою, для досконалого розуму смерть — то ще одна цікава пригода. Розумієш, камінь насправді — не така вже й чудова річ. Він може дати скільки завгодно грошей і яке завгодно довге життя — дві найбажаніші речі для людей! Але біда в тому, що людям властиво вибирати якраз те, що для них найгірше.

Гаррі лежав, не знаючи, що й казати. Дамблдор почав щось мугикати й посміхатися до стелі.

— Пане професоре! — озвався Гаррі. — Я оце подумав... Пане професоре, навіть, якщо каменя вже немає, Вол... тобто Відомо-Хто...

— Називай його Волдеморт, Гаррі! Завжди називай речі своїми іменами. Якщо боятися імені, починаєш боятися й того, хто має це ім'я.

— Так, пане професоре. Тож Волдеморт шукатиме інших способів повернутися, правда? Тобто він нікуди не зник?

— Ні, Гаррі, не зник. Він і далі десь є — мабуть, шукає собі чиєсь інше тіло... Він насправді не живий, тож і вбити його не можна. Замість нього помер Квірел; Волдеморт однаково жорстокий і до своїх спільників, і до ворогів. Але хоч як би там було — нехай ти, Гаррі, тільки на якийсь час віддалив його повернення до влади, проте наступного разу знайдеться ще хтось, хто відважиться на цей, здавалося б, безнадійний бій, а якщо Волдемортові прихід затримувати знову і знову, тоді, можливо, він уже ніколи й не повернеться до влади.

Гаррі закивав головою, але відразу ж перестав, бо голова від цього розболілася. Тоді заговорив:

— Пане професоре, є ще деякі речі, про які я б хотів дізнатися, якщо можна... речі, про які я хотів би знати правду...

— Правду... — зітхнув Дамблдор. — Правда — це прекрасна і страшна річ, тож до неї треба ставитися з великою обережністю. Однак я відповім на твої питання, хіба що матиму дуже поважні причини не відповідати, тому заздалегідь прошу мене вибачити. Звичайно, я не брехатиму.

— Ну... Волдеморт сказав, що вбив мою маму тільки тому, що вона намагалася не дати йому вбити мене. Але чому він так: *хотів* убити мене?

Цього разу Дамблдор зітхнув дуже глибоко.

— На жаль, уже на перше твоє запитання я не Можу дати відповіді. Принаймні сьогодні і тепер.

Колись ти дізнаєшся... а поки що забудь про це Гаррі. Коли підростеш, — я знаю, як прикро тобі чути ці слова, — коли *будеш готовий*, ти дізнаєшся. Гаррі розумів, що сперечатися немає сенсу.

— А чому Квірел не міг доторкнутися до мене?

— Твоя мама померла, рятуючи тебе. Є одна річ, якої не може збагнути Волдеморт. Це — любов. Він не усвідомив, що така сильна любов, яку відчувала до тебе твоя мама, залишає *свій* слід. Не шрам, не якийсь там видимий знак... Така глибока любов — навіть коли того, хто любив нас, уже нема — завжди оберігає. Любов'ю просякнута навіть твоя шкіра. Квірел, що був

сповнений ненависті, жадоби і честолобства, і ділив свою душу з Волдемортом, не міг доторкнутися до тебе саме з цієї причини. Дотик до людини, позначеної такою любов'ю, ставав для нього смертельними муками.

Дамблдор раптом задивився на пташку, що сіла на підвіконня, і Гаррі швиденько, щоб він не бачив, витер простирадлом очі. Коли Гаррі знову зміг говорити, він запитав:

— А плащ-невидимка... ви знаєте, хто його прислав?

— Е-е... Твій тато якось лишив його мені, і я подумав, що він тобі сподобається. —

Дамблдор закліпав очима. — Корисна річ, твій тато, коли вчився тут, найчастіше вдягав його, щоб пробратися на кухню й поцупити щось смачненьке.

— І ще одне...

— Слухаю!

— Квірел казав, що Снейп...

— *Професор* Снейп, Гаррі.

— Так, він... отож Квірел казав, що він мене ненавидить, бо ненавидів мого батька. Це правда?

— Ну, вони радше просто недолюбливали один одного. Десь як ти і містер Мелфой. До того ж твій батько зробив те, чого йому ніколи не міг пробачити Снейп.

— Що саме?

— Врятував йому життя.

— *Що?*

— Так, — повільно мовив Дамблдор. — Дивно, як інколи працює людський розум, правда? Професора Снейпа мучило те, що він боржник твого тата. Я впевнений, що він так ретельно оберігав тебе цього року тільки тому, що вірив: таким способом він поверне борг своєму батькові. І тоді спокійно зможе ненавидіти пам'ять про нього...

Гаррі намагався це збагнути, але від цього ще дужче розболілася голова.

— Пане професоре, ще тільки одна річ!

— Тільки одна?

— Як потрапив до мене камінь із дзеркала?

— Ага, я радий, що ти запитав про це. То була одна з моїх найблискупіших ідей, а, між нами кажучи, це вже неабищо! Розумієш, тільки той, хто прагнув *знайти* камінь, — знайти, а не скористатися ним, — міг його отримати. Усі решта — бачили в дзеркалі, як вони здобувають золото чи п'ють еліксир життя, і більше нічого. Мій мозок іноді дивує навіть мене самого... Ну, досить запитань. Раджу тобі скуштувати всі ці солодощі. Ох-ах!.. Горошок на кожен смак "Берті Бот"! У дитинстві мені не пощастило, бо я натрапив на горошинку зі смаком блювотини, і відтоді вони мені щось не смакують, але оця, що схожа на іриску, мені, мабуть, не зашкодить, правда? — Усміхнувшись, він кинув до рота золотаву горошинку.

Раптом захлинувся і скривився:

— Фу!.. Сірка з вуха!

Мадам Помфрі, завідувачка шкільної лікарні, була приємною жінкою, але дуже вимогливою.

— Тільки на п'ять хвилин! — благав Гаррі.

— Це неможливо.

— Але ж ви впустили професора Дамблдора!..

— Ну, звичайно, це наш директор, тут інша справа. Тобі потрібен відпочинок.

— Та ж я й так відпочиваю... бачите, лежу собі... Ну, будь ласка, мадам Помфрі!

— Ну, гаразд, — змилостивилася вона. — Але *тільки* п'ять хвилин.

І вона впустила Рона з Герміоною.

— *Гаррі!*

Герміона, здається, була ладна знову його обійняти, але Гаррі був радий, що цього разу вона стрималася, бо в нього не вщухав головний біль.

— Ох, Гаррі, ми були впевнені, що ти... Дамбл-дор так переживав!

— Уся школа про це говорить, — повідомив Рон. — Що сталося *насправді*?

Це був один з тих рідкісних випадків, коли правда виявляється дивнішою й несподіванішою від найхімерніших чуток. Гаррі розповів їм усе: про Квірела, дзеркало, камінь

і Волдеморта. Рон і Герміона були дуже вдячними слухачами: де треба, їм перехоплювало подих, а коли Гаррі розповів, *що* було під Квізеловим тюрбаном, Герміона голосно зойкнула.

— То каменя вже немає? — запитав нарешті Рон. — І Фламель просто помре?

— Ну, так... Але Дамблдор думає, що, — як воно там? — "для досконалого розуму смерть — то ще одна цікава пригода".

— Я завжди казав, що він трохи чокнутий, — сказав Рон, на якого рівень божевілья улюбленого професора справив поважне враження.

— А що сталося з вами? — поцікавився Гаррі.

— Ну, я вернулася назад без пригод, — розповіла Герміона. — Привела до тяти Рона, — це забрало трохи часу, — а тоді ми побігли до соварні, щоб відправити сову Дамблдорові, і раптом зустріли його у вестибюлі. Він уже все знав і тільки спитав: "Гаррі пішов за ним, так?" — і помчав на четвертий поверх.

— Думаєш, він сподівався цього від тебе? — запитав Рон. — Бо якщо він прислав тобі батьків плащ і таке інше...

— Ну, — обурилася Герміона, — якщо він сподівався, то, скажу вам, це просто жахливо! Ти міг би загинути!..

— Ні, зовсім ні, — замислено вимовив Гаррі. — Він дуже цікавий чоловік, цей Дамблдор! Мені здається, він хотів дати мені шанс... Розумієте, я гадаю, що він знає більш-менш усе, що тут діється. Мабуть, йому було добре відомо, *що* ми задумали, і замість зупинити, він навчив нас усього, що могло стати в пригоді. Не думаю, що він випадково дозволив мені побачити, що робить те дзеркало. Він мовби вважав, що я маю право зіткнутися з Волдемортом віч у віч, якщо тільки зумію...

— Так, Дамблдор — справжній псих! — гордо сказав Рон. — Слухай, ти мусиш швидко видужувати — завтра бенкет на честь закінчення навчального року. Очки вже пораховано, і Слизерин, звичайно, переміг, — ти пропустив останню гру з квідичу, а без тебе Рейвенклов нас побив, — зате їжа буде класна!

Цієї миті з'явилася мадам Помфрі.

— Минуло вже майже п'ятнадцять хвилин, негайно виходьте! — рішуче звеліла вона.

Тієї ночі Гаррі добре виспався, і на ранок почувався майже здоровим.

— Я хочу піти на бенкет, — звернувся він до мадам Помфрі, яка складала на столі купу його коробок з цукерками. — Мені вже можна, правда?

— Професор Дамблдор дозволяє тобі піти, — осудливо промовила вона, мовби професор Дамблдор не усвідомлював, якими небезпечними для здоров'я можуть бути бенкети. — А до тебе тут ще один відвідувач.

— Добре, — сказав Гаррі. — І хто?

Тієї миті у двері боком пропхався Гегрід. Коли він опинявся в будь-якому приміщенні, то завжди видавався занадто великим. Він присів біля Гаррі, глянув на нього і зайшовся плачем.

— Це... всьо... моя... клята... помилка! — ридав він, затуляючи руками обличчя. — Я си розповів тому мерзотнику, як пройти повз Флафі! Я розповів йому! То було одне, чого він не знав, а я йому взяв — і бовкнув!.. Ти міг загинути! І всьо через оте драконяче яйце! Я ніколи більше не буду пити! Мене варто звідси гнати, щоб я жив з маглами!

— Гегріде! — гукнув Гаррі, якому важко було дивитися, як велетень здригається від щирих ридань, а його бородою стікають величезні сльозини. — Гегріде, він би все одно якось довідався, це ж Волдеморт. Він довідався б усе, навіть якби ти йому нічого не казав.

— Ти міг загинути! — ридав Гегрід. — І не називай те ім'я!

— ВОЛДЕМОРТ! — вигукнув Гаррі, й Гегріда це так приголомшило, що він перестав плакати. — Я зустрівся з ним і не боюся називати його ім'я. Гегріде, прошу, заспокойся, ми врятували камінь, і тепер його вже нема, і ніхто ним не скористається. Візьми шоколадну жабку, в мене їх повно...

Гегрід витер долонею носа і сказав:

— Файно, що ти нагадав! Маю для тебе дарунок.

— Часом не канাপка з горностаїною, ні? — стурбовано озвався Гаррі, й Гегрід нарешті ледь усміхнувся.

— Не-е. Дамблдор учора дав си мені вихідний, щоби це всьо позбирати. Звісно, він мусив

би мене вигнати, але... маємо те, що маємо. На, візьми оце...

То була чималенька книжка у шкіряній оправі. Гаррі зацікавлено розгорнув її. В ній було повно магічних фотографій. З кожної сторінки до нього усміхалися й махали руками його мама і тато.

— Я вислав сови до всіх шкільних друзів твоїх батьків і попросив їх надіслати фотки... Бо я си знав, що ти не маєш жодної... Тобі сподобалось?

Гаррі не міг говорити, але Гегрід усе зрозумів.

Того вечора Гаррі пішов на бенкет сам. Він затримався через мадам Помфрі, яка ще раз хотіла його добре оглянути, тож коли він прийшов, Велика зала була вже повна. Її оздоблювали зелено-срібні слизеринські барви на честь того, що Слизерин усьоме поспіль завоював кубок гуртожитків.

Величезний прапор зі слизеринською змією закривав собою всю стіну за Високим столом.

Коли увійшов Гаррі, зненацька запала тиша, а потім усі нараз заговорили. Він сів за грифіндорський стіл поміж Роном і Герміоною і намагався не помічати, як усі ззиралися на нього, дехто аж підводився, щоб краще його розгледіти.

На щастя, невдовзі прибув Дамблдор і всі розмови стихли.

— Ще один рік минув! — бадьоро почав Дамблдор. — Але перед тим, як ви вгризетеся зубами в наші чудові страви, мусите ще послухати моє старече базікання. Що це був за рік! Сподіваюся, у ваших головах трохи побільшало всякої всячини... але попереду ціле літо, щоб як слід вивітрити їх до початку наступного навчального року! А тепер, як я розумію, надійшла пора вручити кубок гуртожитків. Отож очки розподілилися так: на четвертому місці Грифіндор — триста дванадцять очок; на третьому Гафелпаф — триста п'ятдесят два; Рейвенклов має чотириста двадцять шість, а Слизерин — чотириста сімдесят два очки.

Слизеринський стіл завирував оплесками і радісними вигуками. Гаррі бачив, як Драко Мелфой гунав по столу своїм важким келихом. Це було бридко.

— Так-так, браво, Слизерин! — сказав Дамблдор. — Одначе мусимо врахувати нещодавні події.

У залі запала тиша. Усмішки на обличчях сли-зеринців дещо зів'яли.

— Гм! — прокашлявся Дамблдор. — Я маю розподілити кілька додаткових очок... Що ж, поглянемо... Ага!.. По-перше, містер Роналд Візлі...

Рон густо почервонів, і його обличчя скидалося на спечену на сонці редиску.

— ...за найкращу за багато років партію в шахи, зіграну в Гогвортсі, я нагороджую Грифіндор п'ятдесятьма очками.

Від захоплених вигуків грифіндорців мало не впала зачарована стеля; здавалося, навіть зорі нагорі затремтіли. Було чути, як Персі вигукував іншим старостам: "Це мій брат!.. Наймолодший брат!.. Він виграв у зачаровані шахи професорки Макгонегел!"

Нарешті знову запанувала тиша.

— По-друге, міс Герміона Грейнджер... За її вміння застосовувати холонокровну логіку перед вогненным полум'ям присуджую Грифіндоріві п'ятдесят очок.

Герміона долонями затулила обличчя; Гаррі мав велику підозру, що вона не втримала сліз. Грифіндорці шаленіли з радощів: вони набрали додаткових сто очок!

— По-третє, містер Гаррі Поттер, — оголосив Дамблдор. У залі запала мертва тиша. — ...за його витримку і фантастичну відвагу я нагороджую Грифіндор шістдесятьма очками.

Зчинився неймовірний галас. Ті, хто вмів не тільки верещати до хрипоті, а й додавати, швиденько змикитили, що Грифіндор тепер мав чотириста сімдесят два очки — рівно стільки ж, як і Слизерин. Вони зрівнялися в боротьбі за кубок, і якби Дамблдор дав Гаррі бодай ще одне очко...

Дамблдор підняв руку. Поступово всі знову затихли.

— Відвага буває різною, — сказав, усміхаючись, Дамблдор. — Треба бути дуже хоробрим, щоб чинити опір ворогам, але потрібна не менша хоробрість, щоб чинити опір друзям. Ось чому я даю десять очок містерові Невілу Лонгботому.

Якби хтось стояв неподалік від Великої зали він міг би подумати, що там стався вибух — такий неймовірний галас зчинили за своїм столом грифіндорці. Гаррі, Рон і Герміона кричали й верещали, зірвавшись на ноги, тоді як Невіл, блідий від несподіванки, зник під цілою купою

учнів, що кинулися його обіймати. Він ще ніколи не здобував для Грифіндору жодного очка. Гаррі, не перестаючи кричати, штурхонував Рона під ребра й показав на Мелфоя, який не зміг би мати *ще* дурнішого і шокovanішого вигляду, навіть якби його заклали тілов'язом.

— А це означає, — вигукнув Дамблдор, перекикуючи ураган оплесків (адже навіть Рейвенклов і Гафелпаф святкували поразку Слизерину), що необхідно трохи змінити декорації.

Він плеснув у долоні. Зелені полотнища відразу стали яскраво-червоними, а срібні — золотими; величезна слизеринська змія зникла, а на її місці постав гігантський грифіндорський лев. Снейп тиснув руку професорки Макгонегел, і з усіх сил намагався видушити з себе усмішку. Його очі зустрілися з очима Гаррі, і Гаррі відразу відчув, що Снейпове ставлення до нього не змінилися ні на йоту. Та Гаррі це не турбувало. Він чомусь вірив, що наступного року життя в Гогвортсі налагодиться, і все знову буде нормально.

Це був найкращий вечір у житті Гаррі, кращий і від виграшу у квідич, і від Різдва, і від перемоги над гірським тролем... Він запам'ятає його назавжди.

Гаррі вже майже забув, що мали ще оголосити результати іспитів, але ця мить настала. На їхнє превелике диво, вони з Роном отримали добрі оцінки, а Герміона, звичайно, була першою у списку найкращих учнів цього року. Навіть Невіл якось проскочив — його добрі оцінки з гербалогії перекрили незадовільні результати з зілля і настійок. Правда, вони сподівалися, що гойла, тупість якого дорівнювала його підлості, виженуть зі школи, але й той примудрився якось утриматися. Це було образливо, але, як зауважив Рон, від життя не можна вимагати надто багато.

І ось раптом спорожніли їхні шафи, валізи були спаковані, десь у кутку якогось туалету знайдено Невілову жабку, а всім учням вручили письмові попередження не вдаватися до чарів протягом канікул ("Я завжди сподіваюся, що вони забудуть їх дати", — засмучено сказав Фред Візлі). Гегрід провів їх до човнів, вони перепливали через озеро, а тоді посідали на "Гогвортський експрес", розмовляли й сміялися, тим часом як краєвиди за вікном ставали дедалі доглянутіші й різнобарвніші.

Діти ласували горошком "Берті Бот", проминаючи маглівські міста; скидали свої чарівницькі мантиї, надягали жакети й плащі і потихеньку під'їжджали до платформи номер дев'ять і три чверті на вокзалі Кінгс-Крос.

Минув якийсь час, поки всі учні покинули платформу. Біля квиткового компостера стояв старий зморшкуватий охоронець, пропускаючи їх по двоє-троє, щоб вони, вистрибуючи раптом із суцільного муру, не привертали зайвої уваги й не лякали маглів.

— Ви повинні цього літа приїхати до мене. Обоє! — запросив Рон Гаррі й Герміону. — Я пришлю вам сову.

— Дякую, — сказав Гаррі. — Я... з великим задоволенням.

Штовхаючись у натовпі, вони прямували до переходу в маглівський світ. Дехто з учнів гукав:

— Бувай, Гаррі!

— Поттере, тримайся!

— Ти, як завжди, популярний! — підсміхнувся Рон.

— Тільки не там, куди я їду! Це я тобі обіцяю, — відізався Гаррі.

Він, Рон і Герміона разом пройшли крізь стіну.

— Ось він, мамо, ось він, дивися!

То була Джіні Візлі, молодша Ронава сестра, але показувала вона не на Рона.

— Гаррі Поттер! — запищала вона. — Дивися, мам! Я його бачу...

— Джіні, вгамуйся, показувати пальцем некультурно!

Місіс Візлі усміхалася дітям.

— Тяжкий був рік? — запитала вона.

— Дуже, — відповів Гаррі. — Дякую вам за печиво і за светр, місіс Візлі.

— О, це дурниці, любий!

— Ти готовий?

Це був дядько Вернон — з тим самим буряковим обличчям і вусами, з тим самим лютим виразом, — ще б пак! — Гаррі ніс клітку з совою по вокзалу, переповненому звичайними людьми. Позаду за ним стояли тітка Петунія й Дадлі, який нажахано зиркав на Гаррі.

— Ви, мабуть, родина Гаррі? — поцікавилася місіс Візлі.

— Е-е... в певному розумінні! — буркнув дядько Вернон. — Мерщій, хлопче, у нас обмаль часу! — І пішов до машини.

Гаррі затримався, щоб попрощатися з Роном і Герміоною.

— Ну, все. Побачимося після літа.

— Сподіваюся, ти е-е... гарно відпочинеш, — поглядаючи услід дядькові Вернону, невпевнено проказала Герміона, вражена такою його нелюб'язністю.

— О, так! — сказав Гаррі, і Рон з Герміоною здивовано побачили, що він усміхається.

— Дурслі ж не знають, що вдома нам заборонено насилати чари. Отож цього літа я *класно* повеселюся з Дадлі!..
